

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl 8 / Sayı 98 / 31 Mart 1990 / 2.50 DM

KÜRDİSTAN "SERİHILDAN" I YAYILIYOR

ERNK/Botan-Cizre
Temsilciliği'nin Cizre
halkına ulaştırdığı karar:

KAHRAMAN CİZRE HALKINA...

Sömürgeci faşist Türk devletinin yüzyıllardır uyguladığı baskı ve insanlık dışı uygulamalarına karşı, tek bir vücut halinde direnenek bir halk olduğumuzu, insan olduğumuzu tüm dünyaya haykırdık.

İNTİFADA alevi, bütün Kürdistan'a yayılarak devam edecektir. Özgür ve bağımsız bir gelecek elde edene kadar devam edecektir. Halkımız, hiçbir zaman direnişten yılmayacak ve isyan ateşi daha da gürleşecektir.

İNTİFADA'nın sürekli kılınması için, halkımız kendi başına hareket etmesin. Düşmanın komplo ve provokasyonuna gelmesin. Halkımız, tek vücut halinde ERNK direktifleri doğrultusunda hareket etmelidir.

27.03.1990 Sabı gününden itibaren kapalı olan kepenkler açılın. Fakat bu, eylemden vazgeçildiği anlamına gelmesin. Kısa bir süre içinde tutuklanan insanlarımız serbest bırakılmadığı takdirde halkımız gereken cevabı verecektir.

- Biji Serihildan'a gelê Kurdistan!
- Biji serxwebûn û azadiya Kurdistan!
- Biji Newroz!
- Biji Serok APO!

ERNK
Botan-Cizre Bölge
Temsilciliği

*İşte Kürdistan...
Yeminlidir sana vatan!
Vatan diye haykıran...
Bir tek tutkusu,
Bir tek hasreti,
Bir tek umudu var onların:
"YA ÖZGÜR VATAN YA ÖLÜM!"*

KÜRDİSTAN HALKI, DİRENİŞ TARİHİNİN EN ŞANLI DÖNEMİNE AKIYOR

21-28 Mart Ulusal Kahramanlık Haftası ve Newroz nedeniyle PKK'nın yaptığı ayaklanma çağrısına yarım milyon üzerinde kitle uydu. 1980'le girilen faşist terör ortamında en büyük kitlesel katılımlarla yurtseverler ayaklandılar. Şehirlerde silahlı kitlelerin ayaklanmaları ile koordineli olarak kırsal alanda ARGK eylemden eyleme geçti. Beşinci kuruluş yıldönümünde ERNK; işçisi, kadını, genci, esnafı ve çocuğuyla mil-

yonları kucaklayan ve eyleme kaldıran örgüt haline geldi.

15 Mart tarihinde Nusaybin'de başlayan halk ayaklanmamız, alanı ve kapsadığı kitle artarak 28 Mart tarihine kadar kesintisiz sürdü.

Kürt halkının tarihinde hiçbir ay Mart ayı kadar anlamlı değildi. Ulusal birlik, direniş ve isyan günümüz Newroz, 21 Mart'a denk düşmektedir. 21 Mart, Birleşmiş Milletler tarafından "Sömürgecilik ve Irkçılığın

Protesto Günü" olarak alınmıştır. 21 Mart 1982'de Diyarbakır askeri sömürgeci zindanlarda PKK-MK Üyesi Mazlum DOĞAN, işkencede katledildi. Halkımız Mazlum DOĞAN'ı Çağdaş KAWA olarak bağrına bastı. Mazlumumuz artık, Newroz direniş gününün sembolüydü. 21 Mart 1985 tarihinde Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi (ERNK) kuruldu. 28 Mart 1986'da HRK (Hêzên Rizgariya Devamı 14. sayfada

**Kendisini yakan
tıp öğrencisi
yurtsever Kürt kızı
Zekiye ALKAN
şehit oldu**

Diyarbakır'da, faşist Türk sömürgeciliğini protesto etmek ve halkı ayaklanmaya çağırarak kendini yakan Diyarbakır Tıp Fakültesi altıncı sınıf öğrencisi Kürt kızı **Zekiye ALKAN** öldü.

Zekiye ALKAN, 21 Mart Newroz günü kendini yakma eylemine başvurmuştu. Ayak etleri dışında, bütün vücudu yanarak ağır yaralanmıştı. Sömürgeciler, halkın tepkisini önlemek için olayın hemen ardından yurtsever Kürt kızı **Zekiye**'yi Ankara Haceteppe Hastanesi'ne kaldırdılar. Bu bir sahtekarlıktı; çünkü **Zekiye ALKAN**, kendini yakma eylemi ardında son nefesini veriyordu, dolayısıyla ölü sayılırdı. Elbette ki, korkusuz eylemci Kürt kızının halkın gözü önünde ölmesi, sömürgecilerin işine gelmezdi.

Zekiye ALKAN, kendini yakarak halkımızın isyan ateşini gürleştirdi. Kürt "Serihildan"ının bir eylemci olarak unutulmayacak.

**ABD planı
Newroz'a çarptı
Yazısı 17. sayfada**

1990 NEWROZ FIRTINASINDA TC ŞAŞKIN VE ÇARESİZ

Ulusal kurtuluş mücadelemiz 1990 bahar atılımıyla yeni bir döneme girdi. Bu, önceki yıllarda yürütülen gerilla savaşı ve buna yaygın ve yoğun güç veren halkımızın ortaya çıkardığı kazanımlara dayanarak çok ileri düzeyde bir ataktır. Yapılan atağın, vuruşların sertlik düzeyine göre Türk egemenlik sistemi karşı koyuşu gerçekleştiremedi. Neredeyse dağılmaya yüz tuttu. Vuruşların hedefi arasında TC'yi Kürdistan'dan hemen söküp atma yoktu. Sadece bir çıkış yapmak, ileri atılma ve TC'yi biraz sınılamak ve halkın savaş kabiliyetini pratikte deneyerek halk savaşına bir aşama yaptırmak,

ileri adım attırmaktı. Fakat ortaya çıkan sonuçlar, oldukça
Devamı 3. sayfada

**PKK ve ERNK/Diyarbakır:
Devrimcilere ve
yurtsever halkımızal
Yazısı 16. sayfada**

**Halkımız,
1990 Newroz'unda
ERNK'nin 5. kuruluş
yıldönümünü ayaklanarak
karşıyor
Yazısı 4. sayfada**

İsmail Beşikçi

Çıktığı gün toplatılan ve yazarı tutuklanan bir kitap:

**"DEVLETLERARASI
SÖMÜRGE
KÜRDİSTAN"
Yazısı 12. sayfada**

**F. Almanya-PKK
Davası tutukluları
sömürgeciliği ve
emperyalizmi
yargılamaya
devam ediyorlar**

Federal Almanya'da tutuklu bulunan yurtsever-devrimci Kürt politikacıları, daha ilk tutuklandıkları andan itibaren yargılanması ve mahkum edilmesi gereken suçlunun kendi şahıslarında PKK, Kürdistan halkı, ulusal kurtuluş mücadelesi ve devrimi değil; tam tersine, sömürgecilik, emperyalizm ve her türden gericilik olduğunu vurgulamış ve Türk sömürgeciliği, emperyalizm ve işbirlikçilerinin halkımız ve dünya halkla-

Devamı 5. sayfada

9 Ekim 1989 günü Mardin ilinin Nusaybin ilçesine bağlı Bamidê köyü yakınlarındaki Çiyayê Xirbezîne'de ARGK gerilla birliği ile sömürgeci kolluk kuvvetleri arasında büyük bir çatışma oldu. Bu çatışma mintikası, Ömeriyan Dağları'ydı. Çatışmada düşmana büyük bir darbe indirilir ve maddi-manevi zarara uğratılır. Bu muharebede 4 yiğit ARGK savaşçısı da şehadete ulaşarak Kürdistan bağımsızlık davasını daha da kıvıltırlar. 9 Ekim muharebesi, çatışmaların son ve doruk noktasıdır. Çatışma 8 Ekim günü başlar. Sabaha doğru bir ARGK birliği Bamidê köyüne baskın düzenler. Baskının hedefinde köyün okulu vardı. Çünkü okul, sömürgeci tarafından askeri amaçlı olarak kullanılmaktadır. Dolayısıyla okulda düşman askeri ve bol miktarda askeri malzeme bulunmaktadır. Köyün sınırda olmasından, düşman karargah kurmuş durumdadır.

Gerillalar, okula yaptıkları baskında okulu havaya uçururlar. Bunun üzerine gerillalarla kalabalık düşman askeri arasında çatışma başlar. Çatışmada gerillaların üstünlüğü devam eder. Düşmana ağır kayıplar verdiren gerillalar, geri çekilmeyi gerçekleştirirler. Geçtikleri yakın köyde bir işbirlikçiye ait bir traktörü de yakarak tamamen tahrip ederler. Gerilla birliği, geri çekilmeyi sürdürürken düşman güçleri, binlerce asker, özel tim ve polisle takibata devam ederler. 9 Ekim günü güçler, Ömeriyan Dağları'nda karşılaşırlar ve büyük bir çatışma başlar. Çatışma uzun saatler devam eder ve yakın köylerde silah sesleri çok rahat dinlenir. Yine köylüler, düşmanın ölü ve yaralılarını kapalı askeri araçlarla Mardin hastanesine taşıırken görürler. Düşman, bu yolla kalabalık ölü ve yaralı sayısını gizlemeye çalışır. Çatışmada 4 kahraman ARGK gerillası da şehit düşer.

Fakat gerillaların cesetleri tanınmaz haldedir. Çünkü çatışma uzadıkça ölü ve yaralı sayısı arttığından TC, çözümü, kimyasal gaz kullanarak gerillaları katletmekte görmüştür. Daha önce Bagok'ta, Hani'de yaşananlar, bu sefer de Ömeriyan Dağları'nda gerçekleşti. 4 yoldaşımız, kullanılan kimyasal yakıcı gaz sonucu hunharca katledildi. Bu yüzden gerillaların cesetleri ailelerine teslim edilmek istenmez. Fakat halk alıp kendi geleceklerine uygun cenazelerini gömmek için dayatmada bulunur. Bu, halkla sömürgeci kolluk kuvvetleri arasındaki tartışmayı kızıştırır. Sonunda halk, TC'nin tutumunu protesto etmek için

sokaklara dökülür. Küçük Nusaybin ilçesinde 4000 kişi protesto eylemine katılır. Sömürgeciler, binlerce özel tim polisini, eylemi dağıtmak için kullanır. Polis, kitlenin üzerine rastgele ateş eder, cop kullanır ve motora araçlarla saldırır. Fakat halkın sömürgeciliğe duyduğu soylu kin artık dışa vurmuştur. Sömürgecilerin aldığı hiçbir bastırma, sindirme önlemi kitleleri durdurmaya yetmedi, yetmeyecekti de. Bunların içinde ölüm de olsa böyle olacaktı. Çünkü artık Kürdistan halkı ölüm korkusunun duvarını aşmıştı. Halk taşla, sopayla, askeri araç ve polise saldırır. Çok sayıda aracın camı kırılır ve polis yaralanır. Böylece binlerce polis geri püskürtülür.

Halktaki düşmana duyulan kin ve bunun dışa yansıyarak eyleme dönüşmesi, sömürgecileri geri adım atmak zorunda bırakır. Ve yoldaşlarımızın cenazelerini halka teslim ederler. Fakat cesetler yandığından tanınmaz halde. Sadece **Mehmet Salih YİĞİT (Battal)** yoldaşın ailesi tarafından tanınır ve alınır. Diğer 3 yoldaşın cenazeleri büyük bir mitingle Nusaybin'de toprağa verilir.

Mehmet Salih YİĞİT (Battal) yoldaşın cenazesi de ailesi tarafından köyü olan Darê (Akağıl) köyüne götürülür. Kalabalık bir kitle katılımıyla köyünde toprağa verilir. Halkın genelde ARGK gerillalarına, özellikle **Battal** yoldaşa duyduğu engin bağlılık ve saygıdan dolayı görevini salt cenazeyi defnetmekle yerine getirmediler. Ailesi de yurtsever olan **Battal** yoldaşın evi, insan selinin akınına uğradı. Ailesine taziye gelenlerin sayısı 30 bin sınırına dayandı. Fakat gelenlerin, ailesine teselli verme diye bir sorunları yoktu. Tersine ailesi taziye gelenlere güç ve moral verir. **Battal** yoldaşın evi, gelenlerin ulusal kurtuluş mücadelesini tartıştıkları ve yurtseverlere düşen görevlerin neler olduğu, mücadele için daha nelerin yapılabileceğinin konuşulduğu alana dönüşür.

M. Salih yoldaşın ailesi geniştir. Hemen hemen hepsi de mücadeleye sempati duyan yurtseverdir. Avrupa'da da yakın akrabaları vardır. Buradaki akraba aileleri de, **Battal** yoldaşın şahadeti üzerine kitlelerin akınına uğradı. Ailenin yüzünde hiçbir üzüntü belirtisi yoktur. Her ferdi bir moral kaynağı durumundadır. Taziye gelenlere moral vermektedirler ve "*Ancak şehit verilerek, şahadet yolunun açılması ile bu ulusun kurtulacağı*" belirtmektedirler. Ozan Xelil Xemgin'in kaseti salonun girişinde çalmakta ve adeta ikinci bir güç kaynağı olmaktadır. Ayrıca Botan'dan yeni gelen video filmi ziyaretçilere gösterilmektedir. Bu temelde mücadeleye ilişkin tartışmalar yoğunlaşır. Ve kurtuluş savaşına karşı görevlerin daha neler olabileceğinin üzerinde durulmaktadır.

Battal yoldaşa halkın bu düzeyde sevgi, saygı ve bağlılık göstermesinin kaynağında yatan

nedir? Açık ki O, sıradan bir Kürdistanlı değildir. Dolayısıyla ölümünde bir rastgelelik ve sıradanlık yoktur. Her şeyden önce O, bir PKK militanıydı. PKK, Kürdistan'da yeniyi, güzeli ve aydınlığı yaratmanın adıdır. Her şeyi bize zindan eden, geleceğimizi karartıkça karartan, zulüm ve kölelik dünyasını dayatan, bizi çağın dışına iterek tarihi köklerimizle bağlarımızı koparan sömürgecilik diyarından alıp Kürdistan toprağında ayakları üzerinde yürüten hareketin adıdır PKK. İşte, **Battal** yoldaş, PKK militanı, ARGK'nin kahraman komutanı olduğundan ve kaniyle bu yolu kızılaştırıp aydınlatığından büyüktür, yücedir ve gururludur. Bu, O'nu halkın sevgili evladı haline getirdi ve halklaştırdı.

*"Öldüğümde sakın
üzülmeyin. Benim
iki oğlum var;
Serxwebûn, benim
yerime SALİH olur,
Agit ise zaten ismi
üzerindedir. Onu da
AGİT'in
yolunda hazırlayın"*

Battal yoldaş, 1963 yılında Nusaybin'in Darê (Akağıl) köyünde dünyaya geldi. İlkokulu köyüne yakın bir köyde bitirir. Ortaokul ve liseyi Nusaybin'de tamamlar. Ailesinin yurtsever oluşu, O'nun yurtsever bir çevrede büyümesine neden olur. Küçüklüğünden beri taşıdığı yurtsever duygular, O'nu lise sıralarında devrimci mücadeleye katılmasına götürür. Fakat o yıllarda okuduğu lise "Dengê Kawa"nın denetimindedir. Bunlar, ulusal kurtuluş mücadelesinden sözettiklerinden ve **Salih** yoldaşın yurtsever duygularına hitap ettiğinden, bu safalarda aktif yer alır. Bu yılları, bir konuşmasında şöyle anlatmaktadır: "*Hareketi tanııyordum. Bizim okulda Dengê Kawacılar vardı. Kurtuluş mücadelesinden,*

silahlı mücadeleden sözedyordlardı. Bunun üzerine ben de içlerinde yer aldım. Fakat bir dönem sonra kurtuluş mücadelesi vermekte kararlı olmadıklarını anladım. Kısa süre sonra 12 Eylül faşist darbesi oldu ve hepsi kayboldu ve ilişkiler koptu."

12 Eylül sömürgeci-faşist darbesi sonrası "Dengê Kawa" ile ilişkileri kopar. Bu dönemde Partimiz de düzenli geri çekilmeyi gerçekleştirmişti. Dolayısıyla **Battal** yoldaş, örgütsüzdür. Fakat O, Türk sömürgeciliğine büyük kin duymaktadır. Bireysel de olsa tepkisini çeşitli şekillerde ortaya koymakta ve kitlelerde kurtuluş bilincini canlı tutmaya çalışmaktadır. 14 Ağustos tarihsele atılımı, genelde olduğu gibi O'nda da büyük bir coşku ve sevinç yaratır. Artık aradığını bulmuştur. Oldukça da mutludur; ve gerillalarla ilişki aramaya başlar. İlişkiyi 1984 yılında sağlar. Artık PKK'nin aktif ve kararlı bir sempatisidir. Verilen her görevi büyük bir azim ve coşkuyla yerine getirir. Bu faaliyetlerinden dolayı sömürgeciler, O'nu defalarca tutuklar ve yoğun işkenceye tabi tutarlar. Ancak, O'nun kararlı direnişi sonucu hiçbir şey elde edemezler ve geri adım atmak zorunda kalarak her seferinde bırakmak zorunda kalırlar. Ayrıca köyün yurtsever özelliklerinden dolayı tutuklanmalar da sıklaşmıştır. Kendisi de artık hedef olma durumundadır. İki amcaoglundan da ARGK saflarına katılması sonucu, katılım arzusu doruğa çıkar. Sonunda kendisi de ARGK'ye katılarak savaşçı olur. Ve O, artık bir Kürt askeridir; yıl 1987'dir.

M. Salih YİĞİT yoldaş, ARGK'de özgürlüğün silahına kavuşmuş, onurluca bir savaşçı yürütmektedir. Onlarca silahlı eyleme katılır ve üstün kahramanlık örnekleri gösterir. Aldığı her görevi yetkince yerine getirmek için bütün yeteneklerini kullanır ve bu yönlü yoğun çabanın sahibi olur. O'nun sürekli gelişme gösteren özellikleri, Partinin dikkatini çeker. Parti ortamında yaşaması ve eğitim görmesi, O'nu daha da geliştireceği çok belirgindir. Bunun üzerine Parti, Mahsum Korkmaz Akademisi'ne gelmesini karar altına alır.

Battal yoldaş, bu karar doğrultusunda 1988'in son günlerinde Akademi'ye gelir. Akademi ortamına hızla adapte olan ve eğitimden en iyi yararlanan arkadaşların başında geliyordu. Partinin sunduğu her olanağı en itinalı şekilde kullanırdı. Kendi kişiliğini devrimcileştirmenin iyi bir gerekçesi haline getirmeyi çok iyi biliyordu. Zamanı iyi kullanmada oldukça titizdi. Parti değerlerine son derece bağlı olmasından üreten yaklaşır; gelişme ve devrimci dönüşüm sağlamada oldukça yararlanırdı. Bir konuşmasında; "*Akademi'ye gelmeden önce Parti gerçekliğine yabancıydım. Yığınla yanlış ve yetmezlik taşıyordum. Hatta derslerde birçok şey bildiğim halde cesaret ederek kalkıp*

konuşmıyordum. Sömürgeciler konuşma cesaretimizi bile kırmış. Bu yüzden Parti, her konuda büyük olanaklar sunmuş. Bunlardan yararlanıp devrimcileşmemek, ard niyet yoksa mümkün değildir" derdi.

Nitekim Akademi ortamına doğru yaklaşımı, Partiye gerçek katılımı esas alması, kısa sürede O'nun gelişmesine neden oldu. Ve gelişinden kısa bir dönem sonra grup komutanlığına getirildi. Bu görevini başarıyla yürüttü. Diğer arkadaşlara da gelişmeleri için hiçbir destekten kaçınmazken, özellikle grubundaki arkadaşlarıyla çok yakından ilgilenirdi. Aynı zamanda grup komutanlığı görevini, taktik önderlik sanatıyla yetkinleştirmede ustaca yararlanmasını bildi. Partinin taktik önderlik hattını yakalamış durumdaydı.

Eğitim devresi çalışmalarıdan çok iyi yararlanan **Battal** yoldaş, devre sonunda pekiyi derecesiyle Akademi'den mezun olarak, başarısını belgeledi. Parti, taktik önderlik hattında daha da yetkinleşmesi için açılan yeni eğitim devresinde Akademi yönetiminde görev verdi. Bu yeni görevine de büyük bir coşkuyla başladı. Günün 24 saati büyük bir disiplin ruhuyla çalışır. Hem öğrenci, hem öğretmendir. **Battal** yoldaş, öğrenme yeteneğine olduğu kadar, güçlü öğretme yeteneğine de sahipti. Kürtçeyi etkin kullandığından Kürtçe grubunun ağırlıklı siyasi derslerini hazırlayarak verirdi.

Battal yoldaşın Akademi yönetimindeki görevi, bununla sınırlı değildir. O'nun en çok zamanını alan, düşmanın Parti ortamına sızdırdığı ajan-provokatörleri açığa çıkarmak ve soruşturmalarını yürütmektir. Düşman, **Battal** arkadaşın yönetiminde olduğu dönemde onlarca ajan-provokatör sızdırır. İşte tüm bunları açığa çıkarmak, günlerce soruşturmalarını yürütmek, bunların ilişki ağını tespit etmek oldukça ağır ve çok büyük sabır isteyen bir işti. Ama O'ndaki büyük sabır ve metanet sonucu, bunun da üstesinden gelir ve Partimizin ciddi bir tehlikeden kurtarılmasında önemli rol oynar.

89 Temmuz'unun son günlerinde askeri-siyasi eğitimini başarıyla tamamlayan **Battal** yoldaş, artık ileri düzeyde savaşçı yürütecek bir ARGK komutanıydı. Kişiliğinde geri toplumsal yapıya ait ne varsa tümünden arınmış; Parti militan kişiliği ile tam bütünleşmiş, taktik önderlik sahada oldukça yetkinleşmişti. Bu temelde bir grup yoldaşıyla ülke pratiğine yönelir. Yeni dönem devrimci pratiği içinde ileri düzeyde görev ve sorumluluklar üstlenen **Battal** yoldaş, kısa süren mücadele pratiğinde önemli kazanımlar ortaya çıkarır. Ülke-deki savaş pratiğinde 3 ay gibi kısa sürede kitleler içinde mücadelemizin kök salmasında yoldaşımızın çalışmaları belirgindir. Nitekim şahadetiyle, Nusaybin halkının ayaklanması bunun en

Devamı 22. sayfada

1990 NEWROZ FIRTINASINDA TC ŞAŞKIN VE ÇARESİZ

Baştarafı 1. sayfada

zengin ve halkımızın savaş kabiliyeti oldukça gelişkin ve üretken oldu. Bunun karşısında Türk egemenlerinin bütün barbar ve vahşi uygulamaları etkisiz kaldı. Bin yıllık egemenlerin ne kadar dayanaksız, güçsüz ve çaresiz oldukları bütün çıplaklığıyla açığa çıktı. Açık ki, halk ayaklanmamızın ortaya çıkardığı dersler paha biçilmez değerdedirler. Bu yüzden çok yönlü incelenip sonuçlar çıkarılması gerekmektedir. Bunlar önümüzdeki süreçte ele alınması gereken konuların başında gelmektedir.

Yalnız burada çaresizleşerek tükenip kalan Türk rejiminin durumu ibret vericidir. TC, ne yapacağını bilmeyen şaşkın bir ördek gibidir. Bu şaşkınlığın korkusunu, DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel, "Buradaki olaylar bir fırtınanın ayak sesleridir" dedikten sonra şöyle dile getirmektedir: "Olaylar adım adım benim korktuğum yere doğru geliyor. Yarın hiç altından kalkamayacaktır. 1980'de bölgede olan birtakım örgütlerin 'burada devlet aşılır mı, aşılabilir mi?' demesiydi. 1980'deki nisbi sükunluktan sonra aşılabileceğine karar veren bu örgütler, şimdi halktan da destek almaya başladılar." (Tercüman, 29 Mart 1990)

Evet, Kürdistan'daki gelişmeler bir fırtınanın ayak sesleridir. Bu sesler, gerilla yürüyüşü ile halkın yürüyüşünün ayak seslerinin ortak bir hedefe yönelmesi ve bu hedefi sürekli dövmesidir. İşgalci ve katliamcı Türk egemenleri tarafından tamamen sindirilmiş bu halk, onların da tahmin edip beklemediği bir tarzda başkaldırıyı gerçekleştirdi. Halk "Ya özgür vatan, ya ölüm" sloganıyla TC'nin kurumlarına saldırıyor. Apoculuk yediden yetmişe bütün Kürdistanlıların beyninde ve ruhunda yer etmiştir. Bu temelde dağdaki gerilla ile kentteki insan arasında hemen hemen hiçbir fark kalmamış; ikisi de Türk sömürgeciliğine karşı isyan ruhıyla yaşamaktadır. Özellikle Kürdistan'daki başkaldırı ve isyan durumuna geçişin Newroz'a denk getirilmesi, gelişmeyi daha da anlamlı kılmaktadır. Bu durum, bir yönüyle Newroz isyan geleneğinin tarihimize tartışma götürmez önemi ortaya koyarak, Kürdistan'da Newrozla başlayan canlanma ve yaratıcılığın çok ileri düzeyde temsilini ve buna sahip çıkışı ifade eder. Diğer yönüyle Parti tarihimizde bugüne büyük önem verilerek, daha da anlamlı kılmak için, bütün insani yeteneklere son derece yüklenerek en değerli varlıklarımız olan şehitlerimizi bu günde fiziksel olarak kaybedilmesidir. Zaten Partimiz en güçlü atılımlarını her yıl Newroz'da yapmakla yeni bir kahramanlık dönemi yaratmıştır. İşte halkımız da bu iki olguya gereken cevabı vermiştir ve 90 Newroz'unda ayaklanmalar dönemini başlatmıştır. Bu, PKK'nin tarihimize ve halk ger-

çekliğimize ne kadar doğru ve bilimsel sosyalizmin canlı özülüyle yaklaştığını ve öncülük ettiğinin bir kez daha en çarpıcı şekilde kanıtlanmasıdır. Dolayısıyla kazanan PKK ve öncülük ettiği Kürdistan halkı olmuştur. Böylece dünya ezilen hakları ve iletici insanlığın hanesine de yeni bir deney daha eklenmiş oldu.

Türk burjuva gazetelerine yansıyan ve TC'nin içinde bulunduğu ruh haletini ortaya koyan "Tanrım, ne acı, bölücü ayaklanma da görecektik" haberleri düşmanımızın yaşadığı şaşkınlığı çok iyi ortaya koymaktadır. Söyleye söyleye kendilerini de inandırarak "Kürt ruhunu öldürdük, mezara gömdük ve üstünü betonladık. O artık cansızdır, ölüdür" dedikleri halk, bugün çok canlı, diri ve ayakta karşılımlarına dikilmiş, bin yıllık vahşet ve köleliğin hesabını sormaktadır. Hem de yüzbinlerce güçten oluşan özel tim, asker, polis ve ihanet şebekeleri olan köy korucularına karşı, ellerindeki en modern araç-gerece rağmen, bu halk en ilkel araçlar olan taşla, sopayla karşı koymakta ve geri püskürtmektedir. "Biji PKK", "Biji Kurdistan", "Biji Serok APO" sloganları Kürdistan'ın dağını, taşını, ovasını çınlatmaktadır. Elbette TC, şaşkın olacak ve korkusundan kedi gibi bir köşeye sinip sağı solu tirmaklayacaktır.

Nitekim başlayan halk ayaklanmasıyla kurtuluş mücadelemizin yeni bir sürece girdiğini Türk Genelkurmaylığı da kabul etmektedir. Özel Harekat Komutanlığı'nca hazırlanıp Genelkurmaylığa sunulan bir raporda, bağımsızlık mücadelemizin stratejik savunmadan stratejik dengeye geçtiği ve bundan sonraki aşamanın stratejik hücum olacağı belirtilmektedir. Konuya ilişkin Tempo dergisinin sorduğu soruyu eski sıkıyönetim komutanı emekli orgeneral Nevzat Bölügiray şöyle yanıtlamaktadır: "Doğrudur. Bunlar zaten terör örgütlerinin normal bir süreç içinde uyguladıkları stratejilerdir. 1982'de sınırlarımızda kamplarını kurup örgütlendiler. 1984'den itibaren Eruh'tan başlayarak eyleme geçtiler. Bunlar ileride bir topluca kalkışma için bölgenin hazırlanması bakımından yapılan eylemlerdir. Önceleri üçer-beşer kişiyle yaptıkları eylemleri, bugün yüzlere varan kişilerle yapıyorlar. Bunlar askeri terimle bölük çapında kuvvetler demektir. Gerçekten eğer Genelkurmay'a böyle bir rapor verirdiyse, mantığın yolu bir, rapor doğru bir tanı koymuştur." (Tempo, 25-31 Mart 1990)

Bu alıntıda da görüleceği gibi halk savaşımızın ayaklanmalar dönemine girişi, TC'yi müthiş etkilemiştir. Bugüne kadar sonsuz güvendiği ve bel bağladığı barbar ordusu ve Kürdistan'daki ihanet yerle bir olmuştur. Kürdistan halkı, bu çapul sürülerine karşı sonsuz kin ve öfkeyle kahramanca savaşmaktadır. Artık "devlete devlet gerek" anlayışı silinmiş, halkımızın özgücü PKK önderliğinde ARGK ve ERNK'de

büyük bir kuvvete dönüşmüştür. Açık ki bu Türk egemen sınıflarının ülkemizde bütün varlığı açısından sonun başlangıcıdır. Hızla bir tasfiyeyi yaşayan TC, her gün Kürdistan'da eriyip yok olmaktadır.

TC'nin imhası temelinde Kürdistan'da yeni yaşam kurumlaşıyor. Bu yaşam bağımsız ve özgür esaslara göre biçim ve öz kazanmaktadır. Bu yeni, canlı, dinamik ve her türlü köleliği red esasına göre boy atıyor. Bu yaşam özlüdür, bize aittir ve bizim kutsal emek ve çabalarımızın eseridir. O halde yeni ve özgür yaşama daha hızlı ulaşabilmek için, halk olarak bütün insani yeteneklerimizi buna hasrederim. Bu lanetli düşmandan ebediyen kurtulmak için elimize geçirdiğimiz her aletle ona saldıralım. Onun hiçbir kuralına itaat etmeyelim, reddedelim. Ve, "Ya özgür vatan, ya ölüm" şiarını her namuslu ve dürüst Kürdistanlı'nın yaşam felsefesi haline getirmek için ileri!

Dağdöşü köyü korucularına ölümcül darbe

13 Mart'ta gerillalar Siirt'e bağlı Eruh'un Dağdöşü köyündeki koruculara yönelik bir baskın gerçekleştirdiler. Köyde bulunan toplam 10 korucudan 3'ü fırsatını bulup köyden kaçtı. Diğer 7 köy korucusunu etkisiz hale getiren gerillalar, 3'ü düşman adına çalışmanın ihanet olduğu ve bunun cezasının ölüm olduğu belirtildikten sonra bir kerere mahsus olmak üzere affedildi ve silahlarına el konuldu. Geriye kalan 4 köy korucusunun suçu ağır olduğundan, sorgulanmaları için gerillalar, birlikte götürdüler.

Çağlayancerit TC'ye mezar olacaktır

Bir ihbarı değerlendiren düşman güçleri, 12 Mart günü Maraş'ın Pazarcık ilçesine bağlı Çağlayancerit nahiyesi Abbasiye köyü yakınlarına operasyon düzenledi. Bu alanda bulunan ARGK'ye bağlı gerilla birliğini çembere alan yüzlerce düşman kuvvetiyle gerillalar arasında şiddetli çatışma başladı. Uzun süre devam eden çatışma sonucu gerillalar düşman çemberini yardı. Çember yarılrken Türk kolluk kuvvetlerine ağır darbeler indirilerek büyük kayıplar verdirildi. Çatışma sonuçlanırken, düşman kayıplarının sayısı onlarca ölü ve yaralı düzeyine ulaşmıştı. Yalnız TC, yine kayıplarını oldukça az gösterme yoluna başvurdu. Sadece "1 astsubay ve 2 er ağır yaralandı" şeklinde açıklama yaptı. Gerillalar da düşman çemberini yararken 4 yiğit savaşçıyı şehit verdiler. Çatışmanın ardından Türk çapul sürüleri operasyonları devam ettirdi ve bu operasyonlarda da çatışmalar oldu, düşman ciddi darbeler aldı.

Öte yandan Maraş'ın Pazarcık ilçesine bağlı Narh'nın Cennet-

pınar köyü ilkokul öğretmeni Hanifi Çakallıoğlu cezalandırıldı. 29 Mart 1990 günü akşam saatlerinde okula baskın düzenleyen gerillalar, ajanlık yapan öğretmeni işlediği suçun karşılığı olarak kurşuna dizdiler. Böylece bir asimilasyon yuvası daha kurutulmuş oldu.

Pervari'de özel time aman verilmiyor

Siirt'in Pervari ilçesine bağlı Sarıyaprak köyü yakınlarında operasyon yürüten düşman güçleriyle gerillalar arasında büyük çatışma meydana geldi. 15 Mart 1990 günü meydana gelen çatışma saatlerce sürdü. Çok sayıda özel tim elemanı, asker ve köy korucusu yer almasına rağmen, düşman onlarca ölü ve yaralı vermektan kurtulamadı. Fakat kayıplarını "1 jandarma öldü, 1 korucu yaralandı" diye açıklamaya yaptı. ARGK gerilla birliğinin ise 2 gerillası yiğitçe savaşarak şehit düştü.

Yine, ihbar sonucu Türk özel savaş birlikleri 16 Mart'ta Siirt'in Pervari ilçesine bağlı Doğan (Osyan) köyü yakınlarındaki Sarıtepe mevkiine operasyon yaptılar. Sabah saatlerinde çembere alınan gerillalarla düşman güçleri arasında şiddetli çatışma başladı. Çatışmada sürekli kayıp veren düşman, bölgeye yeni güçler takviye etmesine rağmen kayıplarının önüne geçemedi. Çok sayıda ölü ve yaralı veren düşman, sadece 1 erin öldüğünü açıkladı. Çok sayıda düşman gücüne rağmen gerillalar üstün manevra kabiliyeti ile çemberi yarıdılar. Bu yarma esnasında 2 gerilla kahramanca savaşarak şehit düştü.

Aynı tarihten iki gün sonra Pervari'nin Doğan (Osyan) köyüne bağlı Karamik mezarısı yakınında kardan yolu temizlemeye çalışan özel time gerillalar pusu kurdu. Gerillalar tarafından karşılıklı çapraz ateşe tutulan özel timden kurtulan olmadı, tümü imha edildi. Özel savaş yetkilileri ise, "2 özel tim elemanı öldü, 3'ü de yaralandı" tarzında açıklama yaparak, kayıplarını gizlediler. Gerillalar ise hiç kayıp vermeden üslerine geri çekildiler.

Ağrı'da bütün gizlemelere rağmen TC, yeniktir

22 Mart 1990 günü Doğubeyazıt'a bağlı Güngören köyündeki ilkokulu gerillalar ateşe vererek yaktılar. Benzin dökülerek yakılan okul tamamen yandı. Böylece Güngören'deki kemalist zehiri aşıl原因 bir yuva daha kurutulmuş oldu.

Ayrıca Mart ayının ikinci yarısından sonra düşmanla ARGK gerillaları arasında sürekli ve çok yaygın çatışmaların olduğu bildirilmektedir. Çatışmaların en çok yaşandığı alanlar Ağrı ve çevresidir. Özellikle Küçük Ağrı Dağı'ndaki muharebeler günlerce sürmektedir. Gerillaların roketatarlar da kullandığı muharebelerde, düşmana ağır zayıtlar verdiriliyor. Fakat TC, hem kayıplarını, hem de Serhet

Eyaleti'ndeki savaşı ısrarla gizlediğinden ve bölgeye giriş çıkışları kontrol altında tuttundan haberlerin dışa yansımaları gecikiyor. Ayrıca sağlıklı bilgi akışını da engellemeye çalışıyor.

Lice'de sömürgeci eğitime darbe

Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı Tuzluca, Çeper ve Kırılan köylerindeki ilkokullar gerillalar tarafından ateşe verilerek yakıldı. 24 Mart akşamı Tuzluca köyüne gelen ARGK'ye bağlı bir gerilla birliği, ilkokul ve lojmanını benzin dökerek yaktılar. Ardından TC ajanı öğretmen Tahir Çivri ölümle cezalandırıldı. Daha sonra aynı gerilla birliği Çeper ve Kırılan köylerine de giderek her iki köyün ilkokulunu ateşe verip yaktılar.

Yine 26 Mart tarihinde aynı ilçeye bağlı Zümrüt köyü ve bu köye bağlı Kocik mezrasında bulunan iki ilkokul da gerillalar tarafından benzin dökülerek yakılmışlardır.

Öte yandan Diyarbakır'ın Bismil ilçesinde muhtemelen askeri cephane yüklü 3 vagon ARGK gerillaları tarafından yakıldı. 23 Mart günü gerçekleşen eylemde, düşmana büyük maddi zarar verdirildi.

Elazığ-Bingöl karayolunda gerilla denetimi

Elazığ-Bingöl karayolu Sarıcan köyü mevkiinde saatlerce kapalı tutuldu. 25 Mart saat 10.30 sıralarında eylemi başlatan gerillalar, gelen araçların tümünü durdurdular. Araçlardan inen yolcuların kimlik kontrolü yapıldı, bildiri dağıtıldı ve ağırlıklı olarak halk ayaklanması içerikli propaganda yapıldı. Daha sonra GAMEDA şirketine ait gazete dağıtım aracı, 1 otobüs ve 1 kamyon yakıldıktan sonra eyleme son verildi.

Uludere'de özel tim-çete terörü ve devrimci eylem

26 Mart günü Uludere'nin en güçlü çete odağı Mala Beyré ve çetesine ölümcül darbe indirildi. Şi (Onbudak) köyünde bir çete reisi ve ağı olan Abdülmecid Avde ölümle cezalandırıldı. Çetelerin devletten aldıkları 7 adet G-3 silahına ARGK gerillalarının el konuldu. Çıkan çatışmada da bir ARGK savaşçısı yaralandı.

Geri çekilirken pusuya düşen ARGK gerillaları bir defa daha çatışmaya girdiler. Bir ilk çatışmada yaralanan olmak üzere iki savaşçı kahramanca savaşarak şehit düştü.

Alanda sömürgecilerin en güçlü dayanağı olan ağının vurulmasıyla kuduran özel tim ve çete birlikleri, bir ARGK savaşçısının Hilal köyündeki evine saldırdılar. Bir ve dokuz yaşlarında iki kız çocuğunu vahşice katlettiler. Evde bulunan diğerleri ağır yaralandılar.

Bu olaya ilişkin detayları gelecek sayımızda vereceğiz.

Elazığ'da TC'nin 9 soygun görevlisi cezalandırıldı

Elazığ'da sömürgeci talana güçlü bir darbe daha indirildi. Aralarında Etibank'a bağlı Şark Ferro Krom İşletme Müdürü Metin Çakır'ın da bulunduğu TC'nin 9 önemli elemanı ölümle cezalandırıldı. Bunlara ait 4 araç da yakılarak imha edildi.

Kürdistan'daki halk ayaklanmasını desteklemek ve Newroz'u kutlamak amacıyla, bir ARGK gerilla birliği tarafından eylem gerçekleştirildi. 22 Mart 1990 günü öğleden sonra gerillalar, Palu'ya bağlı Kayaönü köyü Rut Dağı mevkiinde karayolunu kestiler. Gelip-geçen bütün araçları durdurup kimlik kontrolü yaptılar, bildiri dağıttılar. Ayrıca biriken 200-300 civarındaki kitleye halk ayaklanması ve Newroz'un anlamı, içeriği ve devrimci savaşımızın geldiği aşamaya ilişkin propaganda yaptılar. Bu sırada Ferro Krom İşletmeleri'nden dönen Türk talan heyeti 4 arabayla geldi. Gerillalar bunların kimlik kontrolünü yaptıktan sonra, toplanan yüzlerce kişiye bu tip unsurların Kürdistan'da yeraltı kaynaklarımızın talanında üstlendikleri rolü ayrıntılı izah ettiler. Ve Kürdistan kurtuluş savaşının hedefleri arasında bu tarz görevleri üstlenenlerin de bulunduğunu açıkladılar. Daha sonra kurşuna dizilerek 9'u da ölümle cezalandırıldı.

Türk sömürgecileri aldıkları ağır darbenin etkisiyle çaresizleşerek yine propaganda bombardumanına sarıldılar. "Katliam, masum sivillerdi" manşetleri günlerce gazetelerde eksik olmadı. Yine sözümona eski yönetim PKK'ye kaçak kömür veriyor ve PKK bunu satıp silah alıyormuş! Yeni atanan yönetim dedikleri cezalananları- bunu kestiklerinden ötürü öldürülmüşler! Bu safsatalar, TC'nin en yetkili ağızları olan bakanları ortaya atıyordu. Özel savaşın hizmetindeki basın da bu laf salatalarını geniş bir şekilde işledi. Bununla gerçekler tersyüz edilerek, çarpıtılmaya çalışıldı. Fakat artık bu çarpıtmaların hiçbir tutmuyor. Çünkü güneş balçıkla sıvanamaz. Dolayısıyla TC'nin bütün yalan ve demagojileri sonuç vermiyor, vermeyecektir de.

Eylemin hem zamanlama açısından Newroz ve ayaklanmaya denk düşürülmesi, hem de düşmana indirdiği darbenin büyüklüğü oldukça isabetli olmuştur. Bu durum halkımızı sevince ve coşkuya boğmuştur. Çünkü ce-

zalandırılan unsurlar yeraltı zenginliklerimizin talanında birinci derecede rol oynamaktadırlar. Nitekim heyet halinde incelemelerde bulunmuş, soygun planlarını yaparak şehire dönmüyorlardı. Dolayısıyla suçüstü yakalandılar ve hakkettikleri cezayı buldular.

Bir kere şu iyi görülme durumundadır: Kürdistan'da Türk sömürgeciliğine ait her şey kurtuluş savaşımızın hedefleri arasındadır. Bu hedeflerin sıralanmasında Türk özel savaş güçleri birinci yeri işgal etse de, ikinci sırada ekonomik hedefler gelmektedir. TC'nin Kürdistan'daki ekonomik faaliyetleri esasta iki temele dayanmaktadır. Birincisi, yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynaklarımızı talan etmek, yoğun emek gücümüzü sömürmek, yani Kürdistan'ı insanıyla birlikte soyup soğana çevirmek, bir de buna dayanarak halkımızı göç ettirip ülkemizi boşaltmaktır. Nitekim TC'nin bu ekonomik politikası sonucu, açlık sınırına gelen halkımıza göç yolu gösterilmiş ve milyonlarca insanımız, ülkeden kopararak dünyanın dört bir yanına savrulmuştur. İkincisi; bu talan sonucu TC vurduğu vurgunlarla Kürdistan'da yürüttüğü özel savaşını finanse etmektedir. Yani Kürdistan'daki zenginlikler ağırlıklı olarak TC'nin elinde silaha dönüşüp tekrar halkımızın katledilmesinde kullanılmaktadır. Kısacası Türk rejimi ülkemizdeki ekonomik faaliyetlerine ilişkin politikasını özel savaşın bir parçası olarak ele alıp yürütmektedir. Bu yüzden sömürgeci ekonomik işletmelerde görevlendirilenler özel savaş politikasına uygun seçilmektedir. Bazı istisnalar hariç, bunların hemen hemen hepsi sömürgeci savaşın parçaları durumundadırlar.

Bunlar Kürdistan'da hala bazıları farkında olmasa da pratik olarak özel savaş hizmeti görmektedirler. Özellikle cezalandırılan 9 unsur TC'ye hizmeti bilinçli olarak sağlamışlardır. Dolayısıyla gerillalar aldıkları istihbarata dayanarak eylemi iyi planlamış ve isabetli vurmuşlardır. Eylem büyük caydırıcı özelliğe sahiptir; ve bu tarz TC'nin hizmetinde olmaya son verebilecek karakter taşıyor. Sonuç olarak sömürgeci ekonomik faaliyetleri durdurmaya yönelik olduğundan, TC'ye güçlü bir darbedir. Zaten düşmanımızı hırçınlaştıran da budur.

Türkiye ve Kürdistan'daki yüksek okullar 1990 Newroz'unda intifadayla dayanışmanın görkemli örneğini verdiler

İstanbul Üniversitesinde Newroz ateşi yükseliyor

Türkiye ve Kürdistan'daki yüksek okullarda Newroz'u kutlama ve halk ayaklanmasıyla dayanışma amacıyla çeşitli eylemler yapıldı ve forumlar düzenlendi. Kürdistanlı öğrenciler tarafından düzenlenen eylemlere, Türkiye'deki devrimci-demokrat öğrenciler de destek sundu ve güç verdiler. Eylemler, 21-22 Mart Newroz ve ERNK'nin 5. kuruluş yıldönümünde gerçekleşti.

İstanbul Üniversitesi Merkez Binası'nda toplanan 2000'i aşkın öğrenci, önce forum yaptılar. Forumun yapıldığı salona Savur direniş şehitlerinden Kamuran DÜNDAR yoldaşın büyük boy portresi de asıldı. Ayrıca ulusal bayrağımızın yanısıra, "Cejna Newroz pîroz be", "Bijî Newroz", "Yaşasın Newroz halk ayaklanmamız", "Bijî Kurdistan", "Yaşasın Türkiye ve Kürdistan halklarının mücadelesi birliği" pankartları da dikat çekiyordu.

Forumda Newroz'un Kürdistan halk tarihindeki yeri anlatıldıktan sonra, ulusal bağımsızlık mücadelemizin yüklendiği anlam açıklandı. 21 Mart 1982'de Mazlum DOĞAN yoldaşın direnişi ve 21 Mart 1985'te ERNK'nin kuruluşuyla da PKK'nin Newroz'a verdiği en anlamlı yanıtı gerçeği vurgulandı. Bununla halkımızın, Halk Kurtuluş Ordumuz-ARGK ile kurtuluş mücadelesinde iyi bir bütünselliği sağlandı. Sonraki süreçte devrim savaşımızın gelişimi, büyük hamleler ortaya koydu. Bunun en kanıtlanan gelişmesi de Kürdistan'da başlayan ve gelişen halk ayaklanmasıdır. Kürdistan halkı savaşını yeni bir döneme girmiştir ve bu da Kürdistan'da ayaklanmalar döneminin başladığını ilan ediyor.

Önümüzdeki yıllar, Kürdistan'da siyasal ve silahlı şiddet içiçe gelişecek ve bu Türk sömürgeciliğini ülkemizden söküp atıncaya kadar devam edecektir. Ayrıca forumda, Kürdistan'daki halk savaşının Türkiye devrimi üzerindeki etkileri de irdelendi.

Forumdan sonra öğrenciler, topluca slogan atarak Beyazıt Meydanı'na doğru yürüyüşe geçtiler. Meydanda devrim şehitlerinin anısına yapılan saygı duruşundan sonra, topluca devrim andı okundu. Tekrar üniversite bahçesine dönen öğrenciler, Newroz isyan geleneğimizi temsilen gür bir ateş yakıp, çevresinde halay çekerek Kürtçe devrimci marşlar söylediler.

Diyarbakır Dicle Üniversitesi'nde aynı amaçla yapılan gösteriler görkemli geçti. Binlerce öğrencinin katıldığı eylemler, tam bir bayram şenliğine dönüştü. Yine İstanbul Teknik Üniversitesi-İTÜ, İzmir Ege Üniversitesi, Adana Çukurova Üniversitesi'nde forum düzenlendi, yürüyüş yapıldı ve Newroz ateşleri yakıldı. Ankara Üniversitesi'nde yapılan eyleme polis saldırdı; çıkan çatışmada öğrencilerden yaralananlar oldu ve 20 öğrenci gözaltına alındı. Eskişehir Anadolu Üniversitesi'ndeki kutlamalarda da 13 öğrenci gözaltına alındı. Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde de Newroz ve ERNK'nin 5. yıldönümünü kutlama vesilesiyle, üniversite bahçesi ve koridorlarına pankartlar asıldı.

Bu üniversite ve yüksek okullar dışında, diğer okullarda da benzer eylemler oldu. Bu gösterilerin tümüne toplam onbinlerce öğrenci katıldı. Bu gösterilerde Kürdistan halkı ayaklanmasıyla güçlü bir dayanışma örneği gösterilirken, Newroz birlik, daya-

nışma ve isyan ruhu çok ileri düzeyde temsil edilmiştir. Böylece 5. yılını bitirip 6. mücadele yılına giren ERNK, dünyanın neresinde olursa olsun bütün Kürdistanlıları birleştirmiş, tek yumruk, tek yürek haline getirdiği bir de bu eylemlerde ortaya çıkmaktadır. Sömürgeci Türk devleti, Kürdistan'daki halk ayaklanmasının verdiği büyük güçle de yüksek okullarda etkili eylemler olacağını tahmin ettiğinden, buralara da olağanüstü güç yığmıştı. Fakat gelişmelerin önüne geçemediği gibi, bu onun daha da yıpranmasına neden oldu.

Newroz ve ERNK'nin 5. kuruluş yıldönümünde yüksek okullardaki eylemliliğin ortaya çıkardığı en önemli sonuç, Türkiye'deki devrimci-demokrat öğrencilerin bu eylemlerde etkin yer almasıdır. Bu durum Kürdistan ve Türkiye halklarının ortak mücadele edip iktidara yürüme koşullarının ne kadar olgunlaştığını göstermektedir. Düşüncede Kemalizm zırhı parçalanmış, ortak mücadelede pratik adımlar atılma sürecine girilmiştir. Açık ki böylesi bir düzey oldukça ileri bir gelişmeyi ifade etmektedir. Bunda PKK önderliğindeki Kürdistan halkının kurtuluş savaşı, belirleyici bir rol oynamıştır. Dolayısıyla Kürdistan ve Türkiye halklarının kurtuluşlarında PKK öncülük düzeyinde bir rol oynamıştır, oynayacaktır da. Sorun; kazanılan bu mevzileri Türkiye'deki devrimci-demokrat güçlerin iyi değerlendirmeleri ve gerekli dersler çıkarıp etkin karşılığı vermeleridir. Yani hiçbir grupsal kaygıya kapılmadan mücadelemizin zengin deneylerinden gerekli sonuçları çıkarıp, döneme uygun mücadele perspektiflerine ulaşmalarıdır. Türkiye halkının devrim seçeneği ancak bu zemine dayanılarak yaratılabilir. Son gelişmeler bunu çok açık ortaya koymaktadır. 12 Eylül faşist rejimi, Türkiye halkı nezdinde de iyice teşhir olmuştur. Halk, Kürdistan'daki mücadeleyi ilgiyle izlemekte ve ona sempatiyle bakmaktadır. Buna örgütsel ve eylemsel sahada verilecek iyi bir cevap, 12 Eylül rejiminin sonunu getirmeye yetecektir. O halde bu lanetli rejimden kurtulmak için, onur sahibi bütün devrimciler, demokratlar ve sosyalistler; geleceğin hakkını verebilmek için görev başına!

Halkımız 1990 Newroz'unda ERNK'nin 5. kuruluş yıldönümünü ayaklanarak karşılıyor

Halk olarak tarihi bir atılımla yeni bir Newroz'a ulaşmış bulunuyoruz. Artık halkımız bu Newroz'da sadece Halk Kurtuluş Ordumuz-ARGK gerillalarının yükselttiği kurtuluş savaşını yürek ve beyninde yaşamakla, maddi ve manevi olarak desteklemekle yetinmiyor. Kitlesele olarak koyduğu siyasal eylemiyle Newroz'u karşılıyor. Nusaybin, Cizre, Silopi, Kızıltepe'de başlayan halk ayaklanması ile halkımız tarihi eylemini başlatmış

oldu. Halkımızın ayağa kalkışı, onun bin yıllık barbar Türk sömürgeciliğinin Kürdistan'daki varlığının sökülüp atılmasında yeni bir sürece girildiği anlamını da ifade etmektedir. Bu süreç, halkımızın Cephemiz ERNK'de somutlaşan siyasal şiddetiyle, ARGK'de yoğunlaşan silahlı şid-

detin bileşeni olarak ortaya çıkmaktadır. Aynı zeminden beslenen bu iki kuvvetin bileşkesinin ortaya çıkardığı sonuçlar, 1990 Newroz'unu çok daha anlamlı kılıyor. Halkımız bu temelde 90 Newroz'una büyük umut, coşku ve eylemlilikle girdi.

Halk ve Parti tarihimizde

Newroz, bir yandan geçmişin derinliklerindeki kutsal direniş ateşini günümüze taşıırken, diğer yandan, 1982'nin 21 Mart'ında Mazlum DOĞAN yoldaşın soylu direnişiyle bugün çağdaşların eliyle ete ve kemiğe kavuştu. Çağdaş KAWA Mazlum DOĞAN'ın yaktığı üç kibrit

çöpü, 1985'in 21 Mart'ında halkımızın kendisini gerçek kimliği ile ifade etme platformu olan ERNK'de somutlaştı. Aradan bir yıl gibi kısa bir zaman kesiti içinde devrimci savaşımız büyük gelişmeler yaşadı. Bağımsızlık ve özgürlük düşüncesi halkımızı derinden etkiledi. Devrimci savaşımız ülke genelinde yayılırken, uluslararası alanda Kürdistan sorunu gündemleşmeye başladı. Böylesi koşullar 1986 Devamı 22. sayfada

Federal Almanya-PKK Davası tutukluları sömürgeciliği ve emperyalizmi yargılamaya devam ediyor

Baştarafı 1. sayfada
rına karşı işledikleri insanlık suçlarının hesaplarının tek tek sorulacağını belirtmişlerdi.

Devrimci Kürt politikacıların davanın ilk açıldığı günden bu yana sergiledikleri tavır da bu oldu. Özellikle de geçtiğimiz Şubat ayı ortalarından sonra, Düsseldorf'daki mahkeme salonu, PKK öncülüğünde kendi ulusal-toplumsal kurtuluşu için ayağa kalkan Kürdistan halkı ve onun şahsında dünya halkları ile emperyalist, sömürgeci ve işbirlikçi gerici güçler arasında çok çetin bir mücadeleye, hesaplaşmaya tanık oldu. Tutuklu bulunan Kürt politikacıların hazırladıkları ve önemli bir bölümünü sundukları savunmalar, savunmadan çok emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı birer iddianame niteliği taşıyordu.

Tutuklu Kürt politikacıların iddianameleri, Türk sömürgeciliğinin, Alman ve genelde dünya emperyalizminin ve bunların işbirlikçilerinin halkımıza ve tüm insanlığa karşı oluşturdukları suç ortaklığına dayanan kirli işbirliği ve insanlık düşmanı suçlarını belgeleryle kanıtıyor, teşhir ediyor ve bu güçler hakkındaki kesin hükmü tarihin adaletine bırakıyordu. Federal Almanya Başsavcılığı tarafından tersyüz edilen ve bilinçli bir tarzda carptılarak tanınmaz hale getirilen PKK ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi gerçekliği tüm boyutlarıyla ortaya konularak, emperyalizmin bu kirli oyunları boşa çıkarılıyordu. Emperyalist güçlerin günümüzde "bağımsızlık", "özgürlük", "demokrasi", "insan hakları", "ulusların kendi kaderini tayin hakkı" gibi çok soylu kavramları adeta ağzında sakız yaparak, özünü boşaltma ve çıkarlarına göre yorumlama ve uygulama mantığı ve yaklaşımı, alabildiğine açık ve kapsamlı bir biçimde açığa çıkarılıyordu. Ayrıca, bu yaklaşımların halkların bağımsız ve özgür yaşama hakları ve talepleri karşısında engelleyici, tıkayıcı, bastırmacı ve katliamcı özü sergileniyordu. Yine son dönemlerde adına uluslararası konferanslar, toplantılar düzenlenen "Kürt dostluğu"nın, nemenem bir dostluk olduğu ve bunun halkımıza ne getirip, ne götürdüğü de teşhir ediliyor, emperyalizmin bu yaklaşımlarına çanak tutan Kürt işbirlikçilerinin durumları ortaya konuluyordu. Bunun karşısında PKK gerçekliği, ulusal bağımsızlıkçı özgürlükçü, demokrat, devrimci ve enternasyonalist özü teorik ve pratik örnekleriyle tek tek ortaya konuyor ve F. Başsavcılık temsilcileri ve mahkeme heyeti kendi yalan ve demagojilerinin ayaklarına dolanması sonucu hareketsiz kalmak zorunda kalıyorlardı.

Şimdiye kadar yapılan savunmalar, Federal Almanya-PKK Davası'nın açılmasının ardından yatan siyasal nedenleri, amaçları ve hedefleri teşhir etti. Bunun F. Başsavcılık tarafından sık sık iddia edildiği gibi bir ceza davası değil, tam tersine halkımızı, onun biricik önderi PKK'yi

ve ulusal kurtuluş savaşını yargılamaya ve mahkum etmeye yönelik siyasal bir dava olduğunu, hiçbir kuşkuyla yer bırakmayacak şekilde kanıtladı. Ve emperyalizmin bu yaklaşım ve girişimini mahkum etti.

Evet, şimdiye kadar tutuklu politikacıların Selahattin Erdem, Hasan Hayri Güler, Meral Kırır ve Ali Haydar Kaytan (Ali Haydar Kaytan'ın savunması devam ediyor) yapmış oldukları savunmalar, Alman emperyalizminin temsilcilerini, kendi iddianamelerine bile sahip çıkamayacak bir duruma getirdi.

Federal Başsavcılık temsilcileri, kendi iddianamelerine bile sahip çıkamıyorlardı artık. Bu yüzden de o sözde iddianame arkasına gizlemeye çalıştıkları siyasal yaklaşım ve amaçlarını açıktan söyler oldular. Tutuklu devrimci politikacıların savunmaları sırasında, kendi iddianamelerinde söz konusu ettikleri iddiaları değil, siyasal durumları demagojik bir biçimde soru konusu yapıyorlardı. Federal Savcı Völz'ün tutuklu Kürt politikacılara yönelttiği -amacı ve mantığı çok iyi bilinen- sorulardan birisi de, "1926 yılında Kürtçe konuşanı öldüren savcıyla, görüşlerine katılmayanı öldürmek arasında ne fark vardır" sorusu idi. Meral Kırır'ın bu soruya verdiği yanıt şöyleydi: (...)

"Şunları söyleyelim: Bizim ismimizin başında ne 'savcı' sıfatı var, ne de Türk devletiyle, onun dört Ali'den oluşan katliam heyetiyle, yani M. Kemal'in sözde mahkemeleriyle herhangi bir dostluğumuz var. Sorunun cevabını durumu böyle olanlar düşünsünler ve de versinler. Bay Völz'ün gözlüğü'nün camları galiba ayna camından yapılmış. Konuşurken, bu camlardan kendi resmini görerek konuşuyor. Fahat bugün Kürdistan'daki gerçek şu: Türk devletine verilen özel tim uzmanları, eğitimler, helikopterler, marklar, tanklar Kürt halkının isyanını bastırmaya yetmiyor. Nusaybin'de, Cizre'de, Silopi'de halkımız yüzbinler halinde isyan bayrağını açmış bulunuyor. GSG-9 tarafından eğitilen Türk özel timleri, on yaşlarındaki Kürt çocuklarının taşları önünde sığınacak delik arıyorlar. Hatırlatırız, şimdiye kadar verilenler yeterli olmadı, Bay Völz'ün takviye birlikler göndermesi gerekiyor."

"Bir kez insanlık damarı çatlamasın. Eğer çatlırsa, o zaman faşizm, sömürgecilik, işkence, katliam ve soykırım değil; bunlara karşı direnmek, bağımsızlık ve özgürlük istemek suç olarak görülebiliyor. Sömürgeci savaş değil, ulusal kurtuluş savaşı suç sayılabiliyor."

"PKK'nin kendi düşüncelerini zorla kabul ettirdiği, düşüncelerini kabul ettirebilmek için bahkalarını öldürdüğü savı, her türlü mantıktan yoksun olan açık bir yalandır. Gerçek ise şudur: PKK ve Kürt halkı, Türk sömürgeciliğine karşı bağımsızlık ve özgürlük için savaşıyor; Türk sömürgeciliğinin bütün güçlerine karşı, bu arada onun ajanlarına

karşı da mücadele veriyor. Bir siyasal mücadeleyi ve karşılıklı süren savaşı, kendi dilini kullandığı için bir halkı katletmekle kıyaslamaya yeltenen mantığın ise, aklı başında bir insan mantığı olabileceğini düşünmenin imkanı ve bunun dünyada başka bir örneği bulunmuyor. Hem soramak da gerekiyor: Bize karşı yapılanlar, yapanları kendi düşüncelerini zorla kabul ettirebilmek için bizi öldürmeye çalışmaları değil de nedir?..."

Bu konuşmanın yapıldığı 21 Mart 1990 Newroz günü, Kürdistan'da halk ayaklanmaları, yaygın kitle gösterileri, kepenk kapatma ve ARGK eylemleriyle yakılan Newroz ateşinin şavkı olanca sıcaklığıyla Düsseldorf'daki duruşma salonuna da yansıdı. Söz sırası kendinde olduğu için F. Almanya-PKK Davası tutukluları adına bir konuşma yapan Meral Kırır'ın sözü, salonda bulunan izleyiciler, tutuklu-tutuksuz tüm Kürt politikacılarının "Biji Newroz", "Biji Serok APO" sloganlarıyla sona erdi. Alkış, zılgıt ve slogan sesleriyle inleyen duruşma salonunda bulunan mahkeme heyeti ve Federal Savcılar, bu coşkulu Newroz kutlaması karşısında sessizce yerlerinde oturmak ve dinlemek zorunda kaldılar. Duruşmanın öğleden sonraki oturumu başlarken de tutuklu devrimci Kürt politikacılar tüm olanaksızlıklara rağmen, hazırladıkları ve üzerinde "NEWROZ PİROZBE" yazılı pankartı açıp Başkan APO'nun posterini havaya kaldırdıktan sonra, tutuksuzlar ve tüm izleyicilerle birlikte "Ey Şoresgerên Kurdistan" marşını söylediler.

Mevcut durumda Federal Almanya-PKK Davası tutuklusu devrimci Kürt politikacıların Ali Haydar Kaytan, iddianamede suçlama konusu yapılan "Lübnan olayı"na ilişkin konuşmasına devam ediyor. Bilindiği gibi Alman devleti PKK'ye karşı böyle bir suçlama getirerek adeta dünya polisliğine soyunmuş ve sanki Lübnan, F. Almanya'nın bir egemenlik alanıymış gibi, oradaki gelişmelere de doğrudan müdahale etmeye çalışmıştı. Alman emperyalizminin ve onun temsilcisi F. Başsavcılığın bu hukukdışı yönelimi, davanın siyasal karakterini ortaya koyan başlı başına ilginç bir örnektir. Ali Haydar Kaytan'ın bu çarpıklığı ve ölçüsüzlüğü teşhir ettiği konuşmasının bir bölümü şöyle:

"Sayın Başkan, Lübnan Elçiliği bu açıklamayı sizin sorularınıza üzerine yapmıştır. Burada bu açıklamanın ikinci bölümünü aktarmanın gereğini duymuyorum. Çünkü açıklamanın ikinci bölümü ilk bölümü tamamlayıcı nitelikte olmanın ötesine geçmiyor. Elçiliğin açıklaması hiçbir yorum gerektirmeyecek ölçüde somuttur. Lübnan Cumhuriyeti'nin yetkilisi açıkça şunları söylüyor: 'Bir; Lübnan bağımsız bir ülkedir; Lübnan toprakları üzerinde uygulanan yasalar ve nizamnameler, sadece ve sadece Lübnan Cumhuriyeti'nin yasaları ve nizamnameleridir. İki; başka bir siyasal gücün ya da

devletin ceza yasası veya yasaları, Lübnan toprakları üzerinde işlenmiş suçlara uygulanamaz. Daha açık olarak ifade etmek gerekirse, FAC yargı organları kendilerini Lübnan Cumhuriyeti yargı kuruluşlarının yerine koyarak koğuşturma yürütemez ve ceza davası açamaz.' Söylenler bunlardır. Bu noktada şu gerçeğin de mutlaka vurgulanması gerekiyor: Bir an için karşıtlarımızın savları doğru olarak kabul edilse bile, bizim Lübnan Cumhuriyeti yasalarına aykırı davranışlarda bulunmuş olmanız, sadece ve sadece Lübnan Cumhuriyeti yargı organlarını ilgilendiriyor. Bu konuda sizin yapabileceğiniz ve yapmanız gereken bir tek şey vardır: O da taşıdığınız emperyalist mantığı terkederek, 'Lübnan olayları' hakkında açılan davayı kesinlikle ve derhal lağvetmektir."

"2-Gerçeğin başka yönleri de var. PKK'nin Lübnan toprakları üzerindeki faaliyetleri, bu davanın açılması sonucunda deşifre olmuş faaliyetler değildir. Bu faaliyetlerin başlangıcı 1979 yılının sonlarına kadar uzanıyor. Partimiz, Lübnan'a işgalci bir güç olarak girmiyor. Lübnan yurtsever güçleri ve Ortadoğu'daki devrimci hareketlerle kurduğu dostluk ilişkileri çerçevesinde bu alanda varlık gösteriyor. Daha açık söylemek gerekirse, Filistin Kurtuluş Hareketi içindeki çeşitli örgütlerin Lübnan'daki varlığı ile PKK'nin bu alandaki varlığı arasında pratikçe hiçbir farklılık söz konusu değildir. En azından gazetelerden okuyor veya radyo ve televizyon haberlerinden izliyor olmalısınız. Saldırgan İsrail siyonistleri, hemen her gün Lübnan'daki Filistin kamplarına karşı karadan ve havadan saldırılar düzenliyor. Dolayısıyla en azından Lübnan yönetimi açısından bu kamplardan hiçbir gizli kamp özelliği taşımıyor. Lübnan'daki PKK kamplarının özelliği de budur. Bunun dışında Lübnan toprakları üzerinde, tıpkı Filistinli mülteciler gibi hatırı sayılır bir Kürt mülteci kitlesi yaşıyor. Partimiz, Lübnan'da yaşayan bu Kürt mülteci kitlesiyle örgütlü bir bütünlük oluşturuyor. PKK, bir bakıma, sürekli savaş koşullarında bulunan ve insanların ancak bir örgüt içinde yer alarak varlıklarını sürdürebildikleri Lübnan'da yaşayan Kürt azınlığın meşru temsilcisi olarak ortaya çıkıyor. Böylelikle Partimizin Lübnan'daki varlığı her açıdan meşru temellere dayanıyor."

Alman emperyalizminin çıkarları öyle gerektiriyor diye açılan bu davanın pratikteki yürütücüleri, bu kadar somut gerçekler karşısında zorlandıkları zorlanıyorlar. Gerçek, mantık ve hukukdışı iddiaları birer birer çürütülüp yerlerine doğrular kondukça bundan sonra ne yapacaklarının sıkıntısını yaşıyorlar. Daha o çok güvendikleri sözde "tanıklar"ın dinlenme aşamasına bile geçilmeden. Düsseldorf'da görülmekte olan bu davadan istedikleri sonucu alamayacaklarını, yani PKK'yi "te-

rörist" ilan edemeyeceklerini anlamış bulunuyorlar.

İşte Düsseldorf-PKK Davası'nda 8 Kürt politikacının serbest bırakılması ve savunmaların başlamasıyla aynı döneme denk getirilen ve Berlin'de görülen "Çetiner davası" da, F. Başsavcılık şahsında Alman Emperyalizminin bu çıkmazının bir sonucuydu. Düsseldorf'da çıkarılabileceklerini anladıkları mahkumiyet kararına Berlin'de, emperyalizmin işbirlikçi ajanı Ali Çetiner sayesinde ulaşmak istediler.

PKK'yi "terörist" ilan edebilmek için, Federal Almanya tarihinde ilk kez "Pişmanlık Yasası" çıkarıldı ve Ali Çetiner hainiye uygulanmaya sokuldu. Düsseldorf'daki davanın iddianamesini hazırlayanlardan ve Berlin'de işbirlikçi ajan Ali Çetiner lehine tanıklık yapan Federal Savcı Senge; "Eğer Pişmanlık Yasası ve bundan yararlanan Ali Çetiner olmasaydı, Düsseldorf'daki PKK davası da olmazdı" diye ifade vererek Kürt işbirlikçiliği ile Alman emperyalizminin PKK'ye ve ulusal kurtuluş mücadelesine karşı nasıl kirli bir işbirliği ve suç ortaklığı içinde olduklarını kendi ağzıyla itiraf etti. Duruşmalar boyunca, orada doğrudan yer almadığı halde suçlama ve yargılama konusu yapılan PKK'yi. Emperyalist mantığa göre, bunun adı da "bağımsız hukuk" veya "adalet" oluyordu. Karar aşamasında "Pişmanlık Yasası'nın "terörizmi önlemede sağlayacağı yararları" saymakla bitiremeyen Ali Çetiner alçağı, nasıl olduysa bir gerçeği teslim etmekten de geri durmadı ve bu yasanın Kürt cephesinde pek bir işe yarayamayacağını söyledi.

Her şeye rağmen, Alman emperyalizmi bu davada da PKK'yi "terörist" ilan edemedi. Ve bu arada hemen yeni taktiklere yönelmeye başladı. F. Almanya'nın Celle ve Koblenz kentlerinde bulunan Eyalet Yüksek Mahkemeleri'nde de Düsseldorf'daki ile aynı özü taşıyan yeni yeni davalar açma hazırlıklarını hızlandırdı. Koblenz'de tutuksuz yurtseverlere, Celle'de de biri tutuklu, biri tutuksuz iki yurtsevere karşı açılmak istenen davaların da içeriği, amacı ve hedefi aynı. Düsseldorf'da sonuç alamayacakları kesinleşince, bu kez de iki-üç kişilik yurtseverlere karşı aynı iddianameyi öne sürerek dava açmaya ve onlar şahsında PKK'yi yargılamaya kalkışması, Alman emperyalizminin hedeflerinden hiç ama hiç vazgeçmediğini, kör ve nafile bir inatla bir halkın, Kürt halkının ulusal-toplumsal kurtuluş hareketini yargılamaya ve mahkum etmeye çalıştığını kanıtlamaktadır.

Fakat her şeye rağmen, PKK ve Kürdistan halkı nasıl ki, Türk sömürgeciliği ve işbirlikçilerinin tüm komplo, saldırı ve kirli oyunlarını boşa çıkarıyor ve vahşi saldırılarını büyük bir kahramanlıkla geri püskürtüyorsa Alman emperyalizminin de kuralı, ölçüsü oyunlarını boşa çıkarmasını bilecektir.

Ceza davası avukatlarının Frankfurt'ta yapılan 14. yıllık kongresine sunulan karar tasarısı

TAZ gazetesinin 21.03.1990 tarihli nüshasında **"Kürt İntifada'sı şekillenmeye başlıyor"** başlığı altında bir tarafta Türk ordusu ile özel timler ve diğer tarafta Kürt halkının geniş kesimi arasında vuku bulan yoğun çatışmalar üzerine haber veriliyor.

Bugün Türkiye-Kürdistan'ındaki halkın güvenlik kuvvetlerine karşı kendini savunmaya başladığı konusunda artık hiçbir kuşkuyla yer yok.

Bu çatışmalarda -şu da artık bugün ciddi olarak inkar edilemiyor ki-, Kürt kurtuluş hareketi PKK önemli bir rol oynuyor. Aynı zamanda Düsseldorf Eyalet Yüksek Mahkemesi'nde çok yakınlarda ise Celle ve Koblenz Eyalet Yüksek Mahkemelerinde FAC hukuk tarihinde ilk defa bir ulusal kurtuluş hareketine -PKK gibi- karşı ceza davası yürütülüyor.

Ceza kanununun 129a maddesine göre şimdiye kadar sözkonusu Devlet Güvenlik Senatolarında 23 Kürde karşı dava açıldı. Ana iddianamede atfedilen "terörist birlik", yamırsı Federal Başsavcılığın 30.12.1988 tarihli ek iddianamesinin onayı sözkonusu iddianameye göre iki sanık PKK'nin Lübnan-Barlias'taki gerilla kampında, sözümona Haziran 1987'de iki kişinin kurşuna dizilmesine katılmış olmalarından dolayı suçlanıyorlar-ki; bu her şeyden önce davanın hukuk devleti ilkelerine göre tartışılabilirliği ve aynı zamanda politik handikapını oluşturmaktadır.

Böylelikle ilk defa kurtuluş savaşıyla doğrudan bağlantı içindeki olaylar üçüncü bir ülkede, FAC'da bir iddianameye konu ediliyor.

Federal Alman hukuk kurumları yabancılardan yabancılara karşı yurtdışında ceza kanununun 129a maddesine göre işlendiği ileri sürülen sözde bu olayların hukuksal takibatını üstlenmekle dünya polisi rolünü oynuyor. Aynı zamanda Türk devletini, Kürt ulusal kurtuluş savaşına karşı yürüttüğü baskıları da desteklemiş oluyor.

Bir kurtuluş hareketi, FAC'nin hukuksal koruma yardımıyla uluslararası alanda da "terörist" olarak damgalanmak istenmektedir. İlk defa bu davada 16.05.1989 tarihinde geçerli olan pişmanlık yasası da uygulanmak istenmektedir.

İtirafçı Çetiner'e karşı da 1984 yılındaki bir cinayetten dolayı Berlin Eyalet Mahkemesi'nde yürütülen dava da bu kapsam içinde. Federal Savcılık ve Berlin Eyalet Savcılığı sözkonusu "şahide" (itirafçı Çetiner'e -bn.) davasında en az ceza kapsamı düzeyinde uygulanması için bir dilekçe verecekleri güvencesinde bulundular. Bu handikapa uygun olarak Federal Savcılığın Düsseldorf davasındaki temsilcisi (Senge -bn.) Berlin'deki davaya şahit olarak çıktı ve Düsseldorf'taki iddianamesine ilişkin "cesur ispatlamalar"da bulundu. Önce itirafçının itirafları suçlamaların "çerçevesini belirledi". Berlin Eyalet Savcısı da 22.13.1990'da cinayet suçu için itirafçıya 4 yıl 6 aylık bir hapis cezası verilmesi talebinde bulundu.

Rollerin bu takasıyla bir iddia makamı temsilcisi daha şimdiden pişmanlık yasasının uygulamasının hukuk devletine aykırılığını gösteriyor. Pişmanlık ikramiyesinin uygulanmasında karar yetkisi böylelikle yalnızca ve fiilen soruşturma makamlarının elinde oluyor. Yalnızca bunlar, (soruşturma makamları -bn.) itirafçının yapmış olduğu açıklamaları kendi hüküm ilgileri dahilinde değerlendirebilirler. Mahkemenin bu değerlendirmeyi gerçekten araştırma imkanı hemen hemen hiç yok.

Böylelikle itirafçının soruşturma makamlarına açıkça olan bağımsızlığı, kendi davasının sonucundan bağımsız olarak var oluyor. Cezanın icrası, yeni kimlik, yaşam koşullarının vekaleti gelecekte de bu kurumlar tarafından kararlaştırılıyor. Her itirafçının içinde bulunduğu zoraki koşullar, ki kendi varlığının suç mükellefiyetinin kapsamına göre doğrudan üçüncüye bağlı olmasından dolayı gelecekte de böyle olacak ve bunu dayanılmaz suç mükellefiyeti tehlikesi takip edecektir. Şundan şüphe edilmelidir ki, bu koşullar altında itirafçı "şahit" Çetiner'in Kürt sanıklara karşı davada gelecekteki inandırıcılığının incelenmesi acaba mümkün mü, aynı zamanda onu sözkonusu dava için hapis tutmaları soruşturma makamlarının elinde mi (ceza davaları yönetmenliği 96. madde)?

Federal Başsavcı Düsseldorf Eyalet Mahkemesi'ndeki dava dahilinde daha şimdiden sanıkların en temel haklarının tasfiyesini gerçekleştirmek için politik hukuk ihlallerine başvurdu -örneğin mahkeme salonundaki cam bölmeyi hatırlayın.- Bu uygulamanın en yeni değişikliklerinden biri, sözümona savunma görevinin itaatsizce "kötüye kullanılma hükmü" ve sözde yabancı "teröristlerin", daha doğrusu mahkemesiz bir biçimde yurtdışı edilmesi. Düsseldorf Eyalet Yüksek Mahkemesi'ndeki PKK davası savunucuları bundan dolayı 14. ceza davası avukatları kongresinden aşağıdaki karar altına alınmasını talep ediyor:

-Ceza kanunun 129a maddesinin kayıtsız-şartsız iptali!

-Federal Alman Ceza Hukuku aracılığıyla yabancı kurtuluş hareketlerinin kovuşturmasına son!

-Pişmanlık yasası hemen kalkmalıdır!

-Yabancılar yasasının sertleştirilmesinden dolayı sözümona daha başka "terörist davalarına" son!

24 Mart 1990 tarihinde İspanya'nın Barselona kentinde yapılan Uluslararası Demokrat Avukatlar Birliği 13. Kongresine "F. Almanya-PKK Davası" hakkında sunulan karar tasarısı

24 Ekim 1990 tarihinden beri FAC'ın Kuzey-Ren-Westfalya (NRW) Eyaleti Yüksek Mahkemesi'nin 5. Ceza Senatosu'nda önce 19, şimdi ise 17 Kürt hakkında F. Başsavcılık tarafından açılan ve en az iki yıl devam etmesi öngörülen bir dava sürdürülmektedir.

Bu davada, adil davaların tüm temel prensipleri sınırsız bir ölçüde çiğneniyor. Bu davada uygulanan ölçüler, şimdiye kadar

FAC tarihindeki uygulamaların çok çok altında. Ki Federal Almanya Cumhuriyeti'nin anayasasında yer alan ve terörist örgüt üyeliği için öngörülen 129a maddesi ve uygulamaları, konuyla ilgilenen Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu, Uluslararası Af Örgütü (AI) ve öteki ilgili kuruluşlar tarafından sürekli eleştirilmektedir.

Bu dava, PKK (Kürdistan İşçi Partisi)'yi kriminalize etme ve

"Zaferin ışıltısını 12 Eylül'ün en karanlık günlerinde bile gözlerimizde taşıdık"

Bu dava, altını kalınca çizerek belirttiğimiz gibi 1980'lerin sonunda mücadelemize karşı uluslararası ablukanın son boğumu olarak hesaplanmıştı. Her şey, PKK'nin tasfiyesinin başarıla- cağı hesabına dayandırılmıştı. İlgili güçlerin bu hesap uğruna çok şey yaptıklarını biliyoruz. Her şey, ama her şey denendi. Bunları genel hatlarıyla ortaya koyduk. Tekrarlamama gerek yok. Sadece, şimdiye kadar söylediklerime ekleyeceğim birkaç nokta var.

PKK ile bu kadar ilgili olduğunuzu göre, PKK'nin üzerinde yediği toprak olan gelişmelere de ilgi duyuyor olmanız gerekir. Son gelişmeleri duydunuz mu? Duymaz ve bilmez davranmak işinize geldi mi, var olanı yok saymayı, tersi durumda ise, piyeyi deve yapmayı nasıl becerdiğinizizi biliyoruz. Bu dava bize çok şey öğretti; bilgilerimizi gözlemlerimizle derinleştirdi. Öğretiş karşılıklıdır.

Türk burjuva politikacıları ve yazarları, Kürdistan'da halkın ayaklanışından "Türklük adına" acı duyuyorlarmış. Gazeteler böyle yazıyorlar. Şüphesiz bunlarla duygularımız karşıtlık oluşturuyor. Örneğin şimdi coşku ve sevinçle anlatıyorum.

12 Mart 1990'da Mardin'de düşman kuvvetleriyle çatışmada 13 gerillanın şehit olması ardından kadın-erkek, yaşlı-geç- çocuk, işçi, işsiz, köylü, esnaf, din adamı, öğrenci, yani Kürdistan toplumunun bütün kesimleri ayağa kalkmış durumda. Kürdistan, 1990 baharını böyle gerçek bir canlanışla karşıladı. Türk sömürgecilerinin "terörist" dedikleri ARGK gerillalarından şehit düşenlerin kanına bağlılık, Kürdistan halkı için her şeyin göze alındığı savaş gerekçesi oldu. Halk, çatışmalarda şehit düşen gerillaları, ERNK bayraklarına sararak toprağa verdi. Sadece bunu gerçekleştirebilmek için bile insanlar ölümü göze aldılar ve öldüler de.

Kürdistan'da Türk ordusunun iflas ettiğini, sömürgeci savaşın kendileri için bir bataklık olduğunu sömürgeci cephede artık görmeyen ve itiraf etmeyen yok.

Umarım bu davayı açan o mahlum güçler de, halk hareketinin ne demek olduğunu biliyorlardı. Bildiklerini düşünüyorum. Çünkü ilk örneği Kürdistan değil. Bu konuda Vietnam'ı hatırlamak bize her zaman coşku vermiştir.

Ama çok daha yakın tarihin, günümüzün sıcak örnekleri de var. Filistin halkının "intifada" olarak dünya literatürüne geçen sürekli isyanı güç aldığımız diğer bir örnektir. Ve artık çok geniş kesimlerin de kabul ettiği bir "Kürt intifadası" da patlamıştır. Kürdistan'da Türk sömürgecilerinin tankları, savaş uçakları, yüzbinlerce askeri dışında bir varlığı yok. Türk sömürgecileri sadece bunlarla var. Bir de insanları, evleri, sokakları, hatta gördükleri her canlıyı kurşunlayan, azgınca saldıran, tutuklayıp, hatta hemen buldukları yerde işkence yapan "özel tim" var. Bunlar, Federal Almanya'nın eğittiği o ünlü timler. Görevleri, kendilerine öğretildiği biçimde Kürdistan halkına "Avrupa demokrasisi"ni öğretmek. Bunların ABD kaynaklı bir ismi de "Rambo". Cumhuriyet gazetesi muhabiri Fuat Kozluklu'nun yazdığına göre, bu "Rambo" şeflerinden biri, "gel ulan buraya!" diye çağırdığı gazetecilere şöyle bir demokrasi söylevi vermiş: "Buranın kralı bizleriz. Yanlış olmasın. Fotoğraf çeken biraz öperiz. Benle eli cebindeyken kimse konuşamaz. Çocuklar baba derler bana. Çok leşim vardır. Gerişi size halmış!" Tam da ABD filmlerindeki gibi! Kürdistan'ın "terörist" halkı, işte bu "demokrasi kahramanları" ile çatışıyor. Büyüklere gerek yok, bunları çocuklar taşıyor. Halk, aynı zamanda, Türk Parlamentosu'nda "milletvekilliği" yapan uşakların evlerini de taşıyor.

Kısa bir sonuç çıkaralım: Belki gün gelir işe yarar diye elde tutulan ve geçen yıl Avrupa'da düzenlenen konferanslarda da hayli öne çıkarılan işbirlikçi-hain Kürtler, Kürt halkı tarafından taşlandığına göre, demek oluyor ki, sömürgecilerin elinde işgal ordusu ve özel tim dışında kalan bir şey yok. Müttefikiniz TC, oldukça zor durumda.

Sizin elinizde ne kaldı? Bay Senge'nin ev, para ve yaşam güvencesi vaaddettiğini mahkeme önünde açıkça itiraf ettiği, Bay Rebmann'ın ise "baş tanık" sıfatıyla takdim ettiği Ali Çetiner ve yine Bay Senge'nin mahkeme önünde açıkça söylediği gibi yazarların bile inanç duymadığı sözde bir iddianame... Ha... tabii şu ilginç Lübnan iddianamesine dayanak yaptığınız bir "tanığınız" daha vardı. Üçüncüsü ise

terörist örgüt olarak göstermeye yönelik olup, Kürt kurtuluş mücadelesine müdahale anlamı taşımaktadır.

Kongreyi aşağıdaki talepleri desteklemeye çağırıyoruz:

-129a maddesine dayanarak FAC'ın bağımsızlık ve kurtuluş hareketlerini kovuşturması durdurulmalıdır.

-Davada 15 Kürde karşı yapılan uygulamalar durdurulmalıdır.

-Tecrit koşulları değiştirilmelidir.

**Savunma adına;
FAC Dortmund'dan
Avukat Reiner B. Ahues**

zaten çoktan gözünüzden düştü. İddianamede uslu çocuklar diye övgüye layık görüp, korumanıza aldığınız, açıkça ilan ettiğiniz işbirlikçileriniz ise, sizin için üzücü de olsa söylemek zorundayım ki, artık komada bile değiller.

Gözlerimize bakın. Sadece tutuklu olan bizlerin değil, buraya gelen insanlarımızın da gözlerine bakın. Zaferin ışıltısını göreceksiniz. Bunu son gelişmelerin heyecanıyla söylemiyorum. Biz bu ışıltıyı 12 Eylül'ün en karanlık günlerinde bile gözlerimizde taşıdık. 12 Eylül'ün işkencehanelerinde gözlerimizi oyduklar, ama bu zafer ışıltısını yine söndüremediler. Bu yıl, dağlardaki gerilla savaşıyla şehirlerde halkın ayaklanışı birleşti. Cumhuriyet gazetesi iç politika muhabiri Celal Başlangıç, "Burada, çocuklara büyüyünce ne olacaksınız sorusunu sormadık" diyor. Özel time taş attıkları gerekçesiyle tutuklanan çocuklar arasında altı yaşında olanlar bile var. Objektife karşı zafer işareti yapıyorlar. Bay Rebmann'ın iddianamesinde ise, PKK'nin asker kaynağı olarak Avrupa gösterilmiş. "PKK'nin Avrupa'daki faaliyetleri engellenirse PKK'nin çökeceğine inanıyor. Hem maddi geliri kalmaz, hem de savaştıracak adam bulamaz" diyor. Türk gazetecileri kendileri yazdılar. Kürdistan çocuklarına büyüyünce ne olacaksınız sorusunu sormaya cesaret edemiyorlar. Çünkü; cevabını biliyorlar. Kürdistan çocukları şunu söyleyecekler: "ARGK gerillası olacağım!" Elimde Federal Almanya'da büyümüş Kürt çocuklarının çizip gönderdikleri birkaç resim var. Bunlardan birini bir kız çocuğu, diğerini bir erkek çocuğu çizmiş. Bu resimleri Bay Rebmann'a hediye ediyorum. Kürdistan kızları ve oğullarının nasıl büyüdüğü hakkında daha iyi fikir edinebilir.

Sözlerimi sonuçlandırıyorum. Her şeyin bir kuralı vardır. Politika da politikanın kurallarına göre yürütülür. Bu dava özgü-lünde yapılacağı gibi politik mücadeleye hukuki ceza davası maskesi geçirilmeye kalkışılırsa, en basit deyimle hukuk adamlarının elinde hukuk katledilmiş olur. Böyle bir iddianame ile karışımıza çıkması, Federal Almanya için gerçek bir talihsizliktir.

Meral Kırır /28 Mart 1990

NEWROZ KUTLAMALARI DEVAM EDİYOR

Newroz kutlamaları, Avrupa'nın çeşitli alanlarında sürüyor. Kürdistan'daki gelişmeler, Newroz gecelerini daha coşkulu kılıyor ve katılımları daha da arttırıyor. Gazetemize son olarak ulaşan kutlama haberleri şunlardır:

Hannover'de Newroz coşkuyla kutlandı

(Hannover/Berxwedan)

3.3.1990 günü Hannover'e yakın olan Braunschweig bölgesinde, Kürt halkının birlik, diriliş ve dayanışma günü olan Newroz bayramı, düzenlenen coşkulu bir geceyle kutlandı.

Gecenin düzenlendiği yer, şehir merkezinin dışında sarp bir yerde olmasına rağmen, Kürdistanlı yurtseverler erken saatlerde gece salonuna akın etmeye başladılar. Geceye, yaklaşık olarak 1700 kişi katıldı. Gece programının akıcı ve zengin oluşu, kitlede beğeni kazandı ve ilgiyle izlendi. Kitlenin coşkusu, gece boyunca atılan slogan ve sık alkışlarla devam etti.

Gece programı, Kürdistan ve dünya devrim şehitlerinin anısına bir dakikalık saygı duruşuyla başladı. Saygı duruşu ve açılış konuşmasından sonra her yönüyle Kürdistan'ı ve bağımsızlık mücadelesini dile getiren ve coşkusunu yaşatan halaylar, oyunlar ve müzik parçaları sunuldu. Gece kitlesinin büyük beğenisini kazanan müzik ve folklor ekipleri, coşkun alkışlar arasında programlarını tamamlayarak sahneyi terk ediyorlardı. Geceye dayanışmacı ve misafir olarak katılan Ozan Aramé Tigran ve Ozan Meçhuli, kitlenin büyük alkışlarıyla karşılandılar. Ayrıca oynanan tiyatro, büyük bir ilgiyle izlendi. Newroz'un günümüzde modern anlamda gelişmekte olan ulusal bağımsızlık mücadelemizdeki yeri, anlam ve önemi üzerine yapılan Türkçe, Kürtçe ve Almanca siyasi konuşmalar ilgiyle dinlendi. Konuşmalar, sık sık atılan gür sloganlar ve alkışlarla yer yer kesiliyordu. Yine F. Almanya-PKK Davası avukatları, geceye katılmaları ve birer konuşma yapımlarıyla anlamlı bir dayanışma örneğini sergilediler.

Devrimci, ilerici ve demokrat örgütlerin dayanışma mesajlarının da okunmasından sonra büyük bir coşku ve disiplin içinde geçen gece programı, saat 23.00 sularında "APO Hate Hilvanê" halayıyla son buldu.

Almanya'nın Baviera Eyaleti'nde Newroz kutlaması

(Nürnberg/Berxwedan)

3.3.1990 tarihinde Almanya'nın Nürnberg şehrinde halkımızın ulusal birlik, direniş ve isyan geleneği olan Newroz bayramı, 1500'ün üzerinde kitlenin katılımıyla coşkulu bir şekilde kutlandı.

Gece salonuna akın eden yurtsever, devrimci ve demokratların coşkusu yüzlerinden okunuyordu. Düşmana karşı duydukları soylu kin, nefreti topluca attıkları canlı ve bir o kadar gür sloganlarla dile getiriyorlardı.

Kısacası halkımız, her alanda olduğu gibi, bu alanda da tüm engellemelere rağmen, geleneksel isyan bayramını kutlayarak PKK önderliğinde gelişmekte olan ulusal direniş mücadelesine omuz vermekte kararlıydı. Eyalet polisinin tüm yıldırma hareketine ve provokatif yaklaşımına rağmen, kitlenin Newroz gecesine etkin bir şekilde katılımı engellenemedi.

Gece programı, teknik hazırlıklardan sonra devrim şehitlerinin anısına bir dakikalık saygı duruşuyla başladı. Stuttgart folklor ve müzik ekipleri ve Nürnberg folklor grubu, Kürdistan'ın değişik yörelerine ait oyunlar sergilediler ve direnişçi türküler söylediler. Ardından sahnelenen tiyatro, büyük bir beğeni ile izlendi. Tiyatro Kürdistan'da halk komitelerinin işlevi, sömürgeci ordunun çıkması ve mücadelenin günümüzdeki seviyesini içeriyordu. Tiyatrodan sonra peşpeşe sahneye çıkan Ozan Seyitxan, Ozan Zamani, Ozan Şiyar ve Ozan Dilgeş okudukları devrimci, direnişçi ve klasik halk türkülleri ile gece programının coşkulu havasını daha da arttırdılar. Gecenin anlamını ve mücadelenin boyutunu açıklayan Kürtçe, Türkçe ve Almanca siyasi konuşmalar ilgi uyandırdı. Geceye sunulan dayanışma mesajları yoğun alkış ve sloganlarla karşılandı. Gece programı, Koma Berxwedan'ın sunduğu müzik şöleniyle daha da çekici bir hal aldı. Ve gece "APO Hate Hilvanê" türküsü eşliğinde kitle halaya kalkarak sonuçlandı.

Newroz Stockholm'de coşkuyla kutlandı

(Stockholm/Berxwedan)

Kürdistan halkının direniş tarihinden kaynaklanan ve günümüzde örnek alınması gereken bir militanlıkla PKK'de gerçek anlamına kavuşarak, özgürlük ve bağımsızlığın simgesi Newroz, 1000'i aşkın yurtseverin katılımı ile coşkulu bir şekilde 10.3.1990 tarihinde Stockholm'de kutlandı.

Gece programı, şehitler anısına yapılan saygı duruşundan sonra meşaleli bir gösteri eşliğinde açıldı. Stockholm korusu, çeşitli marş ve direniş türkülleri sundu. Daha sonra sahneye çıkan Koma Jiyan Çocuk Folkloru, sunduğu folklor örnekleriyle yurtsever kitlenin hayranlığını kazandı. Gece Kürtçe konuşmayla sürdü.

Stockholm ve Bollnäs ortak müzik grubunun sunduğu parçalardan sonra, sıra misafir konuşmacılara geldi. İlk konuşmayı Yunan Dernekleri Federasyonu Başkanı ve PASOK İskandinav sorumlusu yaptı. Federasyon Başkanı, konuşmasında, PKK'nin öncülüğündeki Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini sonuna kadar desteklediklerini, İsveç devleti-

yörelere sunduğu folklor oyunlarıyla başladı. Daha sonra işbirlikçiliği lanetlemeyi konu edinen tiyatro, kitlenin büyük alkışını aldı. Ozan Zinar, söylediği devrimci-direniş türkülleriyle yurtsever kitleye büyük coşku kazandı.

Misafir Ozan Aramé Tigran'ın Kürtçe ve Ermenice olarak okuduğu türkülerden sonra, "APO Hate Hilvanê" halayıyla yaklaşık olarak yedi saat süren Newroz gecesine sona erdi.

Geceye ayrıca aşağıdaki örgüt, kuruluş ve kişilerden dayanışma mesajları geldi.

Antep Cezaevi'nden Muzaffer Ayata ve Haydar Geçilmez, Ceyhan Cezaevi'nden Bedrettin Kavak, Bräcke ve Olofsfors Mülteci Kamplarından ERNK taraftarları, Devrimci Komünist Partisi-İsveç Örgütü, Sosyalist Gençler Birliği-İsveç, Sosyal Demokrat Partisi Milletvekili ve Kürdistan Komitesi üyesi Avukat Hans Göran Frank, Yunan Dernekleri Federasyonu ve PASOK İskandinav Temsilciliği, YJWK-Stockholm, Bollnäs Kürt Kültür Derneği, Bottkurda Kürt Kültür Derneği, İsveç Kürt Kültür Derneği.

Batı Berlin'de direniş ve isyan gecesini Newroz kutlandı

(B. Berlin/Berxwedan)

10.3.1990 tarihinde Batı Berlin'de Newroz bayramı, coşkuyla kutlandı. Düzenlenen Newroz gecesine yaklaşık olarak 1100 civarında yurtsever ve demokrat katıldı.

Gece programı, hazırlanan özel programın sunulmasıyla başladı. Saygı duruşu ve açılış konuşmasından sonra sahneye koro çıkarak iki direniş marşı okudu. Korodan sonra gecenin anlam ve önemini açıklayan Kürtçe siyasi konuşma yapıldı. Ozan Evin, okuduğu devrimci türkülerle geceye coşku kattı. Yapılan Almanca siyasi konuşmadan sonra sahneye çıkan Ozan Meçhuli, türkülleriyle kitleyi coşturdu. Botan Folklor Ekibi, Kürdistan'ın çeşitli yörelerinden sunduğu güzel oyunlarla büyük beğeni kazandı. Ardından son güncel siyasal gelişmeleri ve Newroz'un anlamını dile getiren Türkçe konuşma yapıldı. Konuşmadan sonra Kürdistan'daki güncel pratik yaşamdan örnekler sunan bir skeç oynandı. Beğeni ile izlenen skeçten sonra Ozan Şiyar okuduğu devrimci halk türkülleriyle kitleden coşkulu alkış topladı. Yarım saatlik bir aradan sonra gecenin ikinci bölümü tiyatro ile başladı. Kitle üzerinde büyük etki bırakan tiyatro ilgiyle izlendi. Misafir ozanlardan Güney Kürdistanlı Ozan Said Yusuf ve Ozan Awaz, gece programına renk kattılar. Berlin çocuk folklor ekibi ve bayan folklor ekibi peşpeşe sahneye çıkarak birbirinden güzel oyunlarıyla kitleyi coşturdular. Yoğun alkışlar arasında sahneyi terkeden folklor ekiplerinden sonra Ozan Bedran sahneye çıkarak devrimci-direnişçi türküler okudu ve sahneyi Koma Botan'a terketti. Birbirinden güzel seçme tür-

külleriyle kitleyi coşturan Koma Botan, sloganlar eşliğinde yoğun alkış topladı. Ve "APO Hate Hilvanê" türküsü eşliğinde kitlenin de halaya kalkmasıyla gece programı sonuçlandı. Ayrıca program boyunca arada bir okunan şiir ve anlamlı fıkralar geceye renk kattı.

Batı Berlin Newroz gecesine PKK Genel Sekreteri **Abdullah ÖCALAN** yoldaş, F. Almanya-PKK Davası tutukluları, Almanya Direniş Hareketi, Sosyalist Parti taraftarları, Kürt Sosyalist Partisi-Berlin, Cephe Nidal (Filistin), Avrupa Dev-Genç, Türkiye-T. Kürdistan'ı Siyasi Tutuklu ve Mahkumlarıyla Dayanışma Komitesi, Feyka Kurdistan, YXK-Almanya Örgütü, YRWK, YJWK ve YKWK Almanya Merkezleri dayanışma mesajlarını sundular.

Stuttgart'ta geleneksel Newroz kutlaması

(Stuttgart/Berxwedan)

10.3.1990 tarihinde F. Almanya'nın Stuttgart alanında bulunan Kürdistanlı yurtseverler, Newroz bayramlarını muhteşem bir coşkuyla kutladılar. Düzenlenen geceye yaklaşık olarak 2500 kişi katıldı. Saat 16.00'da başlayan gece programı 23.00 sularında sonuçlandırıldı.

Devrim şehitlerinin anısına bir dakikalık saygı duruşundan sonra gece programı başlatıldı. Programın oldukça yüklü ve zengin oluşu kalabalık kitle tarafından büyük beğeni kazandı. Sahneye çıkan koro devrimci marşlar okudu. Korodan sonra Ozan Azad direnişçi türkülleriyle yoğun alkış topladı. Stuttgart folklor ekibi sahneye çıkarak birbirinden güzel oyunlar sergiledi. Folklor ekibinin oyunları ve özellikle rengarenk milli giysileri oldukça dikkat çekiciydi. Ardından Newroz'a ve ulusal bağımsızlık mücadelesine ilişkin siyasi bir konuşma yapıldı. Siyasi konuşma, oldukça ilgi uyandırdı. Yer yer atılan sloganlarla mücadeleye ve önderliğe olan bağlılık dile getiriliyordu. Siyasi konuşmadan sonra, dayanışma mesajları okundu. Ozan Dilgeş sahneye çıkarak devrimci, direnişçi türkülleriyle kitleyi coşturdu. Yapılan Almanca siyasi konuşmadan sonra Koma Jiyan, sahnede yerini alarak direniş üzerine bestelediği türkülerini okudu. Ardından Mannheim folklor ekibi sahneye çıktı ve Kürdistan'ın değişik yörelerinden güzel halk oyunları sergiledi. Büyük beğeni toplayan folklor ekibinden sonra gece programına yarım saatlik bir ara verildi.

Gece programının ikinci bölümü tiyatro sahneleriyle başladı. İlgi çeken konuları içeren tiyatro sahneleri, kitle tarafından ilgiyle izlendi. Tiyatrodan sonra sahneye çıkan Ozan Zamani'nin söylediği Türkçe türküler dakikalarca alkışlandı. Kürtçe siyasi konuşma ardından ikinci bir folklor gösterisi ve Ozan Seyidxan'ın devrimci türkülleri gece coşkusunu doruğa ulaştırdı.

Gece programı, geleneksel "APO Hate Hilvanê" halayıyla

sonuçlandı. Halaya yüzlerce kitle eşlik etti.

Geceye sunulan dayanışma mesajları şunlardır: Yurtsever Devrimci Birliği-Stuttgart, FAC-PKK Davası tutukluları, Feyka-Kurdistan, YXK, YKWK, YJWK, YRWK, TKP/B-Stuttgart taraftarları, Kurtuluş Hareketi-Stuttgart, Ekim-Stuttgart taraftarları, Devrimci Partizan-Stuttgart taraftarları, Sosyalist Parti-Stuttgart taraftarları, TDKP taraftarları.

Saarbrücken'de Newroz gecesi

(Manheim/Berxwedan)

17.03.1990 tarihinde B. Almany'a'nın Saarbrücken alanında düzenlenen Newroz'u kutlama gecesine 1200'ü aşkın demokrat ve yurtsever katıldı. Geceye katılan yurtseverlerin coşkusu gece boyunca devam etti; atılan canlı sloganlar ve tempo alkışlar sürekliliğini korudu.

Gece programı başlamadan önce kitleler yerini almıştı. Programın başlamasıyla birlikte bütün dikkatler sahnede idi. Sünüştan sonra sahneye çıkan folklor ekipleri, güzel ve bir o kadar canlı oyunlar sergilediler. Büyük beğeni kazanan folklor ekiplerinin yanı sıra, aralıklarla sahneye çıkan, Ozan Zozan, Ozan Xelil Xemgin, Ozan Azad ve Medya okudukları direniş türkülleriyle adeta bir müzik ziyafeti çektiler ve dakikalarca alkışlandılar. Bir de Sovyet Ermenistan Cumhuriyeti'nden gelerek gece programına katılan Kürt halkının dostu Ozan Aramê Tigran sıcak bir ilgiyle karşılandı. Okuduğu müzik parçalarıyla kitleyi coşturdu.

Programın ikinci bölümünde oynanan tiyatrodaki, düşmanın barbar uygulamaları teşhir edilirken, mücadelenin ve buna bağlı olarak halkımızın durumu canlandırıldı. Newroz ruhuna uygun bir tarzda canlandırılan tiyatro sahneleri, kitle üzerinde büyük etki bıraktı. Yapılan siyasi konuşmalarla gece programı daha da anlamlı bir hal aldı. Koma Berxwedan'ın sunduğu müzik programından sonra "APO Hate Hilvanê" halayı eşliğinde gece programı son buldu. Gece boyunca; "Selam selam APO'ya bin selam", "Vur gerilla vur, Kürdistanı kur", "Bijîn PKK-ERNK-ARGK", "Yaşasın Nusaybin Halk Ayaklanmamız" sloganlarının atılması ilgi çekiciydi. Ayrıca gösterilen dia ve okunan mesajlar da coşkuyla karşılandı.

Genk'te coşkulu Newroz kutlaması

(Genk/Berxwedan)

17.3.1990 tarihinde Belçika'nın Genk alanında coşkulu Newroz kutlaması gerçekleşti. Genk'e bağlı Watterschei kasabasında düzenlenen geceye 800'ün üzerinde devrimci-demokrat ve yurtsever katıldı. Newroz kutlama gecesi, baştan sona disiplinli, coşkulu ve akıcı bir tarzda gerçekleşti. Gece programının zengin oluşu kitlede beğeni kazandı.

Saygı duruşu ardından özel program kitlelere sunuldu. İlgiyle izlenen özel program, Kürt

halkının tarih boyunca sömürüye, zulme ve baskıya karşı var olma ve başkaldırı mücadelesini içeriyordu. Özel programdan sonra sahneye çıkan koro, devrimci marşlar okudu. Ardından peşpeşe sahneye çıkan Ozan Şemdin, Ozan Dilgeş, Ozan Bedran, Ozan Tirej, Ozan Zamani ve Ozan Meçhuli, söyledikleri direnişçi ve klasik halk türkülleri ile kitleyi coşturdular ve dakikalarca alkışlandılar. Özellikle devrim şehitleri ve direnişleri üzerine bestelenen türküler görmeye değer bir coşku yaşattı. Yapılan Türkçe, Kürtçe ve Flamanca siyasi konuşmalar ilgi uyandırdı ve bir kez daha dikkatleri Kürdistan'a çevirdi. Daha sonra sahneye çıkan karma folklor ekipleri, Kürdistan'ın değişik yörelerine özgü oyunlar sergileyerek geceye renk kattılar. Ayrıca gösterilen dia filmleri ilgiyle izlendi. Geç saatlere kadar devam eden gece programı, "APO Hate Hilvanê" halayıyla son buldu.

Newroz Bayramı Osnabrück'ta kutlandı

(Osnabrück/Berxwedan)

17.3.1990 günü Batı Almany'a'nın Osnabrück şehrinde bir araya gelen Kürdistanlı yurtseverler, Newroz'u coşkulu bir şekilde kutladılar. Geceye, genç-yaşlı, kadın-erkek karışımı 1000'in üzerinde bir kitle katıldı. Kitle arasında özellikle giyilen rengarenk Kürt milli giysileri dikkat çekiciydi. Yine, gece salonunun "kesk, sor û zer" renkleriyle donatılması muhteşem bir manzarayı andırıyordu. Özellikle direniş sloganlarının yazılı olduğu pankart ve şehit flamalarının asılı oluşu ayrı bir anlam taşıyordu.

Ayrıca, Kürdistanlı yurtseverler, gece salonuna gelmeden önce Halepçe şehitlerinin anmak ve faşist Saddam rejimini lanetlemek için Osnabrück şehir merkezinde bir araya geldiler. Ellerinde Halepçe katliamını protesto eden yazılı pankartlar taşıyarak ve direniş sloganlarını güzergah boyunca atarak gece salonuna doğru hareket ettiler. Halepçe şehitlerinin anısına düzenlenen bu eylem, kamuoyunda oldukça ilgi uyandırdı.

Gece programı saygı duruşu ve açılış konuşmasıyla başlatıldı. Sahneye çıkan Koma Botan Müzik Grubu birbirinden güzel parçalar okuyarak beğeni kazandı. Ardından Koma Amed Folklor Ekibi canlı folklor oyunları ile yoğun alkış topladı. Newroz'u, mücadeleyi ve direnişleri içeren siyasi konuşmalar gür sloganlarla karşılandı ve gece atmosferini daha da canlandırdı.

Devrimci halk ozanlardan Seyitxan, Xemgin, Rûken, Evin ve Diyar, okudukları direnişçi türkülerle kitleyi coşturdular. Yine, geceye katılan dost ozanlardan Şiyar ve Filistinli Ozan Hilmi geceye ayrı bir renk kattılar. Koma Welat Folklor Ekibi, oyunları ile dakikalarca alkışlandı. Ayrıca sahnelenen tiyatro oyununu büyük bir ilgi topladı. Tiyatroda canlandırılan düşman oyunları şiddetle protesto edilirken, direnişçi dile getiren sahneler ise, coşkuyu doruğa ulaştırıyordu.

Geceye sunulan dayanışma mesajlarının okunmasından sonra, "APO Hate Hilvanê" türküsü eşliğinde kitleden yüzlerce kişi halaya kalkarak program coşkulu bir şekilde sonuçlandı.

Geceye sunulan dayanışma mesajları şunlardır: Devrimci Komünist Partisi-Yurtdışı Temsilciliği, Avrupa Dev-Genç taraftarları, Ekim taraftarları, Internationalistischer Arbeitskreis-Osnabrück.

Paris'te meşaleli Newroz yürüyüşü

(Paris/Berxwedan)

21 Mart 1990 tarihinde Fransa'nın başkenti Paris'te meşaleli bir yürüyüşle Newroz bayramı kutlandı. Akşama doğru saat 18.00'de Gare de L'Est önünde başlayan yürüyüşte bir araya gelen ve sayıları 1500'ü aşan devrimci, demokrat ve yurtseverlerden bazılarının milli kıyafetleri, gür slogan sesleri ve ellerindeki meşaleler muhteşem bir görüntü oluşturmuyordu. Yurtsever kadınların zılgıt sesleri ise coşkuyu doruğa ulaştırıyordu. Newroz'un diriliş coşkusu her yurtseverin yüzünden okunuyordu. Bu görünüm ve kararlılık Fransız kamuoyunun da ilgisini çekti ve kısa sürede yürüyüşçülerin etrafı yüzlerce insanla dolup taşı. Alkış tempoyuyla güzel dayanışma örneği sergilendi.

Hazırlıkların tamamlanmasıyla birlikte tüm yurtseverler yürüyüş kortejindeki yerlerini alarak sloganlar eşliğinde Republique alanına doğru hareket ettiler. En önde PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaşın posterini, ardından Parti, Cephe, Ordu flamaları ve ardı sıra dizilmiş pankartlarla yürüyüş kolu miting alanına ulaştı. Miting alanında yapılan siyasi konuşmalar, kültürel gösteri ve müzik eşliğinde halaylar ardından 21 Mart Newroz'u kutlama eylemi son buldu.

Türkiyeli örgütlerden Partizan, TDKP, Acilciler de yürüyüşe katılarak dayanışmalarını sundular.

İsveç'te Kürt Kültür Günü

(Stockholm/Berxwedan)

10.2.1990 tarihinde İsveç'in Göteborg kentinde İsveç Kürt Kültür Derneği, Şehir Kütüphanesi ve Serbest Zamanları Değerlendirme Kurumu (Fritid) ortaklaşa Kürt Kültür Günü adı altında bir kutlama gecesi düzenlediler. Kutlamaya 1000'i aşkın kitle katılımı sağlandı.

Düzenlenen kutlamada kültürel sergiler, müzik ve folklor gösterilerinin yanı sıra, siyasi ve kültürel içerikli konuşmalar, açıklamalar yapıldı ve şiirler okundu. Tanınmış Kürt yazar ve aydınlarından M. Emin Bozarslan ve Şerko Bêkes, kültür gününde birer konuşma yaptılar. Ayrıca İsveç'in tanınmış politikacıları, gazeteci ve yazarları da geceye katılarak birer konuşma yaptılar. Konuşmacılar, daha çok Kürdistan'da insan hakları ve uygulanan zulüm üzerinde dur-

Antep Özel Tıp Cezaevi'nde bulunan PKK'li savaş esirlerinin NEWROZ mesajı:

Arkadaşlar,

Halkımızın büyük bir kazanma azmi ve güveniyle ayağa kalktığı, korkuyu ve karanlığı yendiği bir dönemde, görkemli bir yürüyüş içinde karşıyor, yaşıyoruz NEWROZ'u... Özgürleşen vatan topraklarında halkımızın kendini yönetme ve demokrasisini kurma çabası içinde, mücadele ruhunun yeni nesli şekillendirdiği ortamın yaratıcısı MAZLUMLAR'ın ve MAHSUMLAR'ın anısı konuşuyor, emrediyor:

"Biz daha büyük sevinçlere, daha büyük zaferlere layık bir halkız. Bunun için yürüyelim!.."

NEWROZUMUZ KUTLU OLSUN!

Arkadaşça selamlarımızı ve sevgilerimizi yolluyor, başarılar diliyoruz.

Muzaffer Ayata, Sabri Ok, Rıza Altun, Haydar Geçilmez, Davut Utkun, Ferhan Güllü, Hüseyin Poyraz, Mahmut Aktaş, Ahmet Serin, Kazım Yeşiltaş, Ali Güngör, Osman Erdal, Bedri Açıkça, Salih Boğa.

Değerli arkadaşlar,

Bir Newroz'u daha esaret altında yaşamak zorunda bırakılmış bulunuyoruz. Ama, böyle bile olsak, bu Newroz'dan sömürgecilğin nasıl bir korku duyduğunu bizzat kendi ifadelerinden görüyoruz. Emperyalizmin de aynı korkuyu yaşadığını yakından hissediyoruz.

1990 Newroz'u, halkımız için çok ileri gelişmelerin havasını taşıyor. Sömürgecilik ve emperyalizm ise, kaybetmişliğin çaresizliğini yaşıyor. Sömürgeciler, işgalciler, dış müdahale güçleri, muazzam tahrip gücüne sahip silahlarıyla yüzbinlerce insanımızı katledebilirler, Kürdistan'ı birkaç kez yakıp yıkabilirler, her tarafa zindanlar ve idam sehpaları kurabilirler, fakat kendi iradelerini halkımıza artık kabul ettiremeyeceklerdir. Kürdistan'da Kürt halkının özgür iradesi egemen olacak ve her türlü sorunu bu irade çözümlenecektir. Bu gerçek kanıtlanmıştır. 1982'nin Diyarbakır direnişi ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi (ERNK), bunun silinmez kanıtıdır. 1990 Newroz'u ise, bunun pratikte gerçekleştirilmesine yürüyüş olmaktadır.

Bu inançla, halkımızın ulusal kahramanlık bayramını kutlar, hepinize çalışmalarınızda ve mücadelenizde üstün başarılar dilerim.

Selahattin Erdem
4 Mart 1990

Sevgili kardeşimiz,

Nice canla kutsanan toprak, emeğin kutsal yaratımıyla özgür bir baharın sıcak ve coşkun renklerini ufuktan dağlarımızın doruklarına yansıttıyor.

Çağdaş KAWA'nın inancıyla yeşeren binlerce Newroz çiçeği, yüreğimizi sarıyor ve bizi kendisine katarak yarınlarmızın özgür bayramlarına yürüyor.

O zaman hep birlikte bir adım ötemizdeki özlemi kucaklamak için Newroz meşaleleriyle koşalım.

Yeni bir Newroz şafağında "Bu ülke bizimdir" diye bayram yapmak için; yüreklerimizi, seslerimizi ve beyinlerimizi birleştirelim güneşimizin ışıldayan yolunda.

Bayramınızı kutlar, Newroz sıcaklığıyla sizleri kucaklar, selam ve sevgilerimizi sunarız.

8 ve 13. koğuşlar adına
Alaaddin Aktaş
İlhami Adıyaman
Yusuf Onat

HALEPÇE KATLIAMI 2. YILDÖNÜMÜNDE YAYGINCA PROTESTO EDİLDİ

Faşist Irak rejiminin 2 yıl önce kimyasal gazlarla Güney Kürdistan'ın Halepçe şehrinde 5 bin Kürt insanını katlettiği ve binlercesini yaraladığı barbar katliamı Avrupa alanında yaygınca protesto edildi. Yapılan miting, yürüyüş vb. gösteri eylemleriyle faşist Irak rejimi teşhir edildi ve Kürdistan halkının ulusal kurtuluş mücadelesinin haklılığı savunuldu.

Gazetemize ulaşan Halepçe Katliamı'nı protesto eylemleri şunlardır:

Norveç'in Stavanger şehrinde 10.03.1990 günü, bir grup yurtsever yürüyüş eylemi yaptı. Halepçe'de katledilen insanlara saygı duruşunda bulundu. Eylem, boyunca bildiriler dağıtıldı ve Türkçe siyasi konuşma yapılarak Irak rejimi teşhir edildi. Eylemi Stavanger Aften Blad gazetesi haber olarak yer verdi.

Belçika'nın Haselt şehrinde 10.3.1990 günü, 200'ün üzerinde yurtsever, demokrat ve ilerinin katıldığı bir yürüyüş yapıldı. Flamanca, Türkçe ve Kürtçe olarak "Halepçe unutulmadı", "Katil Saddam", "Biji Serok APO", "Kürdistan bizimdir terk edilemez" vb. sloganlar sık sık atılarak eylemin amacı ve önemi aktarıldı. Eylem, Koma Botan ekibi ile birlikte kitleler tarafından "APO Hate Hilvanê" halayı çekilerek sonuçlandı.

B. Almanya'nın Mannheim şehrinde 15.3.1990 günü, 45'i aşkın bir grup yurtsever, bir miting yaptı. Eylemin amacını dile getiren (Kürtçe, Türkçe, Almanca) bildiriler dağıtıldı. Ayrıca bildiriler sesli okunarak ve sık sık sloganlar atılarak Halepçe Katliamı kınandı. Eylem kamuoyunda önemli ilgi gördü.

B. Almanya'nın Hannover alanında 17.3.1990 günü, 170 civarında Kürdistanlı yurtsever, bir protesto yürüyüşü düzenledi. Yurtseverler, eylem boyunca sık sık sloganlar haykırarak, düşmana olan kin ve nefretlerini dile getirdiler. Yürüyüş korteji, Türk Konsolosluğu önüne vardığında, TC bayrağı yakıldı ve Kürdistan'daki gelişmelerle dayanışma dile getirildi. Eylemde Halepçe Katliamı'nı protesto eden yaygınca bildiriler dağıtıldı. Ayrıca sözlü olarak

genişçe açıklamalar yapıldı. Eylem, kamuoyunda önemli yankı yarattı.

B. Almanya'nın Stuttgart şehrinde ERNK taraftarları, 17.3.1990 günü bir miting eylemi düzenlediler. Sosyalist Parti ve Mücadele Bayrağı taraftarlarının dayanışmacı olarak katıldığı mitingde 300 kadar kitle yer aldı. Eylemde yaygınca bildiriler dağıtıldı ve konuşma yapıldı. Atılan sloganlarla da protestolarını dile getiren eylemciler, Halepçe şehitlerinin anısına saygı

duruşunda bulundular.

B. Almanya'nın başkenti Bonn'da 17.3.1990 günü Feyka-Kurdistan bir protesto yürüyüşü düzenledi. Yürüyüşe 1600'ün üzerinde kitle katıldı. Yürüyüşte SVP, Kurtuluş Hareketi, TKP-B, EKİM, SP, YNK ve Kürt Halkının Dostları dayanışmacı olarak yer aldılar. Eylemde sık sık sloganlar atıldı ve Türkçe-Almanca bildiriler dağıtıldı. Yürüyüşün sonunda eylem, mitinge dönüştürüldü; Türkçe, Almanca ve Kürtçe konuşma yapılarak Halepçe Katliamı protesto edildi. N. Dersimi'nin gençliğe hitabesi eşliğinde faşist Saddam'ın bir maketi ateşe verilerek yakıldı. Al Karamah ve Ortadoğu Dayanışma Grubu, eyleme birer mesaj göndererek, dayanışmalarını dile getirdiler. Ayrıca folklor ekipleri ve ozanlar, folklor oyunlarını ve müzik parçalarını sundular.

Fransa'nın başkenti Paris'te 17.3.1990 günü 1700'ü aşkın yurtsever ve demokratın katıldığı bir miting yapıldı. Eylemde çok sayıda bildiri dağıtılarak, Kürtçe, Fransızca ve Türkçe konuşmalar yapılarak, faşist Irak rejimi protesto edildi. Gür sloganların da atıldığı miting eyleminde şiirler de okundu. Ayrıca Koma Serhed, folklor gösterileri yaptı ve tükükler söyledi.

Yine aynı amaçla Paris'te 19.3.1990 günü 35 kişiyi aşkın bir grup Kürdistanlı ve Türkiyeli Irak Konsolosluğu önünde bir gösteri eylemi yaptı. Siyah çelengi konsolosluk kapısı önüne bırakan eylemciler, sloganlar atarak Halepçe Katliamı'nı protesto ettiler. Partizan, DABK ve Acilciler Paris taraftarları eyleme dayanışmacı olarak katıldılar.

Kürdistan serîhıldaniyla dayanışmak amacıyla Paris'te esnaflar kepenk kapattı

Savur direniş kahramanlarının çağrısıyla Nusaybin'de başlayan halk ayaklanması kısa sürede diğer alanlara sıçrayarak bütün Kürdistan'ı etkisi altına aldı. Ayaklanma yurtdışında yaşamak zorunda bırakılan Kürdistanlıları da derinden etkileyerek eyleme kaldırdı. Yurtsever emekçiler, Kürdistan'daki gelişmelerle çeşitli gösteri eylemlerini gerçekleştirerek dayanışmada bulundular.

Gazetemize ulaşan bazı eylem haberleri şunlardır:

23 Mart 1990 günü ERNK ve İşçinin Sesi sempatanları Paris Türk Konsolosluğu önünde korsan bir gösteri yaptılar. Gösteriye 60 civarında bir kitle katılımı oldu. "Biji Serîhıldana Cizre", "Cizre'de ayaklanma" sloganlarının gür atıldığı eylemde, Türk bayrağı ve Turgut Özal'ın kuklası yakıldı.

Yine Paris'te 28 Mart günü Kürdistanlı ve Türkiyeli esnaflar kepenk indirdiler. Kürdistan'daki halk ayaklanmasını desteklemek ve Cizre, Silopi, Nusaybin, Derik ve Kızıltepe'de kepenk indiren esnafların eylemiyle dayanışmak ve 28 Mart 1986'da şehit düşen ulusal kahraman Mahsum KORKMAZ (Ağit) yoldaşı anmak amacıyla kepenkler indirildi. Aynı gün esnaflar, Kürdistanlı ve Türkiyelilere ait işyerlerinin yoğun bulunduğu Strasbourg St. Denis semtinde eyleme geçtiler. Kadın, çocuk-çocuk 1500 civarındaki bir kitle gür sloganlar atarak, düzenli sıralar halinde OPERA'ya doğru yürüyüşe geçti. Çevrede ilgiyle izlenen yürüyüşte zaman zaman toplu alkış temposu, coşku ve canlılığı daha da artırıyordu. OPERA'ya ulaşan kortej, burada devrim şehitleri anısına bir dakikalık saygı duruşundan sonra amacına ulaşmış olarak dağıldı.

Paris ve B.Berlin'de Devrimci Birlik Platformu toplantıları yapıldı

17 Şubat günü Batı Almanya'nın B. Berlin şehrinde Devrimci Birlik Platformu, 4. toplantısını Kürdistan Kültür Merkezi'nde yaptı.

DBP'nin içinde yer alan örgütlerin temsilcileri, son siyasal gelişmeler ve önümüzdeki süreçte DBP'yi oluşturan örgütlerin görevleri üzerine bilgilendirmede bulundular.

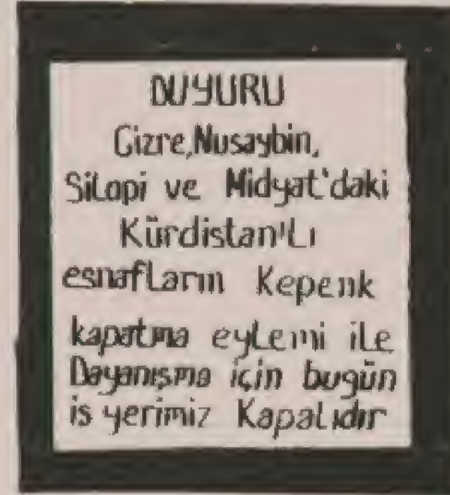
Toplantıya 100'ü aşkın Kürdistanlı ve Türkiyeli kitle katıldı.

Gündüz saat 15.00'te başlayan toplantıda, her örgütün temsilcisi birer konuşma yaptı. Her konuşmacı, Türkiye ve Kürdistan'daki siyasal gelişmeler, kendi örgütlerinin yaklaşımı ve önümüzdeki süreçte faşist Türk sömürgeciliğine karşı verilecek savaşımın perspektifleri üzerinde durdu.

Toplantının ikinci oturumunda, dinleyici kitle tarafından sorular soruldu. Kendilerine sorular sorulan örgüt temsilcileri, yanıtlar verdiler.

Olumlu bir hava içinde geçen

Aynı gün ve saatlerde Fransız basın-yayın organlarının faşist Türk devletinin vahşet ve katliamlarına yer vermeyerek, Kürdistan'daki ayaklanmaya ilgisiz kalmalarını protesto amacıyla iki işgal eylemi gerçekleştirildi. Birinci eylem olarak

Fransız 2. Kanal (Antenne 2) televizyonu işgal edildi. 60'ı aşkın bir kitle katılımıyla gerçekleşen işgalde, eylemin amacını içeren bir dosya televizyon kurumu yetkililerine verildi. İkinci eylem Libération gazetesi bürosunun 60 civarında kitle tarafından işgal edilmesi oldu. Burada da eylemin amacını içeren dosya verildi. Her iki işgal eyleminde de yetkililerle yapılan görüşmelerde, Kürdistan sorunu karşısındaki basın ve yayın organlarının tutumu protesto edildi. Yetkililerin, işgalleri ve Kürdistan'daki gelişmeleri diğer basın-yayın organlarına da bildireceklerine söz vermeleri üzerine eylemler sonuçlandırıldı.

Öte yandan Fransız kamuoyunun bu suskunluğuna karşı Kürdistan Halkıyla Dayanışma Komitesi bir açıklama yayınladı. Açıklamada, "Kürdistan sorunu Türkiye halkı tarafından en önemli konu olarak tartışılmaktadır" denildikten sonra, "Türkiye kamuoyunda konu böylesi bir önemle gündemleşirken, sözde duyartılığı ile ün

yapmış Avrupa basını, özelde Fransız basının suskunluğunu anlamakta zorlanıyoruz. Dünyanın en ücra köşesinde meydana gelen bir olayı Avrupa TV ve basını ayrıntılarıyla yansıtırken, Kürdistan'da yaklaşık 10 gündür başlayan intifada ve akabinde onlarca insanın katledilmesi, yerleşim alanlarının imha edilmesi uygulamaları en barbarca yöntemlerle yürütülürken, Avrupa basınında bu olayların yansıtılmaması olması ve hatta tam bir suskunluğun sürdürülmesi biz Kürdistanlı ve Türkiyeli ilerici-demokratik kişi ve kuruluşları sizleri basın görevinizi gerçekçi bir şekilde yapmaya çağırmasını zorunlu kılmıştır" şeklinde görüşlere yer verildi.

Paris'te Kürt intifadasıyla gerçekleştirilen yaygın dayanışma eylemlerine ERNK taraftarlarının yanı sıra, şu Türkiyeli dost örgütler de katıldı: Sosyalist sempatanları, THKP-C (Acilciler) sempatanları, DKP sempatanları, TKP(B) sempatanları, TKP/ML (TİKKO) sempatanları, Partizan sempatanları, TKP/ML Hareketi sempatanları, Kurtuluş Hareketi sempatanları.

Ayrıca 17.3.1990 günü Batı Almanya'nın Stuttgart şehrinde aynı amaçla Türk Konsolosluğu önünde bir korsan gösteri yapıldı. 150'ye yakın ERNK taraftarı, Türk sömürgeciliğine duyduğu kını, nefreti sloganlarıyla haykırdı. Bunun karşısında korku ve paniğe kapılan Türk yetkilileri, bütün kapı ve pencereleri kilitleyerek içeri kaçtılar. Yapılan konuşmada TC'nin vahşiliği teşhir edildi ve işlenen hiçbir suçun cezasız kalmayacağı belirtildi. Daha sonra "İntikam, intikam, intikam" sloganları eşliğinde Türk bayrağı yakıldı ve eylem sonuçlandı.

DREUX'TA KÜLTÜREL GÖSTERİ

3 Mart 1990 günü bir grup demokrat Fransız, Paris'e yakın bir yerde olan Dreux'da dernekleri kültürel gösteriye davet etti. Davet edilen dernekler arasında Kürdistanlı yurtseverlerin derneği de vardı.

Gösteride bir grup Kürt genci, direnişçi halk türkülerini söyledi. Kürdistanlı çocuklar ise, Fransızca ve Türkçe şiirler okudular. Ayrıca Kürdistanlı yurtseverlerin oluşturduğu folklor ekibi, Kürdistan'dan oyunlar sundu. Kürdistanlı yurtseverlerin kültürel gösterileri kitle tarafından beğeni ile izlendi.

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü Avrupa'da coşkuyla kutlandı

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü, Avrupa'nın çeşitli alanlarında kitlesel olarak kutlandı. Kutlamaları ERNK üyesi YJWK (Yekitiya Jinên Welatparêzên Kurdistan) tarafından örgütlenilip yönlendirildi. Bazı alanlarda Türkiyeli devrimci-demokrat kadınların da yer aldığı kutlamalar gece, toplantı, yürüyüş şeklinde geçti.

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü dolayısıyla düzenlenen gece, toplantı ve yürüyüşlerde günün anlam ve önemini içeren siyasal konuşmalar yapıldı. Çeşitli müzik grupları ve folklor ekipleri gösterilerde bulundular. Ozanlar devrimci-direnışçi türkülerıyla kitleleri Kürdistan'daki halk ayaklanmasına götürerek coşturdular. Böylece etkinlikler günün anlamına uygun düşen dü-

zeyde gerçekleştiler. Bu kutlama haberlerinden gazetemize ulaşanları şunlardır:

PARİS:

10.3.1990 günü ağırlığı kadınlardan oluşan 300'ü aşkın kitlenin katıldığı bir gece yapıldı. Devrim şehitleri adına 1 dakikalık saygı duruşuyla gece başladı. Sahne rengarenk çiçeklerle süslenmişti. Şehit Berivan (Binevs AGAL)'ın büyük boy posterı salonun en dikkat çekici yerine asılmıştı. Ayrıca Başkan APO'nun büyük boy portresi sahnenin arkasını kaplamıştı. Programda ozanlar devrimci-direnışçi türküler sunarken, folklor grupları Kürdistan halk oyunlarından seçkin örnekler sundular. Yine bir grup bayan arkadaş sahneye çıkarak, halk türkülerı söyledi ve kısa bir tiyatro gösterisi sundular. Coşkulu geçen gece, gele-

neksel "APO Hate Hilvanê" türküsüyle sonuçlandı.

STRASBOURG:

11 Mart 1990'da yapılan geceye yüzlerce kitle katıldı. Coşkulu geçen gecede folklor gösterileri oldu ve devrimci türküler okundu. Yapılan siyasal konuşmada Kürdistan kadınının devrimimizdeki rolü ve güncel görevleri üzerinde duruldu.

DUISBURG:

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü, YJWK ile Türkiyeli devrimci-demokrat kadınlar ortak bir yürüyüşle kutladılar. 200'ün üzerinde bir katılımın olduğu yürüyüşte şu örgütler yer aldı: ATİF-Duisburg kadınlar kolu, Mücadele Bayrağı-Duisburg, TKP-ML Hareketi-Duisburg, Bolşevik Partizan Kadınlar Grubu, Devrimci Partizan-Duisburg, TKİH-Duisburg.

MÜNSTER:

8 Mart, 10.3.1990 tarihinde coşkulu bir geceyle kutlandı. Gece programında çok sayıda folklor grubu yer aldı. Bu gruplar, Kürdistan'ın çeşitli yörelerinden birbirinden güzel oyunlar sundular. Ozan Diyar sunduğu programla coşkuyu daha da artırdı. Ayrıca SVP adına yapılan konuşma ve Sinan Cemgil'in anısına okunan şiir geceye güç kattı. Özellikle program süresince kadınların attığı zılgıtlar geceyi bir isyan havasına büründürdü.

STOCKHOLM:

2 Mart 1990 tarihinde 8 Mart, düzenlenen bir geceyle kutlandı. Coğunluğu kadın olmak üzere 200'ün üzerinde bir kitle katılımı oldu. Sunulan program canlı ve coşkulaydı. Ayrıca Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesiyle dayanışmak amacıyla 4.000 krondan fazla bağış toplandı.

VİYANA:

Kürdistanlı ve Türkiyeli kadınlar ortak bir toplantı düzenlediler. 10.3.1990 günü yapılan toplantıya 120'nin üzerinde bir kitle katıldı. Bir dakikalık saygı duruşundan sonra Kürdistan'da kadın sorunu üzerine konuşma yapıldı. Konuşmada özellikle kurtuluş mücadelesinde kadına düşen görev ayrıntılı açıklandı. Ardından YJWK'nin hazırladığı Kürdistan kadınının yaşamı üzerine video filmi gösterildikten sonra tartışma bölümüne geçildi. Tartışmalarda, Kürdistan kadınının kurtuluşunun bağımsızlık mücadelesinden geçtiği sorunu ayrıntılı açıldı. Çanakkale Cezaevi'nden M. Can Yüce'nin 8 Mart'a ilişkin gönderdiği mesajın okunmasıyla toplantı sonuçlandı.

ERNK temsilcilerinin basın toplantıları

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi-ERNK'nin beşinci kuruluş yıldönümü nedeniyle ERNK temsilcilikleri Brüksel ve Atina'da basın toplantıları düzenlediler. 21 Mart 1990.

Basın toplantısında basın mensuplarına yapılan açıklamalar özetle:

"Kürdistan halkı korku duvarını aşmıştır. Göç, baskı, sürgün ve katliamlara karşı halk sessiz kalmamakta; Silopi, Van, Nusaybin örneklerinde görüldüğü gibi sokaklara dökülerek düşüncelerini ve öfkesini en açık bir biçimde dile getirmektedir.

1990 şehirlerde kitle hareketinin, halk ayaklanmalarının yaygın bir biçimde yaşanacağı bir yıl olacaktır.

1989 yılındaki diğer bir önemli gelişme de; ERNK'nin askeri kolu olan ARGK'nin nicelik ve nitelik gücünün sömürgecilerin generallerince itiraf edilmesidir... ARGK kuvvetlerinin yalnız Botan'daki gücü tugay aşamasına gelmiştir ve her gün onlarca yeni savaşçı ARGK saflarına katılmaktadır.

Kürdistan'daki sömürge valisi Kozakçıoğlu, "Botan kontrolümüz dışında" diye itiraflarda bulunmaktadır. Bu, TC'nin devlet otoritesinin Kürdistan'da çözülmeye başladığını göstermektedir. Doğan bu boşluk, halk demokrasisinin temel taşları olan halk komiteleri ile doldurulmakta, ortaya ikili iktidar biçimi çıkmaktadır. Kürt halkı tarihinde böylece ilk kez kendi öz yönetimini inşa etmiştir.

Yine 1989, ERNK'nin, köylerin yanı sıra şehirlerde de işçi, kadın ve gençlik birlikleri temelinde kitlesel örgütlenmesinin büyümesini sürdürdüğü yıl olmuştur.

Yine 1989 yılı içinde, geçmişte Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine olumsuz, hatta düşmanca yaklaşan pek çok Türkiyeli sol devrimci güç bu yanlış

tutumlarını özeleştiri vererek terketmiş, dost ve ittifak ilişkileri içine girmişlerdir.

Bilindiği üzere, bugün bir katliamın da yıldönümündeyiz. Faşist Saddam rejimi, 16 Mart 1988'de Kürdistan halkına karşı kimyasal silah kullandı. Hiroşima'dan sonra dünyanın en büyük toplu katliamını yaparak 5000 Kürtü katletti. Bu katliama dünya seyirci kalmış, suskunluk içine girmiştir. Bu insanlık dışı barbar katliamı bir daha lanetliyoruz. Kürdistan'da geliştirdiğimiz mücadele ile bu katliama en iyi bir şekilde yanıt verdiğimizizi belirtmek isteriz.

Genelde emperyalizm, özelde ise FAC'ın, ulusal kurtuluş mücadelemize yönelik sürdürdüğü saldırı önemli ölçüde bertaraf edilmiş, 9 tutuklu tahliye edilmiştir. Başlangıcından beri ölü doğan FAC-PKK davası iflas etmeye mahkumdur.

ERNK, 1990 yılında da savaşı kesintisiz sürdürecektir. Yaygın kitle eylemlerinin yanı sıra kitle ayaklanmaları ve savaşın kitleleşeceğine dikkati çekeriz. Bu gelişmelere karşı sömürgecilerin kimyasal silahlar da dahil her türlü araçla katliam uygulayarak cevap vermek isteyeceği açıktır. Yine cezaevlerinde uygulanmak istenen tek kişilik hücre sistemi nedeniyle işkence ve cinayet yoğunlaşacaktır. Zaten Türkiye'nin gündemine kontrgerilla tarafından tezgahlanan siyasal cinayetler vesilesiyle yeni bir darbe tartışması zoraki yerleştirilmiştir. Bütün bu gerçekler, Türkiye'deki demokrasi ve insan haklarının ne kadar sahte olduğunu göstermektedir.

Bu toplantı vesilesiyle siz basın mensupları aracılığıyla tüm dünyaya seslenerek, Kürdistan ve Türkiye'de yaşanan demokrasi ve insanlık düşmanı uygulamalara karşı sessiz kalmamaları çağrısında bulunuyoruz."

BUDAPEŞTE'DE DAYANIŞMA GECESİ

10.3.1990 tarihinde Macaristan'ın başkenti Budapeşte'de Filistin Demokratik Cephe'nin kuruluş yıldönümü vesilesiyle bir dayanışma gecesi gerçekleşti. Dayanışma gecesine Filistinli ve Kürdistanlı öğrencilerin yanı sıra, diğer devrimci-demokrat çevrelerden de kalabalık bir kitle katıldı.

ERNK taraftarları olarak kardeş Filistin halkına gece şahsında dayanışma mesajını sunduk. Ayrıca sahneye davet edilen bir Ozan arkadaşımız Kürdistan'ın direniş türkülerini okudu. Bu esnada gece kitleleri hep bir ağızdan "Yaşasın Kürdistan, Yaşasın Filistin" sloganını haykırarak güzel dayanışma örneğini sergiledi. Kardeş

Filistin halkına bu alandan seslenişimiz coşkuyla karşılandı.

Gece programı, Filistinli müzik ve folklor ekiplerinin coşkulu gösterilerinden sonra tamamlandı.

Bizler halkımızın PKK önderliğindeki bağımsızlık mücadelesinin sesini bu alanda, her zaman olduğu gibi, bundan sonra da daha güçlü bir şekilde duyurmaya devam edeceğiz.

-Hiçbir şey bağımsızlık ve özgürlükten daha değerli olamaz!

-Halk demokrasisi yolunda ilerli!

Budapeşte'den bir grup ERNK taraftarı

BERXWEDAN Abone fişi

Adı, Soyadı:

Adres:

6 Aylık

Almanya içi:

DM 30 ☐

Almanya dışı:

DM 35 ☐

1 yıllık

Almanya içi:

DM 60 ☐

Almanya dışı:

DM 70 ☐

Abone hesap numarası:

Bfg.-Bonn

Konto Nr.: 1205242100

BLZ: 380 101 11

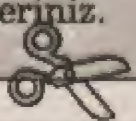
Yazışma adresi:

Feyka-Kurdistan

Postfach 15 31

5300 Bonn 1

NOT: Bu fişi doldurarak ödeme makbuzu ile birlikte yukardaki yazışma adresine gönderiniz.

Impressum:

Metin Özkan

Adlerstr. 7

2085 Quickbron

Yazışma adresi:

BERXWEDAN

c/o Feyka-Kurdistan

Postfach 15 31

5300 Bonn 1

Ödeme adresi:

Bfg. - Bonn

Konto Nr.: 12 05 24 21 00

BLZ: 380 101 11

Avusturalya 3.00 \$

Avusturya 18.00 s

Belçika 60.00 bfr.

Danimarka 8.00 dkr.

Fransa 6.00 ff.

Hollanda 3.00hlf.

İngiltere 0.80 f

İsveç 6.00 skr.

İsviçre 2.50 sfr.

Norveç 10.00 nkr.

ADIM ADIM KÜRDİSTAN

Tarihi eserleriyle zengin bir beldemiz;

RUHA

(URFA)
-III-YERLEŞİM ALANLARI
VE NÜFUS DAĞILIMI

Urfa, 18.584 kilometrekarelik yüzölçümü ile Kuzey Kürdistan'ın ikinci büyük toprak parçası üzerinde kurulmuş bir beldemizdir. Batıda Antep, kuzeybatıda Adıyaman, kuzey ve kuzeydoğuda Diyarbakır, doğuda Mardin ve güneyde Suriye'deki Kürdistan parçası ile sınırdır. Merkez ilçe ile birlikte toplam 10 ilçesi, 20 bucak ve 672 köyü bulunur.

Merkez ilçe: Beldenin nüfusça birinci, toprak bütünlüğüne ikinci büyük ilçesidir. Nüfusu 206.508, yüzölçümü 3.791 kilometrekare, kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 32 kişi. Halfeti ve Birecik ilçeleri dışında, diğer tüm ilçelerle sınırdır.

Merkez İlçe'nin topraklarının ağırlıklı bölümü dağlar, plato ve dalgalı alanlardan oluşur. Harran Ovası buradadır.

Köyleri genellikle az nüfuslu olan Merkez'e bağlı 5 bucak ve 185 köy vardır.

Akçakale: Beldenin güney sınırında kurulmuştur. Merkez, Viranşehir, Ceylanpınar ve Suruç ilçeleri ile sınırdır. Nüfusu 38.460, yüzölçümü 1.903 kilometrekare, nüfus yoğunluğu kilometrekare başına 20 kişi. İlçeye 2 bucak ve 115 köy bağlıdır.

Doğudan ve batıdan dağlarla çevrili olan ilçenin ovalık kesiminde tarımcılık ve dağlık kesiminde ise hayvancılık yapılır.

Sınırdaki kurulmuş olmasından dolayı, ilçe ekonomisinde kaçakçılığın da önemli yeri vardır. Yerleşim alanları genellikle birbirine yakındır. İlçe nüfusunun %71'i kırsal kesimde oturmaktadır. Tarihsel eserlerin de bulunduğu ilçe, Haydarpaşa-Bağdat Demiryolu üzerinde kurulmuştur.

Birecik: Beldenin güneybatısında yer alır. Antep'in Nizip ve Halfeti, Suruç ve Bozova ilçeleri ile sınırdır. Güneyde ise Güney-Batı Kürdistan'la sınırdır. Nüfusu 41.048, yüzölçümü 852 kilometrekare, kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 48 kişi. İlçeye bağlı bir bucak ve 39 köy vardır. Nüfusun %51'i kırsal kesimde oturmaktadır.

Toprakları dalgalı olan ilçe güneydoğu, doğu ve kuzeybatıda dağlarla çevrilidir. Bu dağların eteklerinde zeytin, fıstık yetiştirilir ve hayvancılık yapılır. Birecik Ovası, Fırat Nehri'nin kollarını oluşturan akarsularca sulanır.

Bozova: Beldenin batısında yer alır. Halfeti, Birecik, Merkez, Hilvan ilçeleri ile kuzeyde Adıyaman'ın Merkez ve Samsat

Birecik'ten bir görünüm

ilçeleri ile sınırdır. Nüfusu 36.390, yüzölçümü 1.550 kilometrekare ve kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 23 kişi. İlçeye 2 bucak ve 75 köy bağlıdır. Nüfusun %84,6'sı kırsal kesimde oturmaktadır.

Kuzey ve doğusu dağlık olan ilçenin toprakları genellikle engbelidir. Dağlık kesimde hayvancılık yapılır. Ayrıca fıstık ve meyvacılık da ilçe ekonomisinde yer alır. Başlıca el sanatı dokumacılıktır. İlçedeki konutlar genellikle taştan inşa edilmiştir.

Ceylanpınar: 1981 yılına kadar Viranşehir'e bağlı bir bucaktı. Bölgenin kuzeydoğusunda yer alır. Merkez Viranşehir ilçeleri, Güney-Batı Kürdistan ve Mardin'le sınırdır. Nüfusu 40.750, yüzölçümü 2.020 kilometrekaredir. İlçeye 47 köy bağlıdır. Nüfusun %86'sı kırsal kesimde oturmaktadır.

İlçe toprakları Habur Çayı'nın suladığı verimli düzlüklerden oluşur. Türkiye ve Kürdistan'ın en büyük çiftliği olan Ceylanpınar Devlet Üretim Çiftliği, ilçe topraklarının önemli bir bölümünü kaplar.

Halfeti: Beldenin batısında yer alır. Antep, Adıyaman beldeleri, Bozova ve Birecik ilçeleri ile sınırdır. Nüfusu 25.852, yüzölçümü 646 kilometrekare ve nüfus yoğunluğu 40 kişi. İlçeye 34 köy bağlıdır. Nüfusun %87,4'ü kırsal kesimde oturmaktadır.

İlçe ekonomisi hayvancılık ve bitkisel üretime dayalıdır.

Fırat kıyısında kurulan ilçe-

nin Urfa merkezine uzaklığı 121 kilometredir. Beldenin alanca en küçük ve en az gelişmiş ilçesidir.

Hilvan: Beldenin kuzeyinde yer alır. Bozova, Merkez, Siverek ilçeleri ve Adıyaman'la sınırdır.

Nüfusu 21.654, yüzölçümü 1.278, kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 17 kişi. İlçeye 2 bucak ve 53 köy bağlıdır.

Batı ve kuzeybatı yönlerinde Fırat Vadisi ile çevrili olan ilçe bir plato görünümündedir. İlçe ekonomisi bitkisel üretim ve hayvancılığa dayalıdır.

Urfa merkezine 54 kilometre uzaklıkta ve Urfa-Diyarbakır yolu üzerindedir.

Siverek: Beldenin kuzey kesiminde yer alır. Alanca en büyük ilçe durumundadır. Viranşehir, Merkez, Hilvan ilçeleri ve Adıyaman, Diyarbakır beldeleri ile sınırdır. Nüfusu 82.022, yüzölçümü 4.314 kilometrekare, kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 19 kişi. Hilvan'dan sonra, nüfus yoğunluğu en düşük olan ilçedir. İlçeye bağlı 6 bucak ve 59 köy vardır. Belde geneline göre köyleri çok nüfusludur.

İlçe toprakları dağlık kesimler dışında, hafif dalgalı platolar görünümündedir.

Belde merkezine uzaklığı 93 kilometredir. Urfa-Diyarbakır yolu üzerindedir. Eski bir yerleşim alanı olduğundan, ilçede çeşitli tarihsel yapıların kalıntıları bulunur.

Suruç: Güney-Batı Kürdistan sınırında ve beldenin güneybatısında yer alır. Birecik ve Merkez ilçeleri ile sınırdır. Nüfusu 50.664, yüzölçümü 799 kilometrekare, kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 63 kişi. Suruç, Urfa'nın nüfus yoğunluğu en yüksek olan ilçesidir. İlçeye 1 bucak ve 72 köy bağlıdır. Nüfusun %62,7'si kırsal kesimlerde oturmaktadır.

Urfa merkezine 44, Mürşitpınar Sınır Kapısı'na 10 kilometre uzaklıktadır.

İlçe ekonomisi ağırlıklı olarak tahıl üretimine dayanır. Pamuk üretimi belde ekonomisinde

Merkez İlçe'den sonra beldenin en büyük yerleşim alanıdır.

Viranşehir, Urfa'nın en eski yerleşim alanlarından biridir. Hititlerin kullandığı bir yerleşim alanıdır. İpek Yolu buradan geçtiği ve verimli topraklara sahip olduğu için önemli bir ilçe durumundadır.

Urfa merkezine uzaklığı 90 kilometredir. Transit taşımacılığın buradan geçmesi Viranşehir'in gelişmesinde rol oynuyor.

KÜLTÜREL YAPI

Urfa beldemiz, müzik ve folklor bakımından oldukça zengin bir bölgedir. Yöreden derlenmiş çok sayıda halk türkülleri vardır. Müzik kültürü yaygın olan bir beldemizdir. Urfa'dan birçok müzik sanatçısı çıkmıştır. Tabii ki, var olan müzik kültürü, Türk sömürgeciliği tarafından demode edilerek özünden boşaltılmıştır. Bir İ. Tatlıses gibi sanatçılar, yalnız Urfa yöresinin değil, bütün Kürdistan müzik kültürüne karşı kullanılan birer mağazası durumundadır. Devlet tarafından bizzat desteklenen bu sanatçılara önce toplumda hayranlık uyandırılmakta ve daha sonra ulusal kurtuluş mücadelemize yönelik iftira demecileri verilmektedir. Böylece sözümona bu ünlü sanatçıların hayranları mücadelemize karşı şartlandırılmak istenmektedir. Örneğin Ocak 1990'da Türk basınında çıkan bir haberde, güya Burhan Nart isimli bir PKK'li, içinde İ. Tatlıses'in de bulunduğu Kürt ses sanatçılarından haraç istediği belirtilmişti. Devlet tarafından kullanılan İ. Tatlıses, verdiği demecte haberi doğrulamıyordu. Tabii ki, bu demeci verdikten özel savaş yetkililerinden başkası değildi. Nitekim, 2000'e Doğru dergisinin 18 Mart tarihli sayısında Burhan Nart'ın yer alan bir mektubunda şunlar belirtiliyordu: "... Polis, İ. Tatlıses'le anlaşarak kendi hazırladıkları senaryolarla ifadeler düzenledi. Ben kabul etmedim... Benim PKK ile hiçbir ilişkim olmamıştır..."

Bu, Türk sömürgeciliğinin ulusal kültürümüze ve ulusal kurtuluş mücadelemize yönelik çağdışı saldırılarına tipik bir örnektir.

Urfa'nın folklor oyunları çok çeşitli ve halay türündedir. Günümüzde Kürdistanlı yurtseverlerin, her türlü kutlama ve şenliklerinde oynamayı gelekselleştirdiği "APO Hate Hilvanê" halayı Urfa beldemize aittir.

(Yazıda kullanılan istatistikler 1980'e aittir.)

SÜRECEK

Çıktığı gün toplatılan ve yazarı tutuklanan bir kitap:

"DEVLETLERARASI SÖMÜRGE KÜRDİSTAN"

"Halkların mahkum edildiği bir ülkede bütün doğruların yeri cezaevidir."

(Thoreau)

İsmail Beşikçi kimdir?

Araştırmacı-yazar ve sosyolog İsmail Beşikçi, 1939'da Çorum-İskilip'te doğdu. 1962'de AÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni bitirdi. Bitlis'te askerlik yaptı. 1964'te Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde sosyoloji asistanı olarak çalışmaya başladı. Kürdistan'ı ve Kürt toplumunu bu yıllarda yakından tanıma olanağı buldu. 1967'de yapılan "Doğu Mitingler"ine katıldı ve bununla ilgili, "Doğu Mitinglerinin Analizi" adlı bir çalışma yaptı. 1969'da "Doğu Anadolu'nun Düzeni, Sosyo-Ekonomik ve Etnik Temeller" adlı kitabı yayınlandı. Hem kitabı 'sakıncalı' ilan edildi, hem de, bu kitabı yazdığı için Erzurum Atatürk Üniversitesi'ndeki görevine son verildi. 1971'de Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde çalışmaya baş-

ladı. Ancak aynı yıl tutuklandı, 1974'e kadar cezaevinde kaldı. 1974 affından yararlanarak tahliye oldu. Fakat bir daha Türkiye'nin hiçbir üniversitesine kabul edilmedi. Resmi ideolojiye karşı geldiği için "afaroz edilmişti."

Sonraki yıllar serbest araştırmacı olarak çalıştı. Bütün konularını, Kemalizmin Kürdistan'daki uygulamalarından seçti. Bu çalışmaları nedeniyle 1979'da tekrar hapse kondu. 1980'de cezaevindeyken, İsviçre Yazarlar Birliği Başkanı'na yazdığı mektup nedeniyle ve ayrıca diğer kitapları yüzünden 12 Eylül döneminde yeniden yargılandı. 1987'ye kadar toplam 6 yıl daha cezaevinde kaldı. Son kitabı "Devletlerarası Sömürge Kürdistan" nedeniyle 1990 Mart'ında tekrar tutuklandı, şimdi cezaevinde bulunuyor.

İsmail Beşikçi'nin yukarıda yazdıklarımız dışında yayınlanan yapıtları şunlardır:

Doğu Anadolu'da Göçebe Kürt Aşiretlerinde Değişme, (1968)

Doğu'da Değişim ve Yapısal Sorunlar, (Göçebe Alihan Aşireti), (1969)

Bilim Yöntemi, (1976)

Bilim Yöntemi Türkiye'deki Uygulama I, Kürtlerin Mecburi İskanı, (1977)

Bilim Yöntemi Türkiye'deki Uygulama II, Türk Tarih Tezi Güneş-Dil Teorisi ve Kürt Sorunu, (1978)

Bilim Yöntemi Türkiye'deki Uygulama III, Cumhuriyet Halk Fırkası Tüzüğü ve Kürt Sorunu, (1978)

Yayınlandığını duyduğumuz ve merakla beklediğimiz kitabı henüz elimize ulaşmadan, değerli bilim adamı, sosyolog ve yazar İsmail Beşikçi'nin bu kitabı nedeniyle tutuklandığı haberi ulaştı. Kitabı henüz görmemiştik ama, bu habere hiç de şaşmadık doğrusu. Beşikçi Hoca'yı tanıyanlar için böyle bir haber sürpriz olmazdı zaten. Çünkü onun düşünceleri ve bilimsel tezleri karşısında güçsüz ve aciz kalarların başvurduğu yöntem öteden beri hep aynı oldu. Kitapları toplatılmak ve yasaklamak suretiyle düşüncesinin kitlelere ulaşması engellenmek istendi. Birçok kere-ler özgürlüğü gaspedilerek cezaevlerine kondu, çeşitli tehditlere ve işkencelere maruz bırakıldı, ağır cezalara çarptırıldı. Ama o, gerçek bilim adamı tavrından bir milim bile şaşmadı, mağrur ve başı dik olmasını hep bildi. Çağdaş bir Galile Galileo gibi en son kitabında da "Dünya dönüyor!" diye haykırıyor işte... Onu yeniden özgürlüğünden mahrum bırakan çağdaş tiranların gücü yetiyorsa, dünyanın dönmediğini kanıtlasınlar.

Bilimi, bilimsel yöntemi her şeyin üzerinde tutan, gerçek bir bilim adamı, yürekli ve onurlu bir aydın denince Türkiye'de akla ilk gelen isim İsmail Beşikçi'nin örneği üzerine söylenebilecek ve söylenmesi gereken çok şey var. Ancak burada amacımız bu değil. Yalnızca son yayınlanan kitabından, her ilerici, demokrat ve yurtseverin mutlaka okuması gereken "Devletlerarası Sömürge Kürdistan"dan kısaca söz etmek istiyoruz.

Kitap esas olarak, "Kürt Kimliği ve Kürdistan Kimliği Üzerine Düşünceler" ve "Kürt Egemen Sınıfları Üzerine Düşünceler" başlıklı iki bölümden oluşuyor. Ve her bölüm de kendi içinde birçok başlıklar içermekte. Konular öylesine canahıcı noktalardan ve özlü bir anlatımla ele alınmış ki, gereksiz yere kullanılmış tek sözcük bile yok gibi. Girişte amacını şu sözlerle açıklıyor Beşikçi Hoca:

"Bu çalışma, Kürt toplumunun Türkiye'deki, Ortadoğu'daki ve dünyadaki konumuna daha yakından bakmayı amaçlamaktadır... Burada amaç, Kürdistan'ın ve Kürt toplumunun nasıl sömürgeleştirildiğini veya sömürge bile olmayan bir konuma düşürüldüğünü açıklamak değildir... Bu çalışma sadece, bu konuların bazı boyutlarına dikkat çekmeye ve sonuçlar çıkarmaya çalışmaktadır." (s.10)

O, amacını böyle mütevazı sözlerle dile getiriyor ama, alçakgönüllü kişiliğini biraz yakından

tanıyanlar Beşikçi Hoca'nın yine hangi sarsıcı gerçeklerin üzerine ve nasıl dobra dobra yürüdüğünü hemen tahmin ederler. Gerçi bilim adamı, çağını sorgulayan adam değil midir? İşte Beşikçi Hoca, dikkat çektiği konular kadar sorduğu sorularla da bunu yapıyor, çağı sorguluyor. Çağımızın bir trajedisi olan Kürdistan gerçeği karşısında takındığı olumsuz tavırlarıyla Birleşmiş Milletleri, Avrupa Parlamentosu'nu, İslam Konferansı'nı, reel sosyalizmi sorguluyor. Türkiye halkını, aydınlarını, işçi sınıfını sorguluyor. Kürdistan toplumunun kendisini sorguluyor, zaafının maddi temelleri üzerine önemli belirlemeler yapıyor. PKK hareketinin ortaya çıkışı ve Kürdistan tarihinde ne anlama geldiği konusunda isabetli görüşler ortaya koyuyor. Ve bütün bunları, gerçek bilim adamı sorumluluğu, objektifliği ve yürekliliğiyle yapıyor. Sözü daha fazla uzatmadan Beşikçi Hoca'ya bırakmalıyız.

"Kürdistan Sömürge Bile Değildir"

Kürdistan'ın ve Kürt ulusunun siyasal statüsünü incelerken, Beşikçi Hoca, Kürdistan'ın klasik sömürgelerden farklı olduğunu belirtiyor ve son derece önemli bir hususa dikkat çekiyor. Şöyle diyor:

"Kürdistan'ın durumu tam sömürge ve yarı sömürge statülerinden hiçbirine uymamaktadır. Kürdistan sömürge bile değildir. Kürt halkı sömürge bile olamamıştır. Kürdistan'ın ve Kürt ulusunun siyasal statüsü, sömürge- den bile çok aşağıda durmaktadır. Kürdistan'ın hiçbir siyasal statüsü, siyasal kişiliği yoktur. Kürtler, köleleştirilmek, kişiliğizleştirilmek, adıyla sanıyla, diliyle, kültürüyle tarihten ve yeryüzünden silinmek istenen bir halktır." (s.11)

Türk, Arap ve Fars sömürgecilerinin Kürdistan'da -1988 Halepçe örneği gibi- her türlü vahşeti pervasızca uygulayabilmesinde, Kürdistan'ın devletlerarası bir sömürge olma statüsünün önemli rolü olduğu vurgulanıyor. Kürdistan üzerinde emperyalist bölüşümün 1915-1925 yıllarında tamamlanmış belirtilerek, önemli bir hususa daha parmak basılıyor. Emperyalizmin böl ve yönet politikası... "Böl-yönet politikasının hedefi olmak, bir ulusun tarihinde karşılaşılabileceği en büyük felaketlerden biridir. Çünkü böl-yönet politikası, ulusun beynini dağıtmaktadır, iskeletini parçalamaktadır." Emperyalizmin bilinen klasik "böl-yönet" politikasının, Kürdistan'da "böl-yönet ve yok et" biçimine büründüğü ve bunun ise, dünya tarihinin en trajik olgularından biri olduğu ortaya konuyor.

Bu kabul edilemez durumu, tarihsel ve güncel birçok somut ve çarpıcı örneklerle açıklığa kavuşturarak Beşikçi Hoca, burada çeşitli uluslararası kuruluşlara sesleniyor. Bu gerçekliği, "İnsan haklarını korumayı ve geliştirmeyi

amaçlayan Birleşmiş Milletler, Avrupa Parlamentosu, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı gibi kurumların da anlaması gerekir" diyor. Aksi halde, böyle bir sorunu görmezden gelmenin bu kurumları çürüteceğini, işlevsiz kılacağını hatırlatıyor. Ayrıca Kürt toplumunun bir islam toplumu olduğunu hatırlatarak, "Kürt sorununu görmezden gelmek için olağanüstü bir gayret içinde" olan İslam Konferansı'nı da aynı biçimde uyarıyor. Bulgaristan'daki Türk toplumunun haklarıyla ilgilenirken, örneğin bir Halepçe soykırımına sessiz kalma tavrını sorguluyor. Yine sosyalist ülkelerin Kürdistan sorununa yaklaşımının da ciddi bir yetersizlik içinde olduğu şöyle belirtiliyor:

"Ulusların kendi kaderini tayin hakkı gibi sosyalizmin temel prensipleri açısından... fiili durumlara bakıldığında, sosyalist ve komünist devletlerin politikalarıyla kapitalist devletlerin politikaları arasında önemli farkların olmadığı bilinmelidir. Örneğin, Güney Kürdistan'da Kürtlere karşı kimyasal silah kullanılmasına ABD'den, çeşitli Avrupa devletlerinden, cılız da olsa Irak'ı kinama tavırları gösterildiği halde, başta Sovyetler Birliği olmak üzere Doğu Bloku ülkelerinden en ufak bir protesto tavrı yükselmemiştir. Bir de FKÖ tarafından böyle bir protesto ve kinama tavrı ifade edilmemiştir. Bu da hüzün verici bir davranıştır." (s.16)

Aynı tavır başka bir yerde de şöyle sorgulanıyor:

"Şu sorular ise muhakkak sorulmalıdır: Sovyetler Birliği, Arnavutluk gibi devletler, Doğu Avrupa devletleri, neden ulusların kendi kaderlerini tayin ilkesi doğrultusunda, Kürt ulusunun ulusal kurtuluş mücadelesinde yardımcı olmamışlardır? Kürdistan'ın bölünüp paylaşılması, emperyalizmin işine yaradığı halde, emperyalizmin politikasını ürettiği halde, neden bu devletler, Kürt sorunu karşısında, görmezden, duymazdan gelen bir tavır izlemişlerdir? Bu komünist ve sosyalist devletler, Kürtlere yardım etmek şöyle dursun, neden gerici, faşist, sömürgeci ve ırkçı devletleri silahlandırmaya çalışmışlardır?.. Bunlara benzer daha pek çok soru sorulabilir. Sorulmalıdır." (s.154)

"Kürdistan Artık Eski Kürdistan Değildir"

Tarihi ve toplumsal bütün olumsuzluklara rağmen, "Günümüzde artık, çok şey değişmiştir" diyor Beşikçi Hoca ve ekliyor: "Kürdistan artık, eski Kürdistan değildir."

Cezayir ulusal kurtuluş mücadelesinde yer alan zenci doktor Franz Fanon'un, "İlk kurşun teorisi" adıyla bilinen önemli bir tezine atfen şunlar söyleniyor: "Sömürge ülkelerde halkı örgütlendirmek, silahlı mücadele düzeyine getirmek, son derece zor bir olaydır. Çünkü bu ülkelerde halk sindirilmiştir. Halk korku ve yil-

günlük içerisinde. Sömürgeci güç halktan, kendisinden korkmasını, kendi emirleri dışında hareket etmemesini istemektedir. Baskı, zor, zulüm, hakaret, horlama insanlarda ve yığınlarda derin bir ruhsal çöküntü yaratmıştır. Halk kendine güvenemez... Halk kendini küçük görür. Sömürgeci güçleri ise olağanüstü derecede büyük görür. Onlarla hiçbir zaman mücadele edilemeyeceğini düşünür."

"Franz Fanon, böyle bir ortamda halkı örgütlendirmenin, sömürgecilerle savaş düzeyine getirmenin son derece güç olduğunu belirtiyor. Bu güçlüğün üstesinden gelmenin gerekliliği üzerinde duruyor. Bunun için yoğun, kararlı ve ısrarlı bir çabanın gerektiğini de belirtiyor. Ve şöyle devam ediyor: Bütün bu olumsuz koşulların üstesinden gelinip, herhangi bir kişi örgüte hazırlanabilir. Bu militan, sömürgeci ve emperyalist devlete karşı ilk kurşunu sıktığı zaman, aslında kendisini öldürür. Franz Fanon'a göre ilk kurşun, kişinin köle, sinmiş, sindirilmiş, devamlı korkuyu yaşayan ezik kişiliğini öldürüyor. İlk kurşunla birlikte kişi yepyeni bir insan olarak yeniden doğuyor." (s.45-46)

Franz Fanon'un bu görüşlerine katılan Beşikçi Hoca, Kürdistan açısından şunları ilave ediyor:

"15 Ağustos 1984'de Eruh ve Şemdinli baskınlarıyla başlayan silahlı mücadele, ulusal bilincin uyanışında ve sömürgecilğin kavrınmasında çok önemli bir dönüm noktası olmuştur. Franz Fanon'un deyişiyle bu 'İlk kurşun' olarak değerlendirilebilir." (s.40)

15 Ağustos Atılımı ve sonraki süreçte gerilla eylemlerinin yarattığı bazı sonuçlara da şöyle işaret ediliyor:

"Kuzey Kürdistan'da, PKK tarafından 14-15 Ağustos 1984'de, Eruh-Şemdinli'de başlatılan gerilla eylemleri, iki şeyi köklü bir şekilde değiştirdi. Birinci olarak, gerilla kendi kendini değiştirdi. Korkuyu, paniği, yılgınlığı attı, mücadelede kararlı, ısrarlı ve bilinçli bir unsur, militan haline geldi. Kararlı, ısrarlı ve bilinçli tutumu onu, mücadelede önemli bir taraf haline getirdi. Bu, hem gerillayı hem de mücadeleyi kurumsallaştırdı. Bugün mücadelede gerilla hareketi önemli bir taraftır. Kürt halk yığınları, Türk güvenlik güçleri karşısında ordu ve jandarma karşısında, PKK'yı bir taraf olarak değerlendiriyor." (s.51)

"Teslim ol, çağrısına karşı ateşle karşılık vermek, çatışmaya girmek, bu çatışmayı günlerce, haftalarca büyük bir kararlılıkla sürdürmek, gerillaların kendilerini değiştirdiklerinin en önemli göstergesi olsa gerektir."

Gerilla eylemleri, ikinci olarak çevredeki halkı değiştirdi. Halkın ruhsal yapısını değiştirdi. Korku içindeki, panik içindeki, yılgınlık içindeki halk, sinmiş, sindirilmiş, kendine güvenemeyen halk dirilmeye, ayağa kalmaya başladı, hakkını arar oldu." (s.52)

Bugün Nusaybin'de, Cizre'de,

Silopi, İdil, Diyarbakır, Kızıltepe, Midyat ve daha birçok yerde olup bitenlere tanık olduktan sonra, bu gerçekçi tezlerle ilave edecek ne olabilir ki? Bu gerçeği gördüğü ve açıkça ifade ettiği için İsmail Beşikçi'yi hapse koymakla, kitabını yasaklamakla, sömürgeci-faşist rejim, Kürdistan halkının şahlanışını mı durdurabildi?

Kürdistan'daki sömürgeci uygulamalar karşısında Türk aydını, basını ve üniversitelerinin ibret verici tutumlarını da yerden yere vuran Beşikçi Hoca, bu konuda, Cezayir ulusal kurtuluş mücadelesinde Fransız aydınlarının, Vietnam savaşında ABD kamuoyunun tutumunu hatırlatıyor. Hatta günümüzde İsrail'de bile ilerici Yahudilerin, Filistin'de yapılanları protesto etmek için kendi devletlerine karşı tavır aldıklarını, gösteri ve mitingler düzenlediklerini belirtiyor ve Türkiye'deki utanç verici durumu şöyle ifade ediyor:

"Bu tutum ve davranışların örneğin, Türk üniversitelerinden ne kadar uzak olduğu açık bir gerçektir. Türk üniversitesi, yalana dayalı Türk resmi ideolojisini üreten ve yaygınlaştıran kurumların başında gelir. Türk üniversitesi, Kürdistan sorunu karşısında bir bilim kurumu gibi çalışmaz. Milli İstihbarat Teşkilatı'nın bir şubesi gibi çalışır..."

"Türk basını için, Türk siyasal partileri için de aynı şey söylenebilir. Kürdistan sorunu söz konusu edildiği zaman bu kurumlar da, Milli İstihbarat Teşkilatı'nın bir şubesi gibi çalışmaktadır. Örneğin köy okulları işkence merkezi olarak kullanıldığı zaman Türk basını bu olaylardan hiç söz etmemektedir. Köylünün tümünün kadın, erkek, çocuk, genç-ih-tiyar köy okullarına doldurulduğundan, buralarda herkese işkence uygulandığından hiç söz etmemektedir. Fakat bu işkence merkezlerine bir saldırı olursa, bu işkence merkezleri yıkılırsa, 'PKK yine okul yaktı' diye hiyametler koparılmaktadır." (s.57)

"Kürt Egemen Sınıfları mı, Kürt Ajan Sınıfları mı?"

Beşikçi Hoca, son kitabında bu soruya, "Egemen sınıf değil, ajan sınıf" karşılığını veriyor. Şimdiye kadar yayınlanmış bulunan bütün kitapları ve araştırmaları Kürdistan ve Kürt toplumu üzerinedir. Ancak bu son kitapta ilk kez böylesine yakından ele aldığı Kürdistan'ın iç dinamikleri, çeşitli sınıf ve tabakaların özellikleri, Kürt toplumunun zaaflarının maddi temelleri vb. konularda da son derece önemli tespitler yapıyor. Hem tarihi süreç içerisindeki durumlarını inceleyerek, hem de güncel durumdan pek çok somut örnekler sunarak, Kürt egemen sınıfları hakkında şu yargıya varıyor:

"Türkiye'de, özellikle sol siyasal düşüncede kabul görmüş bir anlayış var; Türkiye, Türk egemen sınıfları ve Kürt egemen sınıfları tarafından birlikte yönetilmektedir... Bu anlayışın yanlış olduğu kanısındayım. Toprak ağaları, şeyhleri, aşiret reisleri gibi egemen sınıflar bloku içerisinde yer alabilecek kategorilere, egemen sınıf denemeyeceğini, bunların düşünce ve eylemlerinin ancak 'ajanlık' (sözcük dar anlamda kulla-

nılmıyor-bn.) kavramıyla ifade edilebileceğini düşünüyorum. Ticaret, sanayi gibi sektörlerde uğraşanlar için de aynı şeyler söylenebilir. Bu, kısaca, ulusal kimliğini inkar ederek, bunun ötesinde de ajanlaşarak yaşamını ve fonksiyonlarını sürdürme faaliyetidir." (s.63)

Kürt asıllı milletvekili, bürokrat ve memurların durumları da benzer biçimde değerlendirilerek, aynı kategori içerisinde kabul ediliyor. Bunların durumları da şu sözlerle dile getiriliyor:

"... Kürt egemen sınıflarının ajanlaşması yanında, devlet bürokrasisinde yer alan Kürtler de aynı kategoride yer almaktadır. Fakat bunların çok büyük bir kısmı Kürdistan bölgesinde görev yapmadıkları için fonksiyonları, toprak ağaları, şeyhler, aşiret reisleri, ticaret ve sanayiyle uğraşanlar kadar açık değildir." (s.115)

Bu tespit, ajan bir yapının yöneticiliğinden hiçbir zaman söz edilemeyeceği gerçeğiyle birlikte değerlendirildiğinde, "devlet içerisinde Kürtler ve Türkler eşit haklara sahiptir" biçimindeki TC resmi iddiasının kof bir iddia ve bir yalan olduğunu açıkça sergilemektedir. Kitabın ikinci bölümünde, sözkonusu ajanlaşmanın nasıl gerçekleştirildiği incelenmekte ve bunun bazı sonuçlarına işaret edilmektedir. Bu çerçevede örneğin bir Kamran İnan'ın kimliği ustalıkla yerli yerine oturtulmaktadır. Bu kesimlerin, bugün PKK önderliğindeki mücadeleye karşı nasıl kullanıldığı, yine bu mücadeleye karşı dinin nasıl kullanıldığı ve bütün bunlara Türk solunun nasıl sessiz kaldığı hatta destek sunduğu ilginç örneklerle anlatılmaktadır.

Kürdistan'daki çeşitli sınıfların özelliklerine değinirken, PKK'nin başarısının, sınıfsal temeliyle ilişkisi olduğu şu sözlerle belirtiyor:

"PKK'nın çok dikkatli bir şekilde incelenmesi gerekir. 1970'li yılların ortalarında kurulduğu anlaşılan bu örgüt, çok kısa bir zamanda nasıl yaygınlaşabilmiştir. PKK hem mekanda yaygınlaşmış, hem de toplumsal sınıflar arasında derinliğine örgütlenebilmiştir. Bu, öteki Kürt örgütlerinin gerçekleştiremediği bir başarıdır. Öyleyse PKK üyelerinin sınıfsal tabanlarının incelenmesi önemli bir konu olarak belirmektedir." (s.122)

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine yöneltilen "milliyetçilik" suçlamalarının haksız ve saçma olduğunu belirtirken şunları söylüyor:

"... 'Bağımsız Türkiye' diye slogan atmak devrimcilikti. Bunun devrimci bir düşünce ve eylem olduğu vurgulanıyordu. 'Bağımsız Kürdistan'dan söz edenler ise 'milliyetçi'ydiler. Halbuki 'Bağımsız Türkiye' sloganı, Kürdistan üzerinde, 1920'li yıllarda yürütülmüş emperyalist bölüşüm mücadelesini aynen benimsemek, kabul etmek anlamına geliyordu." (s.97)

Yine İsmail Cem, Uğur Mumcu, Bülent Ecevit gibi bazı sözümona demokrat kişilerin "azınlık ırkçılığı" kavramıyla nasıl kafa karı-

şıklığı yaratmak istediğini ortaya koyarken, "Kendi devletlerinin ve hükümetinin Kürt kişiliğini yok etmeye çalışan ırkçı ve sömürgeci politikalarına en ufak bir eleştiri yöneltmeyen bir gazetecinin, bir yazarın, Kürtlerin ulusal ve demokratik hakları konusundaki isteklerini ve bu uğurdaki mücadelelerini 'azınlık ırkçılığı' diye nitelemesi ibret verici bir olaydır" diyor ve soruyor:

"Kürtlerin yok olmamak için mücadele etmeleri, ulusal kimliklerini korumak için, binbir türlü işkenceye göğüs germeleri neden 'ırkçılık' oluyor acaba? Kürtler, 'Bir Kürt dünyaya bedeldir' mi diyorlar? 'Ne mutlu Kürdüm diyene' mi diyorlar?.. Nedir Kürtleri ırkçı yapan? Kürtler, Arapları, Türkleri, Farsları asimile etmek, onları... Kürtleştirmek için kurumlar mı geliştiriyorlar? Böyle bir ırkçılığı ve sömürgeciliği ha-

yata geçirmek için altyapı mı kurmuşlar? Radyo, TV sistemi, basın, eğitim kurumları, kamu yönetimi, ordu, polis, mahkeme, hapisane vs. Nedir Kürtleri ırkçı yapan?" (s.100)

Herhalde adı geçenlerde dü-rüstlüğün zerresi olsa bu sorulara yanıt vereceklerdir. Faşist rejimin bu denli rahat ve fütursuzca her türlü işkence ve katliamı uygulamasında, bu sözde sosyal demokratların onayının önemli payı bulunduğu gerçeğine de dikkat çekiliyor kitapta. Ve şunlar yazılıyor:

"Türk basını ile işkenceci yönetim arasında, sanki sessizce ve gizlice yapılmış sözlü bir anlaşma vardır. Yönetim işkence yapacaktır. Basın, yazarlar, bunu bilecek, fakat yazmayacaktır. Yönetimin Kürdistan'daki uygulamalarını genel olarak övecektir." (s.102)

Beşikçi Hoca'nın son kitabının birçok yerinde olduğu gibi, "Kürt toplumunun zaaflarının maddi temelleri" konusunda yazılanlar da, Berxwedan okuyucularının hiç yabancı olmadığı görüşler. Örneğin şu pasajlar:

"Kürtlerin özgürlüklerine pek düşkün olduğu, özgür yaşamayı, bağımsız yaşamayı, başkalarına boyun eğmeden yaşamayı en temel amaç edindiği her zaman söylenir, tekrar edilir... Kürtler özgürlüklerini birbirlerine karşı koruyorlar. Fakat kendilerini yöneten devletlerin baskı ve zulümlerine karşı özgürlüklerini, ulusal onurlarını koruyabiliyorlar mı? Özgürlüklerini korumaları bir tarafa, bu

devletlere karşı özgürlük istediklerini öne sürebiliyorlar mı?"

"...Örneğin bir kan davası olayını ele alalım. Bu olaylarda Kürtlerin ne kadar yığıt(!) ne kadar cesur(!) oldukları yakından bilinir. Taraflar birbirlerini göz kırpmadan rahatça öldürebilirler... Birbirlerine karşı aslan kesilen bu insanların asker veya polis karşısındaki tavır ve davranışları son derece zavallıdır, acıktır... Bu nasıl bir özgürlük anlayışıdır? Özgürlüğe, bağımsızlığa, onura, haysiyete düşkün olmak böyle mi olur?" (s.145)

Bü tür davranışın kaynağını araştırırken, Beşikçi Hoca, Kürtlerde bireysel özgürlüğün alabildiğine geliştiğini, aşiret yapısının, bireysel özgürlüğü korumanın bir aracı olduğu için bugüne dek korunduğunu vurguluyor. Ayrıca, Bireysel özgürlük ile ulus özgürlüğü, bağımsızlığı arasında bir çelişki bulunduğunu söylüyor ve şunları ilave ediyor:

"Aşireti, bireysel özgürlüğü koruma o kadar güçlenmiştir ki, bu, giderek ulusun tamamen köleleşmesi sonucunu doğurmuştur... Bugün, Kürt toplumu köle bir toplumdur. Dünyada, nüfusu 30 milyon aşkın olan fakat köleleştirilmiş, sömürge bile olmayan bir başka toplum daha yoktur." (s.146)

Aynı konu şu belirlemelerle devam ediyor:

"Kürtler şimdiye kadar ulusal özgürlükleri için, ulusal bağımsızlıkları için ölmesini bilmediler. Kan davalarında, devletler tarafından kışkırtılan kan davalarında birbirlerini kırıp geçirdiler. Fakat ulusal bağımsızlık söz konusu olduğu zaman, bireysel özgürlüklerini düşünüp köleliğe boyun eğdiler. Aslında, ulusal bakımdan köle olanların bireysel özgürlüklerinin kalmadığı da besbellidir..."

"Kan davalarında ölmeyi bilmek hiç önemli değildir. Önemli olan ulusal özgürlük için, köle olmaktan kurtulmak için ölmeyi bilmektir.

PKK'nın ortaya çıkışı, Kürtlerin tarihinde, Kuzey Kürdistanlı Kürtlerin tarihinde bu bakımdan da önemli bir dönüm noktasıdır. PKK, bize şunu öğretmektedir: Ulusal özgürlük için, ulusal bağımsızlık için ölmesini bilmek gerekir. ırkçı ve sömürgeci Türk devletini endişelere garkeden de, PKK'nın bu kararı, bilinçli, bilgili tavrıdır. (abç.)" (s. 146-147)

Bu değerlendirmeyi okuyunca insanın aklına ister istemez, devrimcilik ve ulusal kurtuluşçuluk adına PKK direnişine yöneltilen saldırı ve küfürler geliyor. Hem de bu kararlı direnişi, İspanya'daki Frankocu faşistlerin 'Yaşasın ölüm' çığlıklarına benzetecek kadar aşağılık ve soysuz cinsten saldırılar... Ki bu tür saldırıların başta gelen sahipleri de, sözüm ona İsmail Beşikçi'ye en çok sahip çıkan Kürt küçük-burjuva çevreleriydi. Eeh, aslında buna da çok şaşmamak gerekir. Sömürge bile olmayan Kürdistan'dan daha ne ucube tipler çıktığını, Beşikçi Hoca da çok daha anlamlı ve trajik bir anıysıyla ortaya koymuyor mu? Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde kendisine işkence yapan Kürt,

öfkeyle şöyle bağırır: "Ulan ben Kürdüm. Ben bu işlere karışmıyorum, sen Çorumlusun. Kürtlerle uğraşmak senin neyine gerek!"

Kısacası "Devletlerarası Sömürge Kürdistan" kitabı, her yönüyle kendi toplumumuzu daha iyi kavramamıza olanak sağlayan çok değerli bir çalışma. Daha piyasaya çıktığı gün derhal toplatılan bu değerli çalışmanın içeriğine burada tümüyle değinme ne yazık ki olanaksız. Hiç sözünü edemediğimiz daha pek çok önemli konularda dikkat çekici belirlemeler var kitapta.

Sömürgeci-faşist Türk devletinin Kürdistan sorununa yaklaşımı biliniyor. İnkarcı ve katliamcı bir yaklaşımdır. Türk üniversitesi, basını ve aydınlarının tavrı da biliniyor. Ya devletin uygulamalarını alkışlayan, ya da gözünü ve kulağını gerçeklere kapatan bir sessizce onaylama yaklaşımıdır. Çok ilginçtir, İsmail Beşikçi olayına, onun, her biri ayrı ayrı öneme sahip kitapları ve tezlerine yaklaşımda da, her iki kesim yukarıdakinin aynısı bir tavır sergilemektedir. Faşist yönetim, onu zorla ve işkenceyle susturmaya çalışıyor. Diğerleri de, en 'ünlü'sünden ünsüzüne kadar, ya mahkemelerde onun aleyhine tanıklık ve bilirkişilik yapıyorlar, ya da uğradığı baskıları görmemezlikten geerek kafalarını kuma sokuyorlar. Tıpkı Beşikçi'nin tezlerine ve görüşlerine bilimsel bir yanıt verememenin ezikliğiyle gözlerini sınıksı kapamaları gibi. Bu ise, kuşkusuz her iki kesim için de sadece ve sadece güçsüzlüğün ve acizliğin bir göstergesi olmaktadır.

Saygıdeğer bilim adamı İsmail Beşikçi'nin son kitabı üzerine burada şunları da söylemek gerekiyor: Eğer Türk üniversiteleri, gerçekten MİT'in bir şubesi değil de bilim yuvaları ise, demokrat geçinen basını, yine MİT'in bir şubesi değil de, birazcık onur taşıyorsa Beşikçi'nin ithamlarına yanıt verme cesareti gösterirler. En azından ellerindeki muazzam olanaklarla bu tezleri çürütür, yalanlarlar. Yine bu kitapta adları anılan Bülent Ecevit, Erdal İnönü, Prof. Mümtaz Soysal, Prof. Toktamış Ateş, Prof. Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, Uğur Mumcu, İsmail Cem, İlhan Selçuk gibi sözde sosyal demokrat ve ilericiler, eğer birer şarlatan değillerse Beşikçi'nin iddialarına ve kendilerine yönelik ithamlarına yanıt verme cesareti gösterirler. Ama hemen belirtelim ki, bu çevrelerden hiçbirinin buna cesaret edeceklerini sanmıyoruz; onlar yine çareyi, kafalarını kuma sokmakta bulacaklardır.

Türk aydınının yüz akı, Beşikçi Hoca!

Sizin de belirttiğiniz gibi Kürdistan artık eski Kürdistan değildir. Halkımız kendi gerçekliğini kavradıkça, sizin çaba ve çalışmalarınızın yeri ve önemini de daha iyi kavrayacaktır.

Onurlu mücadelenizi selamlıyoruz.

25 Mart 1990
Federal Almanya-PKK
Davası'ndan bir tutuklu

Kürdistan Halkı, Direniş Tarihinin En Şanlı Dönemine Akıyor

Baştarafı 1. sayfada
Kurdistan'nın komutanı ve PKK-MK Üyesi Mahsum KORKMAZ, Şırnak'ın Gabar Dağları'nda sömürgeci birliklerle girdiği çatışmada şehit düştü. PKK 1986 Ekim'inde gerçekleştirdiği III. Kongresi'nde 21-28 Mart arasını "Ulusal Kahramanlık Haftası" olarak Kürdistan devrim şehitlerine adadı.

Yine 16 Mart 1988'de faşist Irak rejimi tarafından gerçekleştirilen Halepçe Katliamı'nda katledilen 5 bin insanımızın intikamının alınması andı, Ulusal Kahramanlık Haftası'nın anlamını daha da derinleştiriyor. Bu kadar tarihi önemde anlamın birleştiği bir haftada, Kürt halkının ayaklanması kaçınılmazdı. Yine de ayaklanmaların başlaması için bir hazırlık ve çağrı gerekiyordu. PKK öncülüğünde ERNK ve ARGK'nin siyasal ve askeri çalışmaları kitleleri hazır duruma getirmiş, PKK, değerlendirmeleriyle 1990 yılını kitle ayaklanmaları dönemi olarak seçmişti.

Her bahar Kürdistan halkı için umutların yeşerdiği dönem oldu. Kürdistan'da dağlar, ovalar yeşillenir, canlılar hareketlenir; Kürdistan gelinlik giyer, insanı, hayvanı ve bitkisiyle, taşıyla, toprağıyla kollektif hummalı bir kaynaşma başlar. Fakat bu defaki kaynaşma bakaydı. Halk daha bilinçli, daha örgütlü ve sömürgecilik karşı daha kinliydi. Ayaklanmaların ayak sesleri geliyordu. Daha 1989'da Nusaybin'de, Silopi'de, Şırnak'ta ayaklanmaların ayak sesi işitildi.

Türk sömürgecileri de gelişmeyi görüyor ve önlem alıyorlardı. Daha Mart ayının başından itibaren ilan edilmemiş bir savaşa başladılar. Binlerce askerin ve çetenin, özel timlerin katıldığı operasyonlar başlatıldılar.

Türk sömürgeci birlikleri 13 Mart'ta Savur'un Dengiza köyü civarında bir ARGK birliğini kuşattılar. Olaya bir hainin ihbarı neden olmuştu. Çatışma öğleden sonra başlayarak saatlerce sürdü. Düşman birlikleri sayıca çok üstündüler. Geri tepmesiz toplar kullandılar. Gerillaların şırası belliydi; ölene kadar direniş. 50 civarında düşman askerin öldürüldüğü çatışmada 12 özgürlük ve bağımsızlık savaşçısı, komutanları SALAH (Abdullah AVCI) ile birlikte şehit düştüler.

Şehit ARGK savaşçısı Kamuran DÜNDAR'ın cenazesine Nusaybin'de 5000 kişi katıldı. Kitlelerin sessiz yürüyüşüne tahammül edemeyen faşist-sömürgeci birlikler, halka ateş açtılar. Kitlelerden bir kısmı katledildi. Yaşı henüz 20 bile olmayan Şemsettin ÇİFTÇİ adlı yurtsever, annesi ve ablasının gözleri önünde önce dipçiklendi, dövüldü, arkasından kafasına kurşun sıkılarak katledildi.

Bu barbarlık karşısında halk ayaklandı. Esnaf kepenk kapattı. Öğrenciler okulları boykot ettiler. Çocuğu, kadını, işçisi, genci ve esnafıyla 70.000 kişilik

Nusaybin cadde ve sokaklara döküldü. Barikatlar kurdu, sömürgeci barbarlığı lanetledi. Sömürgeci canileri taşıladı. Bağımsızlık ve özgürlük sloganlarını attı.

Ayaklanmanın fitili ateşlenmişti: 16 Mart'ta Mardin'in kazaları olan Cizre, Silopi, İdil ve Midyat'ta esnaf kepenk kapattı. 18 ve 19 Mart'ta Cizre hazırlandı. Sabaha kadar komşular birbirine gidip geldi. Kadınlar ve çocuklar, kurye idiler. Dev örgüt sessizce ama dakik işliyordu. Köylüler, bir gün önceden Cizre'ye akın etmişti bile. 20 Mart'ta tüm Cizre ayaklandı. Yürüyüş iki koldan oluyor, bağımsızlık sloganları atılıyordu. Binlerin oluşturduğu yürüyüş kolları şehir merkezinde birleşince, sömürgeci birlikler panzer ve özel timleri halkın üzerine sürerlerken, aralarında Abidin TUNCER (10 yaşında) adlı çocuğun olduğu en az 10 yurtsever katledildi, 100 civarında yurtsever de yaralanır, 350'si de tutuklanır. Cizre ayaklanmaya ara vermez. Sömürgeci kurumların tümü tahrip edilir. Atatürk'ün büstleri paramparça edilir. Her tarafta ERNK bayrakları dalgalanır. Sabaha kadar Newroz ateşi yanar. Tepeler kızışır. Sokaklara sömürgeciler giremez. Halk silahını görmüştür, birlik ve direniş; inançla, taşla ve sloganla... Çocuklar, Türk gazetecilerine; "Biz Kürdistanlıyız, Cizre Kürdistan'dır, Kürdistan kurulacak; siz Türkiyeli misiniz" derler. Erkekler; "Kadınlarımız bizi eve bırakmıyorlar, direnmeden nasıl dağılım" derler. TIR şoförleri, kornalarını çalarak ayaklanmayı kutlar. 20 Mart'ta bu defa 20.000'in üstünde Cizreli mezarlıktadır. Yine sloganlar atılmakta, zafer işareti yapılmakta, alkışlarla sömürgeci-ler protesto edilmektedir.

Cizre ayaklanmasını desteklemek amacıyla Silopi, İdil, Midyat, Derik, Gercüş, Kızıltepe ve Mazıdağı'nda esnaf, öğrenciler ve işçiler sivil genel grev yaparlar. 22 Mart'ta Kızıltepe'de çoğunluğunu çocukların oluşturduğu kalabalık bir kitle grubu yürüyüş yapar. Benzer yürüyüş Silopi'de de olur. Türk sömürgecileri, Kızıltepe'de 200, Mazıdağı'nda 100 kişiyi tutuklarlar.

25 Mart'ta tam bir askeri kuşatma altında olan Gever (Yüksekovalı) da 5000'in üstünde yurtsever ayaklanır. Bir futbol maçını fırsat bilen kitleler sahada buluşurlar. Sömürgeci ordu, özel tim ve çeteler aleyhine slogan atan kitleler, hükümet konağı ve cezaevini kuşatırlar.

27 Mart'ta Diyarbakır'ın Çınar kazasında esnaf kepenk kapattı. 28 Mart'ta Silvan esnafı kepenk indirir. Farkin (Silvan) ARGK komutanı Mahsum KORKMAZ'ın doğum yeridir. Silvan halkı Ağıt'i saygıyla anar. Akşam saatlerinde şehirde gösteri yapılır, sloganlar atılır, bildiriler dağıtılır.

Mardin'deki ayaklanmalar Kürdistan'ın önemli bölümünü ayağa kaldırmıştır. 16 Mart'ta

Kucaklayalım Mahsum'umuzu
Kucaklayın analar
Kardeşler kucaklayın Mahsum'umuzu
Sen yeni doğan Mahsum
Sen cevap vereceksin
dağların isyan çağrısına
Sen haykıracaksın
Sulardan devralıp intikam türküsünü
Sen vereceksin suyunu
çorak topraklarımızın...

Elazığ Fırat, Erzurum Atatürk, Adana Çukurova, Ankara Hacettepe, İstanbul, İzmir Ege ve Konya Selçuk üniversitelerinde öğrenciler Nusaybin ve Cizre ayaklanmasıyla dayanışma eylemini yaptılar. 17 Mart'ta Diyarbakır'da 3000 dolayında öğrenci ve halktan yurtseverlerin katıldığı bir yürüyüş yapıldı. 28 Mart'ta Diyarbakır Lisesi öğrencileri "Mahsum KORKMAZ'ın ölüm yıldönümü nedeniyle boykot yaptılar. 26-27 ve 28 Mart tarihlerinde de Diyarbakır Dicle Üniversitesi'nden 6000 öğrenci 3 günlük boykot yaptı. Aynı üniversitede 28 Mart'ta 5000 öğrenci, Mahsum KORKMAZ'ı anma toplantısı yaptı. Bu toplantıda "ARGK-Botan Eyaleti"nin hazırladığı bildiri okundu.

21 Mart'ta Siirt Yüksek Eğitim Okulu öğrencileri gösteri yaptılar. 50 öğrenci tutuklanınca 200 öğrenci açlık grevine başladı. Aynı sürede Eruh, Şırnak, Van, Ergani ve Siverek'te de bazı yurtsever halk grupları ayaklanmalarla dayanışma eylemleri yaptılar. Aynı süre içinde Diyarbakır ve Antep Özel Tıp cezaevlerinde kalan siyasi tutuklular, ayaklanmalarla dayanışma amacıyla açlık grevlerine girdiler. 26 Mart'ta İstanbul-Ümraniye'de bir okulda Atatürk büstü parçalanarak, duvara ayaklanmaları destekleyen pankart asıldı ve direğe çekilmiş TC bayrağı indirilerek, yerine PKK bayrağı çekildi. 21-28 Mart Ulusal Kahramanlık Haftası boyunca ARGK de eyleme kalktı.

Zaferle kapattığımız Ulusal Kahramanlık Haftası-1990'da henüz kitle ayaklanmaları bitmiş değildir. Sadece Kürdistan'da yarım milyonu aşkın yurtsever, ulusal kurtuluş ayak-

lanmalarına katılmıştır. Örgütlü ulusal kurtuluş ayaklanmaları, Kürdistan halkını bütünleştirmede büyük bir adım gerçekleştirmiştir. Ayaklanmanın ilk günlerinde Güney Kürdistan'ın Kamışlı kentinde 50.000'in üstünde yurtsever insanımız dayanışma mitingi yaptı. Atina (Yunanistan) ve Brüksel (Belçika)'da ERNK-Avrupa Örgütü basın toplantıları yaptı. Yurtseverler; Batı Almanya, Fransa, İngiltere, İsveç ve İsviçre'de Türk elçilik ve konsoloslukları önünde protesto eylemleri yaptılar, Türk bayraklarını yakttılar, bildiriler dağıttılar. Kürdistan Komiteleri, Avrupa kamuoyunu Kürdistan halk ayaklanmaları konusunda sürekli bilgilendirdiler.

Ayaklanma haftası boyunca 20 ARGK savaşçısı (14'ü Savur, 4'ü Pervari, 2'si Uludere'de), Cizre ve Nusaybin ayaklanmalarında en az 30 yurtsever şehit düştü, 100 dolayında yurtsever ise yaralandı. Cizre, Nusaybin, Kızıltepe, Çınar, Diyarbakır, Siirt, Elazığ, Mersin ve İstanbul'da 2000 civarında yurtsever tutuklandı.

Halkımız, Türk sömürgeciliğine karşı verdiği ulusal kurtuluş mücadelesi bu ayaklanma sınavından başarıyla geçti. Ayaklanmalar kitleler ve halkçı karakterdedir. Kadınlar, çocuklar, yaşlılar, öğrenciler, işçiler, esnaf tüm halk ayaklanmalara katılmıştır. Halk ayaklanmalarımız silahsız-siyasal ayaklanmalardır. Halk ayaklanmalarımız, ulusal kurtuluşçu ayaklanmalardır. Türk sömürgeciliği, tüm kurumları ve tüm işbirlikçileri hedeflenmiş; kitle oldukça bilinçli ve örgütlü olarak "Yaşasın bağımsızlık" slo-

ganlarını atmış; "Kürdistan" kelimesi ilk defa bu denli açık ve kitleler olarak söylenmiştir. PKK'ye, ARGK'ye ve ERNK'ye, Abdullah ÖCALAN yoldaşın önderliğine bağlılık yüzbınların ayaklanması ve eyleminde dile gelmiştir. Ayaklanmacı, savaş esiri, dayanışmacı öğrenci ve Avrupa'daki, Ortadoğu ülkele- rindeki yüzbınlerce yurtsever "Ulusal bağımsızlık" sloganı etrafında birleşmiştir. Halk ayaklanmalarımız, dünyanın en meşru ve belki de en cesur kitle- sel eylemleridir. Çünkü, dünyada Türk sömürgeciliği türünde barbar bir sömürgecilik kalmamıştır. Yine dünyanın hiçbir halkı, halkımızın üstündeki bu zor uygulaması kadar bir zorla yüzyüze değildir. İnsanlık Kürt halkının direniş ve ayaklanma- sından daha meşru ve haklı bir ayaklanmaya şahit olmamıştır.

Ayaklanmalar bir başlangıçtı. Duraksayabilir, ama kesilmez. Çünkü koşulları vardır; çünkü halkın ayaklanma dışında çaresi kalmamıştır; çünkü halk korku sınırını aşmıştır, halk gücünün farkına varmış, mücadele yolunu öğrenmiştir; çünkü halkın bilinci ulusal kurtuluş için ayaklanma- ların zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır; çünkü PKK öncülüğünde ERNK ve ARGK örgütlenmesi, halkı sürekli ayaklanmalara kaldıracak dü- zeye gelmiştir.

Önümüzdeki sayılarda ayaklanma pratiklerini detaylı ince- leyecek, ortaya çıkardığı örgüt- sel, siyasal ve mücadele görevlerini irdedeceğiz. Fakat hemen şunu söyleyebiliriz: Hal- kın örgütlenmesini derinleş- tirme; ERNK örgütlenmesini gençlik, kadınlar, işçiler, esnaf, çocuklar, şehit aileleri içinde kurma; okulda, mahallede, fab- rikada, camide örgütlenmek, şe- hirlerde topyekün halk örgütlen- mesine varma; ayaklanmanın fazla potansiyelini ARGK'ye ak- tarma; halkımızın direniş sesini dünya halklarına aktarma; geniş bir dayanışma çemberi oluş- turma vb. görevleri yerine ge- tirme ivedidir.

Bunun yanısıra Kürt re- formistlerine birkaç sözümüz var; halk onları reddetti. Halk son sözü söyledi: "Ya ulusal ba- gımsızlık, ya da ölüm!" İşçisi, aydını, köylüsü, küçük-burjuva yığınları, "Ulusal bağımsızlık" sloganı etrafında birleştiler hal- kımızın ayaklanma eyleminde bu durum çok nettir. Reformist gruplar, yıllardır halkımızdan geleceğinden habersizler ve halkla bağlarını kesmiş durumdalar. Halk, ayaklanmalar boyunca PKK'ye bağlılığını sergiledi. Ayaklanmalar ERNK'nin ey- lemleridir. ERNK'nin sloganları, örgütlenme ve mücadele an- layışı, ayaklanmalarda hayata geçirilmiştir. ERNK'nin gençlik, kadın ve işçiler arasındaki öncü güçleri ayaklanmaları yö- netmiştir. Ayaklanma tümüyle ERNK'nin inisiyatifli altında geç- miştir. ARGK'nin pratik di- rektifleri yığınlara yön vermiştir.

SÖMÜRGEÇİ TÜRK DEVLETİ "ŞİDDETLE ÇÖZÜM"DE DİRETİYOR

Kürdistan halk ayaklanmaları, Türk devletini hem suçüstü, hem de çaresiz bir durumda yakaladı. Çünkü, Kürdistan gerçekliği tüm çıplaklığıyla ve tüm ağırlığıyla, hem de milyonların yer aldığı bir kitlesellikle Türk devletinin karşısına dikildi. Kürdistan halkı taleplerini net koydu: "Ulusal bağımsızlık ve halk demokrasisi", "Sömürgeci ordu Kürdistan'dan çekilmeli", "Kürdistan'da özel tim kalmamalı", "Çete birlikleri hemen dağıtılmalı", "Zoraki göç uygulamasına hemen son verilmeli", "Sömürgeci terör, işkence ve tutuklanmalara son verilmeli." Halk bunları hangi amaçla sağlayacağını da gösterdi. "Parlamento ve reformist amaçlarla değil, direnişle, halkın meşru mücadele ve örgütlenmesiyle" tüm taleplere varılacaktı. Halkın bu talepleri doğrultusunda örgütlenme ve mücadele düzeyi bir daha ortaya koydu ki; "Misak-ı Milli" politikası iflas etmiştir.

Türk sömürgeciliği Botan'a sıkıştırılan bir gerilla mücadelesine razıydı. Bu amaçla güçlerini düzenlemiş, özel timleri yerleştirmiş, çete birlikleri kurmuş, politikasını buna göre saptamıştı. Bu politika iflas etti. Halk ayaklanmaları şiddet politikasının, PKK'yi terörist gösterme çabasının, peteciliğin, zorunlu göçün, köy boşaltmanın, özel tim terörünün çare olmadığını göstermiştir. Şiddet, daha fazla direniş doğurur.

Biz, halklarımızın çıkarına ol-

duğuna inandığımızdan, Türkiye halkı üzerinde etkisi olan politikacıların, gazetecilerin, aydınların sağduyulu davranmalarını istedik. İyi niyet talebimiz saflık değildir. Tabii ki sömürgeci-faşist rejimin askeri ve siyasal sözcülerinden iyi niyet beklemiyoruz. Fakat kendi kendilerini aldatmasınlar; inkar ve şiddet yolunda direktmeleri kendileri için felaket olur.

Türkiye burjuva basını gerçeği görmüş, belli yanlarıyla işlemiş, ancak gerçekçi davranmamıştır. Basın muhabirleri, özel timler tarafından otele kapatılmış, tehdit edilmiş, makinaları parçalanmış, hırpalananları ve tutuklananları olmuş, buna rağmen basın Genelkurmaylık kaynaklı haberlere itibar etmiştir. Ayaklanmaların kitlesel karakterini yazma, diğer yandan da ayaklanmaları "teröristlerin kışkırtması ve provokasyonu" olarak gösterme hangi ahlaki ilkeye sığar!.. Türk devleti, o denli acze düştü ki, "ayaklanmaları bir kadın teröristin(!) telsizle yönlendirmesine" bağladı. Üstelik bu iddiayı tam bir sefil ve aciz İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu açıkladı. Bu senaryoya uygun olarak sıradan bir kadın da tutuklandı. Türkiye burjuva basını, hiç tereddüt etmeden büyük manşetlerle bu iddiayı işledi. Böylesi ahlaksal düşkünlük ancak Türk basınında sergilenebilirdi. Halbuki bakan açıklamasını yaparken afişe edilen Kürt kadını savcılık tarafından serbest bırakılıyordu. Anlaşılan sömürgeciler gün kurtarıyordu.

Ne zaman Kürdistan sorunu ve ulusal kurtuluş mücadelesi çarpıcı örneklerle gündeme gelse, köşe yazarları hemen kalemle sarırlar. Fakat bu defa suçüstü yakalandılar. Altan Öymen, M. Ali Birand (Milliyet), Taha Akyol, Nazlı Ilıcak (Tercüman), Oktay Ekşi (Hürriyet), Hasan Cemal, Uğur Mumcu (Cumhuriyet) ve Necati Zincirli (Günaydın)'a kadar olan tüm köşe yazarları ayaklanmaların kitlesel karakterini, "Misak-ı Milli"ye karşıtlığını ve PKK'nin

ayaklanmalarındaki öncülüğünü inkar edemiyor. Tüm köşe yazarları "Misak-ı Milli elden gitti, yok mu kurtaracak" diye feryat ediyorlar. Ayaklanmaların meşruluk yanı, siyasal talepleri ortada olduğu halde, köşe yazarları halen "sorunun ekonomik ve sosyal reformlarla giderilebileceğini" ileri sürebiliyorlar. Bu bir çıkmazdır, Türkiye burjuva ideologları için. Kendileri de verilenle açıklıyorlar ki, "ekonomik ve sosyal kalkınma politikası" iflas etmiştir, kendilerinin "Doğu ve

rını, anti-demokratik bir karakter taşıdıklarını sergiliyorlar. Örneğin, Hizbullah adlı bir örgütün Kürdistan'da ne işi var?! Böyle bir örgütün Kürdistan'daki varlığını ileri sürebilecek tek insan var olamaz. Kürdistan'da dinsel gericilik emperyalizm ve TC kaynaklıdır. Türk köşe yazarları ve özellikle Uğur Mumcu bunu çok iyi bilir. Kürdistan'da müslüman yığınlar, hacısı, hocası da ulusal sloganlarla ERNK bayrağı altında ayaklanmış. Uğur Mumcu'ya bakılırsa "PKK, olmayan bir Hizbullah'la ittifak yapmaktadır, ayaklanmalara tarikatlar öncülük etmektedir."

Türk burjuva köşe yazarları, sözde demokrat, rejimin ideologları bunu iyi bilirler ki, yazdıklarıyla faşizmin kuyrukçuluğunu yapıyorlar, ırkçılık ve anti-demokratizmi yayıyorlar. Yaptıkları Özel Harp Dairesi'nin ajanlığıdır. Unutulmamalı ki, artık "Misak-ı Milli" yaşatılmaz. Kürdistan halkının ulusal hakları yadsınarak burjuva demokrasi bile olunamaz.

Ayaklanmalara karşı alınan tutum, Türk burjuva politikacılarının da nasıl anti-demokratik, ırkçı ve faşizmin gölgesinde, generallerin emirleriyle çalışan yaratıklar olduğunu gösteriyor.

Parlamentoda yer alan Kürt milletvekillerinden sözde 'radikal' olanları Ahmet Türk, M. Ali Eren, Adnan Ekmen vd.'lerinin tutumu özel timlerin çekilmesini talep etmekten öteye geçmedi. Tehdit edilmiş olacaktı ki hemen sindiler ve ilk günkü açıklamalarını bile bir daha tekrarlama cesaretini gösteremediler. Dönemin en ağırlık milli hainleri Fuat Atalay ve Nurettin Yılmaz yine öne alınıyorlar. Bunlar "Misak-ı Milli"yi sömürgecilerden daha hararetli savunuyorlar.

Sözde, sosyal demokrat olan SHP başkanı Erdal İnönü, sovenizm ve anti-demokratizmde babasını bile geçti. Profesör bozuntusu, politikacılıktan çok generallığa soyunuyor; "Ayaklanmalar halk hareketi değil, ayrılıkçı güçlerin eylemleri" diyor. "Misak-ı Milli birliği" için generallerin gölgesinde "milli koalisyon çağrısı" yapıyor. DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel bile üç burjuva partisinin ittifakını, "erken seçim" şartına bağlarken, Erdal İnönü buna bile gerek görmüyor. Babasının yöntemlerini savunuyor; yani anti-demokratik ve terörist düzenlemeleri getirecek "milli bir koalisyonu" savunuyor. DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit ayaklanmaları "kitle hareketi" olarak getirmekte, öte yandan "teröristlerin ezilmesini" önermektedir. Peki kimdir teröristler? Ayaklananlar kadını, çocuğu, yaşlısı ve genciyle milyonlardır. Askeri baskılarla ayaklanmanın yayılması önlenmişti. Her ayaklanan terörist ise, kitle kimdir?

Türk burjuva partileri tam bir ikiye bölünmüş iktideler. Rejimleri sarsılıyor. Bunu gördükçe bütünü sarsılıyorlar. Aslında tüm önerileri çıkmaz ve çaresizlikle-

Bir yurtseverin bacağındaki sömürgeci kurşunlar

Güneydoğu" dedikleri Kürdistan'da yatırımlar sıfır noktada seyretmektedir. Sömürgeci eğitim kurumları yarı yarıya kapalıdır.

Köşe yazarları felaket ekliyor ve devleti şiddete itiyorlar. Ya da Genelkurmaylığın talimatları doğrultusunda şiddetin propagandasını yapıyorlar. "Milli Birlik" çağrısı yapmayan köşe yazarı yok gibidir. Neyin milli birliği?! Faşist baskılarla yürütülen, bir halkın inkarı üzerinde yükselen bu sistem! Bu sistem yıkılmaya mahkum değil midir? Uğur Mumcu, 1925'i örnek veriyor, "tüm partiler birleşsin" diyor. Hasan Cemal, "hedef küçülsün, hedef kapsamında kalan herkes ezilsin" diyor. Sadist köşe yazarı Yalçın Doğan (Milliyet), Carter'in İran Şah'ına önerdiği formülü öneriyor, "önce şiddetle sukuneti sağlama, sonra reform" diyor. Milliyet'ten Hasan Pulur, Hayri Kozakçıoğlu'nun buyruklarını belirleyici alıyor, "seyirci olmaz, herkes Misak-ı Milli vatandaşlığına" diyor. M. Ali Birand, korkmuş olacak ki, "sosyal ve ekonomik önlemleri" utangaç bir şekilde ileri sürüyor, "içte şiddete evet, dışta ise başa vurulamaz, Türk devletini teşhir edeceği için hayır" diyor. Milliyet'ten Derya Sazak "ABD, Türk devletini maceralara itebilir" diyor. Anlaşılan köşe yazarları ırkçı sovenizm ve saldırganlığı tek doğru çözüm görüyorlar. İstisnasız tümü nasıl ırkçı olduklarını, uydu oldukla-

yürüyün. Yürümeye gücünüz yoksa, ayaklanmaları keermeyin. Çünkü aynısını faşist-sömürgeciler yapıyorlar.

Tüm yurtseverlerin, halk ayaklanmalarımızın kazanımlarını korumada titiz olması gerekir. Ayaklanmaları bastırmak için Türk sömürgecileri ve emperyalistler, en çok Kürt usaklardan yararlanacaklardır. Şimdiden Türk burjuva gazeteleri bu tür çağrılarla doludur. Yurtseverler, reformist grupların demagojisine kanmamalıdır, her yerde onları teşhir ve tecrit etmeliler. Çünkü, artık reformist ihanete tahammülümüz yoktur.

Türkiye sol gruplarından da devrimci tutum bekliyoruz. Ayaklanmalarımız, Türkiye emekçilerinin kurtuluş mücadelesi için de hayati önemde fırsat yaratmıştır. Türk burjuvazisinin ayaklanmaları bastırma yöntemi belli olmuştur. Burjuvazi soven milli birlik çağrısı yapıyor, burjuva partileri ve basını birleştiriyor, topluma soven bir dalga yaydırılmaya çalışılıyor, Türkiye'deki anti-demokratik düzen ve uygulamalar daha da katılaşıyor. Netti ki, Türkiye'de burjuva anlamda bile demokrasi, Kürdistan sorununun çözümünden geçer. Kürdistan halkı, kendi sorununu çözmenin yolunu bulmuş ve bunun mücadelesini vermektedir. Türkiye sol güçleri bu gelişmeye seyirci kalamazlar. Unutulma-

malıdır ki, Kürdistan halkına vurulacak her darbe, Türkiye halkı üzerindeki baskı ve sömürünün daha da yoğunlaşmasını getirecektir.

Türkiye sol güçleri, bir bildiriyle yetinmesinler. Tutum net, devrimci ve pratik olmalıdır. Ayaklanmalarda PKK öncülüğü görülmelidir. Ayaklanmalara eylemsel olarak dayanışmalar geliştirilmelidir. Ayaklanmalara yüzeysel değil, özleri kavranarak yaklaşılmalıdır. Ayaklanmalar, ulusal bağımsızlığı hedefleyen, devrimci, yurtsever, demokratik, kitlesel siyasal başkaldırılarıdır. Ayaklanmaların bu gerçeğine ve bu gerçek içinde PKK'nin rolüne saygılı olunmalıdır. Burjuva sovenizmi ve ordunun terör ve katliamlarına karşı durulmalıdır. Türkiye sol güçlerinden beklediğimiz, yazılı, sözlü ve eylemsel olarak kendi burjuvalarına karşı durmalarıdır. Dayanışma yolu o kadar net ki ve dayanışma olanakları o kadar çok ki, bu görevler rahatlıkla yerine getirilebilir.

Ve herkes şundan emin olmalıdır: Engeller ne olursa olsun; Kürdistan halkı faşist sömürgeciliği, reformist ihaneti ve sosyal-sovenizmi mutlaka yenecektir. Halk ayaklanmalarımız sürekliktir. Kürdistan'da parola sürekli eylemdir; ulusal kurtuluşu sağlayıncaya kadar direniş ve ayaklanma!

Halkımızın ayaklanma eyleminde; cephenin ne olduğu, mücadelenin ne olduğu net olarak sergilenmiştir. Bunlar üzerinde tartışma olamaz. Tabii ki, herkesten beklediğimiz ayaklanmaları destekleme tutumudur. Eğer, reformist gruplar bu duyguyla hareket ediyorlarsa, diyeceğimiz bir şey olamaz. Ama bu tutumun da siyasal ve mücadele pratiği olmalıdır. Ulusal kurtuluş cephesine gelinmeli, ulusal kurtuluş için mücadele edilmelidir. PKK'ye "terörist" deniyordu. Düşman da kabul ediyor ki, ayaklanmalara PKK öncülük ediyor. ERNK kabul edilmiyordu; Cizre ve Nusaybin'de ERNK binlerin eyleminde vücut buldu. PKK ve ERNK, mücadele yolunu gösteriyorlardı. Reformist gruplar ısrarla bu yolu reddettiler. Sömürgeci burjuvazinin gediklerine güvendiler.

Şimdi bir daha akla kara ayrılmıştır. Görüyoruz ki KOM-KAR, Peşeng, Rizgari vb. reformist, ilkel-milliyetçi gruplar, pişkin ve utanmadan ayaklanmaları sömürmek, bu yolla kendilerini yaşatmak istiyorlar.

Onlara sesleniyoruz: Biraz namuslu olun. Kürdistan çocuklarına, kadınlarına, şehitlerine saygılı olun. Eğer saygılıysanız, onların gösterdiği yoldan

rini yansıtmaktadır. Zaten fiilen tüm burjuva partileri ordunun gölgesinde ve onun buyruklarıyla çalışıyorlar. 1984'ten beri defalarca "Milli Birlik" gösterilerinde bulundular. Acınacak bir durumdalar. Gerçeklerle oynamaz. Kürt halkının sömürgeci devlet ve partileriyle tüm bağlantıları yıkmıştır. Burjuva partileri istedikleri kadar "Milli Birlik" yapsınlar, artık Kürdistan halkını durduramazlar, sarsılan sömürgeci rejimin ömrünü uzatamazlar.

Ayaklanma bölgesine giden sömürgeci partilerin ortak heyetinin raporunu her şeyi ortaya koyuyor. Heyetin SHP'li üyesi Muğla parlamenterisi Musa Gökbel, T. Özal'a ve parlamentoya sunduğu raporda şunları diyor; "Eğer yüzdeye vurursak insanların %80'i bağımsız Kürdistan devletini düşünüyor. Video filmlerinden edinilen izlenim, halkın PKK'nın yanında olduğu izlenimiydi." Aynı rapora göre, Kürdistan'da Türk devletinin adı "keriz" olmuştur. Peki, sömürgeci burjuva partilerinin liderleri "Milli Koalisyon"la neyi kurtaracaklar? Şimdiye kadar birlik değiller miydi?

Türk Genelkurmaylığı, halen mevcut politika ve yeni yönelimlerin yönetim kademesidir. Kararları Necip Torumtay ve ona bağlı Hayri Kozakçıoğlu veriyor. Nusaybin'de de, Cizre'de de Türk ordusu, silahlı halka saldırdı. Panzerler ve özel timler halkın üzerine sürüldü. Mardin, Siirt, Van ve Hakkari'nin tüm kazalarını kuşatma altına aldılar. Tüm ajan ve muhbirlerini harekete geçirdiler. Yeni ayaklanmaların olmaması için şehirlerde potansiyel öncülerine gece operasyonlarıyla tutukladılar. Bu şekilde tutuklanan insan sayısı birkaç bindir.

Türk devleti ateş yolunu seçmiştir. Mardin'e yeni askeri birlikler kaydırılıyor. Mardin'de resmi açıklanan asker sayısı 60.000 kişidir. Özel timler, çeteler, ajanlar, işkence uzmanları buna dahil değildir.

Genelkurmaylık kendi görüşlerini, tüm burjuva partilerine egemen kıldı. Ayaklanmalar, "devlete ihanet" olarak değerlendirildi. Köşe yazarları, özel tim zulmünü kinadıkları için Kürt kökenli parlamenterlere saldırtıldı. Onlara göre "herkes PKK'ye karşı birleşmeliydi." Türk devlet yetkilileri ve politikacıları, Antalya'da yapılan "Türkiye-Avrupa Topluluğu Karma Parlamento Komisyonu Toplantısı"nda topluluğun Akdeniz Bölge Sorumlusu Abel Matutes'in, "Güneydoğu'daki olaylarda Türk askerlerinin sergilediği tutum Türkiye-AT ilişkilerini bozabilir" şeklindeki konuşmasına bile tepki gösterdiler.

Faşist devlete göre herkes kayıtsız-şartsız Türk devlet barışlığını desteklemeliydi.

Necip Torumtay, yaptığı açıklamalarda "hükümetle hemfikir olduğunu ve ayaklanmaların şiddetle ezileceğini" söyledi. Gerçekte ortada hükümet ve hükümet inisiyatifli yoktu. Her şey askerlerde bitiyordu. Gerek Torumtay, gerek Kenan Evren, gerekse Recep Ergün yaptıkları açıklamalarda "Yeni sıkıyönetimlere ihtiyaç yoktur, çünkü zaten olağanüstü hal yasası bu

kapsamdadır, ayrıca sıkıyönetim ilanı dünyanın dikkatini Kürdistan'a daha çok toplayabilir" görüşünü ileri sürdüler.

Faşist rejimin tüm yetkilileri "Milli Birlik" ve "liderlerin bir araya gelmesi" sloganlarına sarıldılar. 28 Mart 1990 günü Milli Güvenlik Kurulu toplandı. Toplantıya Cumhurbaşkanı Turgut Özal, Genelkurmay Başkanı N. Torumtay'ın yanı sıra içişleri, savunma ve dışişleri bakanları, kuvvet komutanları, jandarma genel komutanı vd. faşist devlet ve ordu yetkilileri katıldılar. Bu toplantıda, ayaklanmaların kitlesel karakterli ulusal bağimsızlığı hedefleyen hareketler olduğu tespiti yapıldı ve 1925-40 döneminde olduğu gibi şiddetle ezilmeleri karara bağlandı. Bu doğrultuda siyasal parti liderleri arasında birlik öngörülüyor. Ordudan talimat alan Turgut Özal, parti liderlerine zirve için çağrı yaptı.

Toplantı kararlarını televizyonda yaptığı bir konuşma ile kamuoyuna açıklayan Turgut Özal, Kürt halkını teröristlikle suçladı ve katliamla tehdit etti. Faşist rejimin başı, terörizm demagogisiyle rejimi daha da katılaştırmak ve kendini meşrulaştırmak istiyor.

Toplantıda alınan kararlardan biri basına getirilen kısıtlamalar ve basına yüklenen görevlerdi. Buna göre PKK hakkında olumlu hiçbir şey yazılmayacak, ordu vahşeti gözlenecek, özel tim terörü övülecek, özel timler şirin gösterilecekti. Milliyet, Hürriyet vd. gazetelere bakılırsa bu konuda basın ahlakının ne kadar düşürüldüğü görülebilir.

Alınan kararlardan bir diğeri de orduya en geniş inisiyatifini vermektir. Kozakçıoğlu "tarafsızlık istemiyorum" talebi tüm uşakları için emir oldu. Asker azmış gibi, Trakya'dan Kürdistan'a ek birlikler aktarılmaktadır. Kendini "Kürdistan'ın kralları" ilan eden özel tim elemanlarına sınırsız yetki veriliyor.

Halka yönelik provokasyon ve sindirme politikası yoğunlaştırılıyor. Duvarlara propaganda ve "teslim ol" afişleri asılıyor, sessiz operasyonlarla yüzlerce insan gözaltına alınıyor. Mevcut durumda 21-28 Mart tarihleri arasında tutuklanan en az 2000 insanımız mevcuttur. Bunların önemli bir kesimi kadın ve çocuk yaşta gençlerdir. Boykot yaptıkları için Siirt'te tutuklanan 50 öğrenci ve halen yapmadıkları halde gösteri yapabilecekleri gerekçesiyle Kızıltepe'de tutuklanan 30 öğrenci de bu sayıya dahildir. Tutuklananlar Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne sevk ediliyor. Dayak ve işkence altında mahkemeye çıkarılıyorlar. Cumhuriyet başsavcısı yardımcısı yargılamalar için Diyarbakır'a yollandı. Esir yurtseverler "ateşli silahlar yasası, gösteri ve toplantı yasasına aykırı davranışlarda bulunmak, Kürtçe slogan atarak bölücülük propagandası yapmak, adam öldürmek(!), Türklüğe hakaret(!), Atatürk büstünü parçalamak ve Türk bayrağını yakmak" vb. suçlardan yargılanmak istenmektedir.

Faşist-sömürgeci devlet, yeni bir "istiklal mahkemeleri" dö-

nemi açıyor. Faşist terörle Kürt halkına gözdağı veriyor.

Yeni yönelimlerin bir parçası olarak, dışa yönelme planları çiziliyor. Bekaa ve Şam hedef yapılıyor. Suriye ve Lübnan'daki karanlık güçlere el atılıyor. İsrail'le ve Irak'la birlikte operasyon hazırlıkları yapılıyor. Basına yansıdığı kadarıyla CIA ve Pentagon da bu senaryonun içinde. Bu yolla dikkatler asıl sorundan dışarı çekilmek isteniyor.

Milli Güvenlik Kurulu'nda alınan kararlar doğrultusunda boşaltılan 500 köye ek olarak en az 1000 köyün daha boşaltılması, yaygın sürgün ve zoraki göçün hayata geçirilmesi planlanıyor.

Cezaevlerinde siyasal tutukluların hakları gaspediliyor. Siyasal tutuklular üzerine yeni ve daha baskıcı terör uygulamaları getiriliyor.

Bunlar yeni yönelimler ya da uygulamalar değildir. Son altı yıldır fiilen sömürgeci özel savaş tüm şiddet araçlarıyla sürdürülüyor. Ortaya çıkan net bir sonuç vardır. Türk sömürgeciliği şiddetle sonuç alamaz. Kürt halkının sömürgeci şiddetten de yılacak bir durumu yok. Çünkü, bıçak kemiğe dayanmıştır. PKK; programı, örgütlenmesi ve mücadelesiyle Kürt halkını bugünlere hazırlamıştır. Türk devleti, şiddetin her türlüşünü kullandı. Kürt halkı direnecek ve her yeni şiddet gösterisine tepkisi daha büyük olacaktır. Şöven "Milli Birlik" çabaları da sonuçsuzluğa mahkumdur. Çete denebilecek bu caniler grubu, Kürt halkı üzerindeki tüm otoritesini yitirdiği gibi, ergeç Türkiye emekçilerini de karşısında bulacaktır. Türk devleti, milyonların ayaklanmasına rağmen, halen "dış destek" uydurmasına sarılmakta, durmadan komşu halkları tehdit etmektedir. Bizce bu tehditler boşdur. Hiçbir halk, faşist TC'nin saldırılarına ve terör eylemlerine karşı boş duracak değildir. PKK'nın kaynağı Kürdistan halkıdır. Başta Ortadoğu halkları olmak üzere dünya halklarının devrimci, yurtsever ve hümanist güçleri gittikçe daha artan oranda Kürdistan halkının kurtuluş mücadelesini destekliyorlar.

Faşist-sömürgeci rejim tıkanmıştır. Propagandayla tıkanmayı ve tükenişi aşamaz. Atacağı her yanlış adım onu kaçınılmaz sonuna yaklaştıracaktır. Masum insanların kanını dökmenin hesabını faşist-sömürgeci rejim fazlasıyla ödeyecektir.

Kurtuluş mücadelesini halk ayaklanmalarına vardırıran Kürdistan halkı için daha çok şehit vereceğimizi biliyoruz. Fakat Türk sömürgeciliğini yeneceğimizden de eminiz. Halk olarak karşımıza çıkarılacak tüm sömürgeci engelleri aşacağız. Ayrıca Türkiye emekçileri ve öncü güçlerine bir daha çağrıda bulunuyoruz; sessiz kalarak sömürgeci-faşist cinayet şebekesinin cinayetlerine seyirci kalmamalılar. Aynı şekilde dünyanın tüm ilerici, devrimci ve yurtsever güçlerine, insan hakları ve devletler hukukundan yana tüm kurumlara çağrıda bulunuyoruz; Türk sömürgeci devletinin soykırım, katliam ve terörüne karşı durun.

DEVRİMCİLERE VE YURTSEVER HALKIMIZA!

PKK önderliğinde yükselen halkımızın onurlu davası, sayısız bedeller ödeyerek, çokça kan-ter dökerek, çok acılı ve çileli bir yaşamın dönemeçlerinden geçerek bugünkü görkemliliğine ulaşmıştır. Bugün her cephede devrimle karşı-devrim kıyasıya bir hesaplaşma içindedir. Halkımızın bizzat karar gücü olarak katıldığı ulusal kurtuluş savaşı-mız şehitlerimizin manevi komutasında, APO'nun yol göstericiliğinde, PKK'nın doğru devrimci hattında ileri yürüyüşünü aksatmadan sürdürüyor. Bugün düşman çaresizdir. Savaşı daha fazla sürdürmeye takatı kalmamıştır. İçine düştüğü çaresizlikle ne yapacağını bilememektedir. İflas etmiş silahları kullanmaktan başka çare bulmuyor. Bu nedenle etkisizleşen özel savaş daha da derinleştiriyor. Buna ek tedbirlerle kendi insanlıkdışı vahşet uygulamalarına zemin yaratmaya çalışıyor. Yeni itiraf yasalarına sarılıyor. İhanete daha fazla ödül biçiyor. Halkı baskı ve katliamlarla sindirme provokasyonları geliştiriyor. Her gün birçok öldürme ve katliamlar gerçekleştiriyor. Halka zorunlu göçü dayatıyor. Bununla yaşam zindan edilmek isteniyor. Bin yıllara sığdırılan kan, vahşet, bugün birkaç yıl gibi kısa yıllara sığdırılarak uygulanıyor.

Bütün bunlar çaresizliğin, bitmişliğin, tükenmişliğin ürünüdür; son çırpınışılarıdır. İkiyaka katliamı, Nusaybin, Silopi, Van vb. yörelerde uygulanan katliamlar, bunun mesajıdır. Çünkü devlet karar gücü, emir gücü değildir artık. Halkımız, sömürgeci-faşist rejimin kararını tanımıyor. Emir gücü olan, karar gücü olan PKK'dır. PKK şahsında somutlaşan halkımızın kendisidir. Halkımız, bunun için ölümü kucaklıyor, sokaklara dökülüyor, dağlarda gerilla mevzilerinde savaşıyor. Direniş çağrıştıran zılgıt sesleriyle, şehit evlatlarına karşı son görevlerini yerine getiriyor. Sevgili evlatlarını Parti-Cephe-Ordu bayrağı altında savaşımaya gönderiyor. Kesk-ü Sor-ü Zer'le her yeri süslüyor.

Halkımızın bağımsızlık ve özgürlük çağrısı, Türkiye halkını ve işçi sınıfını da harekete geçiriyor. Grevler, öğrenci olayları, protesto eylemleri vb. kıpırdanmalar gibi büyük bir gelişme potansiyeli ortaya çıkıyor. Daha şimdiden savaşıyoruz yeni dönem halk demokrasisi yürüyüşüyle zaptedilmez gelişmelerin sahibi oluyor.

1984 silahlı kurtuluş kuvvetlerimizin atılımıyla halkımız çektiği acı günlerin öfkesiyle, yitirdiği evlatlarının intikamı hırsıyla ulusal kurtuluş davasında safıya çıktı. Maddi yardımla, savaşçı göndermekle, halk savaşının kıvılcımını yakıcı gür bir ateşe dönüştürdü. Bir kere tarihi fırsatı yakalamıştı. Parti-Cephe-Ordu gibi, güçlü-kuvvetli silahların sahibiydi. Bu güçlü kuvvetli silahlarla ayağa kalkmış, düşmanı sorguluyor ve yaptığı kötülüklerin hesabını soruyordu. Bu yıllarda silahlı kurtuluş kuvvetlerimizin başında Mahsum

KORKMAZ (Agit) yoldaş, bu gelişmelerde belirgin bir rolün sahibi olarak öne çıkmıştır. Agit yoldaş önder rolüyle giderek kurtuluş kuvvetlerimizin sembolü haline geliyor; ismi, halk arasında ayağa kalkmanın çağrısı ve halkın direniş isteğini tutuşturan ateş oluyordu. 15 Ağustos atılımıyla bütünleşen Mahsum, düşmana korku ve telaşı yaşatan silahın adı olmuştur. Bu nedenle düşman, 28 Mart 1986'da Gabar Dağı'nda çıkan çatışmada, kendisine ecel teri döktüren Agit yoldaşı özel hedefleyerek şehit etti.

Böylece Agit'imiz 28 Mart 1986 yılında şehitler kervanına katılır. Kahramanlar kahramanı Agit'in kaybı, halkımızı derin bir üzüntüye ve kedere boğar. Halkımız bu büyük acının ızdırabı ile mücadele kinini daha da biler. Agit'in intikam hırsıyla, halk ulusal kurtuluş bayrağını daha da yükseltmek için and içti. Halkın kabaran öfkesi kısa sürede Mazlum'un ve Mahsum'un anısına 21-28 Mart günlerini Ulusal Kahramanlık Haftası ile bütünleştirerek bir şamar gibi düşmanın, hainin suratına indi. Mahsum adı, düşmana ölüm saçan makinadır. Halkımızın kurtuluşudur, inançtır, kararlılıktır, fedakarlıktır, disipindir; Partiye ve Parti Önderliğine bağlılıktır. Kurtuluşu garantileyen yol gösterici direniş sembolüdür. 15 Ağustos atılımımızın mimarlarından halkımızın kurtuluş sembolü, kahramanlar kahramanı Mahsum KORKMAZ (Agit) yoldaşın izinde yürüyen halkımız, savaşı daha da üst merhalelere çıkararak yeni atılım ve kazanımlarla beslenmiştir.

Devrimciler, yurtseverler!

Mücadelemiz Mart dönemiyle yeni bir yürüyüşe geçmiş bulunuyor. Bu yürüyüş, halk demokrasisine doğru gerçekleşen bir yürüyüştür. Bu yürüyüş, bugün en üst noktada atılma geçiyor. Tüm savaş cephelerimiz yeni dönem yürüyüşünü ve 90 Bahar Atılımını gerçekleştirme göreviyle başbaşıdır. Hepinizi, bugünün coşkusuyla göreve çağırırken, sömürgeci Türk vahşeti ve Irak faşist rejiminin binlere varan Kürt katliamını lanetliyoruz. Çağdaş KAWA Mazlum DOĞAN ve kahramanlar kahramanı Mahsum KORKMAZ (Agit) yoldaşların şahsında tüm şehitlerimizi, ulusal kahramanlık sevinciyle anıyoruz.

Ve bir kez daha PKK'ye, Başkan APO'ya, ERNK'ye, ARGK'ye ve manevi komutanlarımız şehitlerimiz, savaş esirlerimiz ve tüm ilerici insanlığa Ulusal Kahramanlık Haftası kutlu olsun diyoruz.

- Yaşasın Mazlum ve Mahsum yoldaşların şahsında somutlaşan 21-28 Mart Ulusal Kahramanlık Haftası!

- Biji Serok APO!
- Biji PKK-ERNK-ARGK!

PKK ve ERNK/Diyarbakır
28 Mart 1990

Bu yılın yaşanan ilk üç ayında meydana gelen bazı politik olaylara kısaca bakalım. Ocak ayının son günü Ankara'da M. Aksoy öldürüldü. Belli bir süre sonra İstanbul'da da Çetin Emeç. Bu arada bazı öldürme olayları daha oldu. Emeç'in öldürülmesinin ardından, sözde Suriye'ye giriş çıkış yaparken bazı kişiler yakalandı. Her olayın ardından PKK ve Suriye aleyhine tam bir propaganda bombardımanı başlatıldı. Günlerce ve haftalarca PKK ve Suriye'ye karşı cihad çağrıları yapıldı. Fırat ve Dicle suları da bahane edilerek bu durum zirveye çıkarıldı. Öyle ki, Ankara ve İstanbul'da birinin ayağı kayıp burnu kanasa, bunun ardında PKK ve Suriye aranır hale geldi. Bu temelde PKK'ye karşı psikolojik savaş en üst düzeye vardi.

Bu psikolojik savaşa devletin ve düzenin bütün organları tüm güçlerini harcayarak katıldı. Mecliste "terör görüşmeleri ve terör ziveleri" yapıldı. Faşist ordunun Genelkurmayı, tehlikenin güneyden geldiğini ve ordunun güneye kaydırılacağını açıkladı. Özal, Suriye'yi kastederek, komşulara gereken dersi vereceklerini ilan etti. Düzenin bütün sözcüleri, "terörün dış kaynaklı olduğu ve dış güçlerden hesap sorulması gerektiği" üzerine hep bir ağızdan günlerce bağırıldılar. Arada bazı güçler olaylarda islami hareket parmağı aramaya çalışılarsa da, faşist-sömürgeci yöneticiler gerçekleri iyi bildikleri için, bu tür şeylere hiç iltifat etmediler. Onlar hedeflerini ve amaçlarını iyi biliyorlardı; ortaya atılan çatlak sesleri de susturmak istercesine, PKK'yi ve Suriye'yi hedef olarak gösterdiler. Böyle bir yönlendirmeye de kavuşunca, burjuva basını, "terörizm" üzerine teori üretmek, PKK ve Suriye'ye karşı cihad çağrıları yapmak konusunda birbiriyle yarıştı. Devrimci gelişmenin kitleler üzerindeki etkisini zayıflatmak ve kitleleri aldatabilmek için, birbirleri üzerinde üstünlük kurmaya çalıştı.

Kuşkusuz, Uğur Mumcu'nun diğerleri üzerindeki üstünlüğü tartışmasızdır. U. Mumcu, PKK'nin dış kaynaklı olduğunu gösterebilmek için; aklın sınırlarını bile zorlamaya çalıştı; elinin ulaşabildiği her yerden tutunarak bir şeyler bulmak istedi. "Ermeni terörü" üzerine ayrıntılı bilançolar çıkardı. Bu yetmeyince, en çok karşı olduğu İran İslam Cumhuriyeti kaynaklarına sarıldı, bunlardan bazı Kürt örgütlerinin arkasında ABD'nin olduğu aktarmalarını yaparak, PKK'nin de böyle olabileceğini ima etmeye yeltendi. Fakat, adı geçen örgütlerin PKK ile karşıt, ama TC ile dost olduğunu görünce, burada da umutları kırıldı. Bu kez TKSP ve KOMKAR kaynaklarına sarıldı; onlara dayanarak PKK'nin "dış güçlerin oyunu" olduğunu sözümona kanıtlamaya çalıştı. MİT raporlarındaki PKK kamplarının günlerce sıraladı. Hiçbirinde elle tutulur ve akla uygun bir şey bulamayınca, en sonunda "Suriye neden PKK'ye kucak açıyor" diyerek bunun tartışılması gerektiği sonucuna vardı. Bütün bunlara bakılınca, U. Mumcu'nun bilgisinin Kozakçıoğlu'ndan daha fazla olduğu söylenebilir.

ABD PLANI NEWROZ'A ÇARPTI

Üstelik hem daha atak, hem de yorulmaz ve usanmaz bir yapıya sahip. Süper valilikte bir şansın da Mumcu'ya tanınması, bunlardan sonra artık onun hakkıdır.

Peki, neydi bütün bunlar? Hiç kuşku yok ki, ABD'nin yeni Ortadoğu planının ve bu plan içinde Türkiye'ye tanınan rolün adım adım uygulanmaya çalışılmasıydı. 1990 yılının ilk ayında Özal Amerika'ya gitmişti, ardından Fransa gezisi yaptı. O zaman bunlara, "emperyalizmin Ortadoğu'ya yönelik yeni planları doğrultusunda Özal'ın eğitilmesi" demiştik. Bunu takiben, bazı CIA uzmanları, başta Cumhuriyet olmak üzere burjuva basınında Türkiye'nin Ortadoğu ve islam alemi içindeki rolü ve önemi üzerine açıklamalar yapmaya ve böylece "aydın" kamuoyunu eğitmeye, ikna etmeye çalışmışlardı. Bu doğrultuda Başbakan Akbulut'un İran gezisi oldu; görünüşte ticari ilişkiler üzerinde durulduğu havası verilmeye çalışıldıysa da, gerçekte olan Kürdistan sorunu karşısında yeni bir Türkiye-İran anlaşmasının yapılmaya çalışılmasıydı. Yukarıda sıraladığımız olaylar da bu plan doğrultusunda gerçekleştirilmiş olaylardı. Bu biçimde Suriye'ye baskı ve şantaj yapılması, böylece korkutularak Türkiye ile ilişki ve anlaşmaya zorlanması amaçlanıyordu. Eğer bu başarılamazsa, bu yolla mevcut Suriye rejiminin yıkılması, yerine emperyalizme teslim olmuş ve bölge gericiliği ile birleşmiş bir yönetimin getirilmesi hedefleniyordu. ABD, Ortadoğu'da kendi dediğini yapmayan rejimlerin yıkılmasını artık gündemine koymuştur. Buna "domino taşı yöntemiyle yıkmak" taktiği deniliyor ve 1990 başından itibaren Ortadoğu'ya yönelik bu taktikler her türlü yolla uygulanmaya çalışılıyor. ABD'nin Lübnan üzerinden, İsrail ve Arap gericiliği aracılığıyla Suriye'ye yönelik baskı ve şantajı, Suriye rejimini emperyalizme teslim olmaya, bu olmazsa yıkılmaya götürmedir. ABD'nin bu alanda yürüttüğü çabaları, amaçlarını gerçekleştirmeye yetmedi. Suriye, bütün bunlara karşı direnmeyi ve bu tür çabaları boşa çıkarmayı bildi. Şimdi aynı şey Türkiye üzerinden, Türk faşizmi devreye sokularak ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi bahane yapılarak gerçekleştirilmek isteniyor. Bu mücadelenin gelişimi karşısında ölüm krizleri geçiren faşist-sömürgeci Türk rejimi böyle bir göreve zaten hazırdır ve bunu üstlenmiş bulunuyor. Türkiye üzerinden Suriye'ye yönelik savaş çağrıları atılırken, Filistin sorunda ve İsrail ile anlaşmazlıkta ABD Suriye'ye anlaşma öneriyor; bu amaçla eski başkanlardan Carter Suriye'ye gezi yapıyor. Bir yandan baskı ve şantaj, diğer yandan anlaşma önerisi; ABD'nin Suriye rejimini teslim almanın, olmazsa zorlayarak yıkmanın yeni biçimi oluyor. Bu amaçla Türkiye'de bazı adamlar öldürülüyor ve bu olaylar bu doğrultuda kullanılmaya çalışılıyor. Emperya-

lizmin ve faşist Türk sömürgeciliğinin geldiği saldırganlık noktası işte böyledir.

ABD ve Türkiye ortaklığı; PKK, Suriye ve İran'a yönelik böyle bir faaliyet yürütürken, tam bu sırada İngiltere ile Saddam'ın arası açılıyor; öyle ki, adeta savaş düzeyinde bir gerginliğe ulaşıyor. İngiltere, Saddam'a muhalif olan güçleri yanına alarak ve bütün kapitalist ülkelerin desteğini peşine takarak Saddam'ı yıkmak istiyor; kapitalist-emperyalist sistem nezdinde Saddam'a karşı yaygın bir kampanya başlatıyor. Saddam'ın geçen yıllardaki en vahşi katliamlarına karşı ciddi hiçbir ses çıkarmayanlar, şimdi birdenbire Saddam karşıtı oluyorlar. Irak'taki mevcut rejime ve Saddam'a gerçekten karşı oldukları için mi? Hayır, Saddam'ın varlığı şimdiki amaçlarına uygun düşmediği için. Saddam Suriye ile düşman, bu durum hafifletilse bile, tam olarak giderilemiyor. En önemlisi de, Saddam var oldukça bir İran-Irak anlaşmasına ulaşabilmenin mümkün olmadığı artık kesinlik kazanmış bulunuyor. Yani, Irak'ı komşularıyla anlaşmalı hale getirebilmek için Saddam feda edilmek, Irak'a Saddam'sız bir yönetim oturtulmak isteniyor. İngiltere'nin ve diğer emperyalist devletlerin Saddam'a karşıtlığının nedeni işte bunlardır.

Emperyalizmin bütün bu planlı çabalarının hedefi nedir? Hiç kuşku yok ki, bir Türkiye-İran-Irak-Suriye dörtlü anlaşmasına ulaşmaktır. Bu, Kürdistan'ı sımsıkı bir çember içine alma operasyonudur. Kuşkusuz, böyle bir anlaşmanın birinci maddesi Kürdistan sorunu olacaktır. İşte Kürdistan'ın etrafındaki çemberin bu hale getirilmesi, buna dayanılarak Kürdistan'daki gerillanın ezilmesi ve Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinin tasfiye edilmesi amaçlanıyor. 1988 yılında İran ile Irak arasında varılacak bir ateşkesle bu sonuca ulaşılabilceği, PKK'nin ve önderlik ettiği mücadelenin buna dayanılarak tasfiye edilebileceği umut edilmişti; ve bu, planlanarak hayata geçirilmişti. Ancak bu plan başarısız kaldı, artık Kürdistan bağımsızlık ve özgürlük mücadelesini tasfiye etme amacı için yetmiyor. Bu nedenle, ABD ve Türk faşizmi şimdi ancak böyle dörtlü bir anlaşmanın, PKK'yi tasfiye edebilmek için etkili olabileceğini umut ediyor. Ve bunu planlayarak böylece uygulamaya koymuş bulunuyor.

Emperyalizmin "Kürdistan çemberi", Ortadoğu planının önemli bir halkasını oluşturuyor. Kuşkusuz hepsi bununla sınırlı değil, başka halkaları da var. Kürdistan'ın çevresinde bu tür çabalar harcanırken, aynı zamanda ABD-Libya ve Almanya-Libya ilişkileri yeniden gerginleşiyor. Bunun Kaddafi rejimini sıkıştırmak ve yıkmaya çalışmak olduğunu yadsınmak mümkün değildir. Yine Afganistan'da başarısız bir darbe yaşanıyor; bununla da emperyalizmin ba-

ğını görmemek, emperyalizmin Afganistan'daki mevcut rejimi yıkmak amacından vazgeçmediğini bilmemek körlük olur. Bir de İsrail'de yeni bir hükümet düzenlemesi ile Filistin sorununu "çözme" çabası artırılarak sürdürülmektedir. İşte bütün bunlarla emperyalizmin Ortadoğu çemberi tamamlanmak, emperyalizmin karşıtı olan tüm güçler tasfiye edilmek ve bölgede dikensiz bir emperyalist-gerici egemenlik yaratılmak istenmektedir. Doğu Avrupa'dan sonra emperyalizmin Ortadoğu'ya yönelik planının yeniden böyle düzenlendiği açıkça ortaya çıkmaktadır. Kuşkusuz, emperyalizm ve bölge gericiliği, bu planı hayata geçirmeye çalışırken kendi amaçları doğrultusunda Kürt işbirlikçiliğini istediği gibi kullanacaktır. Fakat sonuçta Kürt işbirlikçilerin eline neyin geçeceği fazla belli değildir. Bunu, planın uygulanma durumu ve başarısı gösterecektir; en güçlü sonucun ise dörtlü bir uşaklık ve ajanlık olacağı, bundan öte hiçbir şey elde edilemeyeceği şimdiden söylenebilir.

İşte her şey bu plan doğrultusunda 1990 yılı başından beri yürütülürken, olaylar gelip Nusaybin'e çarptı, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin Newroz atılımına takıldı; başta Nusaybin, Cizre, Silopi olmak üzere birçok ilçede büyük halk direnişi ve artan gerilla eylemliliğiyle plan parçalandı. Yoğunlaştırılan sömürgeci psikolojik savaş, Newroz'daki halk isyanı ile boşa çıktı; olaylar ve yapılan propaganda tersine döndü. Emperyalizmin ve sömürgeciliğin yeni saldırganlığı böylece etkisiz kılınmış oldu. Suriye ve İran'a yönelik politik çabalar Kürdistan'daki kitle direnişiyle etkisizleştirildi, bunların dayanaklarının yalan olduğu herkese gösterildi.

Nusaybin'den başlayan ve hızla yayılan bu gelişmelerle özel savaş yönetimi ve onların öttüğü burjuva basını şaşkına döndü. Türkiye ve dünya kamuoyunun dikkati bütünüyle bu halk direnişi üzerinde yoğunlaştı. BBC Türkçe yayın servisi, Nusaybin'den konuşturduğu yöneticilere adeta "bunlar da mı terörist, bunlar da mı Suriye'de eğitilip gönderildiler" diye sorar ve yönetimin yalanlarıyla alay eder gibiydi. Günlük Türk basını, artık gerçekleri gizleyemez hale geldi; "intifada" başlıkları atarak, TC'nin nasıl bir tehlike ile yüzyüze olduğunu anlatmaya koyuldu. En ilginç durum ise gazetelerin isyan bölgelerine giden muhabirleri ile Ankara ve İstanbul'daki ünlü köşe yazarları arasındaki farklılıkta ortaya çıktı. Muhabirler "özel tim" denen sömürgeci savaş güçlerinin halka yönelik zulmünü yazarken, köşe yazarları "bölücü terörizmin vahşeti ve buna karşı mücadelenin yöntemleri" üzerine sayıklamalarını sürdürdüler. Bu konuda da yine Cumhuriyet gazetesinin üstünlüğü tartışılmazdır. İsyen bölgedeki muhabirler sömürgeci savaş güçleri nezdinde kendile-

rinin adlarını "serseri mayınlar" olduğunu yazarken, Hasan Cemal ve Uğur Mumcu gibiler faşist yöneticilere akıl vermek ve açıktan askeri darbe övücülüğü yapmaktan geri durmadılar. U. Mumcu artık Suriye'yi tartışmaktan da vazgeçerek, 12 Eylül "demokrasisi"nin korunmasının zorunluluğu ve askeri darbelerin "hakkı" üzerine kehanetlerini ortaya dökmeye başladı. Kuşkusuz bu düşünceler U. Mumcu'nun her zaman taşıdığı temel düşüncelerdi; fakat geçmişte bunları maskeleyebiliyordu, halkın isyanı karşısında ise bu tür maskeler de yerli yer olarak gerçek cisimler bütün çıplaklığıyla ortaya çıktı.

Elbette Kürdistan'da yaşananlar ulusal kurtuluş mücadelesi açısından yeni ve çok önemli bir süreci ortaya koyuyor. Bu, gerilla ile kitle direnişinin birleştiği ve birlikte yürütüldüğü bir süreç oluyor. Emperyalizmin ve faşist sömürgeciliğin yeni planını bozguna uğratmak için, Kürdistan üzerinde örülmek istenen boğucu çemberi parçalamak için, özel savaş daha büyük oranda yenilgiye uğratabilmek için, kasaba ve kentlerdeki halk direnişini yaygınlaştırmak ve geliştirmek gerekiyor. Bununla birlikte gerilla savaşında askeri sonuçlar alıcı eylemleri daha çok örgütleyip gerçekleştirmek gerekiyor. Emperyalizmin ve sömürgeciliğin yeni planını bozacak mücadele düzeyi budur. Ortaya çıkan gelişmeler bunu açıkça gösteriyor. Ulusal kurtuluş mücadelesindeki bu gelişmeye karşı sömürgecilik, daha çok askeri güç kullanma ve sürgünü yaygınlaştırma politikalarını izleyecek. Bu politikaların işlemezliliği ortamında ise alternatif olarak bölge valiliğini yeniden düzenleme, bölgesel yönetim olarak daha geniş kurumlaştırma, bunlara Kürt ajanları görevlendirme ve dil serbestliği gibi uygulamalara yönelebilecektir. Bu tür aldatıcı politikalar karşısında halkı aydınlatabilmek ve yeterli güç oluşturabilmek, böylece bu tür olası yönelimleri de işlemez kılabilmek için Nusaybin'deki mücadele tarzının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması en doğru olanıdır.

Nusaybin ve Cizre örneği yeni bir mücadele biçimi olması açısından da son derece önemlidir. Geniş kitlelerin katılımını sağlayarak büyük eğitici etkisi olmaktadır. Ayrıca yeni ve çok çeşitli mücadele biçimleri bu uygulamalar içinde ortaya çıkacak ve kitleler tarafından uygulanacaktır. Hem kitlelerin örgütlenmesinin ve hem de gerillanın büyümesinin olanaklarını veren tarz artık ortaya çıkmış olmaktadır. Geçmişte mücadeleyi zorlayan durumları aşmanın yolu bulunmuş ve ilk çıkış başarılmıştır. Artık en önemli ve vazgeçilmez görev bu çıkışı tüm Kürdistan'a yaymak ve Türkiye'ye taşımaktır; böylece faşist-sömürgeci rejime karşı geniş halk isyanını örgütlemek ve bunu hazırlamak olmalıdır.

Newroz ateşini büyütelim! Her yeri Nusaybin ve Cizre yapalım! Halk savaşını yükselterek sömürgeciliğin parça parça çöküşünü gerçekleştirelim!

25 Mart 1990

Avrupa basınında Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi...

F. Almanya'da yayınlanan günlük "Frankfurter Rundschau" gazetesinin 3 Mart 1990'da yayınladığı (bir tam sayfa üzerinden) yazı:

Türkiye'deki Kürtlere karşı uygulanan gündelik gaddarlık üzerine

"Bizi insan dışkısı yemeye zorladılar"

İşkence ve insan hakları ihlallerine ilişkin bir haber

Türkiye'deki Kürtlerin ızdırabı (Kürtler, I. Dünya Savaşı'ndan sonra Türkiye'nin dışında Suriye, Irak, İran ve Sovyetler Birliği'ne de bölüştürülmüşlerdir) yeni bir zirveye doğru ilerlemektedir. Bağımsızlık mücadelesinde Kemal Atatürk'ün müttefiki olan Kürtler, bu mücadelenin zaferinden sonra onun asimilasyon politikasının kurbanı oldular. Bağımsız bir Kürt devletinin kurulacağı sözünde durulmayıp, 1925-38 arasındaki Kürt isyanları barbarca ezildiler. Bugünkü gibi, o zaman da geçerli olan Kürt kimliğini tamamen silmek amaçlanmıştır. "Kürt" kelimesi ve Kürt dili -Hindi-Avrupa dili grubundan olup, yabancı kelimelerin dışında Türkçe ile yakınlığı yoktur- yasaklandı. O zamanlar da her bir Kürtçe kelime için para cezası vardı. Bugün Türkiye nüfusunun hemen dörtte birinin dili olan Kürtçe, yasalarca yasaklanmıştır. Birçoğu için tek anlaşma aracı olan Kürtçeyi inkar eden 19.10.1983 tarihli 2932 no'lu yasada; "Türkiye vatandaşlarının anadili Türkçedir" denmektedir. Kürtçe olan her türlü kitap, kaset, gazetenin yayınlanması veya bulundurulması karşılığında hapis cezası vardır.

Tutukluların yaptığı bir açlık grevinin etkilerinden dolayı M. Emin YAVUZ, 1988'in Şubat ayının 18'ini 19'una bağlayan gecesinde Diyarbakır'da öldü. Talepleri, tutukluluk koşullarının düzeltilmesinin yanı sıra, tutukluların görüşme günlerinde Türkçe bilmeyen yakınlarıyla Kürtçe konuşma hakkının verilmesiydi. O ana kadar birbirlerinin karşısında suskun bir şekilde durmak zorunda kalmışlardı. Bu konuşma yasası nedeniyle savunmasını kendi anadilinde, yani Kürtçe yapmak istediğinden dolayı 1980'den beri cezaevinde bulunan Diyarbakır eski belediye başkanı Mehdi Zana'ya karşı bir dava açılmıştır. Türkçe bilmeyen 61 yaşındaki Saliha Şener, SHP'nin bir seçim mitinginde zamlara ilişkin "Kürtçe denen" dilden konuşma yaptığından dolayı Kasım 1989'da Diyarbakır'da yargılandı. Türkiye'nin Güneydoğusundaki ilk okullarda, Türkçe konuşamayan Kürt çocukları, 6 yaşından itibaren batıdan gelen öğretmenlerce zorla Türkçe ile asimile edilmektedirler. Kendi anadillerindeki kavrama ve düşünme yeteneğinin gelişmesi süreci kesilmekte ve kendi dillerinin değersiz ve yasak olduğunu öğrenmektedirler. Hakkari'nin bir köyünden Kürt çocuklar, 1989 yazında okula gittikleri sürece hangi tür ızdıraplara tahammül etmek zorunda kaldıklarını anlatıyorlar:

Kollarından asılmak ve ayaklarından dövülmek. Okula gitmekten nefret ediyorlar. Son Kürt ayaklanması olan 1938 Dersim ayaklanmasının ezilmesiyle var olan mezar suskunluğunu, kısa dönemleri kapsayan yumuşamalar izlediyse de, bu bir askeri darbeye son buldu. 12.09.1980 askeri darbesinin gayri-resmî sayılarına göre 15-18 milyon olup bir bölümü batıdaki metropollere göçen Kürt nüfusu üzerindeki etkileri, Korgeneral Altay Tokat'ın 1989 yazında yaptığı bir konuşmada; "Biz değil bir tek insanı, ot bile bırakmayacağız" sözleri ile net bir şekilde karakterize edilmektedir.

Kürtlerin ezilmesi yeni bir niteliğe kavuştu. SHP'nin Genel Başkanı Erdal İnönü'nün inandırmaya çalıştığı gibi, sorun, "artık kişisel hatalar" değil. Sorun, birkaç insan hakları ihlali değil, sorun bir bütün olarak Kürt nüfusuna karşı sistemli yoketme kampanyalarının geliştirilmesidir. Kırsal alanlardaki halk, ordunun özel birlikleri, polis ve köy milislerinin PKK (Kürdistan İşçi Partisi)'nin direniş örgütüne karşı olan eşitsiz mücadelesinde arada ezilmektedir. 1975'de kurulan ve 12.09.1980'de geniş çaplı tutuklamalara maruz kalan PKK, 1984'ten itibaren işbirlikçi köy korucuları ve ailelerine karşı geliştirdiği intikam mahiyetli katliamlardan dolayı kendisinden söz ettiriyor. (Düsseldorf'da 20 Kürt'e karşı sürmekte olan davaya da bakınız.) Suriye sınırlarından Türkiye'ye sızan, kendi açılardan Kürt halkının bağımsızlığı için bir kurtuluş hareketi olan, hükümet tarafından ise terörist olarak nitelenen PKK, öncelikle Türkiye'deki Kürt topluluğunun onlarca yıldan beri devlet terörüne maruz bırakılmasının bir sonucudur.

Öyle görünüyor ki, ordunun ve polisin keyfi uygulamalarına ve işkencelerine karşı tek alternatif olan PKK, köylerde gitgide daha fazla zemin kazanmaktadır. "Ya dağlara çıkarsın (yani PKK'ye gidersin) ya da şehre göç edersin" biçiminde açık tehdit savuruyorlar. Hükümete köy korucusu olarak kendi yurttaşlarına karşı silahlanmayı ve gerillayla ordu arasında şamar oğlanı olarak kalmayı reddediyorlar.

"Teröristleri" ortadan silmek için her türlü araç ve uygulama meşrudur: Köylere giriş çıkışların yasaklanması, köylerin boşaltılması, kalan ormanlıkların yasak bölge ilan edilmesi veya yakılması, suçsuz köylülerin katledilmeleri, okulların karakollara dönüştürülmeleri, toplu tutuklamalar. Bu bağlamda, Kürt direniş gruplarının bölünmüşlüğü ve tek tek aşiret ağalarının kendi aralarındaki çatışmaları hükümetin lehine işliyor. Böylece siyasi açıdan olayın

çerçevesi tamamlanıyor. Geçen yılın Mayıs ayında "Sosyalist Enternasyonal"e alınan muhalefetteki SHP, sorunu artık tabu kabul etmeyen Kürt milletvekillerinden acilen kurtulmaya çalışıyor. 14 ve 15.10.1989'da Bayan Danielle Mitterrand'ın gölgesi altında Paris'te yapılan "Kürtler: İnsan Hakları ve Kültürel Kimlik" adındaki konferansa katıldıklarından dolayı 7 milletvekili, yurtdışından gelen birçok protestoya rağmen, kendi partilerinden ihraç edildiler.

II

Bu bölümde, 1989'da ortaya çıkan bazı olaylarla örneklendirerek, Avrupa İşkenceye Karşı Anlaşma ve Birleşmiş Milletler'in işkence veya değişik türden gaddar ve insanlıkdışı veya küçük düşürücü uygulama veya cezalarla karşı anlaşmasına imza atmış olan Türk hükümetinin tutumu ortaya konmaya çalışılacaktır.

1- Belediye başkanının da tanıklık ettiği belirtilen Mardin'in Cizre ilçesinin Yeşilyurt köylüleri yemin ederek, "Bizi insan dışkısı yemeye zorladılar" dediler. 14.01.1989'da Cizre'de iki polislin öldürülmesi olayından dolayı teröristleri aramaya çıktıkları sırada Yeşilyurt köyü askerler tarafından kuşatılıyor, birçok erkek köy meydanına toplatılıyor, yere yatırılarak dövülüyor, tekmeleniyor ve komutan Cafer T. Çağlayan'ın emri üzerine çevreden toplatılan insan dışkısını yemeye zorlanıyorlar. 9 yıl baskılardan sonra tahammül etme sınırı aşılmıştır. Belediye başkanı, olayın açığa kavuşturulması gerekir diye dava açıyor. Bunun ardından aramalar, köy sakinlerinin tutuklanmaları ve işkenceye alınmaları devam ediyor. Baş sanık tutuklanmıyor.

Günay Aslan (bir Türk yazarı), olaydan sonra hemen hemen hepsinin tutuklandığı köy kadınlarını konuşturuyor: "Torunum Ahmet ve genç karısının dışında kimse yok" diyor Nure Oğlak. "Ahmet başka yerde inşaatta çalışıyor. Son olarak Antalya'da idi. Bize sürekli para ve mektup gönderiyordu. Bir gece, kapıyı kırarak içeri girdiler. Asker, polis, erkekler. Leyli ile ben yatıyorduk. Tekme, tokat giriştiler bize. Ondan sonra gözlerimizi kapattılar... Daha halen bizi neden götürdüklerini bilmiyorum. Yüzükoyun yere yatmak zorunda bırakıldık. Bizi tekmelediler, kaldırarak yere attılar. Ben kafaüstü yere düştüm ve açılan yaradan oluk oluk kan akıyordu... Fakat bu neydi ki, Leyli'nin bağırsıklarını duyuyordum." 17 yaşındaki Leyli'ye tecavüz edilmiş, işkence yapılmıştı. Komşular tarafında haber iletilen Ahmet üç gün sonra geldi. Kadınlar serbest bırakıldı.

Abdurrahman Tedal, iki poli-

sin öldürülmesi olayından sonra tutuklandı. "Kocam suçsuzdur. Bunu kendileri de biliyor... İki polisin öldürüldüğü saatte kendisi burada evdeydi. Gerçek suçluyu bulamadıklarından dolayı, gelip onu götürdüler... Ben tutuklandığımda hamileydim, doğuma kısa bir süre kalmıştı. Kendilerine yalvardım, fakat nafile. Bana cereyan verdiler, üzerime soğuk su döktüler. Kocam bizi duydu. Az daha aklidengesini kaybedecekti. Ondan sonra tüm suçları üzerine aldı... Şimdi hapislanededir. Günün birinde suçsuz olduğu ortaya çıkacak, fakat o zaman da geç kalmış olacak."

Türkiye İnsan Hakları Derneği, birçok milletvekili ve Uluslararası Af Örgütü'nün de içinde bulunduğu yabancı delegasyonlar tarafından çok yönlü olarak araştırılan dava, bugüne kadar sürüklenmiş. Avukatlar olayı Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na kadar götürdüler. Cafer T. Çağlayan ise görevi başında serbest. Türkiye İnsan Hakları Derneği'nin bu yılki insan hakları ödülü Yeşilyurt köylülerine verildi.

2- "Bu dağlarda teröristler var oldukları müddetçe, istediği her şeyi yakar, yıkar, bombalar." Bu, 1989 Temmuz'unda Siirt'in Şırnak ilçesi Belediye meclisinin köy muhtarlarından oluşan bir delegasyona verdiği cevaptır. PKK'ye karşı Cudi dağı silsilesinin uzandığı Mardin, Siirt, Hakkari üçgeninde yapmak istedikleri tatbikattan dolayı meraların yasak bölge ilan edilmesi, ve birçok köyün boşaltılması öngörülmüyordu. Geniş çaplı orman yangınlarıyla da PKK'nin barınakları açığa çıkarılacaktı. Zaten fakir olan ve geçimini en zor koşullarda sağlamaya çalışan Kürt köylüler; en temel geçim kaynaklarından yoksun bırakılıyor: Tarlalar ekilemiyor, kömür ocakları bombalanıyor, ağaç kesilemiyor, besin maddelerinin getirilmesi dışarıdan kontrol ediliyor, karanlığın çökmesiyle birlikte evden çıkmanın ölüm tehlikesi var, askerler hareket eden her şeye ateş açıyorlar.

"Hayvanlarımız aklıktan ölüyorlar... Bu tür uygulamalarla halk bir ayaklanmaya doğru sürükleniyor..." diyor SHP milletvekili Cumhur Keskin. Meraların yasaklanması üzerine Siirt/Balveren ve çevre köylerden 5000 köylü protesto gösterisi yaptı. Yakıcı sıcak altında Şırnak-Uludere yolunda mekan kuruyorlar. Aynı anda köylerde tutuklanma dalgası var. Balveren'deki her ev bundan nasibini alıyor. 14 gün işkence ve soruşturmayla, 14 gün de yaraların iyileşmesine ayrılıyor. 1990 Ocak'ının başlarında gülünç bir olay oluyor: Köylerin giriş çıkışlarının kapatılması nedeniyle ortaya çıkan aklıktan dolayı

Hakkari'deki bir sınır köyünden 120 Kürt Irak'a kaçıyor. Irak ki 1988'in güzünde onbinlerce Kürt zehirli gaz saldırılarından dolayı kaçarak Türkiye'ye sığındılar.

3- Basını, çatışma haberlerinin yanı sıra sonu gelmeyen saldırı manşetleri dolduruyor. Özellikle, hükümet tarafından desteklenen "Köy korucuları" korku ve dehşet yayıyorlar. Tehdit savuruyorlar, kız kaçırıyorlar, koyunları haraç olarak alıyorlar, evleri yakıyorlar ve öldürülen "terörist" için kelle parası alıyorlar. Savaş yaşanıyor. "Öldür ve daha sonra terörist olduğunı söyle" şıartı temelinde suçsuz köylüler PKK üyesi olarak askerlerce öldürülüyor ve her türlü izi kaybetmek için yakılıyorlar. Daha çocuk yaşta olan çobanlar vuruluyor, öldürülüyor. Cizre Devlet Hastanesi Başhekimisi Dr. Abdullah Bolcal, bilmeden bir PKK üyesini tedavi ettiği için tutuklanıyor, işkenceye alınıyor ve bırakıldıktan sonra da görevinden alınıyor. PKK tarafından gerçekleştirilmişse bu terörizmdir; hükümet ordularının saldırıları ya hiç veya yapılsa da çok az bir şekilde cezalandırıyor.

Ekim başlarında 8 kişi beklenmedik bir biçimde 3 aylığına Siirt'ten sürgün ediliyor. Suçları: Kamu düzenini bozmak... Sürgün edilenler arasında 6 çocuk annesi Ayşe Karabulut ve Eruih'un Narlıdere köyü muhtarı Hasan Ertaş da bulunuyor. Köyünde bir piyade birliği yerleşmiş durumda. Köylerinde ne huzursuzluk ne de saldırı oldu. "Fakat askerler bizi sürekli dövüyor... Bize elektrik şoklarıyla işkence yapıyorlar." İnsan Hakları ile ilgilenen Avukat Zübeyir Aydar da sürgün edilenlerden birisi. "Ben çok fazla dikkat uyandırdım. Tehdit ettiler beni. Beni öldüremezlerdi, fakat tahammülleri de yoktu. Bundan dolayı beni sürgün ettiler." Sistematik işkencelere ilişkin bir soruya karşılık şunları belirtti: "Periyodik bir biçimde dönüp yine gelen tutuklama dalgaları var bizde: Yaz, kış, sonbahar ve ilkbahar tatbikatları... Bunun üzerine bir de polisin ve ordunun suçlamaları var. Yargılama nedeni: PKK'ye yardım ve destek sağlamak. İşkence sistematiği ve uzmanca yapılıyor. Daha fazla acı, fakat iz yok. İnsanlar artık tutuklama ve işkencelerden dolayı şikayetçi olmuyorlar. Öldürüleceklerinden korkuyorlar. Bundan dolayı alanı terk edip kaçıyorlar." (Cumhuriyet, 5 Eylül 1989)

17.09.1989 tarihinde Silopi (Mardin)'nin yakınlarında bulunan Derebaşı köyünden 6 köylü pazara giderken yol üstünde tutuklanıyor ve öldürülüyor. SHP'nin bir araştırma komisyonu, bu 6 insanın kasıtlı olarak öldürüldüğünü tesbit ediyor. Hükümet partisi milletvekili Nurettin Yılmaz; "Olay açıkığa

kavuşturulmazsa, istifa ederim" diyor. Özal buna karşılık; "Kürt bölücülüğü yapan kimsenin, milletvekili dokunulmazlığı kaldırılacaktır" diye tehdit savurdu. Günay Aslan, Kasım 1989'da çıkan ve kısa bir zamandan sonra toplatılan "Yas Tutan Tarih-33 Kurşun" adındaki kitabında acı karşılaştırmalar yapıyor. Xrotel Kangölü ve Sefo Deresi olarak bilinen olayda, Haziran 1943'de 20 Kürt, 28 Temmuz 1943'de ise aralarında çocuk, genç, erkekler ve ihtiyarların da bulunduğu 33 Kürt İran sınırında keyfi olarak öldürülmüşlerdir. Sorumlu tutulan General Mustafa Muğlalı Paşa, o dönemde (1950), kendisini haklı çıkararak şu sözleri sarfediyor: "Kürtler için normal ölçü ve devlet normları geçerli değildir." Bugün de bir hükümet temsilcisi şunu söylüyor: "Siz hepimiz zaten teröristsiniz. Bugün öldürülmüyorsanız, yarın öldürülürsünüz. Ordu gerekli gördüğünde, ne zaman, nerede ve hangi köyde olursa olsun bombalar atacaktır." (Cumhuriyet, 21.06.1989) Politik birbirine geçmişlik nasıl değerlendirilse de, bu olaylara dayandırıldığında insan hakları anlayışında hangi tür bir değişiklik söz konusudur?

4- Meralara girme yasağı döneminde, bu alanlarda muhtemelen kimyasal silahların kullanılacağına dair açıklamalar oldu. Buna temel teşkil eden, Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nın bir el kitabında yayınlanan 25.02.1986 tarihli gizli talimattır. Zehirli gazın kullanılmasına ilişkin ayrıca şu yazılmaktadır: "Hedef dış düşman değil, yıkıcı ve bölücü unsurlardır." (...) "Bölücü teröristler yakalanmalı ve yokedilmelidirler." Kullanılan dil, tüm partilerdeki Kürt milletvekillerinde ürküntüye yol açtı.

Fakat, daha kolay ve yurtdışında daha az belli olan çözüm olasılıkları vardır. Kürtleri birbirine düşürmek yeterlidir. Eski feodal yapı kullanılarak aşiret ağaları, gerillaya karşı silahlanmaya zorlanıyorlar. Aşiret ağasına verilen silah sayısı oldukça iyi olan maası, kendine bağlı olan kır halkının sayısına bağlıdır. "Bizden taraf olmayan, bize karşıdır" şiarından hare-

ketle, direnen aşiret ağaları yoğun bir baskıya maruz bırakılıyorlar. Uygulamalar her zaman aynıdır: Hapis, işkence, İkiyaka (Hakkari'da 89 Kasım'ının sonunda yapılan katliam bu politikanın bir sonucu olsa gerek. Daha önceki olayların tersine, PKK her türlü sorumluluğu reddediyor. Basının olay yerine gitmesine müsaade edilmemekte, daha sonra araştırma yapan bir haber dergisinin bir sayısı toplatılıyor. Söz konusu köylüler de, resmi tarafın "teröristleri" suçlayan açıklamalarını kuşkuyla karşılıyorlar.

5- Türk sosyolog İsmail Beşikçi, 1969'da yayımladığı "Doğu Anadolu'nun Düzeni" adlı tezleriyle, Kürt kelimesinden ibaret olan tabuyu yıkmaya cesaret etti. Erzurum Atatürk Üniversitesi'ndeki meslektaşlarıyla tek başına bırakılan, üniversiteden atılan ve tutuklanan İsmail Beşikçi, bilimsel yayınlarından ve İsviçre Yazarlar Birliği'ne yazdığı hükümeti eleştiren mektuplarından dolayı 1971-1987 yılları içerisinde 10 yıl Türk hapisanelerinde yatmıştır. 1987'de Nobel Barış Ödülü için önerilenler arasında kendisi de vardı. Böylesi bir kaderi olan, halen de üniversite kütüphanelerine girmesi yasak olan, fakat yine de vazgeçmeyi veya yurtdışına çıkmayı düşünmeyen Beşikçi, çalışmalarına ısrarla ve yılmadan devam ediyor.

Bir dergiye yaptığı ve birkaç satırı kapsayan bir açıklamasına ilişkin yaptığı savunmasında Türkiye'de Kürdoloji araştırmasıyla ilgili görüşünü şöyle dile getiriyor: "... Türkiye'de hızlı bir toplumsal ve siyasal değişim gerçekleşmektedir. Bundan dolayı karara varma sürecinin ideolojilere dayanmaması, tam tersine somut toplumsal gerçeklik ve bilimsel düşünmeyi geliştirmesi gerekir. Ancak bu biçimde ülkenin uzun vadeli çıkarları sağlanabilir. Türkiye'de Türk halkının dışında başka bir halkın varlığını kabul etmek suç teşkil ettiği sürece, toplumsal ve siyasal değişikliklerin kanalları kapalı kalacaktır. Türkiye'nin çeşitli üniversitelerinde Arkeoloji, Sosyal Antropoloji ve Etnoloji kürsüleri vardır... Oralarda eski kültür ve uygarlıklar

araştırılmaya ve canlı tutulmaya çalışılıyor. Kürt dili, kültürü ve uygarlığı araştırma konusu yapılmıyor, bu yasaktır. Devlet bu yasağın kalmasında ısrarlıdır. Halbuki Kürt dili canlı bir dil, Kürt kültürü canlı bir kültürdür. Binyıllarca eski olan dil ve kültürlerin araştırılmasına karşılık, yaşayan bir dili yoketmeye ve unutulmaya mahkum etmek bir aykırılığı teşkil etmektedir. Belli konular üzerinde araştırma yapma yasağı, bilimin kullanılmasını tehlikeye düşürmektedir. Böyle bakıldığında 'Kürtler kendi kimliklerine sahip çıkabilmektedirler' biçimindeki bir beyan, bir dava konusu yapılmamalıydı."

6- Eskişehir'den Nazilli ve Aydın cezaevlerine nakledilen 312 Kürt tutukludan birisinin eşi olan bir kadın: "Yavaş ve gizli bir şekilde öldürülmeleri amaçlanıyor." 2 Ağustos 1989'daki nakil 2 tutuklunun ölümüne yol açtı. Şeker ve tuz verilmeyen açlık grevinin 34. gününde 15 saat zırhlı cezaevi aracıyla taşındıktan sonra tutuklulara öldürülünceye kadar işkence yapılmıştır. Diğerleri ölüm orucuna devam ettiler. Cezaevinin önünde, sürekli polis ve askerlerin saldırılarına uğrayan, çoğu kadın olan tutuklu yakınları bekliyordu. Nakil, tutukluların ailelerinden tecrit edilmeleri anlamına geliyor. Otobüsle Türkiye'nin batısına gitmek 24 saatten fazla süren bir yolculuktur. Yol ve geçim masrafları, uzun müddet sonra sağlanmaz. Fakat tutuklu yakınları arasındaki dayanışma büyüktür. Toplanan para paylaşıyor ve üç hafta ekmeğe ve üzüme yiyerek idare ediyorlar. Bir kadın; "Ben cezaevi önünde asker ve polislerle uğraşıp uğraşıp düzgün Türkçeyi öğrendim" diyor, "Son yılların zorlu durumuna belli oranda adapte olduk." 18 Ağustos 1989'da daha insancıl tutukluluk koşulları için yapılan açlık grevi; 52. gününde bitti. Tutukluların çoğu komadadırlar, hafıza ve kan kaybının acısını çekiyorlar. Üzerinde anlaşılan 55 noktadan oluşan listeye riayet edilmemesiyle huzursuzluklar beliriyor ve yeniden bir grevin başlama tehlikesi ortaya çıkıyor.

Washington'da yaptığı bir ba-

sın toplantısında Danielle Miterrand şöyle diyor: "Oradaydım ve gördüm ki, kadınlar ve çocuklar insan haklarıyla bağdaşmayan koşullarda yaşıyorlar."

Ağustos 1988'de yapılan zehirli gaz saldırılarından kaçarak Türkiye'ye gelen Irak Kürtlerinden 36.000'i Irak sınırına uzak olmayan Mardin, Diyarbakır ve Muş'ta bulunan üç mülteci kampına yerleştirilmişler. Di-kenli tel örgülerin arkasında olan, dışarıdan askerlerce sıkı bir şekilde denetlenen, içeride -yerli Kürt halkının girmesi yasaktır- aralarında Irak gizli polisinin de bulunduğu Türk gizli polisince bugüne kadar da iltica statüsü ve bununla bağlantı içerisinde olan hakları tanınmamış, bunun sonucunda ise, Birleşmiş Milletler'in yardım olanaklarının önü kesilmiştir.

Kamplarda sağ kalma olasılıkları oldukça azdır. Diyarbakır'da en dar yerlerde sıkıştırılarak yaşayan 30-35 insan 70-80 metrekairelik yerlerde kalıyorlar. Mardin'de mülteciler, kış soğuşuna ve kar fırtınalarına karşı yeterliliğe yakın bir korunması olmayan eski çadırlarda kalıyorlar. İlk dönemlerde az ve az vitaminli olsa da yeterli ölçüde verilen besin maddeleri, birçok kez azaltılmış, öyle ki katlık belirlileri ortaya çıkmıştır. Açlık var. Her şey eksik; besin maddeleri, giyecek, battaniye.

Buna rağmen, yerli insanların eşya ve maddi yardım yapmaları yasak. Diğer resmi yardımlar da kamplara ulaşmıyor. Kanalizasyonun bozulması Ocak 1989'a kadar Diyarbakır kampındaki kilerler merdivenlerin son basamağına kadar insan dışkıyla doluydu ve içecek suyun kıt ve kirli olması, ishal ve salgın hastalıklara yol açıyor. Van'daki içme suyu o kadar kirlenmiş ki, sıvı sabun katıldığında köpüklenmiyormuş artık. Tıbbi bakım tamamen yetersiz. Özellikle bebeklerin, çocukların ve ihtiyar insanların ölme durumları yüksektir. Yetkili Türk makamlarınca konulan haber yasağına rağmen, Haziran 1989'da Mardin'deki kampta 2.000 insanın zehirlendiği açıklandı. Kamp sakinlerinin verdikleri ifadelerle göre, Irak ajanları, ekmeği getiren ekmeği fabrikasıyla işbirliği

inde ekmeği zehirlemişler.

Fakat açlıktan, soğuktan, aşırı sıcağın veya hastalıktan beter olan; kimliğinin yavaş yavaş çürümesi, kaybedilmesi ve kişiliğin yokedilmesiymiş: Geleceğe ilişkin hiçbir perpektifin olmaması, birbuçuk yıldan beri erkeklerin işsizliğe mahkum edilmeleri ve çocukların bakımsızlığı gitgide olumsuzluğa götürüyor. Peşmergelerin kendileri örgütleyerek Mardin'de çadırlarda, Diyarbakır'da kilerde verdikleri dersler, Türkler tarafından yasaklandı.

Mülteciler arasında feragat hakim. Kamptaki disiplin, çatırdamakla karşı karşıya. Bu biçimde Türk hükümeti amacına ulaşmış oluyor: Bu insanları yavaş yavaş açlığa mahkum ederek, onları, ülkeler de dahil, nereden olursa olsun göndermeye razı olma durumuna sokmak. Gerçekten de şu ana kadar birçok mülteci, kampları terketmiştir. Sadece 1989 Haziran'ı ile Eylül ayı arasında 4273 kişi "kendi istekleri üzerine" Irak'a geri dönmüşler; bunlardan 40 tanesi idam edildi. Şimdi de Irak, kaçakçı oldukları iddiasıyla, ileri gelen 138 peşmergenin iadesini talep ediyor. İade edildiklerinde tümünün idam edilmesi tehlikesi vardır. Buna karşılık, tahminlere göre, PKK'yi Irak bölgesinde takip etme müsaadesi üzerinde anlaşılıyor.

Kamplarda kalan 30.000 mülteci statüsü halen belli değildir. Birleşmiş Milletler'le yeniden girilen görüşmelerde, mülteciler için Orta Anadolu'da olan Yozgat'ın yakınında prefabrik evlerin yapılması üzerinde anlaşılmıştır. Yozgat, birçok eski MHP (Milliyetçi Hareket Partisi)'li faşistin kaldığı bir alan olup, Kürt mültecilerinin kontrol, tecrit edilmeleri ve asimilasyona tabi tutulmalarının sağlam bir alanı olarak görülüyor.

Ayrılırken bize şunu söylüyorlardı: "Biz buradan, bu kamptan çıkmak istiyoruz. Bizler mülteci olarak kabul edilmedik, bizler savaş esiriyiz. Biz yalvarmıyoruz ve merhamet dilemiyoruz. Fakat size anlattıklarımızı ve söylediklerimizi başkalarına duyurun."

D/R/S

Libération,

23.03.1990 (Fransa)

Kürt halkının intifadası

Şehitlerin yeni yıl günü kutlanırken, Kürtler Güney Anadolu'da gösteriler yaptılar. Bilanço: 5 ölü.

Bir hafta içinde 5 ölü, onlarca yaralı. Mardin bölgesi Kürtleri, Newroz gününü gergin bir hava içinde kutladılar. Bu arada Newroz vesilesiyle Kürtlerin temel örgütü olan (Marksist eğilimli) PKK, kitleleri harekete geçirip Ankara yönetimine darbeler vurmaya karar verdi. Gizli yayın organlarında da 21-28 Mart tarihlerini "sömürgeciğe karşı halk mücadelesi" günleri olarak karar altına almıştı. Bu direktifleri yansımasını da buldu: Salı akşamından itibaren Güneydoğu'nun tüm şehirlerinde, halkın tümü gece saat

23-24'te lambaları söndürmüş, mumlar ışığında yasak olan Kürtçe kasetlerini dinliyordu. Ayrıca salı-çarşamba günlerinde gençler ve çocuklar geleneksel elbiselerini giymiştiler. Bu durumu Türk basını işgal topraklarındaki intifadaya benzetiyordu.

Olayın en şiddetlisi Cizre'de meydana geldi. Mardin'e yakın ve Kürtlerin çoğunluğunu teşkil eden bu yerleşim biriminde çıkan olaylar 4 kişinin ölümüne ve 9 kişinin yaralanmasına neden olduğu için, olağanüstü hal uygulanmıştı. Perşembe günü bu uygulama kaldırılmasına rağmen, mevcut durum gerginliğini korumakta; esnaflar ise olaylarda yakalanan 300 kişi serbest bırakılmadığı sürece işyerlerini aç-

mayı reddetmektedirler.

Bugünlerde halkla güvenlik güçlerinin karşı karşıya gelmesi; 13 Mart'ta güvenlik güçleriyle girilen bir çatışmada öldürülen bir ayrılıkçının cenazesinin defnedilmesi sırasında meydana gelen olayda, 5 kişinin yaralanması, bir kişinin de ölmesinden ve Nusaybin'de dayanışma amaçlı izinli olmayan yürüyüşlerden kaynaklanmaktadır.

Perşembe gününden itibaren önceden kesilen telefon ve elektrikler işletilmeye başlandı. Asker ve polis güçleri kışalarına çekilmesine rağmen, yer yer silah sesleri duyulmakta.

14 saati geçen sorgulamada bırakılan 2 kişi, özel polis tarafından gözleri bağlı olarak işkence gördüklerini ve dayaktan geçirildiklerini iddia etmektedirler. Cizre ve Nusaybin sakinleri, polis ve timin kaba hareketlerinden şikayetçi.

Land og Folk, 23.03.1990

(Danimarka)

Türk askerine karşı protesto gayet örgütlü

Perşembe günü Hürriyet gazetesi Diyarbakır'da 301, Gaziantep'te 169 tutuklunun açlık grevine katıldığını yazıyor. Açlık grevleri halkın tutuklanmasını protesto içindir. Olaylar, 14 Mart'ta 13 ARGK gerillasının cenaze törenleri sırasında başladı. O günden bu yana 6-7 şehirde sokağa çıkma yasağı uygulandı. Olaylar Suriye sınırındaki Nusaybin'de başladı, 11 Kürt şehriden bazılarına yayıldı.

Hürriyet gazetesi kapağında çarşamba günü Cizre'de protestolar sırasında 4 kişinin öldüğünü, 9'unun yaralandığını yazıyor. Köln'deki Kürdistan Komite, protestocuların Cizre'de tutuklanan 300 kişinin serbest

bırakılmasını istediklerini belirtiyor. Cizre'de sokağa çıkma yasağı perşembe öğleden sonra kaldırıldı... BBC, sokağa çıkma yasağının kalkmasına rağmen, yoğun askeri birliklerin devamlı olarak şehirde bulunduğunu belirtiyor. Bir grup ilgili, protestoların çok iyi örgütlü olduğunu söylüyor. BBC, protestolara katılanların çoğunun şu ortalamasının 20-35 arası olduğunu belirtiyor. Suriye'ye giden anayolun Cizre'den geçtiği ve günde 5000 tankerin buradan geçtiği belirtiyor. Günaydın gazetesi, çarşamba günü protestoda bulunan 2000 kişinin "Yasasın PKK" diye bağırıldığını yazıyor. Protestoya katılanlar askeriye'nin her şartta

Devamı 22. sayfada

Demokratik Almanya'da yapılan genel seçimleri sağ eğilimli CDU partisi kazandı

"Gorbaçov politikası" olarak anılan "Yeniden yapılanma ve açıklık politikası"nın sosyalist sistem içerisinde yol açtığı çalkantılı sürecin, Ekim-Kasım 1989 tarihinde Demokratik Almanya Cumhuriyeti (DAC)'ni de etkilemesiyle birlikte başlayan gelişmeler, 18 Mart 1990 tarihinde DAC'da yapılan genel seçimlerle yeni bir dönemeç noktasına ulaştı.

Seçime, son aylarda yeni kurulan partiler de dahil, daha evvel Ulusal Cephe içerisinde yer alan partilerle birlikte 24 parti katıldı. Seçimin tartışmasız galibi DAC-Hristiyan Demokrat Birlik Partisi oldu. CDU, oyların %40,9'unu alarak 400 sandalyeli halk meclisinde 163 sandalye elde etti. Parlamentoya girmeyi başaran diğer partiler ise şu sonuçlara ulaştı: SPD, %21,8 (87); PDS (Eski hükümet partisi, Almanya Sosyalist Birlik Partisi program ve yüksek değişikliği ile kendine verdiği yeni isim Demokratik Sosyalizm Partisi),

Avrupa ülkelerine seyahat özgürlüğü tanındı. (Daha geniş bir yazıda ele alacağımız bu kararın soruna çözüm olmadığı kısa bir süre içerisinde ortaya çıktı.) Daha sonra ülkenin genel sorunlarına ortak çözüm getirmek ve seçime dek iş başındaki hükümete alınacak kararlarda yardımcı olacak bir yuvarlak masa oluşturuldu. Yuvarlak masaya ülkenin bütün etkili siyasi güçlerinden temsilciler katılmıştı.

Yuvarlak masa, bugüne kadar yönetimde olan ASBP'nin birçok hatalı uygulamaları üzerinde yoğunlaşarak, başta iç istihbarat örgütünün (STASI) faaliyetlerini araştırdı ve dağıtılması için hükümeti zorladı. Bu arada ülkedeki siyasal gerginlik iyice tırmanarak patlama noktasına ulaştı. Bu durumu değerlendiren Modrow hükümeti, Ocak 1990'da yeni bir önlem paketini oluşturdu. En başta da yuvarlak masada yer alan güçlerin birer temsilcilerine hükümet içerisinde görev vererek bir ulusal

nuçları çok önceleri belirlendi. Öyleki kesin gözüyle bakılan birleşme planının ayrıntıları dahi FAC'da kararlaştırılıp DAC'a bu konuda söz hakkı bile verilmeyecek dayatıldı. Hükümet bir yönetim organı olmaktan çıkarılıp bir idare kurulu haline getirildi.

NAMİBYA BAĞIMSIZLIĞINI İLAN ETTİ

Dünyanın belli başlı klasik sömürgelerinden biri olan Namibya, 21 Mart 1990 günü bağımsızlığını ilan etti. Dünyanın en yeni devleti olan Namibya'nın bağımsızlığını kutlamak için başkent Windhoek'te büyük bir tören düzenlendi. Onbinlerce Namibyalının izlediği törenlere, dünyanın çeşitli ülkelerini temsilen çok sayıda yabancı temsilci katıldı.

Tören sırasında, 16 Mart 1990'da Namibya Cumhuriyeti'nin cumhurbaşkanı olarak seçilen Sam NUJOMA, bağımsızlığı, "Afrika'nın son sömürgesi, şu andan itibaren özgürdür" sözleriyle ilan etti. Aynı anda, 75 yıldır Namibya'yı egemenliği altında tutan sömürgeci Güney Afrika devletinin bayrağı indirilerek, bağımsız Namibya'nın kırmızı, yeşil ve mavi renklerden oluşan ulusal bayrağı göndere çekildi.

Eski bir Alman sömürgesi olan Namibya, 1915 yılında Güney Afrika tarafından işgal edildi. Ancak Namibya halkı, ne Alman sömürgeciliğini ne de Güney Afrika işgalini olduğu gibi kabullenmedi. Tam tersine, ilk günden ulusal kurtuluş savaşını başlatarak sömürgeci-ışgalci güçlere karşı vatanın bağımsızlığı ve özgürlüğü mücadelesini başlattı. Ve bu mücadele onlarca yıl sürdü.

1966 yılında şu anda iktidarda olan SWAPO (Güneybatı Afrika Halk Örgütü), ırkçı Güney Afrika sömürgecilerine karşı ulusal kurtuluş mücadelesini gerilla savaşı biçiminde yoğunlaştırdı.

Dünya halkları, Namibya halkının ulusal kurtuluş hareketi ve mücadelesine büyük destek sundu. Daha 1920'de Milletler Cemiyeti, Güney Afrika ışgalcilerinin Namibya'yı terketmesi için bir karar çıkarttı. SWAPO kurulduktan sonra da, başta Birleşmiş Milletler Örgütü olmak üzere, tüm uluslararası kuruluşlar ve örgütler, SWAPO'yu Namibya halkının tek yasal temsilcisi olarak tanıdılar. Daha önce Angola halkının ulusal kurtuluş mücadelesini desteklemiş ve devrimin inşa yıllarında da gerekli dayanışmayı göstermiş bulunan Küba halkı, SWAPO'yu da askeri, siyasi, siyasal ve mali alanlarda destekledi.

1978 yılında Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, SWAPO ile Güney Afrika sömürgecileri arasında ateşkes yapılması, BM gözetiminde seçimlere gidilmesi ve bağımsızlığını ilan edilmesi doğrultusundaki 435 sayılı kararı kabul etti. Ancak bu karar, anında hayata geçirilemedi. Namibya, yılların bitmeyen savaşına rağmen, giderek tıkanan, güçlerin birbirleri üzerinde kesin üstünlük kuramadıkları bölgesel savaş alanlarından birini oluşturuyordu. Bu durum yıllar boyu devam etti. SWAPO, ırkçı-faşist Güney Afrika sömürgeciliğine ve dayanaklarına bütünüyle son veremedi.

Seçim öncesi yapılan kamuoyu araştırmalarında SPD, seçimin galibi olarak belirlenirken, seçim sonuçları bu kanıyı doğrulamadı. Bunun arkasında en başta Kohl hükümetinin yürüttüğü açık şantaj ve müdahale politikası yatmaktadır. Yorumcular, CDU'nun en güçlü parti olarak çıkmasını, insanların iki Almanya'nın birleşmesine tüm umutlarını bağladıklarını gösterdiğini belirtirken, bunu en kısa yoldan başaracak gücün CDU olduğu kanısının ağır bastığını konusunda birleşiyorlar.

reteri, Namibya'daki bu durumu, "yeni bir model" olarak adlandırıyor. Fakat ortada, tıkanmanın bir sonucu olarak uzlaşma da bulunsa bu, SWAPO ve Namibya halkının kendisinden kat kat üstün bir düşmana karşı verdiği boyuneğmez, anti-sömürgeci mücadelenin bir ürünüdür. Ve bu mücadele, bundan sonra daha değişik yöntemlerle de olsa devam etmektedir.

SWAPO, demokratik reform ve dönüşümleri de öngören programından vazgeçmiş değildir. Namibya halkının bu reformlara ve kendi ülkesindeki yeraltı-yerüstü tüm zenginlik kaynaklarına ihtiyacı var. SWAPO, eğer bunları kamulaştıracabilirse ülkenin ciddi ekonomik sorunlarını da çözebilir.

Burada dikkat çekilmesi gereken bir husus var. Geçtiğimiz yıldan bu yana F. Almanya basını-yayın organları ve çeşitli kurumları kanalıyla SWAPO'ya karşı bir anti-propaganda kampanyası yürütmektedir. Bu kampanyada sözümona "SWAPO'nun insan haklarını çiğnediği, kendisinden ayrılanları tutuklayıp işkence yaptığı" iddia ediliyor. Bununla SWAPO yıpratılmak, daha fazla tavize zorlamak ve içteki burjuva-feodal kesimler güçlendirilmek isteniyor. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin öncü gücü PKK'nin de Federal Almanya kaynaklı benzer iddialarla saldırıya uğraması bir tesadüf değildir. Bu, emperyalizmin ulusal kurtuluş hareketlerini yıpratma, bastırma ve hatta teslim alma taktiklerinden bir tanesidir.

Sonuç olarak; kendi koşullarında Namibya'daki model, bir "çözüm" olarak gösterilmek istense de gerçek bir çözüm değildir. SWAPO önderliğindeki Namibya halkının gerçek bağımsızlık ve özgürlüğe ulaşarak bu sahte çözüm yollarını aşacağı kesindir.

GÜNEY AFRIKA'DA İRKÇİ FAŞİST TERÖR

21 Mart, Dünya İrkçilikla Mücadele Günü'nde Güney Afrika faşist rejiminin terörü daha da arttı. Polis, başkent yakınındaki Azanya Sebokeng gettosunda Güney Afrika'nın ırkçılık politikasını protesto eden binlerce göstericinin üzerine ateş açtı. Saldırı esnasında 10'un üzerinde siyah gösterici öldürülürken, 50'si de yaralandı.

Güney Afrika, bir yandan tecrit oluştuktan çıkmak için bazı reformları açıklarken, diğer yandan da ırkçı terörü tırmandırıyor. Bu da Mandela'nın serbest bırakılması, ANC ve PAC gibi örgütlerin yasallaştıklarına dair devlet başkanı William de Klerk'in açıklamalarının birer manevradan ibaret olduğunu göstermektedir. İrkçi politikasından dolayı dünyada tecriti yaşayan Güney

Afrika yönetimi, üstten ABD'den gelen baskının da bir devamı olarak inatçı tutumundan geri adım attı.

Fakat ANC ve PAC gibi direnişçi Azanya halkının örgütleri, silahlı mücadeleden vazgeçmek için koşulların henüz oluşmadığını açıklayarak yönetimin istemlerini şimdilik geri çevirdiler. Azanyalı halkın örgütleri, hayatın her alanında ırkçılığın ortadan kalkması için daha fazla eşitlikçi bir ortamı dayatıyorlar.

Nelson Mandela'nın serbest bırakılmasıyla yaratılmak istenen uzlaşma ve radikal muhalefeti pasifleştirme taktiğine rağmen, yerli siyah halkın ulusal, sosyal ve siyasal mücadelesi sürüyor. 21 Mart vesilesiyle ülke genelinde başlatılan protesto ve gösteriler hala da devam ediyor.

%16,3 (66); DSU (Alman Sosyal Birlik Partisi/Sağ-muhafazakar eğilimli), %6,3 (25); FDB (Hür Demokrat Birlik, üç liberal eğilimli partinin ittifakı), %5,3 (21); Bündnis 90 (Yeni Forum ve insan hakları örgütlerinin oluşturduğu ittifak), %12,9 (12); DBP (Demokratik Köylü Partisi), %2,2 (9); Yeşiller ve bağımsız kadın örgütü, %2,0 (8); DA (Demokratik Atılım), %0,9 (4); NDP (Ulusal Demokratik Parti), %0,4 (2); DFD (Demokratik Kadın Birliği), %0,33 (1); VL (Sol Birlik), %0,18 (1); AJL (Alternatif Gençlik Listesi), %0,13 (1).

1989 Ekim ayında Leipzig kentinde başlayan ve yüzbinlerin katıldığı kitle gösterilerinde bürokratik merkezîyetçiliği ve toplumsal gelişmeleri tıkanma noktasına getiren dogmatik-tutucu yönlendirme politikasının etkilerin karşı: protestolar, DAC devlet ve parti yönetiminde önemli değişikliklerin yapılmasına yol açmıştı. Bu süreç içerisinde gittikçe genişleyen kitlesel protesto eylemleri, sosyalizmin genel sorunlarından ve DAC'ın içinde bulunduğu özgöl koşullardan kaynaklanan ülkeyi terketme eğiliminin artışı, sorunların derinliğini ortaya koyarken, çözümün üstte bazı değişikliklerin yapılmasında olmadığını açıkça göstermişti. Yapısal değişikliklerin gereğini gören siyasi yönetim, önemli bazı kararlar alarak sorunlara yönelmeye çalıştı. Başta ülkenin kanayan bir yarası haline gelen ve nüfusun özellikle genç dinamik kesiminin kaybına yol açan göçü durdurmak için 9 Kasım 1989 tarihinde FAC ve diğer Batı

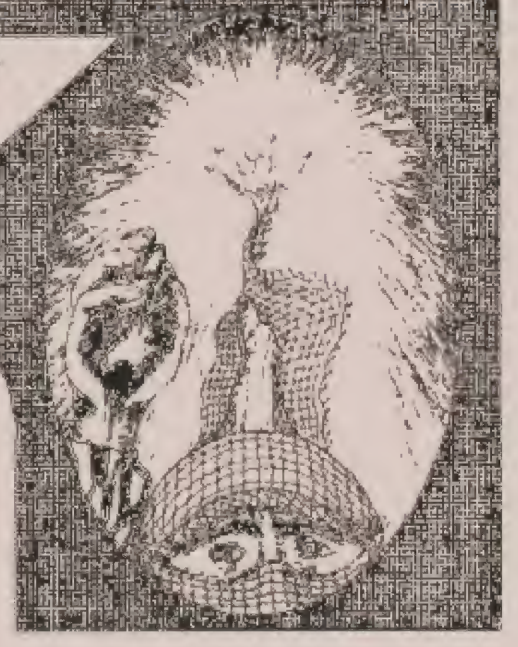
sorumluluk hükümetini oluşturdu.

Ulusal sorumluluk hükümeti, içerdeki sorunların yoğunluğu ve özellikle de dışardan oluşturulan baskı ortamı içerisinde başta ülkenin ekonomik politikasında önemli yapısal değişiklikler yaptı. Daha çok bir karma ekonomik sistem kurumlaştırılmaya çalışıldı. İşin başında önemli kazanımlar korunarak yabancı sermaye yatırımlarını teşvik eden bir çizgi izlenirken, başta FAC'ın açık müdahalesi ve iş başındaki hükümetin politikasını boykot etmesi, bu politikayı da kısa bir süre içerisinde çıkmaza sürükledi. FAC da işbaşında olan tekelleri sermayenin siyasal yansımaların açık teşviğiyle göçler daha da arttı. DAC ekonomisi açıkça sabote edildi. Çıkmanın içinde çare bulamayan hükümet, sorunların daha uzun bir süre devam etmesi halinde ülkede bir iç savaşın çıkacağını görerek 6 Mayıs tarihi için belirlenen seçim gününü 18 Mart tarihine alarak bir "çözüm" getirdi.

Başta FAC'daki tekelleri sermaye çevreleri olmak üzere, bir bütün olarak emperyalist güçler bunu bir fırsat bilerek DAC'ı ilhak etme hedefini önlerine koydular. Bunun için de "iki Almanya'nın birleşme sorunu" bir araç haline getirildi. Bu bağlamda iki Almanya birleşmezse DAC kaosa sürükleneceği imajı yaratılarak, insanlarda bir panik havası yaratıldı. Yine hiçbir zaman gerçekleşmeyecek vaadlerde bulunuldu. Böylece açık şantaj yöntemleriyle 18 Mart tarihinde yapılan seçimlerin so-

ZALİMLERİN ZULMÜ, MAZLUMLARIN İSYANI

Geçen sayıdan devam

2. PERDE I. SAHNE

(Normal bir oda. Bir masa, bir sandalye. Masanın arkasında bir Atatürk poster. Kapıda bir nöbetçi asker put gibi durmaktadır. Yüzbaşı Esat sandalyede oturmuştur. Bir şeylere kızdığı belli olmaktadır. Öfkeli bir şekilde oturduğu yerden kalkar. Bir-iki volta atar. Kapıdaki nöbetçiye:)

ESAT: Bana blok amirini çağır. Çabuk!

(Asker, "Emredersin komutanım!" deyip dışarı çıkar. Bir müddet sonra bir asteğmen içeri girer, başıyla Yüzbaşıyı selamlar.)

ASTEĞMEN: Komutanım beni istemişsiniz?

ESAT: Evet seni istedim. Ne oluyor bu cezevinde? Bu cezevinde ne oluyor?

ASTEĞMEN: Komutanım, siz yeni geldiniz. Burada çok şey oldu. Bölücüler, hainler fesatlık ediyorlar. Yurdumuzu parçalamak istiyorlar. Evren'in diktatörlüğüne son vereceğiz diyorlar. 35. koğuş fitne-fesat yuvasıdır komutanım.

ESAT: (Öfkelenerek) Beni dinle! Ben buraya direkt Genelkurmay'ın emriyle geldim. Bana Esat Oktay Yıldırım derler. Ben Kıbrıs'ta Rum çocuğunu kesmiş, kanını babasının karşısında şarap niyetine içmiş adamım.

ASTEĞMEN: Koğuşlar arası ilişki var. 35. koğuş diğerleriyle ittifak halindedir komutanım.

ESAT: (Kızarak) Beni dinle. Ne konuşuyorum burada ben? İhtikalleri keseceksin! Herkesi susturacaksınız! Ondan sonra benim işkence yöntemlerimi uygulayacaksınız. Çin usulü, Rus usulü, ha, Türk usulü işkence yapacaksınız. Bunlar fazla başımı ağrıtmamalıdır. Bitireceksin bunları! (Biraz durur) Peki bitirmenin ne olduğunu biliyor musun?

ASTEĞMEN: Sizi dinliyorum komutanım.

ESAT: (Parmağını kafasına götürür) Kafa, kafal Ne var bunun içinde?

ASTEĞMEN: Beyin komutanım.

ESAT: Aferin! Beyin! Her şey beyindedir. Bu insanların beyni oldukça bize rahat yoktur. Bunun için beyinlerini yoketmek gerekiyor.

ASTEĞMEN: (Hayretle) Ama komutanım, nasıl yapacağız?

ESAT: Kolay... Beyinsizleştirceğiz...

ASTEĞMEN: Ama nasıl, komutanım?

ESAT: Nasıl mı? (Biraz düşünür. Asteğmene bakışlarını çevirir.) Beyinde ne var?

ASTEĞMEN: Düşünce.

ESAT: Düşüncesiz beyin bir işe yarar mı?

ASTEĞMEN: Hayır komutanım.

ESAT: O zaman anladın mı, beyinsizleştirmenin ne oldu-

ğunu?

ASTEĞMEN: Anladım ama, nasıl yapacağız?

ESAT: Kolay... Ben yöntemlerini biliyorum. Dinle beni ve anlattıklarımı bütün askerlere söyle. Tüm tutuklular beyindeki düşünceleri kusacak. O kusulan düşünceleri bana getireceksin. İnceleyeceğim.. Kusanın beyinde düşünce kalıp kalmadığını anlarsın ben. Siz de izlersiniz. Tavrı ve davranışlarını, beyinde düşünce kalıp kalmadığını belli olur. Hatta düşüncelerini tam olarak kusanları ayrı yerlere alırsınız.

ASTEĞMEN: Ya kusmazlarsa komutanım!

ESAT: (Kızarak) Ne demek kusmazlarsa? Kusmayanların kemiklerini kırın! Kafalarını parçalayın! Üstüste bindirip, piramitler, kuleler, koca tepeler yapın! Cığerlerine verem mikrobu sokun. Suyu, havayı, ekmeği, soğuğu, sıcağı, güneşi, sılah olarak kullanın. Yiyecekleri bok, içecekleri sidik olsun! Yapın, edin, beyinsizleştirin bunları. Günde birkaçını dediğim gibi yapın. Beyin istiyorum sizden. Günde en az birkaç beyin...

ASTEĞMEN: Emredersiniz komutanım! Günde birkaç beyin. (Dışarı çıkar.)

PERDE KAPANIR

2. SAHNE

(Yüzbaşı Esat'ın odası. Esat masada oturmakta, iki blok subayı hazır ol vaziyette onu dinlemektedir. Bir subayın elinde bir tomar kağıt bulunmaktadır.)

I. ASTEĞMEN: Hepsini susturduk. İhtikallerini kestik. Kollarını, bacaklarını kurdık. Ama beyinlerini kusturamadık. 35. koğuşta Ali Ereğ'in midasını deldik. Midasını kustu ama, beynini kusmadı. Geberdi komutanım. Cemal Kılıç'ı, beynini kusması için zincirle duvara astık. Vurduk, vurduk, vurduk... Kusmadı beynini. Öldü komutanım.

II. ASTEĞMEN: Komutanım, benim blokta yavaş yavaş beyinlerini verenler çıkıyor. Hıdır Akbalık, Şahin Dönmez, Ali Gündüz beyinlerini kustular. Alın beyinlerini size vereyim. Ben inceledim. Tamamen kusmuşlar. Beyinlerinde düşünce kalmamıştır komutanım. (Elindeki yazılı kağıtları yüzbaşıya verir.)

ESAT: (2. Subaya) Beyinlerini kusan o kişileri görevlendireceksin. Onlar da başkalarını beyinsizleştirsinler. Bu işe hız verin. Bunlardan dolayı devletimizin başı ağrıyor. Bütün beyinleri istiyorum. İşkenceyi arttır! İşkenceye devam et! Haydi görev başına!

II. ASTEĞMEN: Emredersin komutanım. (Topuk selamı verip dışarı çıkar.)

ESAT: (Asteğmene bakar) Ne düşünüyorsun? Demek ki sustular ama beyin vermiyorlar.

I. ASTEĞMEN: Evet komu-

tanım, sustular. Ama beyin vermiyorlar. Ölüyorlar ama beyinlerini kusmuyorlar.

ESAT: Biliyorlar, beyinlerini kusanın ölümünden kötü olduğunu.

I. ASTEĞMEN: Biliyorlar komutanım.

ESAT: Tamam, sen de git. Oturmayacaklar. Hep ayakta kalacaklar. Uyumayacaklar, hep uykusuz kalacaklar, hiçbir şey düşünmesinler. Sürekli marş söyledinler. İşkenceyi arttır. Senden beyin istiyorum.

I. ASTEĞMEN: Emredersin komutanım! (Dışarı çıkar.)

PERDE KAPANIR 3. SAHNE

(Bir cezaevi koğuşu. Dört-beş ranza. Hazırol vaziyette uyuyan tutuklular. Bir tutuklu, nöbetçi olarak koğuşun ortasında hazır ol vaziyette volta atıyor.)

NÖBETÇİ: (Sesine bakar, yüksek sesle) Koğuş kalk. Koğuş kalk. Koğuş kalk. (Kafalarını sıfır numara traşlı, üzerinde eşofman bulunan tutsaklar ayağa fırlayıp ayakta durmaya çalışırlar. Kendileri için belirlenen yere ihilerli sıraya geçerler. Ön tarafta bulunan tutuklu) Yerinde say "Şanlı Ordu" marşına başla. (Tutuklular askeri yürüyüş yaparak dizlerini mide boşluğuna kadar çeker, kollarını düzenli sallatır ve hep bir ağızdan:)

Ey şanlı ordu
Ey şanlı asker
Bir elde kalkan
Bir elde hançer
Serhade doğru
Ey şanlı asker.

(Karavana ile koğuş kapısına gelen gardiyan karavanayı yere bırakır.)

GARDİYAN: (Yüksek sesle) Marş kes. (Tutsaklar düğmesine basılmış elektronik bir araç gibi sessizleşip hazır ol vaziyete geçerler. Gardiyan kapının mazgal deliğini açar.)

GARDİYAN: (Yüksek, buyrucu bir ses tonuyla) Kapıya yanaş lan!

(Tutuklular koşarak kapıya doğru giderler. Kapıya bir adım kadar yaklaşan bir tutuklu yüksek sesle)

I. TUTUKLU: Ali Kaya, Mardin, emret komutanım. (Tekmil veren tutuklu ayağını yarım metreden fazla kaldırıp topuk selamı verir)

II. TUTUKLU: Mehmet Yazarbaş, Urfa, emret komutanım. (Aynı şekilde topuk selamı verir.)

III. TUTUKLU: Ahmet Kug, Siirt, emret komutanım.

IV. TUTUKLU: Seyda Sayın, Hakkari, emret komutanım. (Tutuklular kısa künyeleri peşpeşe yaptıkları için sesleri birbirine karışır. Mazgal deliğindeki gardiyan)

GARDİYAN: Kes lan. Si... ha! (Tutuklular hep bir ağızdan hazır ol vaziyetlerini bozmadan yüksek sesle, emret komutanım.)

GARDİYAN: Adam oldunuz mu lan?

TUTUKLULAR: (Yüksek sesle) Emret komutanım.

GARDİYAN: Vukuat işleyeni a...ker, götürür, hücreye atarım ha.

TUTUKLULAR: (Yüksek sesle) Emret komutanım.

GARDİYAN: Lan yavaşlar! Adam olacağız demediniz mi?

TUTUKLULAR: Emret komutanım.

GARDİYAN: Çorbayı al lan.

TUTUKLULAR: Emret komutanım. (Bir tutuklu açılan kapıdan dışarı çıkar, karavanayı alıp içeri girer.)

GARDİYAN: Son sayı beş lan. Yemeğini ye, sayım çalışmasına başla.

TUTUKLULAR: (Hep birden) Emret komutanım.

GARDİYAN: Tamam mı lan?

TUTUKLULAR: Emret komutanım.

GARDİYAN: Yemek duası oku lan.

TUTUKLULAR: Emret komutanım. (Hep birlikte koğuşa dönerler. Diğer tutuklular tek sıraya girip, ellerini havaya kaldırıp dua vaziyeti alırlar, elindeki karavanayı yere bırakan tutuklu diğer tutuklularla birlikte yüksek sesle)

TUTUKLULAR: Bismillahirrahmanirrahim. Allahımıza hamd olsun. Ordu millet varolsun.

(Diğer tutuklular seslerini keserler. Karavanayı yere bırakan tutuklu, yüksek sesle emret komutanım.)

GARDİYAN: Zehir sıtkım olsun!

TUTUKLULAR: (Yüksek sesle) Emret komutanım.

(Tabaklar yere konur. Karavanadaki bir-iki kepe çorba paylaşılır. Herkese geyreğin geyreği kadar ekmek düşer. İki-üç dakika içinde kahvaltı yapılır. Tabaklar, karavana toplanır. Belirlenen yerde ihiler sıraya geçilir. Ön safin başında bulunan tutuklu, başını sağa çevirip "bir" der, yere diz çöker, ikinci tutuklu "iki" deyip aynı hareketi yapar. Sıra böyle devam eder. Ön saftakiler sayınca sıra arkadakilere gelir. Onlar yalnızca saymakla yetinirler. Bu işlem bittikten ve seri bir şekilde uzun süre yapılır. Koğuş kapısı açılır. Elleri kalsaklarla gardiyanlar içeri girer. Biri elindeki halası tutukluların göğüsüne dürterek öğretilen biçimde sayım yapar. Gardiyanlar dışarı çıkarken)

KOĞUŞ GARDİYANI: Eğitime başla!

TUTUKLULAR: (Yüksek sesle) Emret komutanım.

(Bir tutuklu ranzasındaki Atatürk'ün söylevini alır, ihilerli ayakta dizilen tutukluların karşısına geçer. Yüksek sesle tekrarlar. Kitabın bir kelimesini okur. Tutuklular yüksek sesle tekrarlar. Kitap okuma uzunca süre devam eder. Mazgal deliği açılır)

GARDİYAN: Öğle yemeğini al ibneler!

(Bir tutuklu koşarak kapıya

gider, kısa künye yapar, tekmil verir. Karavanayı alıp içeri gelir. Dua yüksek sesle okunur. Tutuklu emret komutanım dediğinde gardiyan: Ananızın ... olsun!)

TUTUKLULAR: Emret komutanım. (Az miktarda yemek paylaşılır, yemekten sonra hemen ihilerli sıraya geçilir.)

Ö. S. TUTUKLU: Yerinde say, Mehter marşına başla!

TUTUKLULAR: (Yerinde sayarak, yüksek sesle:)

Neşlin dedem
Ceddin babam
Hep kahraman Türk milleti
Orduların pek çok zaman
Vermiştiler dünyaya şan.
(Koğuş kapısı açılır. Eli coplu bir grup gardiyan içeri girer)

GARDİYAN: Marş kes lan! (Tutuklular yürüyüşü durdurup sessizleşirler.)

GARDİYAN: (Copu ile bir tutukluyu işaret eder) Sen çık. Ses kontrolü var. (Tutuklu sıradan ayrılır, gardiyanın karşısına geçer. Tekmil verir, kısa künye yapar. Ama günlerce yüksek sesle kitap okunduğu, marş söylendiği için sesi hıslımsı. Dilsiz bir adam gibi konuşması boğazındaki kırıltı ve ağzın açıp kapamamasıdır.)

GARDİYAN: "Çırpırdı Kara-deniz" marşına başla lan.

TUTUKLU: (Ağzını açıp kapatır. Marş söyler ama ses yok.)

GARDİYAN: Lan ibne! Bu ne lan! Niye ses çıkmıyor lan yavaşak?

TUTUKLU: (Başını öne doğru eğer)

GARDİYAN: Dayak düzeni al lan!

TUTUKLU: (İki avucunu yan yana getirir, öne doğru uzatır. Gardiyan elindeki copla uzatılan ellere vururken)

GARDİYAN: Ses çıkın ibne, ses çıkın.

(Uzun bir süre elleri dövülen tutuklu yerine gönderilir. Başka bir tutuklu sıradan çağrılır. Gardiyanın karşısında dikilen tutuklu yüksek sesle tekmil verir.)

TUTUKLU: Ali Kaya, Mardin, emret komutanım.

GARDİYAN: "Çanakkale" marşına başla lan.

TUTUKLU: (Yüksek sesle) Emredersiniz komutanım.

Çanakkale içinde aynalı çarşı
Ana ben gidiyom düğmana kargı.

GARDİYAN: Kes lan ibne! Niye senin sesin düğmemiş lan? (Tutuklu başını eğer.)

GARDİYAN: Yutar mayam ibne, dayak düzeni al.

(Tutuklu dayak düzeni alır. Gardiyan yeterince dövdükten sonra tutuklu yerine geçmeden...)

GARDİYAN: Ranza altı ol. Son sayı üç. Kaybolmayanların hiç şansı yok. (Tüm tutuklular te- laşla kendilerini yere atıp ranza altına girmeye çalışırlar. Gardiyan "bir, iki, üç" deyince kiminin kolu, kiminin kıçı, kiminin ayağı, kiminin bacağı dışarda kalmıştır. Tüm gardiyanlar ellerindeki coplarla tutukluların di-

Devamı 22. sayfa

Halkımız, 1990 Newroz'unda...

Baştarafı 4. sayfada

Bahar Atılımı'nın öncülüğünü yapan büyük komutan **Mahsum KORKMAZ (Agit)** yoldaş, tarihi hamlesini yaparken, 28 Mart günü şahadete ulaştı. 1986 yılı kitleleri örgütleme yönünde zemini açık hale getirme, bunun önündeki her türlü engeli aşma ve bu zemini örgütlü duruma getirmede en yüksek karar yılı olmuştur.

"1986 Newroz'unda **Agit** yoldaş gibi büyük bir önder ve komutanın yüce uğraşlar içindeki şahadeti bu kararlılığın birinci büyük zirvesidir. O, kutsal kanını toprağa akıtırken Partimiz ve halkımız için Halk Ordulaşmasının yaratılmasını mümkün ve varlığımız açısından mutlaka gerekli bir emir haline getirmiştir. Bu emir, en geniş uygulama gücü haline **Parti** tarihimizin belki de en büyük zirvesi olarak anılacak olan **III. Kongre'de** gelmiştir. Partimiz, **III. Kongresi**, devrimci direniş çizgisinden, halkımızın kutsal kurtuluş savaşından ve bu davaya bağlıdığı sarsılmaz umut ve inançtan, direniş mücadelesi pratiğinden, yaratılan direniş değerlerinden, ölçülemez değer olan direniş şehitlerinden ve **Agit** yoldaşın emrinden aldığı güçle, **Parti** içinde ve dışındaki her türlü tasfiyeci ve gerici yaklaşımları bertaraf ederek, **PKK'yi** örgütlü bir halk yapacak olan **Ulusal Kurtuluş Cephesinin** ve **Halk Ordusunun** örgütsel inşasını gerçekleştirmiştir." (PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN, Seçme Yazılar Cilt III, sayfa 76).

Agit yoldaşın anısına böyle-sine büyük bir hamleyle cevap veren Partimiz **III. Kongre'de** 21 Mart-28 Mart tarihleri arasında Kahramanlık Haftası olarak ilan etti. Artık bundan böyle Newroz, **Mazlum ve Agitlerle** bütünleşerek Kahramanlık Haftası'yla birlikte anılmaya ve kutlanmaya başlandı. İçice geçen bu olgular en iyi temsilini ERNK'de buldular. Sonraki Newroz'larda halkımız çok büyük umutlarla bahara açıldı. Halkımız, özgür yaşama her Newroz'da biraz daha yaklaştı. Böylece Türk sömürgeciliğinin yandaşlarıyla birlikte Kürdistan'daki dayanakları zayıfladı. Bu yüzden TC, her Newroz yıldönümünde büyük korku ve telaşa kapıldı, sarsıldıkça sarsıldı. 1990'ın Newroz'unu ve ERNK'nin 5. kuruluş yıldönümünü kutladığımız bu günlerde Türk egemenlik sistemi tarihi-

nin en büyük korku ve darbele-riyle karşılaştı. Bu nedenle TC, Newroz'dan haftalar önce ordusunu, ARGK'den gelecek darbeler karşısında savaş durumuna geçirdi. Fakat darbeler iki yönden oldukça sert geldi. Bir yönüyle silahlı kuvvetlerimiz ARGK isabetli ve etkin vuruşları gerçekleştirirken, diğer yönüyle halkımız, ERNK bünyesinde örgütlenerek gerillanın etrafında intifadayı başlattı. Nusaybin'de başlayan halk ayaklanması Silopi'den, Kızıltepe'den Kürdistan'a adım adım yayılırken, Cizre'de şiddetlendi. Savur direniş kahramanlarının anılarına bağlılık sonucu başlayan intifadayla halkımız, Newroz şafağında ERNK'nin 5. kuruluş yıldönümünü selamladı. 1990 Newroz'u halkımızda salt özgür yaşam bilincinin kökleşmesiyle yetinmedi, onu faşist Türk sömürgeciliğine karşı isyana kaldırdı.

Halkımızın bu tarihi eylemi, çağdaş anlamda bir ulusun taşıması gereken ortak tepki ve davranış özelliklerini açığa çıkardı. Çünkü bir ulusun içine girmesi gereken en insani özellik, ortak dava olan yurdun kurtuluşu ve savunulması sorununda aynı anda harekete geçmesidir. Fakat bizim toplumumuzu bırakalım ortak eyleme kalkışı, vatan sorununda üç kişiyi yan yana getirmek bile mümkün değildi. Kürt insanı ülkeden kaçışı neredeyse meslek haline getirmişti. Bir zamanlar kendi kimliği olan Kürtlüğü bile inkar ediyordu. Böyle bir toplumda kurtuluşa yönelmek için isyana kalkmasına bir mucize olarak bakılıyordu. 90 Newroz'unda başta Kürdistan olmak üzere dünyanın dörtbir yanına savrulmuş halkımızın ruhu, halk ayaklanmamızda isyana kalktı. Gösteriler yapıldı, eylemler geliştirildi, geliştiriliyor. Bu temelde unutilan halk gerçekliğimiz kendi çözümünü dünyaya da dayattı. Ulusal birliğimiz bütün olumlu yönleriyle önemli oranda kendini örgütlemeye ve eylem sahasına döktü. Bunun karşısında barbar ve vahşi Türk rejiminin katliam tehditlerine milyonlar artık aldırmıyor. TC'nin gerici şiddeti ve öldürme gücü de işlevini oynayamıyor. Halkımız ölüm korkusunun duvarını aşma bir yana, ölümün üzerine yürüdü, yürüyor. Düşmanın hiçbir dayatmasını kabul etmiyor; yaptırımlarına uymama biçiminde itaatsizliğini ortaya koymaya

başladı. Böylece sömürgeci sistem, Kürdistan'da ayakları havada kalan gereksiz ve defedilmesi gereken bir olguya dönüştü. Bin yıllık Türk egemenlik sistemi, Kürdistan'daki varlığının en zayıf dönemini yaşama durumuna geldi.

Açık ki, halkımızın bağımsız ve özgür yaşam tutkularının ayaklanması, bugüne kadar yürütülen kurtuluş savaşıyla gerçekleşti. Halkımızın ortak kurtuluş kararlılığına girişi, Partimiz PKK'nin engin savaş pratiğinin bir sonucudur. Bu anlamda geline nokta Parti çizgimizin ve onun yol göstericiliğinde savaşan halkımızın zaferidir. Bunun için 90 Newroz'u ve 6. mücadele yılını giren Cephemiz ERNK'nin kuruluş günü çok daha anlamlı ve büyük değerlerle yüklüdür. Bununla halkımız ne kadar onurlansa da azdır. O halde kurtuluş mücadelemiz, 90 Newroz'unda yeni ve daha büyük hamleler içinde girmiştir. Bu, adım adım sömürgeciliğe karşı isyana kalkma ve halk demokrasisini köklü inşa dönemidir. Yeniye, güzel ve iyiyi yaratma mücadelesinde her dürüst ve namuslu Kürdistanlıya büyük görevler düşmektedir. Çağdaş ulusal kurtuluş hareketi bütün haşmetiyle özgürlüğe doğru yürüyor.

Zalimlerin zulmü...

Baştarafı 21. sayfada

şarda kalmış organlarına vururlar. Bir feryat, bir bağırıtı, bir figan hopar. Tutukluların cıgılları birbirine karışır.)

GARDİYAN: Son sayı üç. Yürüyüş koluna geç.

(Tutuklular ranzanın altından çıkarak aynı telaşla ama bitkin bir halde tek sıraya girerler. Yüzlerinde hüznün var.)

GARDİYAN: Kocatepe kulesi kur.

(Tutuklular yerde üstüste can telaşıyla kuleyi oluştururlar.)

GARDİYAN: Kalk...

(Tutuklular kalkıp tek sıraya geçerler.)

GARDİYAN: Oğlum, koğuş içinde konuşmayı yasaklıyorum. Tek kelime konuşanı s...m. Sessizlik olacak, anlaşıldı mı?

TUTUKLULAR: Emret komutanım.

GARDİYAN: Oturmak yok. Sessizlik olacak. Anlaşıldı mı? Sessizlik.

PERDE KAPANIR

4. SAHNE

(Mazlum DOĞAN tek başına bir hücrede beklemektedir. Kendi kendisiyle konuşur.)

MAZLUM DOĞAN: Nedir bu sessizlik? Bu kararsızlık neden? Niye bu hücreler, bu tecrit, bu cezaevi bir mezar kadar sessiz? Neden dinmek bilmiyor bu zulüm kasırgası? Bir ben mi uyanığım bu gece? Bu zulme karşı bir ben mi Mazlum'um? Ne oldu? Ne oldu böyle bize? Bu karanlıkta bir ışık lazım değil mi hepimize?

Esat bile iki yol dayatıyor. Acı çekerek ölmek, düşüncelerimizi kusmak! Bizim de önümüzde iki yol vardır: Ya düşüncelerimizin yaşaması için bedenimizi feda

Barbar Türk egemenlerini, yerli uşaklarıyla birlikte ülkemiz Kürdistan'dan söküp atmak için; görevler her zamankinden daha yakıcı. Bu görevleri yerine getirmek, her Kürdistanlının en büyük emeli durumundadır. Şartlar oldukça lehimize ve kazanımlarımız büyüktür. Yeni Newroz'larda bağımsızlık ve özgürlüğe daha da yaklaşmak için günümüz Dehak'larına karşı başkaldırıyı yükseltmek vazgeçilmezdir. Ulus ve halk varlığını korumak ve özgür yaşama

Yeni şafakların ölümsüz...

Baştarafı 2. sayfada

iyi kanıtı olmaktadır.

Akademi dönüşü, ailesi **Battal** yoldaşın kişiliğindeki devrimci dönüşümü farketmiştir. O'nun uzun zaman mücadele içinde yaşaması, devrimimize büyük değerler yaratabilecek biri olduğunu düşünerek; "Aman Salih kendini iyi koru. Zira sen bugün de, yarında bu ulusa lazım olacaksın" der. Bunun üzerine Salih yoldaş; "Bu bir eğitim meselesidir. Bu konuda Parti, imkanlarını her peşmergeye açtığı gibi, bana da açtı ve bunu değerlendirdim. Ancak öldüğümde sakın üzülmeyin. Benim iki oğlum var; Serxwebûn, benim yerime **SALİH** olur, Agit ise zaten

ulaşmak için sonuç alıcı savaşa girmek, hepimizin kutsal amacıdır. Düşmanı tanımamak, onun her türlü kural ve dayatmalarını reddetmek en büyük şeref payesidir. Yurtsever Kürdistanlı; en ilkelinden en gelişkinine kadar eline geçirdiğin silahı düşmana karşı kullanmaktan çekinme! Haine, zalime, barbara ve sömürgeciye saldır! Bu, Kürt olmanın en büyük görevidir. Bu temelde ERNK'nin otoritesi altında savaş! **Newroz Piroz**!

ismi üzerindedir. Onu da **AGİT'in** yolunda hazırlayın" der.

Böylece vasiyetini de en yalın tarzda ortaya koyan yoldaşımız, 9 Ekim günü komutasındaki gerilla birliği ile Ömeriyan Dağları'nda binlerce sömürgeci güce karşı çok güçlü bir muharebe ortamında birliğini üstün bir yetenekle yönetti. O'ndaki güçlü komuta yetenekleri sonucu düşmana büyük darbeler indirildi. Kendisi de 3 yoldaşıyla birlikte fiziki olarak aramızdan ayrılarak ölümsüzleşti. Artık O, mücadelemizin manevi komutanları safına katılarak, sürekli "İLERİ" komutunu veriyor.

Bir mücadele arkadaşı A.

5. SAHNE

(Dört kişi daire halinde oturmuş, yas havasında kafalarını avuçlarının arasına almışlardır. Teyp'den "Mayıs'ın Onsekizi'nde" marşının müziği çalınır. Kendilerine gelen kişiler, müziğin ritmine göre halay çeker. Ceplerindeki kiprit kutularını çıkarır, ellerini birbirinin omuzuna atarlar. Herbiri üç kiprit çöpünü kutudan çıkarır. Müzik ritmine göre başlarına nefis döküyor ve kibrit çakıyorlar gibi yaparlar. Aynı müzik ritmiyle yanar ve yere yatarlar.)

(Diyarbakır Cezaevin'nin 33. koğuşunda Dörtlerin kendilerini yakmasının figürlerler anlatımı)

PERDE KAPANIR

(Cezaevindeki direnişi anlatan bir şiir okunur.)

6. SAHNE

(Bir otobüs, bir kaç sandalye, birkaç yolcu, Esat, oğlu, karısı ve onun arkasında oturan adam. Otobüs durakta durur, yaşlı bir kadın biner. Esat yerini kadına verir. Esat'ın arkasında oturan adam, Esat'ın "insancılığına" hayret kalır. Kendi kendine, "Bir yanlışlık olmasın" der. Ayağa kalkar, önünde oturan Esat'ın oğlunun şapkasındaki Yıldırım'ı okur. Tam emin olur. Belindeki tabancayı çeker.)

MİLİTAN: Esat!

ESAT: (Ani bir refleksle geri bakar. Namluyu görünce gözleri büyür.)

MİLİTAN: Seni, katlettiğin bütün gençler ve mazlum halklar adına Mazlum'un ateşiyle ölüme mahkum ediyorum.

(Tabanca patlayınca Esat can havliyle öne doğru fırlar.)

MİLİTAN: Bir daha. Bir daha. Bir daha. Üç tane yeter sana...

PERDE KAPANIR

Selim Çürükkaya

Türk askerine karşı...

Baştarafı 19. sayfada

herkesi PKK'li gözüyle baktığını belirtiyor...

Öğrenciler çarşamba günü Ankara, İzmir ve İstanbul'da protestolarda bulundular. Türk gazetelerinin olayları duyurması perşembe günü aşıldı ve yazılıp çizilmeye başlandı. Parlamentodaki her parti ikişer delegesini bölgeye gönderdi.

Eski SHP üyesi Salih Sümer, Türk ordusunun bölgede İsrail ordusunun rolüne sahip olduğunu söyledi.

İsveç Türkçe radyosu,

Diyarbakır'da tıp öğrencisi Zekiye Alkan'ın kendisini yakıtığını belirtiyor. Zekiye'nin yarası ağır, doktorlar yaşama şansının az olduğunu söylüyorlar.

Türk Cumhurbaşkanı, perşembe günü tüm bakan ve generallerle ve MİT şefiyle 2,5 saatlik uzun bir toplantıyı yaptı. Bölgede sıkıyönetim uygulanmaya çağını açıkladı.

1987'de Ankara'dan özel bir vali atandı ve askeri mahkemeler hala görev yapıyor, 11 şehir için özel kanunlar geçerlidir.

DI BAHÖZ Û BAGERA NEWROZA SALA 1990'AN DE DEWLETA TIRK ŞAŞ Û MITALE MA

Têkoşîna me ya rizgariya netewî, bi hilgavîna bihara 1990'an, kete nava domaneka nuh. Ev, hilpişkin û hilgavîneke gelekî pêşkêtiye, ku piştî xwe dide şerê pêşmergeyî yê salên bihurî û serketinên gelê me. Gelê me bi şeweyê berfireh û tund him da şerê pêşmergeyî û ev rojên niha li ser vê bingehê derketine holê. Sistema doliwgeriya Tirkî nekarî xwe li hemberê hilpişkinên me û lêdanên me bi hesanî li ser lîngan bigire. Ev sistema dagirker, hema hema hat ber kevîya rûxinê. Di nava armancên lêdana me de, bi lez derxistina dewleta Tirk ji Kurdistanê heya niha bi tevayî nebû. Armanc heya niha tenê ew bû, ku em bikaribin hilpişkinê pêkbinin, xwe hindekî biavêjin pêş û dewleta Tirk hindekî biceribînin. Me, karin û jêhatîbûna şerê gelê xwe di karvaniyê de ceriband û di şerê gelê de me xwe gihand koçberê. Ji xwe armanc ji di vê çarçivê de hatibûn danîn. Lê encamên derketine holê, heya bê gotin buha, bi nirx û dewlemendî in. Jêhatîbûna şerî ya gelê me, heya bê gotin pêşkêti û afirandî e. Li hemberê vê, hemû bikaranînan hov ên doliwgeriya Tirkî, bê poside mane. Ji hemû aliyan ve derkete holê, ku doliwgerên hezaran salan, çendî bê-him û çare ne. Fêrên ku serhildanên me yê gelî derêxistîne ronahiyê, xwediyê nirx û buhatiyê bû pîvan in. Lewma divê rewş ji gelek aliyan ve bê lêgerîn û encam werin derxistin. Di dema pêşîn de, ev wê bibin pîrên pêşemîn ji bo me, ku em xwe bi wan mijûl bikin.

Lê di vir de rewşa rejîma Tirkî ji bo me nîmûneyeka yekane, ku di nava bîrîncalîyê de dihele û diçe. Dewleta Tirkî bûye weke werdekeke gîjîk, ku nezanîbê çî bike. Tîrsa ji vê gîjbûnê, ji devê Serokê Çîştîyî yê partîya DYP Süleyman Demirel, bi vi rengî hate zimên: *"Bûyerên li vê êrdimê, dengê lingê bahozekê ne."* Paşê gotinên xwe weha domand, *"Bûyer gav bi gav xwe digihin wê xalê, ku ez jê ditirsîyam. Sibe ji binî em nikarin ji bin ve pêşveçûnê xwe rizgar bikin. Hinde rêxistinên, ku di sala 1980'an de li êrdimê hebûn, digotin, 'em dikarin xwe ji dewletê derbas bikin an ne.' Piştî bîdengîya li div salên 1980'an, ev rêxistin, bîrîyara xwe dan, ku dikarin li hemberê dewletê rabin. Niha êdî alîkariya gel ji destînîn"* (Rojnameya "Tercüman", roja 29, Adarê 1990)

Belê, pêşveçûnên li Kurdistanê dengê lingê bahozekê ne. Ev deng, ew deng e, ku meşa pêşmergeyan û meşa gel dengê xwe dane berê yek hedefê û bi hevpareyî, bi berdevamî li vê hedefê dixin. Ev gelê, ku ji aliyê doliwgerên Tirkî ên vegirtî û xwînrij bi tevayî hatibû tîrsandin û bîdeng-kirin, bi şeweyeka ku ew bi xwe ji bawer nedikarin, serhildanê pêkani. Gelê me bi dîrîşmên weke, "An niştîmaneka azad an jî neman!" êrişî sazîyên dewleta Tirkî dike, APO-girî, ji mirovên heft salî heya heftê salî, di mejiyê û dilê hemû Kurdistanîyan de cihê xwe çêkirî û hêlîna xwe daniye. Li ser vê bingehê, hema hema çî cudahiyeke di navbera pêşmergeyê li çîyan û mirovê di bajarên de nemaye: herdu ji li hemberê dagirkeriya Tirkî giyana serhildanê vedîjîn. Pêşemîn ev pêşveçûn digihe naverokê bi watetir, ji ber ku rapêrîn û rewşa serhildana li Kurdistanê, di rojên cejna Newrozê de pêkhatin. Ev rewş, ji aliyê pêwîstiya serpêhatîna serhildana Newrozê di diroka me de danî holê. Geşbûn û zîndebûna li Kurdistanê bi Newrozê destpêdike, niwandîniya xwe ya pêşkêti û xwedî-

derketina li vê serpêhatîyê ji berzîman kirin. Di diroka Partiya me de ji, pêwîstiyê mezin ji bo vê rojê hatiye dayîn û pejirandin. Partiya me, ji bo vê rojê bêhtir bi naverokan bixemilîne, piştî xwe da hemû karinên xwe yê mirovî û lewma hebûnên me yê bi nirxtir, di vê rojê de bi fizîkî ji nava me çûne, ango şehîd ketine. Ji xwe Partiya me ji, hilgavînan xwe yê xurttirin, di rojên Newrozê de biserdixê û lewma ji, domaneka lehengiya nuh afirandiye. Niha gelê me ji di karvaniya xwe de bersîva van pêşveçûnan bi gernasî dide. Û di Newroza 1990'an de gelê me, domana serhildanan da destpêkirin. Ev ji dihe wê watetir, ku çiqasî PKK rast û bi naveroka zînde ya sosyalîzma zanyarî li diroka me û reseniya gelbûna me nêriye û pêşengiyeka rast kiriye hebûna xwe. Di van pêşveçûnan dawiyê de ev rastî, bi tevayî gihaye delîlên xwe. Lewma yê biserketine PKK û gelê Kurdistanê yê di bin pêşengiya PKK de ye. Bi vi rengî bûyereka nuh di rûpelên diroka gelên jêrdest û mirovatiya pêşveçûyî de, hate nivîsandin.

Nûçeyên weke, "Xweda, ma me wê serhildana kêrîkaran ji bidîta?" û "Ev çî rojên reş in!" hîlîmîn rojnameyên burjuwaziya Tirkî. Ev nûçe dewleta Tirkî danîn pêşîya çavan. Bi vi rengî şaşî, helezî û mitaleyên dijminê me, herweha gîjîya wî gelek baş derketin holê. Dagirkerên Tirkî bi gotinên xwe yê weke, "Me giyana Kurdîtiyê kuşt, me kîre goristanekê û betonê lêkir. Ew rihê di bî gîyan e, mîriyê" bawerîya xwe xweş anibûn. Lê vê rojê ev gel, zîndeye, ser xwe ye. Li ser lîngên xwe ye û li hemberê wan rawestiyaye. Hîsaba hovîtî û koledariya hezaran salan dipirse û dixwaze. Ev gelê diroki, li hemberê komên taybetî, leşker, polis û toreyên welatîfiroşîyê cerdevanên bi navê "parêzkarên" gundan ên ji hezaran kes û hêzên, ku bi navgînên nûjen ên teknîkî hatine kemilandin, li ber xwe dide; berxwedana xwe bi navgînên yekta, kevir û daran birêvedibe û dijminan ji ber xwe direvine. Dûrîşmeyên nola, "Bijî PKK!", "Bijî Kurdistan!", "Bijî Serok APO!" di çîya, kevir, av û destên Kurdistanê de çîngîni didin. Helbet dewleta Tirkî weke mirîşkan gîjbibe û ji tîrsa xwe mîna pîşingekê (kitîkekê) xwe bike enîşkekê û çep û rasta xwe bide ber qermûçan.

Nemaze, bi destpêkirina serhildana gelî, Serleşkeriya Tirkî ji peji-rand, ku têkoşîna me ya rizgariya netewî kete doman û hengameka nuh. Di raporekê de, ku Serleşkeriya Tevergera Taybetî ya Tirkîyê amadekiriye û pêşkêşî Serleşkeriya Gelemperîya Tirkîyê kiriye, hatiye nivîsandin, ku têkoşîna me ya serxwebûnê ji koçbera parastîna stratejîkî derbasî rewşa wek-heviya stratejîkî bûye û di dema pêşîn de wê derbasî koçbera êrişî stratejîkî bibe. Li ser vê pîrê kovara "Tempo" pîrsekê ji komutanê girêdana awarte yê kevin, orgeneralê tekawut bûyî, Nevzat Boluğiray dike û ew ji wusa bersîva pîrê dide: *"Rast e. Ji xwe ev, ew stratejî ne, ku rêxistinên terorê di domaneka normal de bikardihênin. Di sala 1982'an de li dora tîxibên me gempên xwe avakirin û xwe rêxistin kirin. Bi destpêka sala 1984'an ji navçeya Dihê destpêkirin û livbaziyan xwe pêşvebirin. Ev tev, ji bo rabûnêka tevayî di dema pêşîn de, livbaziyan amadekirinê bûn ji bo tevgerandina êrdimê. Pêşî livbaziyan xwe bi sê yan pênc kesan çêdikirin, lê niha bi komên digihin sedan livbaziyan xwe çêdikin. Ev di terminalojîya leşkerî de,*

hêzên di mezinahîya bolîkan in. Heke raporeka wê nolê pêşkêşî Serleşkeriya Gelemperî kiribin, ev rîya mejiyekî rast e û di raporê de navdaneke rast hatiye danîn." (Kovara "Tempo", rojên 25-31, Adarê 1990)

Weke ji vê bersîvê ji dihe fahmkirin, ketina şerê me e gelî nava domana serhildanan, dewleta Tirkî bê-tixûp tîrsandiye û hejandiye. Heya niha piştî xwe dida artêşa xwe ya li Kurdistanê û bê-dawî bawerîya xwe bi artêşa xwe dihanî, lê artêşa wê ya hov û bêbextiya li Kurdistanê bi erdê re bûne yek û dihilweşin. Gelê Kurdistanê, li diji van garanên cerdevan û talanê, bi bêzî, hêrs û rîkeke bê-dawî, bi lehengî ditêkoşe. Ew bawerîya, "Ji dewletê re dewlet pêdivîye", êdî hatîye malîştin. Hîma resen a gelê me, di bin pêşengiya PKK de, di nava rêzên ARGK û ERNK de, ziviriye him û quwveteke herî mezin. Diyarê, ku ev, ji bo hemû hebûnên çînan doliwgeriya Tirkî li welatê me, destpêka dawiyê ye. Dewleta Tirkî palaftîneke (tasfîye) bi lez jîyan dike, her rojê bêhtir li Kurdistanê dihele û tune dibe.

Li ser bingeha rûxîna dewleta Tirkî, li Kurdistanê jîyaneke nuh avadibe. Ev jîyan, li gora prensîb û hoyên serbixwe û aza, xwe digihîne formulasyon û naverokê. Ev jîyan zînde ye, şînbûyî ye, candar e, dinamik e û li ser bingeha nepejirandîna û prensîba li dijî-rabûna her babê û cure koletî û dildariyê serê xwe bilind dike û simbil dide. Ev jîyan bi naverok û bi rûmet e. Ev jîyan, jîyana me ye û berhemê ked û xebatên me yê pîroz e. Nexwe, da em leztir xwe bigihînin vê jîyana nuh û aza, em hemû karinên xwe yê mirovî bibezînin; bi tevîya gelê xwe rabin kar û xebatê. Ji bo rizgarîbûna emedî ji vi dijminê bi lanet û gemar, em êrişî vi dijminê har bikin; çî bikeve destê me, çî navgîn di destê me de hebe, em bi wan êrişên xwe pêşvebibin. Em tenê yek prensîb û şerta vi dijminî nepejîrinin û îtaat hekin, em li hemerê tevan rabin. Ji bo em dîrîşmeya "An niştîmaneka azad an jî neman!" bikin filozofîya jîyana her Kurdistanîyekî bi namus û dilsoz, her dem pêş ve!..

Li Mazra neh berpirsiyarên talanê yê dewleta Tirkî bi mirinê bersiv girtin

Li êrdîma Mazra lêdaneka dîna xurt li talana dagirkerî hate xistin. Di nava wan de Midurê Desgeha "Şark Ferro Krom" ya girêdayê "Etî-Bank" Metin Çakir jî, neh pîşborên dewleta Tirkî ên pêwîst, bi mirîna xwe bersîva xwe girtin. Çar navgînên wan ên mîna mekîneyên derêxistîna dewlemendîyên binerdi ji, hatin tune kirin.

Bi armanca piştigiriya serhildana gelî ya li Kurdistanê û pîrozkirina cejna Newrozê, ji aliyê yekeniyeke pêşmergeyên ARGK livbazi hat pêk-anîn. Roja 22'ê Adarê 1990'an, piştî niv-rojê, li derdorên Çîyayê Rut, dorhêla "Kovancilar" gundê "Kayaönü" navçeya Palî êrdîma Mazra, pêşmerge rê birrîn. Hemû mekîne û tomoftîlên diçûn û dihatin rawestandin û kontrola kesaniyê çêkirin. Belavok belavkirin. Di navbera 200 heya 300 mirovî kombûn. Pêşmerge, li ser serhildana gelî, li ser wate û naveroka cejna Newrozê û li ser koçbera şerê me yê şoreşgerî, ji bo koma mirovan, bangeşî (propaganda) çêkirin. Di wê navberê de, encumana talanê ya dewleta Tirkî tevî çar mekî-

neyan, ji desgehên "Ferro Krom" hat. Pêşmerge kontrola kesaniya wan ji kirin û paşê, li pêşîya mirovên kombûbûn, rola van kesên di talankirina kehnîyên binerdi yê Kurdistanê de, hat ronahî kirin û gotin. Herweha eşkere kirin, ku di nava hedefên şerê rizgariya Kurdistanê de, kesên xebatên bi wê nolê dikin ji, hene. Paşê neh mîhendîsên dewleta Tirkî ji ber berikan hatin derbas kirin û bi mirinê hatin ceza kirin.

Dagirkerên Tirkî, ji ber lêdana giran a girtin, ketin nava bê-çaretîyê û berê xwe dan bombardîmana bangeşîyê. Sernivîsên weke, "Qirkirin... sivilên bê-guneh bûn" bi rojan ji rojnemeyan kêr nebûn. Herweha serî dan derewên weke, "Kargêriya berê bi dîzi komir dida PKK û PKK ji komiran difiroto û bi pîrên wan çek dikirî." "Kargêriya nuh ji -kesên bi mirinê hatin cezakerî- wê yekê rawestandiye, lewma hatine kuştin" (!) Ev gotinên derew û bê-bingeh, ji devê nûnerên dewleta Tirkî ên bilindtir, ji devên wezîrên dewleta Tirkî derketin. Weşan û rojnameyên di bin fermana şerê taybetî ji, van gotinên mîna hevokên salatê, bi şeweyeka berfireh anîn rûpelên xwe. Bi van keferatan xwestin rastîyan berravî bikin û biqulibînin. Lê êdî tenê yek ji van derew û berravî kirina rastîyan ji, nema digihe armancên xwe. Ji ber ku tav nikare bi heriyê bê seyandin. Lewma hemû derew û demagojiyên dewleta Tirkî ji encamekê nabinin û nema dibînin.

Demê pêkhatîna livbaziyê heya bê gotin hilbijartî bû. Di rojên cejna Newrozê de û di dema serhildanan de pekhat. Ji aliyê dîna lêdana ku li dijmin ketî ji, gelekî mezin bû. Ev tev şanî dikin, ku livbazi xweş gihaye armancên xwe. Ev rewş dilxweşî û şahî dagerand nava gelê me. Ji ber ku, kesên hatin cezakerî, di talana dewlemendîyên me yê binerdi de, rola ji pîvana yekemîn dileyizîn. Nemaze bi rengê encumanekê çûbûn hûrkolîn û lênerînan, pîlanên talanê danibûn û vedigerîyan bajêr. Li ser suc û tewanên xwe hatin girtin û toleya mafkirîbûn, girtin.

Berî her tiştî, divê ev rast bê dîtin û fahmkirin: Her tiştê dagirkeriya Tirkî li Kurdistanê, di nava hedefên şerê me yê rizgariya netewî de ne. Di rêzkirina wan hedefan de, hêzên şerê taybetî yê Tirkî reza yekemîn digirin, lê di rêza duwemîn de hedefên aborî cih digirin. Xebatên aborî yê dewleta Tirkî li Kurdistanê, piştî xwe didin du bingehan. Yekemîn: talankirina dewlemendîyên binerdi û sererdî, mijandîna hîma me ya kedkarî. Kurdistanê, tevî mirovan şelandin û li ser vê bingehê ji, koçberkirina gelê me û valakirina welatê me ji mirovên Kurd. Nemaze, di encama vê ramyariya aborî ya dewleta Tirkî de, gelê me dikeve ber kevîya birçîbûnê û rîya koçberbûn û penahîyê bi vi rengî dihe vekirin. Bi milyonan mirovên me, ji welat dihe qutkirin û li çar aliyên cihanê dihe belavkirin û reşandin. Ev tişt, bi firehî bûye ji. Duwemîn: di encama vê talanê de dewleta Tirkî digihe xenîmetên dewlemendîyê û şerê xwe yê taybetî li Kurdistanê finanse dike. Dewlemendîyên li Kurdistanê di destê dewleta Tirkî de dizivirin çekan û disa vedigerin Kurdistanê ji bo qirkirina gelê me. Kin bê gotin, rejîma Tirkî xebatên xwe yê aborî li welatê me û ramyariya xwe ya di vê pîrê de, weke perçeyê şerê taybetî fahmdike û bikardihene. Lewma, kesên di desgehên aborî yê dagirkeran de dibin berpirsiyar, li gora ramyariya şerê taybetî dihe hilbijartin. Heke hinde kesên li derveyî ve

rewşê hebin ji, hema hema ev kes tev, weke perçeyên şerê dagirkerî ne.

Ev kes li Kurdistanê, heke bi nezanîbê ji, di karvaniyê de xizmeta şerê taybetî dikin. Bi taybetî neh kesên hatin cezakerî, xizmeta ji bo dewleta Tirkî bi zanabûn hilbijartine. Pêşmerge, agahiyên standîbûn xweş nîrxandin, livbaziya xwe baş pîlan kirin û li hedefa xwe rast xistin. Livbazî, xwediyê taybetîyê wusaye, ku gelek kes bizanîbin, divê xwe ji karên wusa dûrbigirin, dawî bi xizmeta xwe ya ji bo dewleta Tirkî binin. Dawî: Ev livbazi berê xwe daye rawestandîna xebatên aborî yê dagirkeran, lewma lêdaneka mezin e, ku li dewleta Tirkî ketiye. Ji xwe tiştê ku dijminê me har dike ji, ev bi xwe ye.

Pêşmerge, rîya di navbera Mazra û Çewlik anîn bin kontrola xwe

Yekeniyeke pêşmergeyên ARGK rîya Mazra û Çewlikê birrî. Hemû otobûs, tomoftîl û mekîneyên din hatin rawestandin. Di nava rêwîyan de bi firehî belavok hatin belavkirin. Rîya Mazra û Çewlikê li derdorên gundê "Sarican" çar saetan girti ma. Pêşmerge hinde panqartî ji daleqandin.

Ev livbazi roja 25'ê Adarê biserket. Pêşmerge, dora saet 10.30'an dest bi livbaziya xwe kirin. Kontrola kesbûna rêwîyan hat çêkirin. Bi giranî bangeşî li ser serhildana gel hat kirin. Paşê mekîneyeka belavkirina rojnameyan a şirketa "GAMEDA", otobûsek û qemyonek hatin şewitandin û dawî bi livbaziyê hat.

Li Berwarî komên taybetî ketin nava tengasiyê

Li nêzîkî gundê "Sariyaprak" navçeya Berwarî êrdîma Sêrtê, hêzên dijmin operasyonên leşkerî birêvedibiran. Di navbera wan û pêşmergeyan de şerê dijwar derket. Şer roja 15'ê Adarê çêbû û bi saetan doma. Bi hejmareka bilind, endamên komên taybetî, leşker û "parêzkarên" gundan ên çehş di vi şerî de cih girtin. Lê disa ji bi dehan mîrî û birindarên dijmin çêbûn. Dijmin nekari xwe ji lêdanan rizgar bike. Lê dijmin, di daxweyanîyên xwe de got, "cendirmeyek mîriye, parêzkarek ji birindar ketiye." Ji yekeniyeke pêşmergeyên ARGK ji, du pêşmerge di têkoşîna gernas de şehîd ketin.

Roja 16'ê Adarê ji, di encama giliyekê de, yekeniyan şerê taybetî yê Tirkî, li nêzîkî gundê Osyan (Doganlı) navçeya Berwarî êrdîma Sêrtê, li derdorên bi navê "Saritepe", operasyoneka leşkerî pêk-anîn. Li dora serê beyanê pêşmerge ketin nava çembera dijmin. Di navbera pêşmergeyan û hêzên dijmin de, şerê dijwar destpêkir. Dijmin bi berdevamî lêdan xwar û rastî hundabûnên mezin bû. Hejmara mîriyên ji rêza dijmin her diçû zêde dibû, lewma hêzên tîkûziyê yê nuh anî êrdîma şerî, lê disa ji nekari birawestîne, ku lêdanên diwartir negire. Ji dijmin gelek mîrî û birindar çêbûn, lê peji-rand ku tenê leşkerek hatiye kuştin. Bili hêza dijmin a hejmarbilind, pêşmerge bi jêhatîbûna xwe ya manevrayî, karin çembera dijmin bişikînin. Di domana şikandîna çemberê de du pêşmerge bi lehengî têkoşin û şehîd ketin.

Piştî vê livbaziye bi du rojan, li nêzîkî zivînga "Karamîk" gundê Osyan navçeya Berwari, pêşmerge dafek vedan pêşîya komeka taybetî, ku dixebitî rê ji berfê paqij bike. Pêşmerge koma taybetî xistin nava rêşandina berikên ji çep û rastê. Tu kes ji koma taybetî xilas nebû, tev hatin kuştin. Berpirsiyarên şerê taybetî daxweyan kirin, ku "du endamên koma taybetî mirine û sisê ji birindar ketine." Bi vî rengî xwestin hejmara kuştîyên xwe veşêrin. Pêşmerge bê hundabûn vegeriya baregeha xwe.

Roja 22'ê Adarê, disa li nêzîkî gundê Osyan, yekeniyeke ARGK êrişek bir ser şantiyeka çêkirina rîyan. Dozereka, ku di çêkirina rîyan de dihat bikaranîn, hat şewitandin. Paşê pêşmerge bi karkerên di şantiyê de axifîn û wan li ser têkoşîna me ya rizgariya netewî ronahî kirin.

Piştî vê livbaziye, êdî pêşmergeyên ARGK, baş dizanin ku wê yekeniyeke artêşa dijmin werin cihê livbaziye, lewma dafekê ji vedan. Ji yekeniyeke dijmin, ku ketin dafê, du endamên hêzên taybetî hatin kuştin û sisê ji birindar ketin. Agahî gihan me û ji radyonan ji belav bûn, ku ev şer gelekî dirêj domaye û balafir û helikopterên cengê yê dijmin ji tevli şerî bûne. Herweha balafir û helikopter bi berdewamî li ser êrdima şer firrîne. Herweha helikopter leşkerên dijmin ên birindar kişandina nexweşxaneyên li bajarên Sêrtê û Amedê.

Lêdanekê mirinê li cehşên gundê "Daxdoşû" ket

Roja 13'ê Adarê pêşmerge, êrişek birin ser "parêzkarên" li gundê "Daxdoşû" navçeya Dihê êrdima Sêrtê. Ji

birindar ket.

Gava yekeniya ARGK xwe paş ve dikişand kete dafa dijmin û disa şer derket. Pêşmergeyê birindar û pêşmergekî din şehid ketin.

Bi kuştina sixurê dagirkeran ê li êrdimê xurtir, komên taybetî û cerdevan har bûn. Êrişî mala têkoşerekî ARGK li gundê "Hilal" kirin. Du zarokên keç, yek ji wan yek-salî û ya din neh-salî, bi hovîti kuştin. Kesên din ên di xênî de, bi xedarî birindar ketin.

Emê vê bûyerê di hejmara pêşin de firehtir biweşînin

Li Licê sistema perwerdeyî ya dagirkerî lêdan girt

Dibistanên li gundên "Tuzluca", "Çeper" û "Kıralan" navçeya Licê êrdima Amedê, ji aliyê pêşmergeyan hatin şewitandin. Pêşmerge agir berdan wan û rûxand. Şeva 24'ê Adarê, yekeniyeke pêşmergeyên ARGK çû gundê "Tuzluca". Benzî dakir ser dibistana gund û lojmanên dibistanê û wan da ber agirî. Paşê sixurê dewleta Tirk "mamhosta" Tahir Çivri bi mirinê hate cezakirin. Paşê yekeniya ARGK çû gundên "Çeper" û "Kıralan" ji. Agir berda dibistanên van herdu gundan ji.

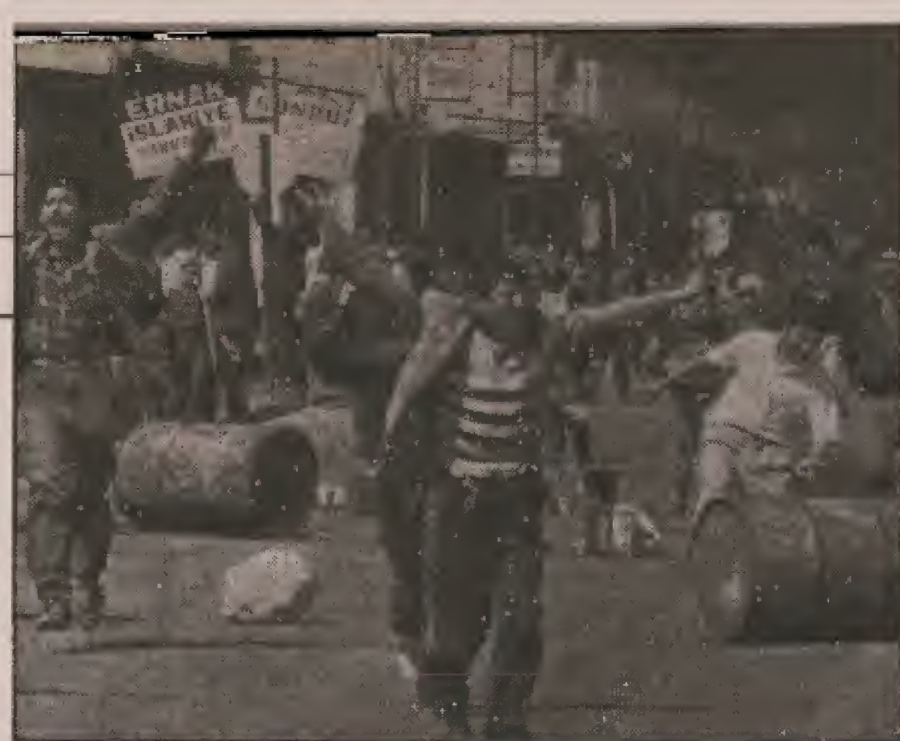
Roja 26'ê Adarê ji, pêşmerge li gundê "Zümrüt" û li zivînga vî gundî "Koçik" navçeya Licê, agir berdan du dibistanan. Bi dakirina benzîna wan şewitandin. Bi vî awahî, di navbera sê rojan de, pênc dibistanên asimilasyona dagirkerî hatin tune kirin.

Ji aliyê din, li navçeya Bismilê êrdima Amedê ji, sê vagonên tîjî cebilxaneyên leşkerî (çek û berik), ji aliyê pêşmergeyên ARGK hatin şer-

Gilidan çêdibin. Bi taybetî şerên li dora Çiyayê Gilidan ê Piçûk, ji rojan vir ve berdewam dikin. Pêşmerge di van şer û pozberîyan de roketavêtî ji bikardihênin. Weke nûçeyên digihin me, dijmin rastî lêdanên mezin dibe û gelek endamên dijmin hatine kuştin. Lê dewleta Tirk, hem hejmara kuştîyên xwe, hem ji şerên li derdorên Serhedan û Gilidan, bi serhişki vêşartî dihele. Ji ber ku dijmin çûyî û hatina van êrdiman xistiye bin kontrola xwe, derengi dikevîtê, heya nûçe digihin derve. Herweha dijmin dixebite, da nûçeyên rast belav nebin.

Pazarcik wê bibe goristana dewleta Tirk

Hêzên dijmin ên giliyekê ji xwe re nixrandin, roja 12'ê Adarê li nêzîkî gundê Abbasiyan qopaniya "Caxlayan Cerit" navçeya Pazarcik êrdima Mereşê, operasyoneka leşkerî pêkanîn. Yekeniyeke pêşmergeyên ARGK li vê dorhêlê bû. Dijmin, bi hêzên xwe yê ji sedan leşker, yekeniya ARGK xiste çemberê. Di navbera hêzên dijmin û pêşmergeyan de şerê dijwar derket. Şer gelekî dirêj domad. Di encamê de pêşmerge çembera dijmin şikandin. Gava çember dihat şikandin, lêdanên mezin li hêzên Tirkan hatin xistin. Gelek kuştî ji nava rêzên dijmin çêbûn. Gava şer giha encama xwe, hejmara mirî û birindarên dijmin ji, gihabû hejmara bi dehan. Lê disa dewleta Tirk rîya kêma şanikirina hejmara mirî û birindarên xwe, ji xwe re hilbijart. Daxweyan kir, ku "tenê astubayek û du leşker xedar birindar ketine." Herweha, gava pêşmerge çembera dijmin dişikandin, çar têkoşerên xwe yê gernas ji şehid dan. Piştî şerî,

BIREK JI KRONOLOJIYA SERÎHILDAN Û LIVBAZIYÊN NEWROZA 1990'AN

— Roja 12'ê Adarê 1990'an li nêzîkî navçeya Stewrê êrdima Mêrdînê, şerê di navbera yekeniyeke pêşmergeyên ARGK û yekeniyeke artêşa dagirkeran de çêbû. 13 pêşmergeyên ARGK şehid ketin.

— Roja 15'ê Adarê bēhtirî 10 hezar welatparêz tevli rêveçûna şîna şer-vanê azadiyê şehid **Kamuran DÜNDAR** bûn, ku li Stewrê şehid ketibû. Rêveçûn di navenda navçeya Mistbînê de pêkhat û durişmeyên serxwebûnê hatin bangîn. Di domana xwepêşdanê de dijmin êrişî gelê me kir. Welatparêzê bi navê **Şemsettin ÇİFTÇİ** û zarokeka keç hatin kuştin. Di navbera 700 û 750 welatparêz ji aliyê dagirkeran hatin girtin. Bi dehan mirov birindar ketin. Destkarên Mistbînê dikanên xwe girtin. Hemû xwendekar dibistanan boykot kirin û neçûn dibistanan.

— Roja 16'ê Adarê bi armanca hevkarîya serihildana Mistbînê, li navçeyên Cizira Botan, Girgê Amo, Hezex, Midyad; kin bē gotin li hemû navçeyên êrdima Mêrdînê, li hinde navçeyên Ruha, Amed, Sêrt, Çolamerg û teviya Botanê destkar dikanên xwe girtin. Xwendekar neçûn dibistanan. Xwepêşdanên girseyî yê mezin çêbûn. Li başûrê-rojavayê Kurdistanê li bajarê Qamişlo û li Dêrika Endiwerê bi armanca hevkarîya serihildanan xwepêşdan çêbûn. Li Qamişlo bēhtirî 50 hezar welatparêz tevli rêveçûnê bûn. Di zaningehên Mazra, Stanbol, Ege, Çukurova, Meletî, Amed û Ankara de, bi armanca protestokirina qirkirina Helebçe û hevkarîya serihildana Mistbînê, livbaziye curbecur çêbûn. Bi sedan xwendekar hatin girtin.

— Roja 17'ê Adarê li bajarê Amedê dora 3 hezar welatparêz rêveçûneke protestokirina qirkirina Helebçe û hevkarîya serihildana Mistbînê pêkanîn. Gelek welatparêz hatin girtin. Dora 400 dilîyên şer, ku di girtigehên Amed û Dilûkê de ne, bi armanca hevkarîya serihildana Mistbînê berxwedaneke xwebirçihîştinê pêkanîn.

— Roja 20'ê Adarê bi tēkiliya 10 hezar welatparêzan xwepêşdanekê mezin çêbû. Di qadên bajarê Cizira Botan de agirê Newrozê hat dadan. Dijminê dagirker berik û bombe barand ser girsên welatparêzan. Dora deh kesan hatin kuştin, bēhtirî 100 kesi birindar ketin. 350 welatparêz ji hatin girtin. Her di vê rojê de li Cizira Botan welatparêzan, saziyên dewleta Tirk ên mîna saziya komiran (TKİ), saziya karê avê (DSİ), saziya zîreatê (ZDK) şewitandin. Hemû bankan dan ber kevîran. Xaniyê Nurettin Yılmazê xulamê dagirkeran hat hilweşandin û tomoşîla wî hat şewitandin. Avahiya partiya ANAP hat şewitandin. Peykerê (heykelê) Atatürk hat şikandin. Alên dewleta Tirk hatin şewitandin û li şûna wan, alên ERNK li baniyan hatin pêldan. Pêşmergeyên ARGK ji rîya Cizira Botan û Girgê Amo birrîn, 6 TIR (komyonên dirêj) şewitandin. Bi şev, li hemû gir û çiyayên li derdorên Cizira Botan, Girgê Amo û Şirnexê agirê Newrozê heya beyanê hat dadan.

— Roja 21'ê Adarê bi tēkiliya bi hezaran xwendekarên zaningehên Stanbolê, Ankara, Ege, Eskişehir, Çukurova, Dicle-Amed, Erzirom û gelekî din, cejna Newrozê hat piroz kirin. Bi sedan xwendekar hatin girtin. Her di vê rojê de bi hezaran welatparêzên Kurdistanê yê li derveyî welat, li gelek bajaran hebûna û qirkirina dagirkeriya Tirk li Kurdistanê protesto kirin. Li pêşîya sazi û avahiyan balyozxaneyên dagirkeran xwepêşdan pêkanîn. Tenê li Almaniya Rojava li pêşîya balyozxaneyên bajarên Bonn, Köln, Düsseldorf, Hamburg û Frankfurt pênc livbazi di vê rojê de biserketin.

— Di rojên 21 û 22'ê Adarê de li Cizira Botan, Mistbîn, Girgê Amo, Şirnex, Hezex, Midyad û hinde bajarên din, destkar dikanên xwe girtin. Xwendekar neçûn dibistanan. Livbazi mîna greveke gelemperî domad.

— Roja 22'ê Adarê dişa, bēhtirî 200 xwendekarên Dibistana Perwerdeyîya Bilind li bajarê Sêrtê, ku girêdayê zaningeha Dicle ya Amedê ye, bi armanca berdana hevalên xwe yê hatibûn girtin, derxistina polisan ji dibistanê û protestokirina qirkirina dagirkerên Tirk, dest bi berxwedana xwebirçihîştinê kirin. Li bajarê Kosarê tevli zarokên temenê wan di navbera 9 û 12 salan de, bi hezaran ciwan bi armanca protestokirina dagirkeriyê û hevkarîya serihildanê gel ên li Cizira Botan û Mistbînê, hinde livbaziye rêz-birêz pêkanîn. Rêveçûnekê ji birin serî. Dibistana gundê Güngören navçeya Bazide bajarê Agirî ji aliyê pêşmergeyên ARGK hate şewitandin. Yekeniyeke ARGK, li nêzîkî gundê Osyan navçeya Berwari êrdima Sêrtê, avêt ser şantiya çêkirina rîyan. Dozerek hat şewitandin. Du endamên hêzên taybetî hatin kuştin û bi kemasî sisê ji birindar ketin. Welatperwerên Kurd li pêşîya avahiya parlamento û saziya televizyona Swêdê xwepêşdanekê çêkirin. Bêdengiya hikûmet û televizyona Swêdê li hemberê qirkirina dagirkeriya Tirkan li Kurdistanê, protesto kirin.

— Roja 23'ê Adarê destkarên navçeyên Kosar û Dêrika Çiyayê Mazi ji tevli livbaziya girtina dergehên dikkanan bûn. Piştî nimêja inê, li Cizira Botan bēhtirî 20 hezar welatparêz, mîting û rêveçûneke gelekî mezin pêkanîn. Zarokekî 10 salî bi navê **Abidin TUNCER**, ku roja 20'ê Adarê li Cizira Botan mabû bin panzerê û birindar ketibû di vê rojê de, li nexweşxaneyê Amedê şehid ket. Bēhtirî 500 xwendekarên zaningeha Dicle li Amedê bi xwepêşdanekê kuştina **Abidin TUNCER** protesto kirin. Li pêşîya balyozxaneyê dagirkerên Tirk li bajarê London welatê Îngiltere welatperwerên Kurd livbaziyeke pêkanîn. Komek ji welatperweran ji, li London bûroya Rîyên Asmanan vegirt, hebûn û qirkirina dagirkeran li Kurdistanê hatin protesto kirin.

— Roja 24'ê Adarê dibistana gundê Tuzla navçeya Licê êrdima Amedê, ji aliyê pêşmergeyên ARGK hat şewitandin. Di vê rojê de serihildana geli belavî teviya Mêrdîn û Botanê bû. Li bajarên weke Cizira Botan, Mistbîn, Şemrex, Kerboran, Midyad, Gercews, Hezex, Kosar, Serê Kehnî, Dêrika Çiyayê Mazi, Sêwrek, Çinar, Bismil, Êlih, Farqîn, Amed û her wekî din, destkar livbaziya girtina deriyên dikkanan domandin. Xwendekar neçûn dibistanan. Xwepêşdanên protesto yê berfireh hatin dirust kirin.

Mekineyên TIR ên li ser rîya Girgê Amo û Cizira Botan hatin şewitandin...

deh cehşên li vî gundî sisê deliv girtin û ji gund revîn. Heft cehşên din ketin destê pêşmergeyan. Sisê ji wan ji bo çarekê hatin berdan, lê ji wan re hate gotin, ku xebata bi navê dijmin welatfiroşîye û bersiva welatfiroşîyê ji mirine. Hersê sund xwarin, ku nema vî karê gemar dikin. Lê suc û tewanên çar "parêzkarên" din gelek giran bûn. Lewma pêşmerge wan ji bo pirsariyê tevli xwe birin.

Li Qilaban terora komên taybetî û cerdevanan, û livbaziya şoreşgerî

Roja 26'ê Adarê, li navçeya Qilaban êrdima Çolamergê, pêşmergeyên ARGK lêdaneka mezin li navendeka cerdevanên xurtir, li cehşên "parêzkarên" gundan, li cerdevanên Mala Beyrê xistin. Li gundê Şî (Onbudak) serekê çetan axayê bi navê Evdilmecidê Evdê hate kuştin. Pêşmerge dest danin ser heft çekên cerdevanan ên G-3, ku dewleta Tirk dabû wan. Di şerê derketî de têkoşerekî ARGK

witandin. Agahiyên di vê barê de gihane rojnameya me, lê agahiyên berfireh hîna berdestê me nebûne. Ev livbazi roja 23'ê Adarê çêbûye û dijmin rastî hundabûnên dardingî (mad-dî) yê mezi bûye.

Li Gilidan bilî hemû veşartinan, dewleta Tirk binkeffî bûye

Roja 22'ê Adarê, yekeniyeke ARGK êrişek bir ser gundê "Yukari Güngören" navçeya Bazide êrdima Gilidan (Agri). Pêşmerge pêşî bi gundiyan re civinekê çêkirin û paşê ji agir berdan dibistana gund. Pêşmerge benzî dakirin ser dibistanê û bi tevayî şewitandin. Bi vî rengî hêlîna dagirkeran a li gundê "Güngören", ku jehre kemalist disist seriyan, hat tune kirin. Kehniya jehrê hat zuwa kirin.

Agahî digihin me, ku ji destpêka nivê-duwemîn a meha Adarê pêve, di navbera pêşmergeyên ARGK û hêzên dijmin de, şerên berdewamî û gelek berfireh çêdibin û hîna ji didomin. Şerên dijwar bēhtir li dora Çiyayê Gilidan (Ararat) û navçeyên

garanên talanê yê Tirk, operasyona xwe domandin û şerên nuh derketin. Disa dijmin lêdanên jidil girt.

Roja 29'ê Adarê dora êvarî, pêşmerge avêtin ser gundê "Cennet Pinar" qopaniya Narli navçeya Pazarcikê. Pêşmerge berê xwe dan dibistana gund û agir berdan dibistanê. Sixurê dewleta Tirk "mamhostayê" bi navê. Hanîfî Çakillioklu ji bi mirinê hat cezakirin. Ji bo bersiva ajaniya xwe û ji ber gunehên xwe, ji ber berikan hat derbas kirin. Bi vî rengî kehniyeka din a asimilasyonê hate zuwa kirin.

Di serî de li êrdimên Mêrdîn û Botanê, li çar aliyên Kurdistanê û li hemû êrdiman, pêşmerge civinên gundan û bajaran bi berfirehî didomin. Di civinan de li ser serihildanên me yê geli radiwestin. Yekeniyeke ARGK di van civinan de rewşa têkoşîna me û bi taybetî ji rewşa serihildanê geli ronahî dikin. Li ser encamên pêşveçûnan diaxifîn. Bang li gel dikin, da têkoşîna xwe û berxwedana xwe xurtir bilind bikin. Bi sedan xort û keçên ciwan xwe tevli hêzên ARGK dikin.

SERLEŞKERÊ SERÎHILDANÊN CIZÎRA BOTAN Û MISTBÎNÊ PARTIYA KARKERÊN KURDISTAN E

Bingehe her serîhildanekê tirêjeke destpêkê ye

Roja 12'ê Adarê şereki diwar di navbera yekeniyeke Artêşa Rizgariya Gelê Kurdistan-ARGK û yekeniye dagirkerên Tirk de, li dora navçeya Stewrê êrdima Mêrdinê, derket. 13 têkoşerên azadiyê şehid ketin. Ev bûyer bû destpêka serîhildana geli, bû gava bilindkirina çireya raperîna cejna Newrozê.

Destpêkirina serîhildanê li Mêrdinê ne ji ber xwe ye

Pêşveçûna serîhildanê li êrdima Mêrdinê, li navçeyên Mistbîn û Cizîra Botan, encameke xebatên rizgariya netewî û hebûna zanabûn û hişyariya rizgariya netewî li vî êrdimê ye. Taybetiyên êrdima Mêrdinê bi gelemperî dijîbîn taybetiyên êrdimên Kurdistanê yên din, lê hinde taybetiyên bi serê xwe ji li vir hene. Gelê êrdimê bi welatparêziya xwe ya diroki û sixletên xwe yên raperîn û serîhildanê dihê nasin. Mêrdin, di hemû serîhildanên gelê Kurdistanê de cih girtiye û ji bo hemû serîhildanan bûye êrdimekî hevkarî û piştgiriye xurt û aktîf. Eşîrvanî heya pîvaneke pêwîst li Mêrdinê belav bûye. Dubendî û nakokiyên çînî yên di navbera gundiyan xizan, girsên bajarî, axan û serekên eşîran heya bê gotinê kûr in. Axa û serekên eşîran bi piranî komprador in û piştî xwe didin dagirkerên Tirk. Zêdebûna hejmara şênî, bê-axî û bê-karî, bûne sedema ji gundan daketina bajar û metropolan. Li ser vî bingehe penahberîyeke mezin derketiye holê. Di demeke gelekî kin de, birên niv-proletar, birekî şênî ye pêwîst avakirine. Gava li kêleka faktorekî bê-karî, zêdebûna hejmara şênî û bê-erdi, faktorekî weke pikoliya feodalan, yekeniye artêşa dijîmîn, komên şerê taybetî û cerdevanên bi navê "parêzkarên" gundan ji derketin holê, rewşeke nû ji xwe serdest kir. Di encama zordarî û nira yekeniye dagirkeran de, pêşemîn di van salên dawiyê de, şênîyê bajarên mezin ên mîna Mistbîn, Midyad, Hezex, Cizîra Botan, Kosar, Girgê Amo û hwd., du-car zêde bû. Di navenda bajarî de bê-karî, zordarî û çandeke bêsinê û dejenerasyonê derketê pêşîya girsên, ku ji gundan daketibûn bajarî. Bi vî rengî li êrdima Mêrdinê çî cudahiyeke di navbera gund û bajarî de nema. Bajar zivirîn volkanên, ku ji bo peqînê avî û amade ne.

Ev guhartina bi lez û bez û koçberîya şênî li êrdimê, li kêleka xebatên PKK ên ramyarî û rêxistinî serbiserî pêşve çûn. Berî sala 1980'an êrdima Mêrdinê bû keleheke PKK. Yek gund tenê ji nema ku PKK neçûbû wir. Yek cih nema ku PKK li wir negihê bîngeheki girseyî. Têkoşîna rizgariya netewî xwe gihand wê xalê, ku serîhildanên çekdari yên gundiyan xizan li dijî dagirkeriyê û feodalan diwar bibin. Kevneperestên netewî yên Kurdî û komên burjuwaziya piçûk, ku bi diroki li êrdimê xurtbûn, guhartinên civakî û ramyarî tenegehiştin an ji nexwestin rastiye bibinin. Ev hêz alikariyên dagirkeran ên nerastûrast ji standin û bi komployên çekdari xwestin pêşveçûna PKK birawestinin. Lê di dawiyê de PKK biserket.

Di domana bi destpêka sala 1980'an de, li êrdima Mêrdinê ji hemû hêzên Kurdistanî tenê PKK li ser lingan mabû. Xebatên PKK ên ramyarî û rêxistinî li êrdimê, di rastîyê de, tu

caran nesekinin. Di dema xwe-paşve-kişandinê, xwe-ji-nuh-ve-civandinê û ji-nuh-ve-vegerîna welat de, êrdima Mêrdinê di xebatên rizgariya netewî de barên girantir hilda ser milên xwe. Hilpişkîna Rizgariya Netewî ya 15'ê Tebaxê 1984'an, biqasî li êrdima Botanê, li Mêrdinê ji posîdeyên ramyarî û rêxistinî afirand. Tevîya êrdima Mêrdinê pêşî ji bo Hêzên Rizgariya Kurdistan-HRK û paşê ji ji bo ARGK bû qada livbaziyan. Ciwanên gundî yên niv-proletar li êrdimê, bûn kehiyên şervan ji bo yekeniye pêşmergeyan. Mirovên Mêrdinê ne tenê li welat xwe tevî ARGK kirin, her weke Mêrdiniyên li derveyî welat ji, li Libanê, li Li-byayê, li Tirkiyê û Ewropa, xwe tevî têkoşînê kirin. Girsên Mêrdinî tevî şerî bûn û li dora şerê rizgariya netewî xwe civandin. Ne tenê li gundan, li hemû navçeyan ji rêxistinên rizgariya netewî hatin avakirin. Hêzên dijîmîn ên li bajarî bûn armancên êrişên têkoşîna me. Di navbera salên 1984 û 1990'an de, Mistbîn, Hezex, Cizîra Botan, Girgê Amo, Kosar, Midyad, Dêrika Çiyayê Mazî, Gercews, Mehsert û Stewr bi caran bûn qadên livbaziyên ARGK ên ramyarî û leşkerî.

Mêrdin warê berxwedan û şehidên Kurdistanê ye

Gava gotina Mêrdinê dihê bi lîv kirin, pêşî berxwedan û şehid dihên bira mirovî. Her çîya yan gundek navê xwe daye berxwedanekê. Li ser van berxwedanan ji gelek destan û stranên ji devan derbasî devan dibin hatine hunandin. Ma em kîjanê bihejmêrin? Şikestun, Bloka, Gap, Bagok, Dêrika Çiyayê Mazî, Stewr... Ma bostekî axa Mêrdinê maye, ku xwîna şehidan li ser nerijîya ye? **Ahmet KURT, Salman DOGRU, Mahmut GÜDEN** heya bigihê Ferhan ÎL, Darar A-KAY, M. Emin ASLAN, Gani ERKAN, Velî YAŞAR, Abdurrahman MOTOR, Abdullah AVCI... Belê şehidên berxwedanê, ku navên xwe didin bi hezaran zarokên nuh çavên xwe li ser jiyandê vedikin. Çendê xwîna şehidan rijîya, hindê ji axa Mêrdinê bû xêr û bera berxwedana rizgariya netewî.

Dewleta Tirkê dagirker xwest bi methodên (azîneyên) leşkerî li Mêrdinê bibe serdestê rewşê. Êrdim bi hêzên artêşî û komên taybetî hat dagirtin. Wê avahiya serekên eşîran, ku miribû, disa çekdar kirin û xwestin vejînin. Dewleta dagirkerên Tirk, bi destpêka sala 1984'an, êrdimê weke êrdimeke şer û cengê danezane kir. Têkoşîna rizgariya netewî ku li Mêrdinê di sala 1979'an de destpêkiribû, piştî sala 1984'an gihand koçbereke nuh. Dagirker hemû saziyên xwe zivirandin hêlinên lîdan û hingavtînan. Bi kotekê û azîneyên hov, ji gundiyan xwestin, ku cehşîti û cerdevaniyê bipejirînin. Her rojê ji avahiyan leşkerî, qerekolên polis û cenderman cendekên mirovên me derdîketin, ku di hingavtînan de hatibûn kuştin. Komên taybetî, her mirovê derketê pêşîya wan, kuştin. Li êrdimê teroreke dewletî ya dagirkeran hat gerandin û ev bû xweşiya dilê dagirkeran. Li hemberê berxwedana bi hedar a gelê me, dagirker bêtir har bûn û serî dan bikaranîna çavsor. Li gundê Cinîbrê gu bi mirovan dan xwarinê. Li gundê Girê Çolan (Derebaşî) gundiyan dan ber qirkirinê. Navgînên weke tomoflan li ser rîyan ji aliyê leşkeran hatin rawestandin û mirovên me bi hovi dan ber birikan.

Encam zelal û eşkere ne. Koteka dagirkerî li çî deran nedikarî biserkeve. Hêrsa gel wê diwar bûbûya û dereng an zû wê biziviriya peqînekê. Nemaze gelê êrdimê bi serhişkî piştigiriya pêşmergeyên ARGK kir. Gundî, bilî mirîna xwe, li hemberê cerdevaniyê li ber xwe dan. Rêxistinên ERNK hem li gundan û hem ji li bajarî xwe bi cih kirin. Nêzîkî dawîya sala 1989'an li navçeyên Girgê Amo û Mistbînê gelê me xwe ji bo serîhildanan ceriband. Her livbaziyeke pêşmergeyan, her şehidekî me, serîhildanê gelî hindekî din nêzik kirin.

Her serîhildanek encamê amadekariyeke taybetî ye

Heke em bixwazin baş serîhildanên Cizîra Botan û Mistbînê bizanibin û têbigihîjin, divê em çavên xwe li ser xebatên rêxistinî yên PKK bigerin, ku li êrdimê bi salan bûne û bi xwîna şehidan pêşveçûne. Ger ev nebe, sîra serîhildanan ji nikare bê têgihîştin û zanîn. Ji serî heya niha PKK, bi wê zanabûnê xwe tevgerandîye, ku Mêrdin êrdimeke serîhildanan bi xwe ye. Gava di sala 1985'an de ERNK damezirî, ji her deverê bêtir li êrdima Mêrdinê giha bersîva xwe ya rêxistinî. Piştî Kongreya PKK a Sewemîn di sala 1986'an de, êrdima Mêrdinê bû eyaleteke şerê li Kurdistanê. Ji hingê heya niha pîlanên li ser êrdimê berê xwe didin serîhildanên geli. Nemaza di salên 1987, 1988 û 1989'an de, hem li gundan û hem ji li bajarî, rêxistinîya rizgariya netewî xwe gihand pêşveçûnê girseyî. Dagirker ji di van salan de hêzên xwe li gora şikandîna serîhildanan sazandî kirin. Bê rawestan hêzên xwe kişandin êrdimê û xwe tîkûz kirin. PKK, sala 1990'an weke livbaziyên geli zani. Hemû hêzên Partiyê û hêzên ARGK-ERNK, li gora serîhildanan bi cih kir. Girêdayî bi tîkoşîna pêşmergeyên li çîyan, armaanca serîhildanê li bajarî dani pêşîya xwe. Mêjûya Newroza sala 1990'an weke mêjûyeke destpêkirina serîhildanan pejirand. Serîhildan, divîbû girsên bajarî rake livbaziyên

ramyarî; divîbû gel otorîteya dagirkeran êdî nepejirandibana; divîbû gel terora faşistên dagirker paşvebîra û serîhildan hîma pêşmergeyan xurttir bikira. Ji ber taybetiyên rêdayî û baş, bajarên êrdima Mêrdinê, weke cihên bilindkirina livbaziyên girseyî hatin hilbijartin. Ji demeke dirêj bû, yekeniye ARGK ên li êrdimê û rêxistinên ERNK ên li bajarî, amadekariyan dikiran ji bo rabûna gel û pêkanîna livbaziyên ramyarî. Heke niha berxwedana Stewrê bûye tîreja destpêkirina serîhildana geli, bê guman, rola hêzên ERNK ji pîr mezin e, ku li bajarî dest bi tevgera xwe kirine.

Daxwazên serîhildanan ne refomist, şoreşger in

Girsên gel di domana serîhildana ramyarî de, dîrîşmeyên weke "Bijî PKK!", "Bijî serxwebûn û azadî!", "Bimire koledarî!" û "Bimire zîlma cerdevan û komên taybetî!" bangin. Rêz bi rêz tevî alên ERNK meşîyan. Ji baniyan alên dagirkerên faşist anin xwarê. Tevî xwendîna helbest û xweşxaneyan, tevî lîlîyên serfiraziyê, alên sor, alên ERNK ên sor, kesk û zer kişandin jorê û li baniyan dan pêldan. Li kêleka sazi û avahiyan leşkerî, êrişî sazi û avahiyan aborî, çandî, ramyarî û civakî yên dagirkeran kirin. Pîranîya wan şewitandin û rûxandin. He-defa girsên gel, tevîya dolîwgerî û banduriya dagirkeran bi xwe bû. Livbaziya girsên gel ji dîrîşmeya wan ji zelal e. Li canê dagirkeran xistin. Çî tîkiliyeke hêzên reformîst di vî serîhildanê de, ji bîni tune ye. Serîhildan bi xwe, rabûneke li dijî îxaneta reformîst e û lenatê li ser reformîstan dibarîne. Sembolê reformxwazên hev-xebatkar li Kurdistanê Nurettin Yılmaz e. Nurettin Yılmaz berpirsiyarê koma bi navê "TEVGER" bi xwe ye, ku di dewleta Tirk de cihê xwe girtiye. Girsên gelî jin, zaro, kal û ciwan êrişî vî bêbextî kirine. Mala wî û tomoflan wî dane ber agir û keviran. Bi livbaziya xwe ya çûyî ser Nurettin Yılmaz, lanet barandin ser komên xulam, hemû komikên reformîst. Militanên

Yekitiya Xortên Şoreşgerên Welatparêzên Kurdistan- YXK, ji serî heya dawiyê, pêşengî û rêberîya serîhildanê kirin. Di serîhildanê de, di pêkanîna livbaziya serîhildanê de, rola mezintir leyistîne.

Livbaziya serîhildanê bi xwe, hişyariya girsên gel û daxwazên serîhildanê, gelek û gelek ji reformxwaziyê derbas dibin. Ger mirov bixwaze bibe layiqê serîhildanê Mistbîn û Cizîra Botan, divê mirov ji bo daxwazên van serîhildanan xwe bike yek û ji bo wan bitêkoşe. Ev ji yekitiya bi navê enî ye, şerê ji bo serxwebûna netewî ye. Li derveyî van, mafê tu kesî tune ye, ku gotinekê ji li ser serîhildanan bike. Gotina dawî ji devê gelê me derketiye. Gelê me, wê azadiya zîmanê xwe ji û wê mafên xwe yên demokratîkî ji, di berxwedanê de bi destê xwe ve bine. Ji ber ku, tiştên ne bi hişyarî û zanabûna girsên û livbaziya girsên bi dest ve ketibe, herweha gava dijîmîn bixwaze disa dest daye ser wan bi buhatiya mirîne neyin parastin, ne xwediyê çî buhatî û nîrxekê ne. Li gora vî, îxaneteke gelekî mezin e, gava ku hinek bixwazî van serîhildanan weke ji ber xwe bûne bidin şanîkirin, gava ku hinek bixwazî daxwazên serîhildanan teng bikin, gava ku hinek bixwazî derfetên serîhildanan ji bo sîdên xwe yên reformîst û egoîst bikarbinin û gava ku hinek bixwazî rêberîya ramyarî, birdozî û rêxistinî ya PKK di van serîhildanan de nebinin û înkâr bikin. Divê êdî hemû çavên kor û şaş, rastiyan xweş bibinin.

Ji welat dîr, avakirina yekitiyên xulam ên mîna "TEVGER", xwe xwedîkirina van bi parsîyên imperyalîzmê, ne çareye ji bo reformîstan. "Bi-cih-kirina hucreyên pêşmergeyan li Kurdistanê" bi jehra imperyalîzmê, li hemberê rastiya gelê me ya serîhildîde, tenezarîyeke mezin û xebateke îxanetê bi xwe ye. Li Mistbîn û Cizîra Botan gelê me, banga yekitiya ji bo serxwebûnê hildaye û ev ji mîna tîrêjên rojê zelal e.

Her serîhildanek ji pîlanên xwe yên rêxistinî derbas dike

Di serîhildana geli ya Mistbîn û Cizîra Botan de ji ev rastî hat ditîn. Serîhildan şeweyên mekanîkî, tîxûbên pêşî hatibûn danîn napejirîn û ji wan derbas dibin. Ger li Mistbînê û ger ji li Cizîra Botan ev rastî xwe da şanîkirin. Protestoya gel bi rêxistinî hatibû amadekirin. Ciwan li pêşîya rêzên rêveçûnê, bi sazandî rêz bûbûn û kortêjên xwe avakiribûn. Êrişên yekeniye dagirkeran ji serî hatibûn hesab kirin. Ciwan, li pêşîya rêveçûnê bi biryarî meşîyan. Gava rastî êrişên dagirkeran û barandîna agir û berikên wan bûn, bi rêxistinî xwe paş ve kişandin. Kolan û şeqem bi bîdon û lastîkên veketî hatin asêkirin û girtin. Bi bîdon û keviran barîkat hatin danîn. Di demeke gelekî kin de, hemû kolan û taxên bajêr zivirîn kozên cengê. Gava yekeniye dagirkeran ketin kolan, bersîva xwe bi barandîna kuç û keviran girtin. Jinan dawên xwe tîji kevir kirin û ji ciwanan re keviran kişandin. Bi qerîn û lîlîyên xwe hevkarîya ciwanan kirin. Generalên serîhildanê bûn zaro û ciwan. Bi kevirên xwe û darên xwe, li hemberê panzerên dijîmîn û barandîna berikan ji aliyê komên taybetî yên dijîmîn rawestî û xweragirtin. Ciwan, taktîkên serîhildanê di karvaniyê de bikaranîn. Bi tevîya cihanê dan nasîn, ka şoreşger û rizgarîxwazên netewî yên çawan in. Girsên gel, tevî zaro, kal,

jin, ciwan, destkar, gundî û karkeran, bi girsên bi hezaran, bûn mamhos-tayên serhildana geli li Kurdistanê. Livbaziya serhildanê cûrbecur û şewereng in; Li Mistbîn û Cizira Botan, ji boykotkirina dibistanan heya girtina dergehên dîkkanan, ji danîna barikatan heya şewitandina sazi û avahiyên dagirkeran, ji kevir barandana ser hevxeatkarên heya gevizandina peykerên Atatürk li erdê û şikandina wan, ku ev xwînxwarê Kurdan sembolê dagirkerên faşist e, gelek cure livbazî hatin pêkanin. Îşaret û remza serfiraziya, ku bi du tiliyan dihat çekirin, ji bo hemû mirovên serhildanê yê ji 7 salî heya 70 salî, bû sembola serhildanê. Serhildêr serfiraziya xwe piroz kirin. Çekên serhildanê ji cûrbecur û şewereng in; kulm in, kevir in, merbend in, berkehnik in, lastikên veketî ne, tililî û dûrîşme ne û hwd. Li Cizira Botan û Mistbînê ev çek tev, bi hev re hatin bikaranîn.

Serhildanên me yê geli yê li Mistbîn û Cizira Botan, şanî kirin, ku çawa Kurdistan ziviriye volkaneka ji serhildanan re avis e. Dilê teviya Kurdistanê li Mistbîn û Cizira Botan lêxist û qûrîji. Dûrîşmeyên serxwebûnê û tililîyên serfiraziya xwe belavî hemû aliyên Kurdistanê kirin. Gîrgê Amo, Hezex, Mîdyad, Kerboran, Gercews, Şemrex, Kosar, Mehser, Stewr, Dêrika Çiyayê Mazî, Çînar, Bismil, Farqîn, Sêwrek, Êlih, Şîmex, Qubîn, Amed, Hezo, Licê, Sêrt, Geve, Şemzînan, Qilaban, Berwarî, Piran, Mazra, Çewlik, Pazarcik û hwd., bi boykotên xwendekaran, bi livbaziya girtina dergehên dîkkanan û bi gelek livbaziya din, gotin serhildêrên Mistbîn û Cizira Botan, em bi we re ne û mesaja xwe gihandin wan. Qamişlo, Dêrika Endiwêrê û gelek gund û bajarên başûra-rojavayê Kurdistanê rabûn ser xwe. Welatparêzên li Êlihê kerwanan çekirin û serdanên serfiraziya pêkanin. Gel dizane xweş biafirine û hilbirinan rake. Her derfeteke nîrxand û bi rêxistinkirina derfetan, wan zivirand livbaziya hevkarîye. Serhildan posîdeyên xwe ne tenê gihand derdorên nezîk; li Amedê, Mazra, Stanbolê û hwd., li gelek bajarên Kurdistanê û Tirkîyê bersiva xwe bi livbaziya girsan girt. Tenê di navenda bajarê Amedê de, hema li hemû taxan, bi sedan livbazî birêveketin. Navçeyên Farqîn, Çînar, Sêwrek, Hezo û Bismilê rabûn ser xwe. Ev pêşveçûn hina ji didomîn.

Serhildana me ya geli, ji bo pêşveçûna tevgera geli ya şoreşger û demokratîkî li Tirkîyê, bû bangeke xurt û ji bo vê derfetên nuh afirand

Ji bo li paş hiştina pasîfîzmê li Tirkîyê, derfetên ji vê serhildanê mezintir tu caran nikarin derkevin holê. Pîlana dewleta Tirk a ji bo bi terore perçiqandina hêlwesta (opozîsyona) ramyarî û civakî, ji bo şelokirina rewşa ramyarî bi destê "Daireya Şerê Taybetî", bi serhildanên gel ên ramyarî li Kurdistanê, hat rûxandin û hilweşandin. Hêzên Tirkîyê yê çep û rewşenbîrên Tirkîyê yê demokratîkî divê êdî vê rastîyê baş bibinin; hişyarî û zanabûna gundiyeke, şivanekî, zarokê li Kurdistanê, meyla wan a demokratîkî û berpirsiyariya wan a civakî, herweha livbaziya wan, gelek ji yê hêzên çep û rewşenbîrên demokratîkî li Tirkîyê derbas bûne. Heke niha hinde derfet ketibin destê komên çep, şaxên wezanan, rewşenbîran û heya ramyarîzanên burjuwazî yê Tirkîyê, divê di vir de paya xwîna Kurdan ji baş bibinin.

Tevgera geli li pêşîya serhildanan li

Tirkîyê ya baş, pîvaneke ji bo şoreşgerbûyî, rewşenbîrbûyî û demokratbûyî. Ewe eşkereye; siyonîstên Îsraîl di serhildanên Filistinîyan de berikên lastik bikardihênin. Lê artêşa Tirk, bi panzeran diçe ser gelê bêçek, bi agirê komên taybetî êrîşî gelê me dike. Bêdengiya li pêşîya vê rastîyê, nîzmkirina nîrxa mirovatiyê ye; dihe wateya erzankirina mirovatiyê bi destê xwe. Dema derbasbûyî em li hêlekê bihêlin; hêzên çep û rewşenbîrên Tirkîyê delîva 15'ê Tebaxê sala 1984'an ji destê xwe derxistin, lê em dibêjin, hema vê carê delîvê ji destê xwe ne-revinin! Bêriya ji bo tevgerên demokratîkî li cihanê, li Tirkîyê nikare bigihe bersiva xwe. Bi vî rengî karên pêşveçûna ji ber xwe li Tirkîyê niha tu caran xwe şanî nakin. Li Tirkîyê demokrasî, bi rîjandina xwînê û têkoşînê, dikare nêzik bibe. Ne li dûriyan, ne rîna li Kurdistanê pêdivîye; ji vir hinkar dikarin bîr hildan. Burjuwaziya Tirk disa xwe diavêje bextê çîroka "Yekbûna Netewî." Welatparêziya Tirkîyê divê guhê xwe nede vê dûrîşmeya regezperest û nijadperest. Şoreşgerî, demokratbûn, welatparêzî bi lîva karvanî eşkere dibin, ku di rojên û keliyên weha de xwe dide şanî kirin.

Hêzên Tirkîyê yê çep, bila bizanîbin, ku di dîtina rojên pêşîn de, ji gelek aliyên ve, li şûn serleşkeriya Tirk a faşist mane. Berî her tiştî, inkarkirina pêwîstiya serhildanan, xwedî-ne-derketina li delametên ku ev serhildan wan afirandine û di serî de ji inkarkirina rola PKK di van serhildanan de, zivirandina berê potansiyela serhildanan ber bi qadên reformîst ve, wê bibe şaşîyeke diroki. Serleşkeriya Tirkîyê faşist serhildanan weke "livbaziya terorîst" bi nav dike. Kesên û hêzên xwe bikin hevkarê vê binavkirinê, tu caran nikarin wê şovenîzma reş û gemar ji ser xwe bi-avêjin.

Serhildanên me yê geli, carek din ramyariyên dagirkerên Tirkên faşist, rûxandin û şikandin

Dewleta Tirk kotekê, lédanê, qirkirinê, cerdevaniyê, zîlma komên taybetî û koçberiyê dagerand ser gel û van azîneyan hina ji dipalîne. Armanç, durgirtina gel ji PKK ye. Ev ramyarî çewt meşî, li erdê ket. Bila dijmîn baş bizanibe, bi zor û kotekê nikare xwe bigihîne armançên xwe! Gel, li ser rîya armançên xwe, dibêze ser mirinê. Mekanîzmeya dagirkerî tevli hemû partiya xwe, vê encamê dipejirîne. Dewleta dagirker dixwest têkoşîna rizgariya netewî ya çekdari di nava tixûbên teng de asêbike. Di van çar salên dawîyê de bera xwe dabû vê taktîkê. Hêzên xwe li gora vê daxwazê sazandî dikir. Ev pîlan kete nava avê û heliya. Tevli çîyan, gund û bajar ji bûn qadên şerê serxwebûn û azadiyê. Niha dagirker êdî neçare ne, ku li kêleka çîyan û gundan, serê kolanên bajarên ji bigirin. Niha dagirker êdî neçare ne, ku li kêleka gundiya Kurdistanê, hemû ciwan, zaro, jin, kal, xwendekar, karker û destkare li bajarên ji bigirin. Ji ber ku, ji bo dagirkeran, êdî her mirovekî Kurdistanê "terorîstêkî" objektîf û potansiyelê.

Dagirkerên Tirk li ser suc û dîziya xwe hatin girtin. Ji bo serhildanan dibêjin "tevlîhev-kirina terorîstan." Sucê disa bi bê-bingehî dixin stuyê Suri, Iraq û Îranê. Kada alikariyên van dewletan ji bo "terorîstan" dikin. Serekwezîrê Tirkan navê "ne dadi ne" dide serhildanên geli. Bi vî rengî serî dide daxweyanîyên li derveyî jidiliyê. Lê gava rewşê ji ber çavan derbas dikin, ew bi xwe, baweriya xwe bi nîrxandinên xwe naynin. Ji ber ku,

teviya cihanê, taybetiyên serhildanan yê netewî, gelêrî, girseyî û bê-çekdari ji nêzik ve dişopîne. Dewleta Tirk dixwaze serhildanên geli bi logika (mejiyê) sala 1925'an bişikîne. Ji xwe li êrdîma Mêrdînê li ser 100 hezari leşker, komên taybetî, cehş û cerdevan, panzer, helikopter, polis, pişborên lédan û pişirsiyariyan ên dijmîn hene. Bi şiyandina leşkerên nuh dagirkerên Tirk wê bigihin kîjan encamê? Pîlana şikandina serhildana Şêx Seidê Piranî di sala 1925'an de Atatürk, İsmet İnönü, Feyzi Çakmak û Kazım Karabekir bi hev re amade kiribûn. Di wê demê de "Yekbûna Peymana Netewî" Misak-ı Milli" bi hesanî pêkhat. Niha ji Necip Torumtay, Turgut Ozal, Erdal İnönü û Süleyman Demirel, her çar bi hev re, dixwazin pîlana şikandina serhildanên geli amade bikin. Lê zor û koteka kor û tazi nikare biserkeve. Rejîmeke ku tankan bîajo ser jin û zarokan, hilweşandina xwe ji dihe pêşîya çavên xwe. Bili vî jî, eşkereye, ku gelê Tirkîyê ji pîkolî û talanê bizdaye. Ma dewleta Tirk dikare çiqasî, hevkarîya gelê Tirkîyê ji bo qirkirinê xwe peyda bike? Ma dikare çiqasî gelê Tirkîyê razi bike? Ma gelê Tirkîyê bi xwe, ji bo peqînê mezin ne avis e? Cihan tev Kurdistanê dişopîne. Ma çima li pêşîya dagirkeriya Tirk a hov û barbariya wê bê-deng bimîne? Kurdistan ji, êdî ne Kurdistanê sala 1925'an e. Serhildanên geli yê niha ji, ne serhildanên sala 1925'an in. Dagirkeriya Tirkîyê bîçare û tengêzar e. An wê serî bide kotekeke diwartir, -ev ji dihe wateya serhildanên xurtir- an ji wê seriyê xwe biçîmîne. Bili van, çî nyekî dîn ji bo dagirkerên Tirk, tune.

Serhildanên me yê geli, koçberekê nuh a têkoşîna me ya rizgariya netewî ne

Di vê koçberê de, serhildanên girseyî dibin encameka wê rastîyê, ku têkoşîna pêşmergeyên li çîyan xwe bi rabûnên ramyarî yê girsên bajarên girêdide û serhildan xwe digihin taybetiyên berdevamî. Di vê domanê de, ARGK wê xwe bigihîne artêşbûnê û ERNK ji wê teviya gel ber bi himbêza xwe ve bine. Nemaze, serhildana me ya geli li Mistbînê, bi îşareta gerillayên ARGK destpêkir û serhildana li Cizira Botan ji bi kordîneya livbaziya gerillayên li çîyan, û li kêleka wan, pêşveçû. Serhildan, pêşmergeyan ji rabîrînê (tecîrî) rizgar kirin. Serhildan ji bo gundiya Kurdistanê bûn hevkarîyeke morali û dargî, ku ji salan vir ve bêhtirîn barê şerê taybetî yê dagirkeran li ser piştê xwe dişikandin û ketibûn nava cefayên giran. Ji niha û pêve gundî kom bi kom wê xwe bigihînin pêşmergeyan û wê xwe amadeyê serhildanê geli yê çekdari bikin. Serhildana girsên bajarên, hêzên dijmîn di bajarên de asêkir. Tevera pêşmergeyan û serperîştîya (însiyatîfa) livbaziya berfirehtir kir. Serhildanên geli yê niha, ne ew serhildan in, ku hema bi lez serhildanên çekdari destpêbikin û êrdimên rizgarbûyî bîr avakirin. Ev serhildan, livbaziya domana serhildanê ne. Livbaziya rawestandina cerdevaniyê, terora komên taybetî û girtinan in; dixwazin lédan û hingavînan birawestînin, serbestiya tevgerê û xwe-livandinê biafirînin. dijmîn ber-û-paş ve bibin; dixwazin birekî pêwîst ji potansiyela serhildanê bigihînin pêşmergeyan; dixwazin di dibistanan de, di taxên bajarên de, di dezgehên karê de, di malan de rêxistinên rizgariya netewî avabikin û serhildanan bigihînin sixletên berdevamî. Ev serhildan, livbaziya gav bi gav damezirandina banduriya geli ne. Lê-

dana mezin wê ji destê pêşmergeyan û êrdîma Botanê derkeve. Dagirker ji haydarê vê rastîyê ne. Lewma derdorên Şemzînan, Qilaban, Elkê, Şaxê, Çalê, Şîmex, Dihê, Gîrgê Amo, Cizira Botan, Geve û Berwarî bi leşkerên xwe bi xurtî zivirandine.

Serhildan bi hemû buhatiyên xwe û girsûna xwe didomîn. Eşkereye, ku ev nivîsa me ji, nekarî leza pêşveçûnan bigire û li şûn dimîne. Lê delametên ku ji van serhildanan derdikevin zelal û berçavî ne. Rêxistina me ya rizgariya netewî ERNK, divê di nava hemû bîrên civakê de, bi lez bê avakirin û xurtir kirin. Yekitiya Jinê Welatparêzên Kurdistan-YJWK û Yekitiya Xortên Şoreşgerên Welatparêzên Kurdistan-YXK di serî de, hemû yekitiyên eniyê, li pêşîya wê delametê ne, ku girsan ber bi himbêza xwe ve binin û wan di livbaziya de bitevgirînin, di livbaziya de pêşengiya wan bikin. Kin bê gotin, delameta rêxistinbûneke seranserî li hemû bajarên û di nava hemû bîrên civakê de, bûye delametekê bi lez û bez. Roj bi roj mezinbûna girsên têkoşer, bingehe vê pêşveçûnê ji bi xwe re aniye. Di pîrsa livbaziya girsan de, êdî em ne bê tecrube ne. Girsên gel xwe ji diwarên tîrsê derbas kirine. Pirtir û dewlemend-kirina şeweyên livbaziya weke, boykotan, girtina dergehên dîkkanan, danîna barikatan, bilî çembera dijmîn peydakirina derfetên agahî û gihandina saloxan, revandina şehîd û birindaran xwe, nedana destura girtina mirovan ji aliyê dagirkeran, êdî bûne delamet û vatîniyên bingehin. Çetir avêtina kûç û keviran, pêşvebirina navgînan bi vî nolê, bangîna dûrîşmeyên deng-bilindtir û bi awazî êdî bûne delamet û vatîniyên bingehin. Gilikar û sixurên di nava bajarên de, ku xwîn bi girsan didin verişandin, êdî divê bersivên xwe yê mafkirine bigirin. Di nava gel de, êdî divê yek giyakî kuwî û jehrî ji nemîne. Gelê başûrê Efrîka, lastikên veketî dadikişîne stuyê kesên nabin mirov û nayin ser rîya rast û dadi. Ceza baştirin ji bo sixurekî, divê ev be. Di bin kîjan navi be bila be, divê yek partiyeke burjuwaziya dagirkeran ji, li welatê me nemîne. Divê tenê yek partiya me, yek rêxistina me bimîne. Ew ji ERNK ye. Li bajarên me, êdî divê tenê yek ala dijmîn ji bi daran ve nemîne. Divê deliv bîr peydakirin, da bi berdevamî ala ERNK bê pêldan. Berî her tiştî ji, peykerên Atatürk tev, divê bîr şikandin û hûrkirin. Divê dijmîn êdî nekaribe tenê yek cejna xwe ji piroz bike. Divê hemû cejn û xwepêşdanên dijmîn, bizivirin xwepêşdanên rizgariya netewî. Bê guman, divê em cendeka her şehidekî xwe, bi destê xwe rakin û her şînekê bizivirînin livbaziya girsê. Li dora malbatên şehîdan, divê bi lez, rêxistinên hevkarîyê bîr pêşvebirin û avakirin. Divê cejnên olî û nîmêjî rojên inê, bibin rojên civin û xwepêşdanên me. Cejnên me yê serdemî. weke "Roja 27'ê Mîjdarê, roja sersaliya damezirandina PKK", "Roja Hilpişkîna 15'ê Tebaxê" û "Roja 21'ê Adarê, roja Newrozê" bê guman, bi tevlibûnên mezin bîr pirozkirin û bigihin serpêhatînan berdevamî. Divê her sersalek, peqîna girseyî biafirîne. Her kuştin û qirkirîneke dagirkeran, divê li pêşîya xwe protestoya geli ya girseyî bibîne. Diwar, xanî û dîkkan, dive bi wêneyên şehîdan û dûrîşmeyên rizgariya netewî bîr xemilandin. Divê leşkerên dijmîn, êdî nekaribin bikevin kolanên me. Bi kevirên xwe, bi dûrîşmeyên xwe, em wan hezar carî poşîman bikin, ku hatine nava bajar û kolanên me.

Serleşkerên têkoşer zarokên me, ciwanên me yê militan, dayikên me, kalên me, hemû hêzên me yê serhildêr, rîya me ya rast şanî me kirine. Hêviya hezaran salan, dibê hêviya rast. Ew toven serxwebûn, demokrasi û sosyalîzmê, ku ji aliyê PKK di axa

Kurdistanê de hatibûn çandîn, êdî şîr bûne û serî hilda ne. Serhildanên geli afirandine. Em li ku derê cihanê bîr, delametên me welatparêzên Kurd, zelal û ronahî ne. Divê em bersiva banga serhildêrên xwe bidin û xwe bi wan ve girêbidin. Pêşemîn welatparêzên karker, jin û ciwan ên li derveyî welat, divê xwedî li delametên xwe derkevin. Li gora vê delametê, divê em tevgera vegerîna niştîman û xwegihandina şerê rizgariya netewî bilezînin. Çi sêdeke (feydeyeke) biryarên bi derengi bîr dayin, nîn in. Divê em malbatên xwe, zarokên xwe ji têkoşînê dûr negirin; li çewtî vê, divê em rê şanî wan bikin, da bi lez tevli têkoşînê bibin. Li cihên niha em dimînin, bêhtir em xwe bidin delametên eniya xwe û yekitiyên xwe. Divê em rêxistinîya xwe pêşvetir bibin; xurtir û zindatir em tevli civînan yekitiyên xwe, xwepêşdanan, livbaziya û hwd. bibin. Em hemû himên xwe yê giyanî û dargî (maddî û manevî) bê tîrs, pêşkêşî têkoşînê bikin; rojên kirîna van tiştan, ev roj bi xwe ne.

Dagirkerên Tirk, bi tank û panzerên xwe diçin ser livbaziya girsê yê dadi û bê-çek. Artêşa xwînxwaran baş dizane ku bi van kirînan xwe nikare tiştêkî bi destê xwe ve bîne, lê disa ji bi zanabûn qirkirinê xwe zêdetir dike. Gihandina dengê gelê me, da teviya cihanê vî dengî bibihîse, li ser me dikeve, barê li ser milên me ye. Serhildan derfetên ramyarî yê nuh vekirîye û derxistîye holê. Mirovatiya pêşveçûyî li kêleka me ye. Hemû komên geli yê şoreşger, demokrat û mirovperest (humanîst), divê dengê azadiya gelê me bibihîsin; em vî dengî bigihînin wan. Divê çembera hevkarî û piştgirîyê bê berfirehtir kirin. Divê em bikaribin dagirkerên Tirk bi çembereke û ablukayeke ramyarî bizivirînin. Guneşkar hatine pişange kirin. Li hemû deran, bi yekitiya xwe, bi bangeşiya xwe ya kesanî, bi xwepêşdanên xwe, bi civînan, bi protestoyan, bi belavokan, em bimeşin ser dagirkerên faşist. Çendê em xwe çetir rêxistî bikin û girsûna xwe mezin bikin, hindê ji em delametên xwe bi rûmetî bi cih dihehin û emê bikaribin bi cih binin.

Niha em di xaleka diroki ya rizgariya netewî de ne

Xelekên dildariya hezar salan perçe-perçe dibin. Ger neteweyek ji bo serxwebûn û azadiyê rabe ser xwe, çî hêzekî cihanî nikare wî neteweyî birawestîne. Pêten serhildana geli yê pêşemîn ketin nava Mistbînê, paşê xwe gihandin Cizira Botan, derbasî Hezexê, Gîrgê Amo, Kosar û hwd., bûn. Niha berên xwe dane Êlih, Farqîn, Şîmex û Amedê... Kêlî bi kêlî pêşvetir diçin. Çî hêzek nikare vê pêşveçûnê bisekinîne. Gelê me ê din hovîtiya dagirkeran dizane, mesaja Kawa'yê serdemî Mazlum DOĞAN û lehengê lehengan Mahsum KORKMAZ stand. Agirê serhildana Newrozê wusa vexist, ku disa tu caran venemire. Gelê me, di "Hefteya Lehengîya Netewî" de, di "Rojên 21 û 28'ê Adarê" de, lehengîya gelê girseyî afirand. Pêşveçûnên li Farqînê (Siliyan) delîlên vê rastîye ne. Dûrîşmeya me ji, bila bibe hilgavîna û hilpişkîneke di hevkarîyê de, di rêxistinbûnê de û di livbaziyê de.

Em seriyên xwe bi hîmet li pêşîya şehîdan xwe yê serhildanê diçemînin û wan dihehin bira xwe. Serfiraziya têkoşerên xwe piroz dikin. Sunda girêdana bi wan re careka din dixwin. Ji bo gerandina çîreya serhildana li Mistbîn û Cizira Botan destpêkiribû, li teviya Kurdistanê, em sund dixwin, ku bi hemû him û hebûna xwe, serhildanan xurtir bikin û di vî rîyê de xwe bidin pêş!

SERÎHILDAN XWE DAGERAND KURDISTAN

PÊŞMERGEYÊN ARGK AGIRÊ SERÎHILDANA NEWROZÊ VÊXISTIN

Roja 12'ê Adarê 1990'an li nêzîkî navçeya Stewrê êrdima Mêrdîne şereki gelek dijwar, di navbera yekeniyeke ARGK di bin serleşkeriya rehevalê bi nîrx **Abdullah AVCI (Sallah)** û yekeniyeke artêşa dagirkeran de derket, ku ji aliyê dargî û teknîkî gelekî tekûztir û xurtir bûn. Yekeniyeke artêşa dagirkeran ji asmanan bi helikopterên xwe û ji erdê ji bi topavetên xwe bombe barandin ser qada şerî. Di vî şerî de, bi kêmasî 50 leşkerên dijmin hatin kuştin. Ji serleşkerên bi nîrx ên ARGK reheval **Abdullah AVCI** û 12 hevalên wî, têkoşerên azadiyê ji şehid ketin.

Ev têkoşerên ARGK ên gemas, bi şehidbûna xwe, banga yekîti, serîhildan û berxwedanê li gelê me kirin. Di pêşeroja serpehatina yekîti, serîhildan û berxwedanê-cejna Newrozê de, ev bang bilind bû û ji vî bangê bi naveroktir bangê nebû, ku bê hildan. Têkoşerên ARGK ên şehid ketine, li êrdima Mêrdîne xebatê dikiran. Hinek ji şervanên azadiyê yê şehid,

lawên êrdima Mêrdîne bûn.

Gelê me guhê xwe da bangên berxwedan û serîhildanê yê lawên xwe, serleşker û têkoşerên xwe yê gernas û rabû ser xwe. Bi xwepêşdana şîna şehidê berxwedana Stewrê **Kamuran DÜNDAR** li navçeya Mistbînê, serîhildana gelî destpêkir. Di demeka kin de, mîna agirê ketî pûş û qirşikan, ev serîhildan xwe gihand hema hemû bajarên êrdimê û berfireh bû. Li navenda bajarên de, dilê dijminê faşist û dagirker soht, ku tu caran bawer nedikir, tişteki wusa wê bi sere wî de were.

Paşê serîhildanê gelî pêşvetir çûn û bi berdewamî berfireh bûn. Ala serîhildanê ku pêşemîn li êrdima Mêrdîne navçeya Mistbînê bilind bûbû, paşê ji aliyê gelê Cizîra Botan hat bilindkirin û dûv re ji xwe gihand Kosar, Dêrika Çiyayê Mazî, Girgê Amo, Hezex, Çinar, Farqîn, Şemrex, Amed û gelek bajarên din. Niha em dixwazin serîhildanê gelî, ku di van hefteyên dawiyê de tund bûn û bi tîkiliya girsên mezî pêkhatin, herweha xwepêşdanên protestoyê, livbaziyan girtina dergehên dîkkanan û hwd., di paşveçûnê ku li dora van bûyeran ji gelek alîyan ve birêveketin, pêşkêşî xwendevanan bikin.

Mistbîn bû xelesa girêdana şerê gerîlla bi serîhildana girsên bajarên re

Roja 15'ê Adarê 1990'an, serê beyanê, dagirker tarmê têkoşer **Ka-**

muran DÜNDAR, ku roja 12'ê Adarê li nêzîkî navçeya Stewrê gundê Girê Siran şehid ketibû, dan malbata wî ya li navçeya Mistbînê. Beyana 15'ê Adarê, gelê me yê welatparêz li Mistbînê, bi şeweyeke bédeng, lê weke fermana bangê bi cih bûne, ji bo binaxkirina tarmê, li goristanê xwe civand. Hemû xwendekarên Mistbînê neçûn dibistanan û dest bi boykotekê kirin. Hemû destkarên Mistbînê dergehên dîkkanên xwe anin xwarê û dîkkanên xwe venekirin. Tevlî karêran, destkarên, xwendekarên, bi kêmasî 10 hezar ciwan, kal, jin û zaro: girsekî gel a mezin, mîna yek-kulmî

xwe li goristanê gihandin hevûdu.

Piştî ku tarmê têkoşerê şehid **Kamuran DÜNDAR** dan axê, tevli tilili û durişmeyan, girsên gel berê xwe dan navendê bajêr. Dora wan ji aliyê hêzên dijmin hat zivîrandin. Hêzên dagirkeran ên ji hezaran leşker, komên taybetî û polîsan, dora bajêr pêçandin. Derketin û hatina bajêr qedexa kirin. Ji helikopterên leşkerî û

navgînên leşkerî bang li gel kirin, da mirov belav bibin û vî daxwaza xwe bi serhişki palandin. Gelê me yê welatparêz pêşî bi kutana çepikan û tililiyan bersiva tehdîten dijminê dagirker da, ku di bin navê "bangê" de birêvedibir. Û gelê me, bi yek devî, durişmeyan weke, "Bimire dagirkeriya Tirkên hov!", "Biji Kurdistan!" û "Biji PKK!" bangî û rêveçûna xwe domand.

Biryardariya bêhtirî 10 hezar welatparêzan, dijmin xist nava tirs û bizdanê. Leşkerên dagirkeran û komên taybetî yê dagirkeran, bê cudahi di navbera jin, zaro, kal û ciwanan bikin, destpêkirin, ku berikan bibarînin ser girsên gel û ki bikeve pêşiya wan bi binkên çekên xwe li wî bixin û wan dagirin navgînên bi navê CMS (cemse). Gava CMS tîrî wan nekirin, vî carê ji dest danin ser otobûsên belediyê û li şûna CMS'yên leşkerî wan bikaranîn. Bi erîşên hov ên hêzên dagirkeran, di nava wan de jin û zaro ji, bi kêmasî 20 mirovên me yê welatparêz, bi lêdanên berikan û binkên çekan birindar ketin. Bêhtirî 500 welatparêz ji aliyê dagirkeran hatin girtin. Di vî navberê de welatperwerê bi navê **Şemsettin ÇİFTÇİ** şehid ket. Leşkerên dagirkeran wî pêşî bi binkên çekan birindar kirin û li erdê xistin. Paşê ji endamekî komên taybetî yê faşist, ku neçirvanên mirovan in, berîkekê siste serê wî. Keçekî zarok ji, di nava lîngan de ma, di nava lîngan de perçiqî û şehid ket.

Êrişa hêzên dagirkeran û bi barandina berikan dest bi qirkirîna komî kirina dagirkeran, hêrs û bêziya gelê me mezintir û diwartir kir. Girsên gel

ên ku heya hingê tevli rêveçûna şîne nebûbûn ji, li hemberê erîşên hov ên dijmin, edî nekarin xwe bigirin û daketin şeqem û kolanan. Girsên gel, di nava kolanan de barikat avakirin. Bi kevîran, daran û her tiştê ketî destê wan, bersiva erîşên dijmin dan. Di şer û pozberiyên destpêkê de, hinde polîsên dagirkeran ji birindar ketin. Gelek mekîne û navgînên dagirkeran hatin rûxandin û şewitandin.

Hêzên dagirker derketina kolanan qedexa kirin û vî biryara xwe danezane kirin. Ji bajarên Mêrdîn û Amedê yekeniyeke dagirkeran ên nuh ji bo alîkarî û tîkûziyê şiyandin Mistbînê.

Kolanên Mistbînê bi leşkeran, komên taybetî, tank û panzeran tîji kirin. Helikopterên wan ji asmanên Mistbînê firin, çûn û hatin, weke ku hima xwe şanî didan.

Dagirker, da serîhildana gelê Mistbînê berfirehtir nebe, tarmê welatparêz **Şemsettin ÇİFTÇİ**, bi dizî ji malbata wî û girsên gel binax kirin, ku berî wê bi rojekê bi xîniyê kuştibûn.

Destur nedan, ku malbata wî ji li goristanê amade bibe. Rojnamevan û wênekêş xwestin vê rewşê binirxînin û wêneyan bikişînin. Komên taybetî bi dijun û lédanan dest danin ser mekîneyên wan ên fotoxraffan, filmên wan ji wan bi kotekê standin.

Bi armanca protestokirina kuştina Şemsettîn ÇİFTÇÎ, bi lez berdana kesên hatibûn girtin û pirozkirina roja yekîtî, berxwedan û serihildanê-cejna Newrozê, ku nêzik dibû, destkarên Mistbînê bi rojan dergehên dîkkanên xwe venekirin. Xwendekar neçûn dibistanan û dest bi boykotê kirin, bi hezaran mirov mirina xwe anin ber çavên xwe û otorîteya dijmin nepejirandin, mirov daketin kolanan û xwestin serihildanê bidomînin. Di dawiyê de, vê daxwaza xwe, bi xurtî biserxistin.

"Yekîtiya Ciwanên Şoreşger û Welatparêz" li Mistbînê, di berfirehkirina serihildanê de, rolekî mezin le-yist. Rojnamevaneka Almanî ji bo şopandina serihildanê çûbû Mistbînê. "Yekîtiya Ciwanên Şoreşger û Welatparêz", vê nameya li jêr dabû rojnamevana Almanî:

"Ji ber 'Rambo'yan em nikarin rast û rast bi te re bipeyivin. Lewma me di vê nameya xwe de nivîsiye, ka bûyerên li vir, çawa pêşveçûne.

"Diho, roja 15.3.1990'an, di serê beyanê saet 6'an de, em çûn nexweşxaneyê, da em cendekê têkoşerê xwe yê şehid Kamuran DÜNDAR bistin. Hina em gihabûn wir, hêzên dewletê pêşiya me girtin û xwestin me birawestînin. Komên taybetî, ji mej derketibûn nava bajêr. Tehdî-

û her tiştê ketî destê me, me xwe parast. Şer giha navenda bajêr û berfireh bû. Li kolanan, li şeqaman û li serê banên xaniyan, bi dirêjahiya pênc saetan me têkoşîna xwe ajot. Ji Amedê yekeniyeş leşkerî yên nuh hatin. Di wê navberê de helikopter û panzer ji hatin. Komên taybetî ji helikopteran rast û rast daketin nivê bajêr. Ji wê kêliyê pêve, destpêkirin, ku bi hovîti li girsên gel bixin. Ki diket pêşiya wan bi kori lê didan û digirtin. Kesên dihatin girtin, wan ji erdê dixişandandin û didan destê polisan. Polisan ji lédana xwe didomandin. Piraniya kesên hatibûn girtin ciwan û zarokên diçûn dibistanan bûn.

"Roja bûyeran a duwemîn e niha. Em dibînin, ku weşan û rojnameyên Tirkî rastîyan nanivîsin. Nîmûne; gava leşker ji me xwestin em herin malên xwe, ne rast e, ku me xwepêşdanek çekir û kevîran avêt wan. Provokasyon ji leşkeran (eskeran) hat. Herweha, ne rast e, ku leşkeran dergehên dîkkanên me girtin. Ev girtina deriyên dîkkanan, tevgera protestoyê bû, ji aliyê gelê me.

"Yekîtiya Ciwanên Şoreşger û Welatparêz ji gelê Mistbînê."

Ev name, bûyerên di roja yekemîn a serihildanê de, dide naskirin.

Di roja serihildana gelê Mistbînê ya duwemîn de birayê şervanê azadiyê Abdulrezzak TEMEL, ku li Stewrê-şehîd ketibû, yê bi navê Abdulkarim Temel, çû Mêrdînê da tarmê birayê xwe yê şehîd bistine. Xwedî-derketina gelê me li şehîdên şerî û

pêşiya xanî barikat danibûn, destur nedan wan.

Yekeniyeş dagirkeran, mîna parlamentaran destur nedan rojnamevanan ji, ku navê "mayinên serseri" dane wan. Pêşiya wan ji girtin û dijûnan li wan kirin. Bi taybetî êrişî rojnamevaneka Almanî kirin, mekîneya wê ji wê standin û wê dan ber zîleh û şeqaman. Wê û çend rojnamevanên Tirk girtin. Ji ber ku hinek rojnamevan ji, bê destura komên taybetî wêne kişandibûn, fermana girtina wan hat derxistin.

Di roja duwemîn a serihildana Mistbînê de, tirêjên berxwedanê pekin navçeyên cîran û derdorê. Li Cizîra Botan, Gîrgê Amo û Hezexê ji destkar dergehên dîkkanên xwe girtin. Xwendekar neçûn dibistanan. Her di wê rojê de, roja 16'ê Adarê, li bajarê Qamişlo, ku bi Mistbînê ve girêdayî ye û bajarekî başûrê-rojavayê Kurdistanê ye, bi hezaran welatparêz, bêhtirî 50 hezar kesî, rêveçûneke hevkarîyê ya mezin çekirin, wusa, ku dengê dûrîşmîyan ji Mistbînê bîn bihistin. Welatparêz hatin heya ber tîlên tixûban û meyla êrişkirinekê şanikirin.

Agirê serihildana gelî pekî Cizîra Botan

Amadekariyên serihildana gelî li Cizîra Botan hina di 15'ê Adarê de destpêkiribûn. Roja 20'ê Adarê ji, livbaziyeş boykotê û girtina dergehên dîkkanan zivirîn serihildaneke gelî ya

Biryara berpirsiyariya ERNK li erdimî Botanê-navçeya Cizîra Botan, ji bo gelê Cizîra Botan:

GELE CIZÎRA BOTAN Ê LEHENG...

Li hemberê bikaranîna pîkolî û derî-mirovahi yên dewleta Tirk a faşîst û dagirker, ku ji sedan salan vir ve didomîne, weke yek-laşî me li ber xwe da û me dengê xwe gihand teviya cihanê û qirand, ku em neteweyekî bi ser xwe ne û mirov in.

Pêtiyên agirê SERÎHILDAN'ê wê belavî teviya Kurdistanê bibin û bidomînin. Heya em bigihin hatineke azad û serbixwe, ev domandin wê hebe. Gelê me, tu caran di berxwedanê de naweste û agirê raperîne wê bêhtir geş û gurr bibe.

Ji bo her heyîna SERÎHILDAN'ê, bila gelê me bi sere xwe hereket neke. Bila gelê me neyê komplo û provokasyonên dijmin. Gelê me, mîna yek-laşî, divê li gora fermanên ERNK xwe bitevgirîne.

Deriyên dîkkanan, ku ji roja 20'ê Adarê vir ve girtine, bila werin vekirin. Lê ev, bila neyê wê maneyê, ku dev ji livbaziyeş hatiye berdan. Heke di demeke kin de mirovên me yên hatine girtin di sa neyîn berdan, gelê me wê bersiva pêdivî bide.

- Biji SERÎHILDAN'a gelê Kurdistanê!
- Biji Serxwebûn û azadiya Kurdistanê!
- Biji cejna Newrozê!
- Biji Serokê me APO!

Berpirsiyariya ERNK li Botanê-navçeya Cizîra Botan

ji ber berikan û lédana dagirkeran bi xedari birindar ketin. Nivê birindaran jin û zaro ne. Bêhtirî 350 welatparêz ji hatin girtin. Dagirker girtiyan dan ber lédana berdewamî û wan li erdê kişandandin. Ji porên wan digirtin û li dûv xwe wan dikişandin.

Ev qirkirina duwemîn a dagirkerên hov, hêrsa girsên gel gihand baniyan. Hema hema hemû şeqem û kolanên Cizîra Botan bi agirberdana bidonên benzîne, ji bo panzeran hatin girtin. Bi bidonên veketi û lastikên dişewitîn, di kolanan de, barikat hatin avakirin. Ji ser banên xaniyan bi avêtina kevîran bersiva êrişên yekeniyeş dijmin hat dayin.

Dagirker, panzerên xwe ajotin ser zarokan. Zarokê di binê panzeran de ma. Leşkerên dijmin jinan ji dan ber berikên xwe. Ji ber van pêşveçûnan, hêrsa gel bi tevayî germ û mezin bû. Êdî hedefên girsên gel bûbûn hemû avahî û saziyên dagirkeran. Li Taxa Kelehê piraniya saziyên dijmin hatin hilweşandin. Dezgeha Komirên Tirkîyê (TKİ), Saziya Xurtkirina Zi-

Peykerê Atatürk hat perçekirin. Alên dewleta Tirk li kêleka bangîna dûrîşmîyan hatin sohtin. Alên ERNK dakişandin baniyan û pêldan. Gelê Kurdistanê, ji hezaran salan vir ve, cara yekemîn bû, ku didit ala wî bi delalî li baniyan pêldide. Şahiya vê bûyerê di kûriya dilê xwe de jiya.

Gava pozberî li Cizîra Botan didoman, yekeniyeş dagirkeran ên alikariyên tîkûzî girtibûn, bajar zivirandin. Lê serihildan ji mej derketibû dêrveyê tixûbên bajêr. Pêşmerge riya Cizîra Botan û Gîrgê Amo birrin. Lédanên mezin li dijmin xistin. Şeş TIR (mekîneyên dirêj) tevlî tiştên di wan de şewitandin.

Serokên komên taybetî, serleşkerên artêşê, kaymakam û sawci, bi hev re pilana şikandina serihildanê bikar dihanin. Nehiştin, ku rojnamevan herin nava gel û bi miroveki re ji bipeyivin. Daxwaza belediyê ya ji bo belavkirina nani nepejirandin, da bi riya birçibûnê ji bikaribîn serihildanê bişikînin. Pîlanên vê çendê sadist ji danibûn pêşiya xwe. Gelek birinda-

tên xwe li me dikiran. Gotin me, 'heke hun evindarê jîyanê û zarokên xwe bin, li malên xwe biminin.' Hinek ji rast û rast gotin me, 'divê hun bawer bikin, ku em bernadin asman û baniyan.' Bili hemû tehdîtan, bi şeweya girseki mezin, em çûn û me şehîdê xwe anî. Gava me dixwest em şehîdê xwe bixin goristanê, bi berdewamî komên taybetî me tehdît dikiran û dijûnan li me dikiran. Lê me guhên xwe nedan wan. Piştî dayîna axê, girsên gel xwestin, biçin serdana malbatên şehîdan. Girseki gel a geleki mezin bû: Lê em gelek bi bîzmîti (disiplin) bûn û bi bê-dengî di nava bajêr de rêvedichûn. Hina em kilometreyek nemeşiyabûn, leşkeran pêşiya me girtin. Bi biryardari me dixwest em bimeşin û me vê biryara xwe parast. Me got leşkeran, 'em dixwazin tenê herin serdana malbatên miriyên xwe û ev ji ne sedemeke ji bo derketina pevcûnekê.' Lê leşkeran guhdariya me nekirin û li dora me çemberê avakirin. Paşê ji, ji hemû aliyan ve êrişî girsên gel kirin. Pêşî bi coyan dest bi lédanê kirin û paşê ji rast û rast dest bi agirê berdana berikan kirin. Biqasî me dikarî, bi kevîr, dar

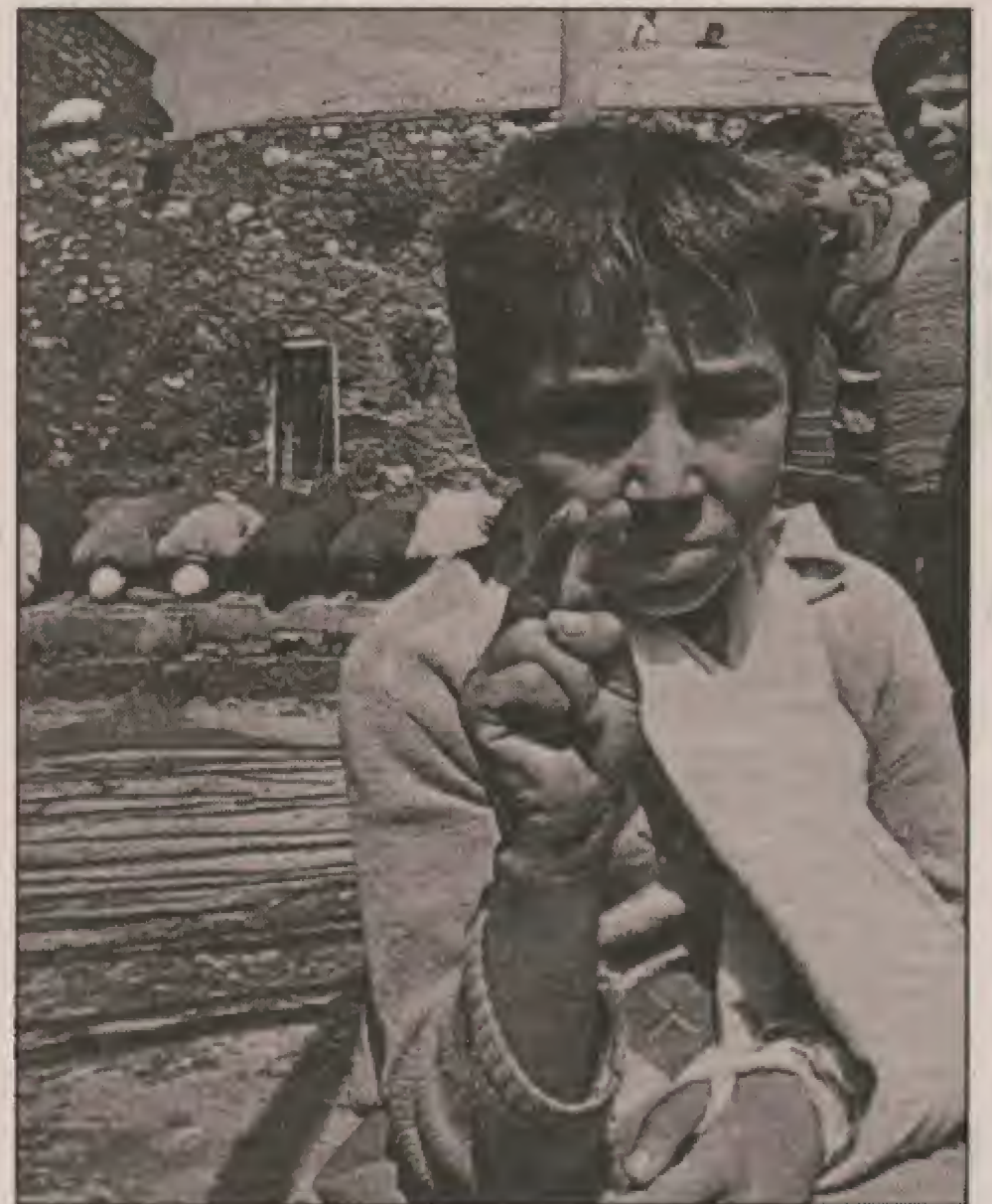
vê yekê weke naskirina sedemeke serihildanê, dijminî gelek tirsandibû. Hoyê binax-kirina cendekê şehîdê me Abdulrezzak TEMEL li derveyî Mistbînê avêtin pêş. Welatparêzên me vê hoya dijmin nepejirandin û li ber xwe dan, da tarmê wî li Mistbînê, di axa wî de bikin gorê.

Dijminê dagirker derketina kolanan qedexa kiribû, lê bivbaziyeş protesto yên girseyî roja duwemîn ji doman. Weke roja pêşemîn, yekeniyeş dagirkeran berdewam kirin, ku berikan bibarînin ser gel û kî bikeve pêşiya wan bigirin. Girsên serihildêr, di sa ji banên xaniyan, kolanan û malan berxwedana xwe domandin. Dagirker ji hoperlorên belediyê bang û tehdîtan dikiran, lê destkar netirsiyan, girtina dergehên dîkkanên xwe domandin.

Mebusê partiya burjuwaziya dagirkeran, mebusê SHP. Fuat Atalay û mebusên bî parti Ahmet Türk, Adnan Ekmen, Mehmet Kahraman, Tevfik Koçak û Sekreterê Gelemperiya Partiya Sosyalist Yalçın Büyükdaxlı, ji ber sedema serihildana gelî, hatin Mistbînê. Mebus xwestin, biçin serdana malbata welatparêzê şehîd Şemsettîn ÇİFTÇÎ. Dagirkerên ku li

seranser, bi destpêka saetên beyanê yên zû, bi tevlîbûna gundiyan ji, girseki gel a ji hezaran kesan, tevlî ciwan, kal, jin û zarokan ji du milan rêzbûn. Li pêşî û dawîya rêzan de, ala ERNK pêldida. Mileki girsên gel ji şeqema Mistbînê û milê din ji, ji şeqema Hezexê dest bi rêveçûnê kirin. Girsên gel tevlî bangîna dûrîşmîyan dimeşin. Herdu lehiyên mirovan di navenda bajêr de gihan hevûdu. Bêhtirî 10 hezar mirovan, bi şahîyeke mezin, dûrîşmîyan weke, "Bimire pîkolîya dagirkerî!", "Bimire dagirkerî!", "Bijîn serxwebûn û azadî!" û "Biji PKK" bangîn. Lastikên tomoflan dan ber agirî û li çar aliyan bajêr, agirê berxwedana Newrozê gurr kirin.

Weke li Mistbînê, li Cizîra Botan ji, yekeniyeş artêşa dagirkeran û komên wan ên taybetî girsên gel dan ber barana berikan. Bi tank û panzeran êriş kirin. Hina di agir û berik barandana pêşemîn de welatparêzên bi navên Emin GÜN (15 salî), Salih ELÇİOĞLU (55 salî, bavê 6 zarokan), Yusuf ŞAHİN, Mehmet YILMAZ û gelek welatparêzên din, ku navê wan ji aliyê me nayin zanin, şehîd ketin. Nêzikî 100 welatparêz ji,

raetê (ZDK), Karên avê yên Dewletê (DSİ), Avahiya Partiya ANAP liqê Cizîra Botan hatin şewitandin. Avahiya Sporê hat şewitandin. Welatparêz hemû bankan dan ber kevîran. Tomofil û xaniyê Nurettin Yilmazê xulam dan ber agirî û hilweşandin.

rên ku dikarin ji mirinê xilas bikin, bi hîceta birina nexweşxaneyê ji navenda bajêr dûrkin û wan kuştin. Ji ber ku neçirvanên mirovan komên taybetî, ji bo serê her Kurdekî, yadigar û xelat distandin. Ger ev mirov zaro yan jinek ji ba, ferq tune bû. Pêwîst ew

bû, ku seri, serê Kurdeki be.

Ji ber ku gel wê rewşê dizani, xebiti ku, miri û birindarên xwe ji destê dijmin derxine, û berneda destê dijmin. Gel, guhdariya qedexekirina dijmin a ji bo derneketina kolanên, nekir. Şeva 21'ê Adarê, li hemû gir û çiyayên li dora Cizîra Botan agirê Newrozê hat dadan. Dora deh şehîdan hebûn, lê disa ji gel seri hildabû. Serihildana xwe bisexistibû û serfirazî bi dest xwe ve anîbû. Gelê me serfiraziya xwe pîroz dikir.

Rojên 21 û 22'ê Adarê li Cizîra Botan dîkkan û dibistan venebûn. Hemû kolan û xani ji bo yekeniye dagirkeran girti hatin hiştin. Li hemû navçeyên cîran xwepêşdanên protestoyê bilind bûn. Hevkarîya serihildanê bi livbaziyan xurtir bû.

Roja 23'ê Adarê, piştî nimêja îne, dora nîvrojê, nêzîkî 1.000 welatparêz ji mizgeftê derketin û tev bi hev re çûn goristanê. Li ber tîrbûnê şehîdên serihildanê rawestin, kulmên xwe hildan baniyan û sunda girêdana bi şehîdan re xwarin. Bi du tiliyên xwe îşaretên serfiraziye çêkirin. Hina ji goristanê dûrneketicûn, hejmarê wan bi yek carê zêde bû. Di dawiyê de hejmarê giha bêtirî 20 hezar kesan.

Ji goristanê bêtirî 20 hezar mirov ber bi navenda bajarê ve meşîyan. Tevli dîrîşmeyer weke, "Bimîre Tirkîye!", "Bijî Kurdistan!", "Bes e lédan!", "Komên taybetî herin ji vir!", "Bijî PKK!" û "Bijî Serok APO!" livbaziya xwe domandin.

Li serê kolanên û di nava kolanên de, li hemû deran panzerên dijmin hatibûn bi cih kirin. Neçîrvanên mirovan tevli tank û yekeniye çêkên giran xwestin provokasyonan derxînin. Lê girsên gel, heya bêtirî bi bîzmîti xwe dilivandin û lewma hêzên dijmin di provokasyona xwe de biserneketicûn.

Livbaziya protesto, ku bêtirî 20 hezar welatparêz tevli bûbûn, piştî sê caran gerina li dora bajarê, dawî bû. Berî ku welatparêz ji qadên xwepêşdanêan dûrbikevin, wusa gotin: "Niha emê tev herin malên xwe, Em naxwazîn, ku li kolanên ser û peyûn çêbibin. Lê heya girtiye me disa azad nebin, emê livbaziye xwe bidominin. Kolan, şeqem û qadên Cizîrê yê me ne, cihên livbaziye me ne."

Dora saet 13'an, girsên gel, bi şeweya komên piçûk belavî nava taxan bûn. Heya ketin hundurê xaniyên xwe, dîrîşmeya "Bijî Kurdistan!" dibangîn. Di wê navberê de, ajotkarên tankêran, ku ji Cizîrê derbas dibûn, demekê li cihên xwe rawestî û pipikên (korne) tankerên xwe dan xwerdî. Bi vî rengî tevli livbaziya gel a protestoyê bûn, piştigirîya gel kirin. Girsên di nava kolanên de belav bûbûn, camên hemû sazîyên dagirkeran şikandin, avahiye wan hilweşandin. Li ser ker û çêşikan dîrîşmeyer weke, "Parêzkarên Gundan - Komên Taybetî" nivisandin û berdan nava bajarê.

Hemû tomoftî û navgînên diçûn Cizîra Botan û ji bajarê derdikevin, ji aliyê komên taybetî yê dagirkeran hatin rawestandî û wan sehkîrin, li wan gerîyan. Hemû kolan ji aliyê "Rambo"yan paşê hatin dagirtin û vegirtin.

Pikoliyên li ser rojnamevanên li Cizîra Botan ji doman. Dest danin ser nivîs û wêneyên rojnamevanan. Wan disa venegerandin. Telefona Cizîra Botan bi rojan hate birrîn û hemû xet hatibûn qutkirin.

Weke me nivîsî, roja 20'ê Adarê, yekeniye dagirkeran li Cizîra Botan tank û panzerên xwe ajotibûn ser gel. Bi çêkên otomatîk berik barandibûn ser mirovan. Zarokekî 10 salî bi navê **Abidin TUNCER** mabû bin panzeran û bi xedarî birindar ketibû. Roja 23'ê Adarê **Abidin TUNCER** li bajarê Amedê di nexweşxaneyê zanîngehê de şehîd ket.

"Doktorên" ku hevparên tewanên

derî-mirovahi yê dagirkerên Tirk in û şirikên qirkirina gelê me ne, di rapora mirina **Abidin TUNCER** de nivîsin, ku di bûyereka trafikê de miriye û bi vî rengî xebitin, qirkirina dagirkeran veşêrin. Gava bavê **Abidin TUNCER** çû tarmê lawê xwe yê şehîd bistine, "doktoran" ji wî xwest, ku rapora bi vî rengî îmze bike. Li ser vî yekê bavê şehîdê me got, ku heya rastî neyê nivisandin, angoyê nivisandin, ku di bin paletên tankên dagirkerên Tirk de hate perçiqandin û kuştin, cendekê lawê xwe ji nabe.

Gava cendekê **Abidin TUNCER** ji nexweşxaneyê zanîngehê Amedê hat derxistin, bêtirî 500 xwendekarên zanîngehê, dest bi xwepêşdanekê protestoyê kirin. Dîrîşmeyer weke, "Bijî tîkoşîna gelê Kurdistanê!", "Kurdistan wê bibe goristana faşîzmê!" û hwd, bangîn. Heya cendek ji wir dîrketi, xwepêşdana xwe domandin.

Serihildana gelî li Cizîra Botan wê berdewam bike. Gelê Cizîra Botan, da xweya kirin, ku heya girti neyî berdan û neçîrvanên mirovan komên taybetî ji Cizîrê dernekevin, wê livbaziye xwe yê min girtina dergehên dîkkanên xwe bidominin.

Serihildana me ya gelî berfireh dibe

Bi armanca hevkarîya serihildana gelî li Mistbîn û Cizîra Botan, protestokirina qirkirînê dewleta Tirk a faşîst û dagirker, paşê li çar aliyên Kurdistanê livbazi bilind bûn. Di serî de li navçeyên Şimex, Hezex, Girgê Amo, Midyad, Kosar, Şemrex, Sêwrek, Dêrika Çiyayê Mazi, Gercews, Çinar, Bismil, Êlih, Farqîn û bajarê Amedê, li gelek navçeyên Mêrdînê, Sêrt, Ruha, Amed, Wan û Çolamergê, xwepêşdanên protestoyê çêbûn. Hemû destkar deriyên dîkkanên xwe girtin. Xwendekar dibistanan boykot kirin. Xwepêşdanên girseyî û rêveçûn çêbûn.

Pêşveçûn şanî kirin, ku li derveyî Mistbîn û Cizîra Botan, li navçeyên Mêrdînê yê din jî, meyla serihildana gelî xurt e. Berê pêşveçûna serihildana gelî, bi vî meylê, xwepêşdane ronahiyê. Berê serihildanê ji Kosarê xwe da aliyê rojava, ji Cizîra Botan xwe da teviya Botanê, ji Midyadê xwe da Êlihê, ji wir derbasî Farqîn û

Amedê bû. Her çû ber bi aliyê navina bakurê Kurdistanê ve berfireh bû û xwe gihand hemû erdimên bakur.

Roja 22'ê Adarê li navçeya Kosarê, piştî nîvrojê, komeka zarokan a mezin ku temenê wan di navbera 9 û 12 salan bû, tevli ciwanan, bi hezaran mirov, ji bo protestokirina qirkirînê dagirkeran ên li Mistbîn û Cizîra Botan û protestokirina girtinan xwepêşdanek bikaranîn. Ji bo rawestandina xwepêşdana zarok û ciwanan, hêzên faşîst û dagirker disa bi hovîti erîş kirin.

Piştî vî bûyerê, roja 23'ê Adarê, bi destpêka serê beyanê, destkarên Kosarê, bi armanca protestokirina erîşên dijmin ên hov, dergehên dîkkanên xwe anin xwarê. Ev livbaziya girtina deriyên dîkkanan, li dora nîvrojê, zivirî xwepêşdanek a mezin, ku bi hezaran mirov tevli bûbûn.

Livbaziye protesto û girtina deriyên dîkkanan li Kosarê, di rojê dîv re ji doman.

Livbaziye protesto li navçeyên Mêrdînê yê din

Bi armanca hevkarîya serihildana gelî li Mistbîn û protestokirina qirkirînê dagirkeran, roja 16'ê Adarê li navçeya Girgê Amo, livbaziya girtina deriyên dîkkanan destpêkir û bi rojan doma. Xwendekar neçûn dibistanan. Cih bi cih xwepêşdanên protesto yê girseyî pêkhatin.

Roja 21'ê Adarê jî, li navçeya Midyadê, bi armanca hevkarîya serihildanê Mistbîn û Cizîra Botan, livbaziya girtina deriyên dîkkanan destpêkir. Li navçeyên Hezex, Dêrika Çiyayê Mazi, Gercews, Şemrex, Mehserî û hinde gundên mezin jî, destkar tevli livbaziya girtina deriyên dîkkanan bûn. Xwendekar dibistanan protesto kirin. Xwepêşdanên girseyî û rêveçûn pêkhatin.

Li bajarê Amedê xwepêşdanên girseyî

Roja 17'ê Adarê, li navenda bajarê Amedê, bi armanca protestokirina qirkirina Helepçe û qirkirina dagirkerên Tirk li Mistbînê, bi beşdariya bêtirî 2.000 welatparêzan, xwepêşdanek çêbû.

Welatparêz, xwe li pêşiya postaxaneyê navendi ya Amedê civandin. Qirkirina bêtirî 5 hezar mirovên Kurd di Adara sala 1988'an de ji aliyê rejîma Saddamê faşîst û dagirker û hovîtiya dagirkerên Tirk li Mistbînê protesto kirin. Dîrîşmeyer weke, "Bimîre Saddam!" û "Bimîre faşîzm!" hatin bangîn. Gelek mirovên li derdorê jî, tevli xwepêşdanê bûn. Hêzên dagirker erîşî girsên welatparêz kirin. Li dora 100 welatparêz ji aliyê dagirkeran hatin girtin.

Gava ku welatparêzên hatibûn girtin, nehatin berdan, malbatên girtiyan û mirovên wan, tevli 1.000 kesî çûn avahiya Partiya Sosyalîst a li Amedê û dest bi livbaziyeke xwebirçîhiştinê kirin. Malbat û merivên girtiyan bi lez berdana girtiyan xwestin û livbaziya xwe çend rojan domandin.

Her di wan rojan de, bêtirî 300 dîliyên şer endamên PKK ên di girtigeha Amedê de, bi armanca protestokirina qirkirina Helepçe û erîşên hov ên dagirkerên Tirk li Mistbînê dest bi berxwedan û livbaziyeke xwebirçîhiştinê kirin. Her bi van armancan, dîliyên şer endamên PKK ên di girtigeha Dilûkê de jî dest bi livbaziyeke xwebirçîhiştinê kirin. Agahiye berfireh li ser van livbaziyan hina negihane me.

Xwendekara tendurustiyê keça Kurd a welatparêz Zekiye ALKAN şehîd ket

Bi armanca protestokirina dagirkeriya Tirkên faşîst û bang li gel ji bo serihildanê bike, li bajarê Amedê, xwendekara Fakûlteya Tendurustiyê (Tıp), ku di sala xwendina xwe ya şeşan de bû, keça Kurd **Zekiye ALKAN** panqertekê daleqandibû û xwe sohta bû. Niha ji ev kêça Kurd a leheng di nexweşxaneyê de şehîd ket.

Keça Kurd **Zekiye ALKAN**, roja 21'ê Adarê cejna Newrozê, seri dabû livbaziya xwe şewitandinê. Li derveyî goştê lingê wê, teviya bedenê wê şewitibû û bi xedarî birindar ketibû. Dagirkerên Tirk, ji bo rawestandina protestoya gel, hema piştî livbaziye, keça Kurd a welatparêz **Zekiye ALKAN** birin bajarê Ankara nexweşxaneyê zanîngehê Hacettepe. Lê ev lîva wan, sextekariyeke gelekî mezin bû; ji ber ku **Zekiye ALKAN**, piştî livbaziya xwe şewitandinê bêhna xwe ya dawî dida û miri dihat hesibandin. Helbet mirina keça Kurd a bêtirs li pêşiya çavê gel, wê ne li hisaba dagirkeran bihata.

Zekiye ALKAN bi sohtina canê xwe, agirê serihildana gelê me geşkir. Weke livbaziçêkareka **SERIHILDAN**'a Kurdan, tu caran nayê ji bir kirin.

Roja 22'ê Adarê, li navenda bajarê Amedê, xwendekareka zanîngehê welatparêza bi navê **Zekiye ALKAN** benzîn bi serê xwe ve dakir û bi armanca protestokirina qirkirînê dagirkerên Tirk, agir berda canê xwe. Jina Kurd, welatparêza bi navê **Zekiye ALKAN** vî bangê li gel kir; "Ji bo Newrozê êdî dar û êzing ne bes in, divê em canên xwe bizivirînin pêtên agirê Newrozê" û pêşî wê bi xwe bersiva vî bangê da. Bi şeweyeka birindar wê rakirin nexweşxanê, lê piştî çend rojan, ew ji şehîd ket. Di domana livbaziya xwe de, dîrîşmeyer weke, "Bijî Kurdistan!" û "Bijî PKK!" dibangi.

Xwendekarên welatparêz, ku di Dibistana Perwerdeyî ya Bilind li Sêrtê dixwînin û dibistana wan girêdayê zanîngeha Dicle li bajarê Amedê ye, bi armanca protestokirina qirkirina Helepçe û qirkirînê dagirkerên Tirk û dagirkeran bi xwe, xwe pêşdanek pêk anîn. Di encama erîşa polisên faşîst, komên taybetî û leşkerên dagirkeran de, gelek xwendekar hatin girtin.

Lewma, ji bo girti hema bi lez bîr bardan, polis ji dibistanê bîr derxistin, hevxeatkariya kargêriya dibistanê û polisên bîr rawestandî û protestokirina qirkirîn û erîşên hov ên dagirkerên Tirk, bêtirî 200 xwendevan dest bi livbaziyeke xwebirçîhiştinê kirin. Greva xwebirçîhiştinê ya xwendekarên welatparêz çend rojan doma.

Hinde gotinên serihildêran

Welatparêzek: "Armanca me tenê azadiye. Di şevan de diavêjin ser malên me. Li cem jinan li me dixin. Li jinên me jî dixin. Dijûnan li jin û dayikên me dixin. Bila ev zîlm êdî dawî bibe. Niha, bi şev, wê bîr me disa kombikîn û bibîn. Wê me ji lédanan derbas bikin."

M. Ali Gürel (12 salî, ji ber serihildanê hatibû girtin): "Min bîrîn qereqola navendi. Li wir gelek jin û zaro jî hebûn. Jinan kiribûn çavîkeka avahiya qereqolê. Jin digirîyan. Leşker li wan dixistin. Bi jopan li min jî xistin. Paşê min razandin erdê û dan ber pihînan."

Ajotkarekî TIR: "Ji ber pîrseka diravan ez çûbim hotelekê. Bi yek carê çek peqîn. Jin, zaro, ciwan kevir dîvêtin leşker û polisên. Min carekê dît, ku di destê du kalan de çek hene û berdidin baniyan. Bêtirî 2.000 kes hebûn. Digotin, 'Bimîre dagirkerî' û digirîyan. Serihildêr bîdanan digindîrandin kolanên û barikatan avadikirin. Li hemberê leşkeran radibûn. Pîraniya birindaran jin bûn. Rewş, Libnan dihani bira min."

Ramazan Mûştak (Gundiyeke Cî-nîbêr): "Ji xwe ew dibin sedema bûyeran. Berî Newrozê bi çar rojan, da di roja Newrozê de tiştêk nebe, ki dîdîtan digirtin û dibirin."

Xortekî Cizîrî: "Ez ne militan im. Ez tevli livbaziye çêdare ji nebûme. Lê ez piştigirê stratejiya PKK a ram-yarî me... Em ne dîjîminê gelê Tirk in. Serê her nexweşiyê dewleta Tirk e... Dewleta Tirk êdî pîr dereng maye. Gelê me êdî piştigirîya PKK dike... Heya berî du salan, me dixwest mafên ziman û çand ji me re bîr pejirandin. Lê niha êdî em dixwazîn dewleta xwe avabikin. Çi xerek ji Tirkîyê jî me Kurdan re nayê. Dereng an zû wê Kurdistan avabibe. Ez bi vî xwepêşdane bawerim... Em ji dizanin, artîşa dewleta Tirk wê were ser me. Wê seri bide qirkirînê mezin. Lê disa ji emê tîkoşîn û livbaziye xwe bidominin. Heya dewleta Tirk ji me aciz bibe, emê vî xebata xwe bidominin. Livbaziye me yê girseyî wê berfirehtir bibin. Di dawiyê de dewleta Tirk wê li hemberê xwe ne tenê pêşmergeyan, wê gel ji bibîne. Mecbure, ku li pêşiya daxwazên gel seriyê xwe biçimine..."

LIVBAZIYÊN HEVKARIYA SERÎHILDANÊN GELÎ DI ZANÎNGEHAN DE

Zanîngeha bajarê Stanbolê-Fakulteya Mafdariyê: Roja 16'ê Adarê, li dora 1.000 xwendekarî, li pêşiya avahiya fakulteyê xwe civandin. Qirkirina rejima Saddamê faşist û dagirker, ku bi çekên kimyavî qirkirinekê li Helepçe pêkanibû û bûyerên 16'ê Adarê yên li Mistbînê protesto kirin. Di domana xwepêşdana xwe de, qirkirina dagirkeriya Tirkî a li Mistbînê bi dijarî protesto kirin. Axiftinên bi Kurdî û Tirkî hatin kirin. Di axiftinên de hat gotin, ku serihildana geli li Mistbînê berxwedaneka PKK a bi rûmet û pîroz e. Alikarî û hevkarî ji bo berxwedanê hat diyar kirin. Xwepêşdan bi dîrîşmeyên ji yek devî yê mina, "Lêxe pêşmerge lêxe, Kurdistanê avake!", "Hisaba 16'ê Adarê wê bê pîrsin!", "Kurdistan wê bibe goristana faşizmê!", "Bimire şovinizm!", "Bimire diktatoriya faşist!" û hwd., giha dawiya xwe.

Her di vê rojê de, li bajarê Stanbolê taxa Odakule li nêzîkî Galatasarayê, komek ji welatparêzan xwepêşdanek çêkir. Qirkirina rejimê Saddamê faşist û dagirker li Helepçe ji hat protesto kirin.

Zanîngeha Ege-Fakulteya Ziraet û Mihendîsiyê: Roja 16'ê Adarê, li dora 700 xwendekar li pêşiya avahiya fakulteyê xwe civandin. Qirkirina Helepçe û êrişên hov ên dagirkeriya Tirkî li Mistbînê hatin protestokirin. Piştî axiftinê xwendekar, dîrîşmeyên weke, "Azadî ji bo Kurdistan", "Kurdistan wê bibe goristana faşizmê!" û "Saddamê xwinrij!" bangin. Hevkarî û piştgiriya xwe ji bo têkoşîna rizgariya netewî ya gelê Kurdistanê anin zimên.

Polisên Tirk ên faşist xwestin xwepêşdanê birawestinin. Êrişî xwendekaran kirin. Lewma şereki bi kevîr û daran derket. Gelek xwendekar birindar ketin. Bêhtirî 50 xwendekar ji hatin girtin.

Zanîngeha Çukurova: Roja 16'ê Adarê, gelek xwendekarên fakulteyên girêdayê zanîngeha Çukurova dest bi xwepêşdanekê kirin. Qirkirina Helepçe, qirkirinên 16'ê Adarê û qirkirin û êrişên hov ên dagirkeriya Tirkî li Mistbînê protesto kirin.

Polis û "Hêzên Çalaki" êrişî xwendekaran kirin. Gelek xwendekar birindar ketin. Bêhtirî 15 xwendekar ji hatin girtin.

Zanîngeha Inonû li Meletî: Roja 16'ê Adarê, komek ji xwendekaran, bi armanca protestokirina qirkirina Helepçe xwepêşdanek çêkir. Xwendekar bi dîrîşmeyên weke, "Bimire Saddam!", "Bimire faşizm!" û "Qirkirinê bila birawestî!" dawî bi livbaziya xwe anin.

Zanîngeha Selçuk li Konya-Fakulteya Mimarî û Mihendîsiyê: Roja 16'ê Adarê ev zanîngeh ji bu qada livbaziyên protesto yê xwendekaran. Xwendekar qirkirina Helepçe û hovîtiya dagirkerî li Mistbînê protesto kirin. Axiftinêke bi zimanê Kurdî hat pêşkêş kirin. Di axiftina xwe de hevkarî û piştgiriya xwe ji bo têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan anin zimên. Polisên faşist xwestin vê xwepêşdanê ji birawestinin û xwendekaran belav bikin. Gelek xwendekar hatin girtin.

Bi hezaran xwendekarên, ku di zanîngehên li Tirkîyê û Kurdistanê de dixwinin, cara yekemine, roja me ya yekîtî, serihildan û berxwedana netewî-cejna Newrozê, bi vî rengî girseyî pîroz dikin. Bi him û dilêriya, ji serihildanên li Mistbînê û Cizira Botan girtine, ji serihildanên geli yê li Kurdistanê berfireh dibin girtine û ji livbaziyên xurt ên pêşmergeyên ARGK li çîyan girtine, vî salê Newroza xwe bi şahî û dilxweşî pîroz kirin û hem ji bi rengekî girseyî.

Roja 21'ê Adarê, xwendekar di van zanîngehan de, di yek demê de, bi xwepêşdanan cejna Newrozê pîroz kirin: **Zanîngeha Stanbolê, Zanîngeha Teknikî li Stanbolê, Zanîngeha Ankara, Zanîngeha Ege, Zanîngeha Eskişehir, Zanîngeha Anadolu, Zanîngeha Çukurova, Zanîngeha Dicle li Amedê, Zanîngeha Atatürk li Erziromê û Zanîngeha Feradê li Mazra.**

Zanîngeha Stanbolê: Li dora 2.000 xwendekarên welatparêz, li qada bi navê Beyazîd Newrozê pîroz kirin. Xwendekarên welatparêz, wêne û pos-

terên Mazlum DOĞAN û şervanê azadiyê şehîd Kamuran DÜNDAR, ku roja 12'ê Adarê li gundê Girê Siran navçeya Stewrê êrdima Mêrdîne şehîd ketibû û şehîdbûna wî li Mistbînê bûbû sedema serihildaneka geli, hilgirtibûn. Herweha xwendekarên welatparêz alên ERNK ji pêldan û li baniyên xwe gerandin. Li qada Beyazîdê, agirêkî Newrozê yê mezin dadan. Herweha panqartên, ku li ser wan, "Mafê cudabûnê ji bo gelê Kurd!", "Bimire dagirker!", "Biji Newroz!" û "Biji hevkarîya têkoşîna gelên Tirk û Kurd!" hatibûn nivisandin, hilgirtibûn. Wan panqartan paşê daleqandin diwarên hewşa zanîngehê. Xwendekarên welatparêz, di hewşa zanîngehê de, piroziya Newrozê domandin. Di hewşa zanîngehê de disa agirê Newrozê vexistin. Hinde axiftin çêkirin û dîrîşme bangin. Hevkarî û piştgiriya xwe ji bo têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan anin zimên.

Zanîngeha Teknikî li Stanbolê-Kampûsa Ayazaxa: Li vir ji piroziyên Newrozê çêbûn. Xwendekar agirêkî Newrozê yê mezin vexistin, ku weke sembolê berxwedanê peji-randibûn. Hinde axiftin çêkirin û bi axiftinên xwe xweya kirin, ku piştgiriya serihildanên geli yê li Mistbîn û Cizira Botan dikin.

Zanîngeha Ankara: Xwendekarên

ciwan ên Fakulteya Mafdariyê, Fakulteya Agahiyên Remyarî û Fakulteya Ziman-Dirok û Erdnigari ji, tevli piroziyên Newrozê bûn. Polisên faşist, ji bo rawestandina piroziyên Newrozê, êrişî xwendekaran kirin. Şereki bi kevîr û daran derket. Paşê ji li dora 40 xwendekari hatin girtin.

Zanîngeha Hacettepe li Ankara: Bi armanca protestokirina qirkirina Helepçe, protestokirina êrişên hov ên dijmin ku li Mistbînê çûbûn ser gelê me û pirozkirina Newrozê, xwendekar xwepêşdanek çêkirin. Di domana livbaziyê de 21 xwendekarên Zanîngeha Hacettepe hatin girtin.

Kampûsa Zanîngeha Ege: Bi sedan xwendekarên xwe komkiribûn, serpêhatina me ya yekîtî, serihildan û berxwedanê-cejna Newrozê pîroz kirin. Piştî axiftinên bi Kurdî û Tirkî li pêşiya avahiya Fakulteya Wêjeyaniyê agirê Newrozê dadan û li dora agirî govendê kişandin. Xwendekar, dîrîşmeyên piştgiriya têkoşîna me ya rizgariya netewî û protestokirina dagirkeriyê bangin û paşê dawî bi livbaziya xwe anin.

Zanîngeha Atatürk li Erziromê: Xwendekarên welatparêz en ciwan, cihê xwe di piroziyên Newrozê de girtin. Xwendekar panqartên piştgiriya têkoşîna me ya rizgariya netewî daleqandin darên li pêşiya avahiya Fakulteya Ziraetê. Li ser diwaran ji, dîrîşmeyên rizgariya netewî nivisandin.

Zanîngeha Anadolu li Eskişehir:

LIVBAZIYÊN HEVKARIYA SERÎHILDANÊN GELÎ LI EWRUPA

Roja 22'ê Adarê, welatparêzên Kurd li pêşiya avahiya parlamentoya Swêdê û li pêşiya avahiya weşanên navendî yê televizyona Swêdê du xwepêşdan pêkanin. Hikumeta Swêdê û saziya televizyona Swêdê protestokirin, ji ber ku li pêşberê qirkirinê dagirkeriya Tirkî li Kurdistanê bêdeng man. Liv û tevgera wan a nebaş hat pişange kirin.

Roja 23'ê Adarê, komek ji welatparêzên Kurdistanê, li pêşiya avahiya balyozxaneyê dewleta Tirk li bajarê London welatê Îngiltere, xwepêşdanek pêkanî û qirkirinê dagirkeriya Tirkî ên li Mistbîn û Cizira Botan protesto kir.

Her di vê rojê de, komeka welatparêzan a din ji, li bajarê Londonê, avahiya Riya Asmanan a Tirkîyê vegirt û qirkirinê dagirkeriya Tirkî protesto kir. Livbaziya vegirtinê çend saetan domar.

Bi armanca hevkarîya serihildanên li Kurdistanê destkar li Frense bajarê Parisê deriyên dikkanên xwe girtin

Roja 23'ê Adarê li Parisê dilxwazên ERNK û rêxistinê bi navê "Îşçînin Sesi" li pêşiya avahiya balyozxaneyê Tirkî xwepêşdanekê bê destur pêkanin. Li dora 60 kesan beşdarî xwepêşdanê bûbûn. Dîrîşmeyên weke, "Biji serihildana Cizira Botan!" û "Li Cizira Botan raperin!" bi awazî hatin bangin. Di domana livbaziyê de ala Tirkîyê û karikaturekî Turgut Ozal ji hatin sohtin.

Roja 28'ê Adarê li Parisê, destkarên ji Tirkîyê û Kurdistanê deriyên dikkanên xwe anin xwarê. Bi armanca piştgiriya serihildana geli ya li Kurdistanê, hevkarîya livbaziyên girtina deriyên dikkanan ên li Cizira Botan, Girgê Amo, Mistbîn, Hezex, Dêrika Çiyayê Mazi, Şemrex, Kosar û hwd., û biranina lehengê netewî Mahsum KORKMAZ (Egîd), ku 28'ê Adarê sala 1986'an de şehîd ketibû, destkarên li Parisê ji deriyên dikkanên xwe girtin. Di vê rojê de destkar li taxa "Strasbourg St. Denis", ku cihê kar ên mirovên ji Tirkîyê û Kurdis-

tanê pîroz kirin, dest bi livbaziya xwe kirin. Tevli jin û zarokan li dora 1.500 kesan, bi bangina dîrîşmeyên awazî, bi rêzên sazandî ber bi aliyê "Opera" ve meşîyan. Mirovên li derdorê, bi baldarî rêveçûnê dişopandin. Di domana rêveçûnê de car caran livbazarî tev bi hev re li çepikan dixistin. Ev ji şahî û zîndebûnê xurttir kir. Livbazarî paşê xwe gihandin avahiya "Opera." Li vir, ji bo biranina şehîdên şoreşê keliyek li silavê rawestî û paşê, ji ber ku livbazarî gihabû arman-cên xwe, dawî pê anin.

Her di vê rojê de, du livbaziyên vegirtinê ji biserketin. Ji ber ku şaxên weşan û rojnameyên Frensi li pêşiya qirkirin û hovîtiyên dewleta Tirk a faşist û dagirker bêdeng diman û agahî newêşandin, herweha li pêşiya serihildanên li Kurdistanê bê-alaye mabûn, bi armanca protestoyê du livbaziyên vegirtinê di yek demê de pêkhatin. Yekemîn: televizyona welatê Frensi "Antenna 2" hat vegirtin û welatparêz ketin hundurê avahiye. Livbaziya vegirtinê bi beşdarbûna bêhtirî 60 welatparêzan pêkhat. Hinde nivîs, li ser armançên livbaziye, welatparêz dan berpirsiyarên saziya televizyonê. Duwemîn: li dora 60 welatparêz bûroja rojnameya "Liberation" vegirtin. Li vir ji welatparêz hinde nivîs li ser armançên livbaziye dan berpirsiyarên rojnameyê. Di domana herdu livbaziyên vegirtinan de, hevdi-tin bi berpirsiyaran re çêbûn. Liva şaxên weşanan li pêşberê pîrsa Kurdistanê hat protesto kirin. Piştî ku berpirsiyar soz dan, ku wê livbaziyên vegirtinan û pêşveçûnên li Kurdistanê bigihînin şaxên weşanan ên din ji, dawî bi livbaziyan hat. Ji aliyê din, ji ber bê-dengiya awîra gelemperî ya li Frensi li pêşiya pêşveçûnên li Kurdistanê, Komîteya Hevkarîya Gelê Kurdistanê ji, daxweyanîyekê belav kir û rewşê bi dijarî rexne kir.

Zanîngeha Çukurova-Kampûsa Balcali li Edene: Bi sedan xwendekar, bi vîxistina lastikan dest bi piroziyên Newrozê kirin. Ji bo biranina şehîdên şoreşê xwendekar rawestî silava hîrmetê. Piştî axiftinê li ser pêşveçûnê li Kurdistanê, tev bi hev re dîrîşmeya "Biji Kurdistan!" bangin. Di wê navberê de xwendekarên welatparêz hinde panqart daleqandin, ku li ser wan dîrîşmeyên, "Biji berxwedana geli ya li Mistbînê!", "Cejna Newrozê pîroz be!" û "Biji Newroz!" hatibûn nivisandin. Piroziya Newrozê niv-saetê domar. Paşê polisên Tirk ên faşist ketin kampûsa zanîngehê. Tevli leşkeran êrişî xwendekaran kirin. Gelek xwendekar hatin girtin.

Zanîngeha Dicle li Amedê: Li dora 2.000 heya 3.000 xwendekarên welatparêz, cejna Newrozê bi bangina dîrîşmeyên weke, "Lêxe gerilla lêxe, Kurdistanê avake!" û "Biji Kurdistan!" pîroz kirin. Xwendekarên welatparêz li dora agirê Newrozê, ku vexistibûn, tevli stran û xweşxaneyên Kurdî, govendên netewî kişandin. Herweha belavokan bi balonên kesk, sor û zer ve girêdan û berdan asmanên Kurdistanê.

Zanîngeha Dicle li Amedê: Li dora 2.000 heya 3.000 xwendekarên welatparêz, cejna Newrozê bi bangina dîrîşmeyên weke, "Lêxe gerilla lêxe, Kurdistanê avake!" û "Biji Kurdistan!" pîroz kirin. Xwendekarên welatparêz li dora agirê Newrozê, ku vexistibûn, tevli stran û xweşxaneyên Kurdî, govendên netewî kişandin. Herweha belavokan bi balonên kesk, sor û zer ve girêdan û berdan asmanên Kurdistanê.

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeke niştiman ku bi cewherên xwe yên binerdî navdar e

MAZRA

- II -

REWŞA ERDNÎGARÎ LI ÊRDIMA MAZRA

Piraniya erdê êrdima Mazra dikeve ber qirexên Ava Feradê. Ji aliyê rojhilat bi êrdima Çewlikê ve, ji aliyên rojava û başûrê-rojava bi êrdima Meletî ve, ji aliyê bakurê-rojava bi êrdima Erzînganê ve, ji aliyê bakur bi êrdima Dêrsimê ve û ji aliyê başûr ji bi êrdima Amedê ve hatiye zivirandin û tixûbên xwe bi van êrdiman re heye.

Mazra li ciheki avabûye, ku ji bo ciwarbûnê herî rêda û destdayî ye. Êrdim, ji aliyên rojhilat û başûr ve bi şaxên rojava yê Çiyayên Torosên Rojhilat ve, û ji aliyên bakur û rojava ve ji bi newalên Ava Miradê û Ava Feradê hatiye zivirandin.

Li êrdima Mazra çiya û plato ciheki pêwist digirin. Erdên deştî ji gelekî kêm in. Ji sedî 84 ji axa êrdimê bi çiyayê platoyan û ji sedî 15 ji bi deştan niximiye. Ji sedî 92 axa êrdimê ji bo çinandinê baş e, lê disa ji tenê di erdeki ji sedî 28'an de çinandinê dihê kirin.

Ji aliyê bakurê-rojava ji, şaxên başûr ên Çiyayên Munzurê, xwe dirêji tixûbên êrdima Mazra dikin û bilindahiya van çiyayên rojhilat, başûr û rojava bi şaxên rojava yê Çiyayên Torosên Rojhilat mina hekeke hatiye peçan û zivirandin. Çiyayên Torosên Rojhilat, ji axa di nava tixûbên êrdimê Meletî û Mazra de destpêdikin û bi dirêjahiya başûrê Ava Miradê, Deştê Mûşê û Zîreya Wanê xwe dirêj dikin.

L xala ku li wîr Torosên Rojhilat destpêdikin, navçeya Baskil êrdima Mazra avabûye. Çiyayê Hesenan, çiyayê mezintirîn e li êrdimê. Cihê bilindtir e vi çiyayê, 1.864 metran bilind e. Çendî ev çiya xwe ber aliyê rojava ve dirêj dike, hindê ji car-caran bilindahî disa xwe zêde dike. Li başûrê Deştê Mazra, li derdorê bi navê Meyreman, cihê bilindtir 1.490 metran bilind e. Li hawirdorê cihê bi navê "Beydoxmuş" bilindahiya Çiyayê Meyreman dadikeve 1.724 metran. Ev çiya xwe dirêji heya derdorên kortik ên Avbenda Kabanê dike. Ji vir ber bi aliyê rojava ve diçe, pêşi Çiyayê Eskeran avadike û paşê ji li rojhilatê navçeya Pali Çiyayê "Gokdere" avadike û ji aliyê bakur ve vedibe û tixûbên Mazra û Çewlikê dixêze. Xalên bilindtir ên Çiyayên Qereboxa ku li vir bilind dibin, dimînin di nava tixûbên erdê êrdima Mazra de. Şaxê Çiyayê Qereboxa yê Başûr, ku dimîne li bakurê Newala Miradê, bi navê Çiyayê Qere-Emeran, bilindî 2.477 metran dibe.

Torosên Rojhilat, piştî derdorên "Yolçatî" xwe dirêji navçeyan Gola Hezar û Madenê dikin. Li vir ji Çiyayê Hezar û Çiyayê Madenê hene. Li bakurê Gola Hezar ji, Çiyayê Mesterê bilind dibe. Ev rêzeçiya, li başûrê Newala Miradê, xwe digihîne Çiyayê Sipi. Ev çiya ji, di nava tixûbên êrdima Mazra de didome. Cihê bilindtir e vi çiyayê 2.620 metran bilind e. Ev bilindahî dimîne di nava tixûbên êrdima Mazra de û di êrdimê de xalê bilindtir e çiyayê.

Çiyayên Munzurê ji bilind in û weke rêzên rast ji êrdima Dêrsimê xwe

dirêji tixûbên Mazra dikin. Ji rojava yê Ava Feradê ev çiya, dikevin nava axa êrdimê û ber bi aliyê başûr ve, bilindahiya wan kêmîr dibin. Şaxên Çiyayên Munzurê yê li ser axa Mazra, mina platoyên pêl bi pêl xweya dikin.

Piştî ku derdorên kortik, bi tiştên avê aniyê tiji bûne, deştên Mazra ji çêbûne. Deştên Mazra yê piçûk gelekî bi xêr û bêr in. Pêwistiya van deştan di çinandinê erdîmê de gelekî mezin e. Deştên Mazra yê pêwist ev in:

Deştê Xarpitê: Deştê piçûk e, ku bajarê Mazra li ser avabûye. Erdeki ji 36 kilometran bûye ev deşt. Deşt, di navbera 1.000 û 1.050 metran de, ji deryayê bilind e. Ber bi aliyê başûr ve ev deşt, xwar ve diçe û bi meyl e. Çar aliyên deştî bi çiyayên hatiye peçandin. Newaleki fireh ku ji vir ber bi aliyê başûrê-rojhilat ve vedibe, vi deştî bi Deştê Bilind ve girêdide. Ava Qesrikê ku ji rojhilat ve diherike û Çemê Sûrsûrê ku ji rojava ve ji derdorên Çiyayê Mer-yeman ber bi jêr ve dihe, li aliyê başûr digihin hevûdu û ji Rêbaza Xirxirikê diherikin Deştê Bilind. Ji ber ku di mehên havînê de ev av, ji bo zeviyan fêkiyan ên di Deştê Xarpitê de dihe bikanan, xwe nagihin Deştê Bilind.

deştî bi piraniya genim, ceh, misir, pembû, birinc, silkê şekirî, kuncî, "burcak", baqil, fix û şinahi dihê çinandin û hilanin

Deştê Kuzê: Ji aliyê bakur ve Çemê Cipê diherike û paşê xwe digihîne Çemê Munzurê. Deştê Kuzê ji dimîne li herdu aliyên Çemê Cipê. Deştê Kuzê ber bi aliyê bakur ve fireh dibe û deştê dirêj e. Pivana deştî biqasî 110 km² ye. Di navbera 900 û 1.000 metran de ji deryayê bilind e. Deşt hindeki pêl bi pêl e. Girên piçûk di deştî de hene. Deşt bi axê "alûyali" niximiye, lewma bi xêr û bêr e. Ava Çemê Cipê, ku ji nivê deştî diherike, hindik e. Bersiva avdanê nade. Ji pêkanîna debara avê, di vi deştî de Avbenda Cipê hatiye avakirin û herweha gelek bîrên avê ji hatine kolandin. Li vi deştî bi piraniya çinandinê genim, ceh, misir, birinc, kuncî û baqil dihe kirin.

Deştê Behremazan: Li herdu aliyên Çemê Behremazan dimîne, ku dikeve navbera navçeya Hezar û Çiyayên Hezarê. Çendê ev deşt nêzîkî Gola Hezar dibe, hindê ji firehtir dibe. Ber bi aliyên bakur û başûr ve dirêj dibe. Ev deşt ji bi axê "alûyali" niximiye

êrdima Çewlikê avadikin.

Di nava tixûbên erdîmê de hinde newal û geli ji hene, lê gelek sûd ji van nayê standin. Êrdima Mazra, ji aliyê kehnîyên avên sererdî ve, dewlemend e. Bi piraniya newalên hene, teng û kûr in. Ji bo avdanê ne gelekî rêda û destdayî ne. Li derveyî newalan, hinde rêbazên newalî ji hene. Ev ji bi piraniya bi çiyayên bilind û kendalan ji hev vediqetin. Newalên erdîmê yê pêwisttirîn ev in: Newala Feradê, Newala Miradê û Newala Ava Reş.

Li ser erdê Mazra, li kêleka Ava Feradê ku li bakurê Kurdistanê av mezintirîn e, hinde av, çem û rûbarên din ên pêwist ji hene. Av, çem û rûbar ji, bi piraniya şaxên Ava Feradê ne.

Ava Feradê: Ava Feradê, li bakurê navçeya Kabanê xwe digihîne Çemê Miradê û Çemê Ava Reş, ku ji xwe şaxên Feradê ne. Ji vir pêşi ber bi aliyê başûr ve, paşê ji ber bi başûrê-rojava ve diherike. Li derdorên Dummu navçeya Kabanê paşê kevanekê dixêze û tixûbên êrdima Meletî û êrdima Mazra çêdike. Paşê xwe digihîne heya tixûbên Mazra û êrdima Amedê. Doşeka Feradê ya fireh dimîne di nava tixûbên Meletî de. Ji ber vê yekê

Deştê Bilind (Deştê Mela Kendî): Deştê berfirehtirîn e, li êrdima Mazra. Deşt bi Çiyayên Qereqaya hatiye peçan. Çiyayên Qereqaya ne gelekî bilind in. Deşt bi xwe ji, weke rêzên şikestî dirêj dibe. Li aliyê başûr ev deşt, ji Çiyayên Çilemek, "Devebo-yu" û Mester, herweha ji kortika Gola Hezarê vediqete. Ber aliyê bakurê-rojhilat ve xwe dirêji heya Avbenda Kabanê dike. Pivana deştî, 325 km² ye, dirêjahî 56 kilometre û firehî ji 15 kilometre ye. Ji nivê deştî, Ava Xaringêd derbas dibe. Ev av, xwe digihîne gelek çem û seqlanan, ku bi avên kehnîyên li derdorê xurt dibin û ava xwe ji wan digirin. Ji ber ku di mehên havînê de Ava Xaringêd di karê avdanê de dihe bikanan, berî ku xwe bigihîne Avbenda Kabanê zuwa dibe. Gundên Deştê Bilind, karê rezvaniyê dikin. Karê bax û beşan ji xurt e. Li vi

û bi piraniya genim, ceh, misir dihe çinandin.

Deştê Pali: Dikeve rojavayê navçeya Pali. Li cihê ku Çemê Miradê diherike Avbenda Kabanê, ev deşt ji çêbûye. Gelek tiştên ku Çemê Miradê tevli xwe aniyê, li vi deştî kombûne. Deşt bi axê "alûyali" niximiye. Genim, ceh, misir û baqil dihe çinandin û hilanin.

Li êrdima Mazra, li derveyî van deştên pêwist, hinde deştên din ên piçûk ji hene. Li van deştan tevan, nohk, ceh, genim û "burcak" dihe çandin.

Piraniya axa êrdima Mazra bi çiyayên platoyan niximiye, lewma komek zozanan ên pêwist ji nîn in. Zozanên hene, tenê ji sedî 1,1'ê, ji hemû erdê erdîmê. Derdorên zozanî bêhtir, li derdorên Çiyayên Qereboxa û hawirdorên "Gokdere" û Çiyayê Sipi hene, ku ev ji tixûbên êrdima Mazra û

xwe digihîne navçeya Pali û dirêji Avbenda Kabanê. Di nava tixûbên êrdima Mazra de, ji newaleki teng û kûr diherike. Lewma li ve derdorê çî deşt ji tune ne. Li navçeya Pali, Çemê Miradê di navbera 860 û 870 metran ji deryayê bilindtir e. Li vi cihê, di kêliyê de 220 metre-kûp av diherike.

Çemê Perî: Şaxê pêwisttirîn e Çemê Miradê ye. Çemê Perî ji Çiyayên Çewlikê zadibe. Di kêliyê de ji 100 heya 120 metre-kûp av diherikîne. Li bakurê navçeya Depê, weke tixûbên Çewlikê bixêze, ber bi aliyê rojava ve diherike. Li cihê ku erdîmê Çewlik, Dêrsim û Mazra digihin hevûdu, paşê ber bi aliyê başûr ve diçe. Li derdorên "Nisankaya" derdikeve derveyî tixûbên êrdima Mazra. Çemê Perî, paşê xwe digihîne Çemê Munzurê, ku ji kendalên Çiyayê Munzurê zadibe. Di nava tixûbên erdîmê de Çemê Perî, tevli Çemê Munzurê dibe.

Çemê Xaringêd: Çemê êrdima Mazra yê duwemîn e, ku pêwist e. Çemê Xaringêd, ji derdorên çiyayê yê li rojavayê Gola Hezar zadibe. Paşê dikeve erdê Deştê Bilind. Li çiyayên tazî yê li bakurê bajarê Mazra, Çemê Perçenç zadibe. Ev çem ji tevli Çemê Xaringêd dibe. Ji doşeke ne kûr diherike û li derdorên "Altinkuşak" dirêji Çemê Miradê.

Li êrdima Mazra, billî Gola Hezarê, çî gelekî dinê tune ye.

Gola Hezarê: Bi nêzikahî 25 kilometran ji bajarê Mazra (Xarpitê) dûr e. Biqasî 15-16 kilometran dirêj e û cihê firehtirîn ji biqasî 5 kilometran e. Bilindahiya Gola Hezarê ji deryayê 1.223 metran e. Erdeki bi pivana 70 km² digire. Kûrbûnê ji, di navbera 200 û 250 metran diguhire. Di sala 1957'an de tunelek hate avakirin û bi vî tunelê berê avê dane Deştê Bilind. Bi vî rengî av ji jor ve ber bi jêr ve dihe herikandin û enerji dihe peyda kirin. Elektrika derdorê ji vir dihe derxistin. Li dora Gola Hezarê hinde cihên qemp û seyranê ji avabûne. Roj bi roj pêwistiya turistîkî ya Gola Hezarê mezintir dibe.

Avbenda Kabanê

Avbenda Kabanê, avbende-ke mezin e. Di sala 1965'an de dest bi avakirina Avbenda Kabanê hatibû kirin. Li nêzîkî navçeya Kabanê, 10 kilometran dûr ji cihê ku Çemê Ava Reş û Çemê Miradê digihin hev, li rojavayê vi cihê, di rêbazekê de hatiye avakirin. Ji bin 210 metran, ji binê newalê ji 167 metran bilind e. Rûyê avê bi nêzikahî 845 metran ji deryayê bilind e.

Ji aliyê dagirkerên Tirk, ji bo peydakirina enerjiya elektrîkê, hatiye avakirin. Ava Avbenda Kabanê, ji bo avdanê rastûrast nayê bikaranîn. Di sala 1974'an de çar "ûnite" yê Avbenda Kabanê hatin şixulandin. Di salê de 5 milyar kilowat-saet, enerjiya elektrîkê hate peyda kirin. Çar "ûnite" ji di sala 1982'an de dest bi kar û peydakirina enerjiyê kirin. Bi vî rengî, bi nêzikahî 7.5 milyar kilowat-saet enerji dihe peyda kirin.

Li gora dirêjahiya Newala Miradê, dirêjahiya Avbenda Kabanê ji, 12 kilometre ye. Avbend bi du şeweyan hatiye avakirin. Aliyê rastê bi teht û keviran hatiye dagirtin û aliyê çepê ji bi betonê hatiye dagirtin.

Dagirkerên Tirk, heya bê gotin sûd û berjewend ji Avbenda Kabanê distinin. Li hemberê vî ji, mirovên me yê li derdorê û hawirdorê ciwar in, an gelek kêm an ji hiç sûd û berjewend ji vî avbendê nastinin.

SERÎHILDAN XWE DAGERAND KURDISTAN

Raman ji Berxwedan

SERÎHILDAN

Roja 12'ê Adarê li nêzîkî gundê Girê Siran navçeya Stewrê şerên dijwar di navbera yekîniyeye ARGK û yekeniye dagirkerên Tirk de derketin. 13 pêşmergeyên ARGK şehîd ketin. Şehîdbûna wan bû tirejeke sor ji bo serihildanên li bakurê Kurdistanê. Ev şer di rojên cejna Newrozê de çebûn, rojên ku ji bo gelê Kurd rojên yekîti, raperin û berxwedanê ne. Şereki wusa, di domana Newrozê de, bû bingeha serihildana gelî li dijî dagirkeriya Tirkan.

Roja 14'ê Adarê gelê Mistbînê yê welatparêz xwedî li şehîdên berxwedanê derket û serî hilda. Bi kûç û keviran barikatên berxwedanê avakir û durişmeyên weke, "Bimire pîkolya dagirkerî!" û "Bijî PKK!" bangî. Mîna yek-kulmî li hembere hêzên dagirker li ber xwe da.

Li navçeyên Cizîra Botan, Girgê Amo, Hezex, Kosar û gelek cihên ciwarbûnê yên mezin, xwendekar, karker, destkar... teviya gel, rabûn ser xwe. Bêzî û berxwedana li dijî dagirkeriyê, li teviya Kurdistanê zivirî evîneka gelê Kurd.

Roja 20'ê Adarê gelê me yê welatparêz li Cizîra Botan, tevli karkeran, gundiyan, destkaran, xwendekaran, jinan, zarok û kalan, bi armanca pîrozbayiya cejna Newrozê, biranîna şehîdên rizgariya netewî û protestoya hovitiya dagirkeran, meşî. Li pêşî û dawîya rêveçûnê alên PKK û ERNK hatin pêldan. Durişmeyên weke, "Bimire pîkolya dagirkerî!", "Bimire dagirkerî!", "Bijî serxwebûn û azadî!", "Bijî PKK!" û "Bijî Newroz!" hatin bangîn. Li çar aliyên bajêr, li kolan û şeqman agirê Newrozê hat dadan. Rêveçûna gel zivirî serihildanekê. Mirov êrişî saziyên dagirkeran kirin û agir berdan wan.

Roja 23'ê Adarê piştî nimêja inê bêhtirî 20 hezar mirov li Cizîra Botan rêveçûneke nûh pêkanîn. Jin, zaro, kal û ciwan tevli ve rêveçûnê bûn.

Berxwedana gelî li Mêrdînê û Botanê gihabû koçbereke nûh. Li hemû bajarên van herdu êrdiman, mîna navçeyên Girgê Amo û Hezexê xwendekar neçûn dibistanan, destkar dergehên dikanên xwe girtin. Paşê serihildan xwe avête gelek navçeyên Ruha, Amed, Sêrt û Çolamergê.

Li kêleka serihildanên Mistbîn û Cizîra Botan, li êrdimên Mêrdîn, Çolamergê, Sêrt, Mazra, Mereş, Dêrsim, Ruha, Serhedan, Wan, Amed, Çewlik û Botanê livbaziye pêşmergeyên ARGK çebûn. Lêdan li ser lêdanê li dijmin ketin. Li Amed, Mazra, Sêrt û Qamişlo sed-hezar Newroz pîroz kirin, xwepêşdanên hevkarîya Cizîra Botan û Mistbînê çebûn.

Her bajarekî Kurdistanê hatiye ber keviya peqîn û serihildanê. Dagirker ji hemû aliyên ve tengezar ketine. Hovitiya dagirkeran ji bo serihildanê, ji bo agirê raperinê bûye benzîn...

Ev serihildan, hima girseyî ya PKK di tîkoşîna rizgariya netewî de, xweş şanî dikin. Tevera pêşmergeyên li çiyên, xwe bi tevera gelî ve ya li bajarên bi tevayî girêdaye û bi serihildanên gel ev çêtir ronahî bû. Serihildan şanîkirin, ku PKK gelê Kurdistanê bi xwe ye. Serihildan, serihildana gelê me ya resen e, ku di nava rêzên ERNK de cihê xwe girtiye. Serihildana gelê Kurdistanê li dijî dagirkeriyê bi xwe ye, ku ji aliye ERNK hatiye bilind kirin.

Serihildan destpêkek, tirejeke nûh bûn. Mistbîn û Cizîra Botan berxwedana xwe didomînin. Girgê Amo, Farqîn, Sêwrek, Hezex, Kosar, Amed, Êlih, Lîcê, Hezo û bi dehan bajarên Kurdistanê amadeyê raperinê ne. Raperin dagirkeran tengezar dikin. Dagirker nema dikarin ji bajarên derkevin. ERNK, bi rabûna girsên gel, xwe çêtir avakir. ARGK, di nava hilpişkinên berdeyamî de ye.

Di Newrozê sala 1990'an de, em serbilindtir in, zindetir û xurtir in. Berbangên şoreşa Kurdistanê bûne jiyana me. Hemû çiya, gund û bajarên Kurdistanê, ketine nava domana serihildanên rizgariya netewî yên berdeyamî. Şehîdên leheng dibin çireyên serihildanên xurtir û mezintir.

Êdî rawestan tune ye! Hevkariya serihildanan bikin, hemû hebûnên xwe bidin pêş! Li hemberê hovitiya dagirkeran berxwedan û dengê xwe bilindtir rakin!

Hezar silav ji bo şehîd, birindar, diliyên serihildanê, jin, zaro, kal û şervanên me yên raperinê!

Diho durişmeya me ev bû: "Carek dln Mistbîn!", "Ji bo banduriya gelî ber bi serihildanên mezintir ve!"

Çend roj derbas bûn, niha em durişmeya xwe bi dengê bilindtir bi vî nolê diqirin: "Di her bosteka axa Kurdistanê de, ji bo serihildanên gelî, pêş ve!"

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

BIJÎ SERÎHILDANA ME YA GELÎ

Cizîra Botan qêrîn û banga xwe hilda:

"Bimire zilma dagirkerî!" / "Bijî Kurdistan!" / "Bijî serxwebûn û azadî!"

DIE HEFTEYA LEHENGIYA NETEWÎ DE GELÊ ME LI MISTBÎN û CIZÎRA BOTAN SERIYÊ XWE RAKIR

BI DEH-HEZARAN MIROVÊN ME ÇIREYA NEWROZÊ, PÊTÊN YEKÎTÎ, BERXWEDAN û RAPERÎNÊ XURT û GEŞKIRIN

● **STEWÊR:** Şer di navbera pêşmergeyên ARGK û yekeniye dagirkerên Tirk de. 13 tîkoşerên azadiyê şehîd ketin.

● **MISTBÎN:** Bi hezaran welatparêz tevli şîna şehîdê ARGK bûn. Yekeniye dagirkeran berik barandin ser gelê me. Gelek mirovên me hatin kuştin an birindar kirin. Protestoya gel zivirî serihildanê girseyî.

● **CIZÎRA BOTAN:** Carek 10 hezar û carek ji 20 hezar welatparêz hovitiya dagirkeran protesto kirin. Panzerên dijmin berik û bombe barandin ser gelê me. Gelek mirov hatin kuştin an birindar ketin. Xwepêşdanên gel zivirîn serihildana gelî. Sazî û avahiyên dagirkeran bûn weke kavilan. Ala ERNK li baniyan hat pêldan.

● **GIRGÊ AMO, HEZEX, MIDYAD, GERCEWS, DÊRIKA ÇIYAYÊ MAZÎ, KOSAR, FARQÎN, ÊLIH, ELKÊ, ŞEMREX, CIZÎRA BOTAN, MISTBÎN, MEHSERT, BERWARÎ, QUBÎN, DIHÊ, ŞIRNEX, ÇINAR, BISMIL, STEWR, SÊWREK, LÎCÊ, HEZO, AMED:** Hemû dikanên destkaran hatin girtin. Hemû xwendekar dibistanan boykot kirin. Bi dehan rêveçûn û xwepêşdan pêkhatin. Bi hezaran belavok hatin belavkirin. Bi hezaran afîş hatin daleqandin. Bi sedan civînên gelî çebûn. Bi sedan livbazi bi ser ketin.

● **AMED, MAZRA, ERZÎROM, SÊRT, MELETÎ, ANKARA, ÎZMÎR, KONYA, BURSA, ESKÎŞEHÎR, STANBOL, MERSÎN, EDENE:** Ciwanên xwendekar livbaziye hevkarîyê yên girseyî pêkanîn. Bi dehan civîn pêkhatin.

● **HÊNÊ, DARA HÊNÊ, FARQÎN, LÎCÊ, ÇINAR, BAZÎD, GILÎDAN, BISMIL, RUHA, PAZARCIK, MAZRA, ÇEWLIK, ŞIRNEX, DIHÊ, WAN, ŞEMZÎNAN, QILABAN, ÇALÊ, GEVER,** li gelek deverên MÊRDÎN û BOTANÊ: Yekeniye pêşmergeyên ARGK livbaziye leşkerî yên jêhatî pêkanîn. Bi dehan kes ji hêzên dijmin hatin kuştin. Gelek sazi hatin hilweşandin. Bi milyaran Lîrên Tirkî zirar gihan dijmin.

● **BERWARÎ:** ARGK dozerên dijmin şewitand. Gelek leşkerên dijmin mirin û birindar ketin.

● **GIRGÊ AMO:** Li ser rîya "Îpek"ê 6 TIR hatin şewitandin.

● **MAZRA:** Li derdora gundê "Kovancilar" neh mihendisên dagirkeran bi mirinê hatin ceza kirin. Hinde navgînên dijmin hatin gewitandin.

● **BAZÎD, LÎCÊ, PAZARCIK:** Gelek dibistanên dijmin hatin şewitandin. Depoyeka avê hat tunekirin. Hinde mamhostayên sixur bi mirinê hatin cezakirin.

● **ÇEWLIK, MAZRA:** Li ser rîya herdu bajarên xwepêşdanê ramyarî û livbazi çebûn.

● **BOTAN:** Li hemû gundên Botanê civînên ramyarî didomin.

● **QAMIŞLO:** Bi hezaran welatparêz xwepêşdanê hevkarîya serihildana Mistbînê pêkanîn. Bêhtirî 50 hezar mirov tevli rêveçûnê bûn û êrişî tixûp kirin.

● **EWURUPA:** Li welatên Îngiltere, Almanya Rojava, Frense, Swêd, Swis, Holland, Belçika, Norwec, Avusturya, Danimark û Yewnanistanê, welatparêzên Kurdistanê li pêşîya avahiyên balyozxane û saziyên dagirkerên Tirk, livbaziye protesto bilind kirin.

● **DILÛK, AMED:** Girtiyên ramyarî yên di girtigehan de, bi armanca hevkarîya serihildanan grev û berxwedanên xwebirçihîstîne pêkanîn.